

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ความท้าทายของศุลกากรกับธุรกิจพาณิชย์
อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ (Customs Challenges
and Cross Border e-Commerce)

จัดทำโดย นายพีรกานต์ บุรณากาญจน์
รหัส 15008

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักรับราชการทูต รุ่นที่ 15 ปี 2567
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ความท้าทายของศุลกากรกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ
(Customs Challenges and Cross Border e-Commerce)

จัดทำโดย นายพีรกานต์ บุรณากาญจน์
รหัส 15008

หลักสูตรนักรับราชการทูต รุ่นที่ 15 ปี 2567
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต จุฬามณี ชาติสุวรรณ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต ดร. จิตริยา ปิ่นทอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครเดช ไชยเพิ่ม)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การเติบโตอย่างต่อเนื่องของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ ได้ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบงานศุลกากรในปัจจุบันทั้งด้านการอำนวยความสะดวก การควบคุมทางศุลกากร และการจัดเก็บรายได้อย่างเป็นธรรม ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาแนวปฏิบัติของศุลกากรไทยด้านการอำนวยความสะดวก การควบคุมทางศุลกากร และการจัดเก็บรายได้สินค้าที่ซื้อขายผ่านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ โดยเปรียบเทียบกับกรอบมาตรฐานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศขององค์การศุลกากรโลก (Frameworks of Standards on Cross Border e-Commerce by World Customs Organization) พบว่า ระบบงานศุลกากรในปัจจุบันยังไม่รองรับการเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ กล่าวคือ พิธีการศุลกากรยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันระหว่างพิธีการศุลกากรนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศกับพิธีการศุลกากรนำเข้าของเร่งด่วนทางบก/ทางอากาศยาน มีข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกในการผ่านพิธีการศุลกากรและการตรวจปล่อยสินค้า เพราะยังต้องใช้เจ้าหน้าที่ในการวิเคราะห์ภาพเอกซเรย์ ผู้บริโภค/ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดปัญหาการร้องเรียน โดยเฉพาะ การนำสินค้าเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ขาดการจัดเก็บข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศ และข้อมูลการจับกุมที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีการใช้ช่องทางขนส่งของเร่งด่วนและไปรษณีย์ระหว่างประเทศ เป็นช่องทางในการลักลอบและหลีกเลี่ยงอากร ขาดเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางศุลกากรด้านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ มีปัญหาการสำแดงราคาสินค้าต่ำและการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท ซึ่งนำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศยังไม่นำระบบการเชื่อมโยงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อปรับปรุงงานระบบศุลกากร ได้แก่ การปรับปรุงพิธีการศุลกากรนำเข้าสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและรองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ ทั้งพิธีการศุลกากรทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ และพิธีการศุลกากรของเร่งด่วน รวมทั้งต้องปรับปรุงพิธีการนำเข้าดังกล่าวให้สอดคล้องกับมาตรฐานองค์การศุลกากรโลกด้วย โดยศุลกากรต้องนำเทคโนโลยี Blockchain และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาใช้ในการผ่านพิธีการและการควบคุมทางศุลกากร สำหรับประเด็นปัญหาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท ก็จำเป็นต้องนำวิธีจัดเก็บภาษีที่เป็นมาตรฐานมาใช้ โดยการจัดเก็บที่ประเทศต้นทางก่อนการนำเข้า หรือที่เรียกว่า Vender Collection Model ผสมกับระบบที่ให้ตัวกลางในการจำหน่ายสินค้าที่อยู่ในต่างประเทศ

ประเภท e-Commerce Platform โดยคิดภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ขณะซื้อสินค้ารวมไปกับค่าขนส่งสินค้า และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ แทนการจัดเก็บ ณ บริเวณพรมแดน หรือการจัดเก็บแบบดั้งเดิมตั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวข้างต้น นอกจากนี้ ศุลกากรยังต้องมีมาตรการป้องกันการนำเข้าสินค้าต่อมาตรฐานผ่านช่องทางธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ การแก้ไขกฎหมายและการสร้างความเข้าใจด้านกฎระเบียบกับประชาชน ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัตินั้น ผู้ศึกษาได้เสนอให้มีการบริหารจัดการให้ครอบคลุมทุกมิติ โดยการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจด้านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ (Cross Border e-Commerce Task Force) เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการปรับเปลี่ยนและขับเคลื่อนระบบงานศุลกากร เพื่อรองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ รวมทั้งเป็นกลไกในการติดตาม/ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการออกแบบระบบงานศุลกากรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศทุกภาคส่วน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ โดยได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจากหลายฝ่าย ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ ออท.จุฬามณี ชาติสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษา ออท.ดร.จิตริยา ปิ่นทอง ผศ.ดร.อัครเดช ไชยเพิ่ม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแนวทางในการศึกษาค้นคว้า รวมถึงคณาจารย์และวิทยากรทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการและถ่ายทอดประสบการณ์ที่น่าสนใจ ตลอดจนผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้อย่างใกล้ชิด และอำนวยความสะดวกตลอดโครงการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต (นบท) รุ่นที่ 15 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอธิบดีกรมศุลกากรและผู้บังคับบัญชาทุกท่านที่ได้ให้โอกาสและอนุมัติให้ผู้ศึกษาได้เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตร นบท รุ่นที่ 15 รวมถึงให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการจัดทำรายงานการศึกษาเรื่อง ความท้าทายของศุลกากรกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ (Customs Challenges and Cross Border e-Commerce)

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงระบบงานศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวก ควบคุมทางศุลกากรและจัดเก็บรายได้ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศประเทศให้มีประสิทธิภาพและสร้างความเป็นธรรมให้แก่ทุกภาคส่วนในสังคมต่อไป

พีรกานต์ บุรณากาญจน์

กันยายน 2567

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลัง และความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา	1
1.2 การวิเคราะห์ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	8
บทที่ 2 การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและผลการศึกษา	15
2.1 การกำหนดประเด็นศึกษา	15
2.2 การวิเคราะห์ประเด็นปัญหา	36
2.3 สรุปผลการศึกษา	47
บทที่ 3 ข้อเสนอ	49
3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย	49
3.2 ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	62
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	68
ก. ประกาศกรมศุลกากรที่ 105/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข สำหรับการนำของเข้าและส่งออกทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ	69
ข. ประกาศกรมศุลกากรที่ 130/2561 เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรทาง อิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วยกระบวนการศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วน	90
ค. ประกาศกรมศุลกากรที่ 130/2563 เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรทาง อิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วยกระบวนการศุลกากรสำหรับของเร่งด่วนทางบก	115
ง. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มี มูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท	141

<p>จ. ประกาศกรมศุลกากรที่ 116/2567 เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัด อัตราศุลกากร พ.ศ. 2530</p>	143
<p>ฉ. ประกาศกรมศุลกากรที่ 129/2567 เรื่อง หลักเกณฑ์และการปฏิบัติพิธีการ ศุลกากรสำหรับการยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับการนำเข้าของที่มีมูลค่า ไม่เกิน 1,500 บาท</p>	145
<p>ประวัติผู้เขียน</p>	152

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	แสดงการเปรียบเทียบแนวปฏิบัติของบุคลากรไทยเกี่ยวกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศกับแนวปฏิบัติขององค์การศุลกากรโลก	37
ตารางที่ 2	แสดงสถิติการการหลีกเลี่ยงศุลกากรของนำเข้าผ่านผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยาน	43
ตารางที่ 3	แสดงสถิติการการหลีกเลี่ยงศุลกากรของนำเข้าผ่านผู้ประกอบการไปรษณีย์ระหว่างประเทศ	43
ตารางที่ 4	แสดงข้อเสนอการขยายกลุ่มผู้ประกอบการมาตรฐานเออีไอให้ครอบคลุมธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ	60

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	แสดงประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580	9
ภาพที่ 2	แสดงประเด็นความสอดคล้องของยุทธศาสตร์กรมศุลกากรและยุทธศาสตร์ชาติ	12
ภาพที่ 3	แสดงความสอดคล้องรายงานการศึกษากับแนวทางยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	14
ภาพที่ 4	แสดงภาพรวม WCO FOS on Cross Border e-Commerce	21
ภาพที่ 5	แสดงขั้นตอนการผ่านพิธีการศุลกากรของนำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ	23
ภาพที่ 6	แสดงขั้นตอนการผ่านพิธีการศุลกากรของเร่งด่วนขาเข้าทางอากาศยาน	26
ภาพที่ 7	แสดงขั้นตอนพิธีการศุลกากรของเร่งด่วนขาเข้าทางบก	27
ภาพที่ 8	แสดงภาพรวมการบริหารความเสี่ยง	30
ภาพที่ 9	แสดงการเอกซเรย์หีบห่อสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ	31
ภาพที่ 10	แสดงวิธีการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของนำเข้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท ทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ	34
ภาพที่ 11	แสดงวิธีปฏิบัติกรณีไม่เห็นด้วยกับการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่ม	35
ภาพที่ 12	แสดงช่องทางการชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม	36
ภาพที่ 13	แสดงการร้องเรียนเกี่ยวกับการชำระภาษีอากรสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำ	41
ภาพที่ 14	แสดงตัวอย่างการจับกุมของต้องห้ามต้องกำกัดทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ	44
ภาพที่ 15	แสดงข้อเสนอการปรับปรุงระบบงานศุลกากร	51
ภาพที่ 16	แสดงรูปแบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มบริเวณพรมแดน	52
ภาพที่ 17	แสดงรูปแบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อโดยตรง	53
ภาพที่ 18	แสดงรูปแบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ขายโดยตรง	54
ภาพที่ 19	แสดงรูปแบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากตัวกลางในการจำหน่ายสินค้า	55

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 แสดงการเติบโตและคาดการณ์การเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ของโลกระหว่าง พ.ศ. 2564-2570	2
แผนภูมิที่ 2 ภาพรวมการนำเข้าของแร่ถ่านและของทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ	3
แผนภูมิที่ 3 แสดงสถิติการนำเข้าของแร่ถ่านทางบก	4
แผนภูมิที่ 4 แสดงสถิติการนำเข้าของแร่ถ่านทางอากาศยาน	5
แผนภูมิที่ 5 แสดงสถิติการนำเข้าของทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ	6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง และความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา

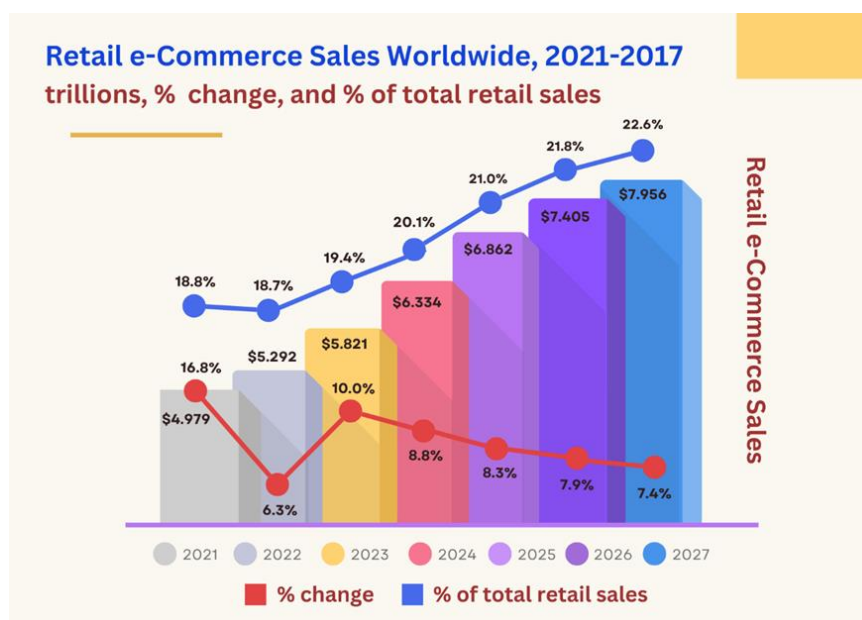
องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD)¹ ให้คำจำกัดความของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Commerce ไว้ว่า “การทำธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ คือ การซื้อหรือขายสินค้าหรือบริการที่ดำเนินการผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยวิธีการที่ออกแบบขึ้นโดยเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในการรับส่งคำสั่ง แต่การชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการนั้นไม่จำเป็นต้องดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ ทั้งนี้ สามารถเป็นการดำเนินธุรกรรมระหว่างบริษัท บุคคล บ้านเรือน ภาครัฐ หรือองค์กรต่าง ๆ”

นอกจากนี้ องค์การศุลกากรโลก ได้กำหนดลักษณะของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Commerce ไว้ใน Framework of Standards on Cross-Border e-Commerce ดังนี้ (1) มีการสั่งซื้อจำหน่าย ติดต่อสื่อสารออนไลน์ ซึ่งอาจรวมถึงการชำระเงินด้วย (2) มีการทำธุรกรรมขนส่งข้ามพรมแดน (3) เป็นสินค้าที่จับต้องได้ และ (4) มีเป้าหมายคือผู้บริโภค/ผู้ซื้อ (ทั้งที่ซื้อมาเพื่อการบริโภค และที่ซื้อมาเพื่อการค้า) (World Customs Organization, 2022: 5)

eMarketer (2024) ได้จัดทำรายงานผลการสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของโลก ตั้งแต่ พ.ศ. 2564-2570 (ค.ศ. 2021-2027) พบว่า ในปี พ.ศ. 2564 ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ขายปลีกมีมูลค่า 4.979 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (คิดเป็นร้อยละ 18.8 ของการค้าปลีกทั้งหมด) และเติบโตขึ้นเรื่อยๆทุกปี โดยคาดการณ์ว่า จะมีมูลค่า 6.334 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2567 (คิดเป็นร้อยละ 20.1 ของการค้าปลีกทั้งหมด) และคาดการณ์ต่อไปอีกว่า มูลค่าธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ขายปลีกจะเพิ่มขึ้นถึง 7.956 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (คิดเป็นร้อยละ 22.6 ของการค้าปลีก

¹ OECD: An e-commerce transaction is the sale or purchase of goods or services, conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to be conducted online. An e-commerce transaction can be between enterprises, households, individuals, governments and other public or private organization.

ทั้งหมด) ในปี พ.ศ. 2570 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตของมูลค่าธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของโลก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564-2570 (ค.ศ. 2021-2027) พบว่า มูลค่าธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี กล่าวคือ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.8 ในปี พ.ศ. 2564 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2563 หลังจากนั้นก็จะขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี และคาดการณ์ว่าจะขยายตัวร้อยละ 7.4 ในปี พ.ศ. 2570

แผนภูมิที่ 1 แสดงการเติบโตและคาดการณ์การเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของโลก ระหว่าง พ.ศ. 2564-2570

ที่มา: eMarketer (2024: ออนไลน์)

สำหรับการเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยนั้น เอกสาร Global e-Commerce Trends Report ซึ่งจัดทำโดย Morgan (2024: 53) ได้เผยแพร่ผลการศึกษาว่า ตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยเติบโตขึ้นมากในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะช่วงหลังการระบาดของโควิด-19 ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยเติบโตถึงร้อยละ 19 ในปี พ.ศ. 2563 โดยในปัจจุบัน ประชากรร้อยละ 48 จะสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ และคาดว่า การเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยจะเติบโตในอัตราร้อยละ 7.4 ต่อปี จนถึงปี พ.ศ. 2567

นอกจากนี้ จากการศึกษาข้อมูลสถิติการนำเข้าสินค้าที่ส่งผ่านไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยานและผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกผ่านด่านศุลกากรนครพนม ด้านศุลกากรมุกดาหาร และสำนักงานศุลกากรภาคที่ 2 พบว่า ในภาพรวมทั้งประเทศ ปริมาณการนำเข้าจะเติบโตแบบก้าวกระโดด จากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565-2566 กล่าวคือ ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 64,000,775 ทิปห่อ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน

100,354,630 ทิปห่อ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ทั้งนี้ การนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้การขนส่งแบบเร่งด่วนทางบกผ่านด่านศุลกากรนครพนม ด่านศุลกากรมุกดาหาร และสำนักงานศุลกากรภาค 2 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 25,021,632 ทิปห่อ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็น 81,488,519 ทิปห่อ ในเพียงช่วง 9 เดือนแรกของปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ตุลาคม พ.ศ. 2566-มิถุนายน พ.ศ. 2567) สำหรับมูลค่าการนำเข้าก็เพิ่มขึ้นจาก 4,022.80 ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็น 26,034.17 ล้านบาท ในเพียงช่วง 9 เดือนแรกของปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ตุลาคม พ.ศ. 2566-มิถุนายน พ.ศ. 2567)

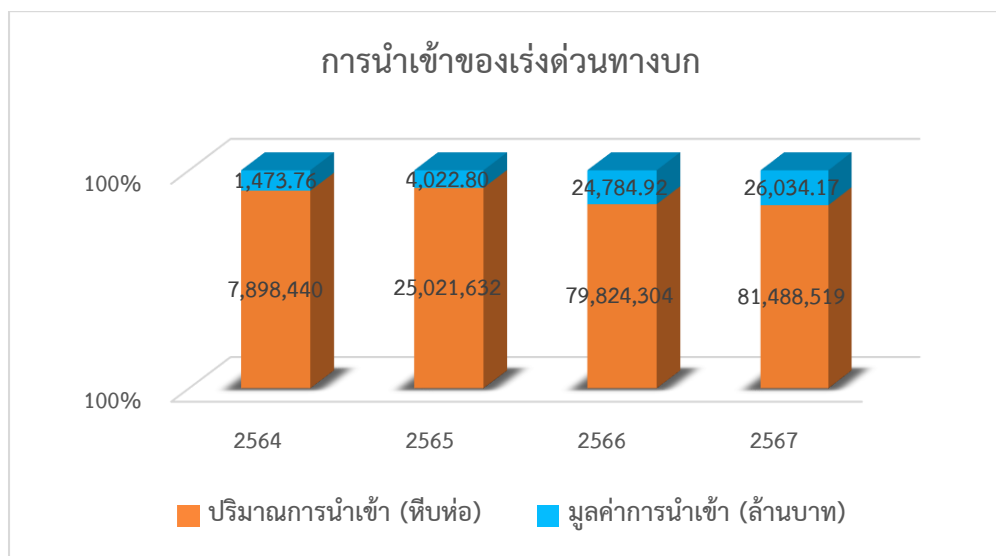
แผนภูมิที่ 2 ภาพรวมการนำเข้าของเร่งด่วนและของทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

ที่มา: กรมศุลกากร (2567)

* ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ยังไม่มีพิธีการศุลกากรของเร่งด่วนทางบก

** ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของเร่งด่วนทางบกเก็บข้อมูลช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน พ.ศ. 2564

*** ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เก็บข้อมูลช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2566-มิถุนายน พ.ศ. 2567

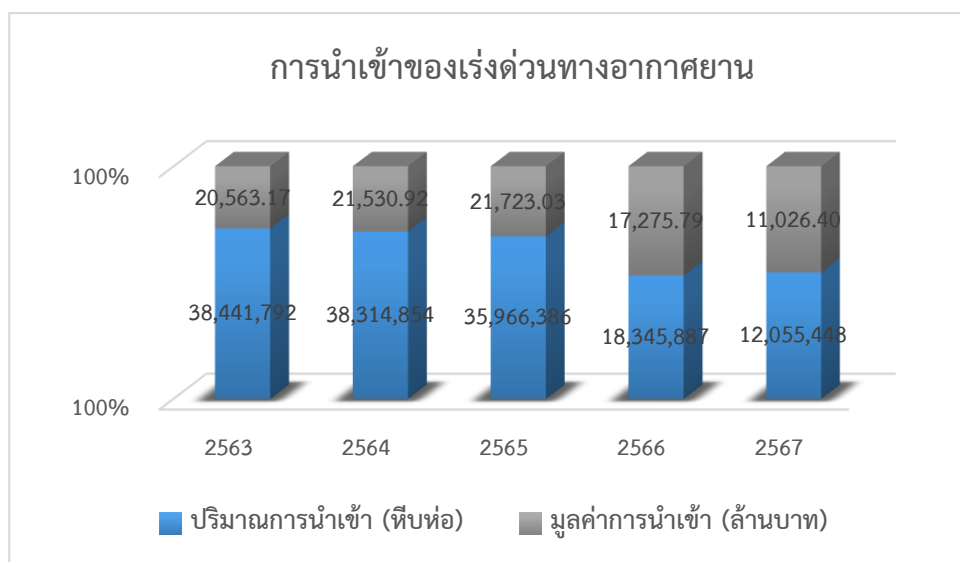
แผนภูมิที่ 3 แสดงสถิติการนำเข้าของแร่ถ่านหิน

ที่มา: กรมศุลกากร (2567)

* ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เก็บข้อมูลช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน พ.ศ. 2564

** ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เก็บข้อมูลช่วงเดือนตุลาคม 2566-มิถุนายน พ.ศ. 2567

ในทางกลับกัน จากการศึกษาสถิติการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศผ่านผู้ประกอบการของแร่ถ่านหินทางอากาศยาน พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีการนำเข้าสินค้าผ่านผู้ประกอบการของแร่ถ่านหินทางอากาศยานทุกประเภท จำนวน 38,441,792 หีบห่อ คิดเป็นมูลค่า 20,563.17 ล้านบาท ส่วนในปี พ.ศ. 2564 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าก็ใกล้เคียงกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 หลังจากนั้นปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสินค้าผ่านผู้ประกอบการของแร่ถ่านหินทางอากาศยานก็จะลดลงตามลำดับ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ที่กรมศุลกากรเริ่มเปิดให้บริการนำเข้าของแร่ถ่านหินผ่านด่านศุลกากรนครพนม ด่านศุลกากรมุกดาหาร และสำนักงานศุลกากรภาคที่ 2 โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีปริมาณการนำเข้าเพียง 18,345,887 หีบห่อ มูลค่าการนำเข้า 17,275.19 ล้านบาท

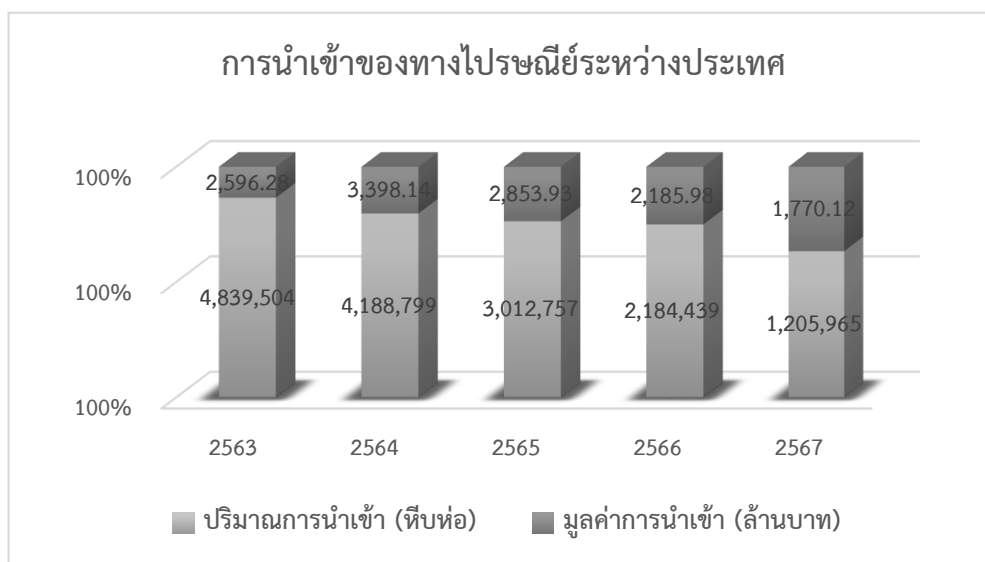

แผนภูมิที่ 4 แสดงสถิติการนำเข้าของแร่ถั่วทางอากาศยาน

ที่มา: กรมศุลกากร (2567)

* ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เก็บข้อมูลช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2566-มิถุนายน พ.ศ. 2567

สำหรับสถิติการนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศก็จะเป็นไปในทิศทางเดียวกับ การนำเข้าสินค้าที่ขนส่งผ่านผู้ประกอบการของแร่ถั่วทางอากาศยาน โดยพบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีการนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศทุกประเภท จำนวน 4,839,504 หีบห่อ มูลค่า 2,596.28 ล้านบาท ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีการนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่าง ประเทศทุกประเภทในปริมาณที่ใกล้เคียงกับปีก่อน คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 4,188,799 หีบห่อ มูลค่า 3,398.14 ล้านบาท หลังจากนั้นปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศก็จะ ลดลงตามลำดับ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยใน 9 เดือนแรกของ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ตุลาคม 2566-มิถุนายน 2567) มีปริมาณการนำเข้า 1,205,965 หีบห่อ มูลค่าการนำเข้า 1,770.12 ล้านบาท

แผนภูมิที่ 5 แสดงสถิติการนำเข้าของทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

ที่มา: กรมศุลกากร (2567)

* ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เก็บข้อมูลช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2566-มิถุนายน พ.ศ.2567

การเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ ได้ก่อให้เกิดโอกาสที่อย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจโลก เนื่องจากเป็นกลไกใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกให้ก้าวไปข้างหน้า เป็นการพัฒนารูปแบบและรูปแบบใหม่ ๆ ในการประกอบธุรกิจการค้า ผลักดันให้เกิดแนวโน้มการบริโภคใหม่ ๆ และก่อให้เกิดการจ้างงาน อันเป็นการปฏิวัติวิธีการประกอบธุรกิจตลาดผู้บริโภคและการซื้อขายสินค้า อีกทั้งยังสร้างทางเลือกที่หลากหลาย ก่อให้เกิดการพัฒนาวิธีการใหม่ ๆ ในการขนส่ง และการชำระสินค้า ทำให้ผู้ประกอบการขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดย่อมได้มีโอกาสเข้าถึงตลาดโลก โดยมีต้นทุนต่ำและมีอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดน้อย

ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะธุรกรรมประเภท Business-to-Consumer (B2C) และ Consumer-to-Consumer (C2C) นับเป็นความท้าทายใหม่ต่อภาครัฐเป็นอย่างยิ่ง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนต้องมีความเข้าใจต่อสถานการณ์ทางการค้าที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนี้ ต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะหน่วยงานด้านศุลกากรทั่วโลกซึ่งจะต้องจัดการกับปริมาณสินค้าที่นำเข้าและส่งออกที่เพิ่มมากขึ้น แก้ไขปัญหาการขาดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เป็นสากล จัดการกับความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้องมีการบริหารจัดการโดยใช้นวัตกรรมให้ครอบคลุมและบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาครัฐมีความจำเป็นที่จะต้องประสานงานและทำงานร่วมกันในการ

อำนวยความสะดวกทางการค้าธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ มีความเป็นธรรมต่อทุกภาคส่วน สามารถปกป้องสังคม และจัดเก็บภาษีอากรได้อย่างมีประสิทธิภาพไปพร้อมกัน

เมื่อธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเภท B2C การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ การขนส่งแบบบรรจุแยกชิ้น (Small Consignments) มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ผู้ประกอบการจะหันมาใช้บริการขนส่งผ่านไปรษณีย์ระหว่างประเทศหรือช่องทางการขนส่งของผู้ประกอบการของเร่งด่วน (Express Consignments) ทั้งทางอากาศยานและทางบก แทนการขนส่งแบบดั้งเดิมที่เน้นการส่งเป็นปริมาณมากผ่านทางท่าเรือ ด้านทางบก หรือสนามบิน ปริมาณการขนส่งพัสดุภัณฑ์ขนาดเล็กแบบบรรจุแยกชิ้นที่เพิ่มมากขึ้น ได้ก่อให้เกิดรูปแบบของธุรกิจและการค้าที่หลากหลาย ทำให้วิธีการซื้อสินค้าเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และมีความต้องการจัดส่งสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคอย่างเร่งด่วน ซึ่งถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อภารกิจของศุลกากร

นอกจากนี้ การขนส่งแบบบรรจุแยกชิ้น (Small Consignments) ที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ยังทำให้มีการนำเข้าสินค้ามูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท เพิ่มมากขึ้น ซึ่งในอดีตที่ผ่านมา ของที่นำเข้าซึ่งแต่ละรายการมีราคาไม่เกิน 1,500 บาท จะได้รับยกเว้นอากรศุลกากรและภาษีมูลค่าเพิ่ม อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม-31 ธันวาคม พ.ศ. 2567 ของดังกล่าวจะได้รับการยกเว้นเฉพาะอากรศุลกากร แต่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายในการบรรเทาความเดือดร้อนให้กับผู้ประกอบการภายในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศที่เติบโตขึ้น รวมถึงต้องแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมในการขายสินค้าให้แก่ผู้บริโภคระหว่างผู้ขายในต่างประเทศ ซึ่งไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มกับผู้ขายในประเทศที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม กรมศุลกากรจึงต้องมีมาตรการในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับของนำเข้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีเป็นการชั่วคราวแทนสรรพากรด้วย ซึ่งถือเป็นความท้าทายอีกประการของภารกิจศุลกากร

ดังนั้น ศุลกากรในยุคใหม่ต้องบริหารและปรับปรุงระบบงานศุลกากร รวมถึงนำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าโดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ได้มาตรฐานโลก ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและการแข่งขันของประเทศด้วยมาตรการทางศุลกากร ในขณะเดียวกัน ก็ยังต้องคงไว้ซึ่งประสิทธิภาพในการควบคุมทางศุลกากร (Customs Control) เพื่อป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดทางศุลกากร อาทิ การลักลอบหนีศุลกากร การสำแดงเท็จ การหลีกเลี่ยงอากร การนำเข้าของต้องห้ามต้องกักตักต่าง ๆ ของที่มีการแสดงถิ่นกำเนิดเป็นเท็จ ของละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ยาเสพติดและสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติด สินค้าที่ใช้ได้สองทาง (Dual-Use Goods) รวมทั้งสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสังคมและความมั่นคงของประเทศอีกด้วย

1.2 การวิเคราะห์ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ

กรมศุลกากร เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลัง มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร จากการนำสินค้าเข้าและส่งออก และ การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางศุลกากร โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเสนอแนะนโยบายการจัดเก็บอากรต่อกระทรวงการคลัง การส่งเสริม สนับสนุนการผลิตและการส่งออก และการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน โดยมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2551: 109-110)

- ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- เสนอแนะเพื่อกำหนดนโยบายการจัดเก็บอากรในทางศุลกากร
- ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตและการส่งออกโดยมาตรการทางอากร
- ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางศุลกากร
- ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมศุลกากร หรือตามที่ คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมอบหมาย

เนื่องจากกรมศุลกากรเป็นส่วนราชการ ซึ่งมีหน้าที่ในการแปลงนโยบายสาธารณะของรัฐไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้น ในการวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากร จึงจำเป็นต้องอาศัยการพิจารณานโยบายสาธารณะแบบองค์รวม (Holistic View) ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) และแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของกระทรวงการคลัง (ฉบับปรับปรุง)

1.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ระบุวิสัยทัศน์ประเทศไทย พ.ศ. 2580 ไว้ว่า “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวไว้ทั้งสิ้น 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.: ข)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มีทั้งสิ้น 23 แผนแม่บท ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 2 ถือเป็นแผนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ ซึ่งได้คำนึงถึงประเด็นร่วมหรือประเด็นตัดข้ามยุทธศาสตร์และการประสานเชื่อมโยงเป้าหมายของแต่ละแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย สถานการณ์และแนวโน้มที่เกี่ยวข้องของแผนแม่บท เป้าหมายและตัวชี้วัดในการดำเนินการ และแนวทางการพัฒนาแผนงาน/โครงการที่สำคัญของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้ ยังมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ที่มีสถานะเป็นแผนระดับที่ 2 เช่นกัน และเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ 3 เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามกรอบระยะเวลาที่คาดหวังไว้ได้ โดยประกอบด้วย แผนกลยุทธ์ รายหมวดหมาย ทั้งสิ้น 13 หมวดหมาย อาทิ หมวดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค หมวดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน

ภาพที่ 1 แสดงประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580

ที่มา: ประมวลโดยผู้ศึกษา

1.2.2 วิสัยทัศน์ พันธกิจและแผนปฏิบัติการกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลัง เป็นหน่วยงานหลักของประเทศในการเสนอแนะนโยบายและมาตรการ เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ ภายใต้วิสัยทัศน์ “เสาหลักทางการคลังและเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ได้กำหนดพันธกิจ (Missions) ของหน่วยงานไว้ 4 ประการ คือ (1) เสนอแนะนโยบายการคลังและเศรษฐกิจ (2) บริหารการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ (3) บริหารการเงินแผ่นดิน และ (4) บริหารจัดการทรัพย์สินภาครัฐ

นอกจากนี้ กระทรวงการคลังยังได้กำหนด แผนปฏิบัติการ ระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 3 ดังนี้ (กระทรวงการคลัง, 2566: 2)

1) แผนปฏิบัติการ เรื่อง การสนับสนุนศักยภาพและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น และเศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ การใช้มาตรการภาษี ที่ราชพัสดุ และด้านศุลกากร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการค้า การลงทุน ในพื้นที่เป้าหมาย การใช้มาตรการการคลังการเงินเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการในทุกระดับ การผลักดันการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ การปรับปรุง พัฒนา แก้ไขกฎหมาย เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

2) แผนปฏิบัติการ เรื่อง การลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อสนับสนุนมาตรการของรัฐบาลในการส่งเสริมสวัสดิการให้แก่ผู้มีรายได้น้อยอย่างทั่วถึง สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในมิติต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนและผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพ มีที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินเป็นของตนเอง โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ การส่งเสริมให้เกิดการถือครองทรัพย์สินที่เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชนให้เกิดความเข้มแข็ง

3) แผนปฏิบัติการ เรื่อง การรักษาความยั่งยืนทางการคลัง เพื่อส่งเสริมให้กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความทันสมัย ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน อำนวยความสะดวกและให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส มีกฎหมายและระเบียบที่เหมาะสม รวมถึงมีการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ การปรับปรุงพัฒนากฎระเบียบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลังให้ทันสมัย ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้บริการและการตรวจสอบด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รักษาวินัยทางการคลัง ในการดำเนินการด้านต่าง ๆ ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

1.2.3 วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์กรมศุลกากร

จากเป้าหมายการพัฒนาประเทศไทยใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) รวมถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนปฏิบัติการ 5 ปี กระทรวงการคลัง (พ.ศ. 2566-2570) กรมศุลกากรจึงดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์ “องค์กรศุลกากรชั้นนำ ที่มุ่งส่งเสริมความยั่งยืนของเศรษฐกิจและความปลอดภัยของสังคม ด้วยนวัตกรรมและบริการที่เป็นเลิศ” โดยมีพันธกิจ (Missions) ดังนี้ (กรมศุลกากร, 2566: 61)

- อำนวยความสะดวกทางการค้าและส่งเสริมระบบโลจิสติกส์ของประเทศ
 - ส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศด้วยมาตรการทางศุลกากรและข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ
 - เพิ่มขีดความสามารถในการปกป้องสังคมให้ปลอดภัยด้วยระบบควบคุมทางศุลกากร
 - จัดเก็บภาษีอากรอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ
- นอกจากนี้ กรมศุลกากรยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ (Strategies) การปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจดังกล่าวข้างต้น ดังนี้
- พัฒนาระบบงานทางศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและระบบโลจิสติกส์
 - พัฒนามาตรการทางศุลกากรและข้อมูลการค้าระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจและเชื่อมโยงการค้าโลก
 - พัฒนาระบบควบคุมทางศุลกากรให้มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกัน
 - เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีอากรโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
 - พัฒนาสมรรถนะบุคลากร นวัตกรรม และการบริหารจัดการองค์กรสู่ยุคดิจิทัล

1.2.4 การวิเคราะห์ความสอดคล้องของรายงานการศึกษาภัยยุทธศาสตร์กรมศุลกากร รวมถึงแนวทางกระทรวงการคลังและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

เมื่อวิเคราะห์วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากรร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) รวมถึงแผนปฏิบัติการ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับปรับปรุง) ของกระทรวงการคลัง จะพบว่า มีความสอดคล้องกันทั้ง 3 ระดับ โดยยุทธศาสตร์กรมศุลกากรจะมุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกทางการค้า ส่งเสริมการค้าชายแดน พัฒนาระบบการควบคุมทางศุลกากร และการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมถึงการปกป้องสังคม ดังนั้น จึงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

3 ด้าน คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ที่ 6 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ทั้งสิ้น 5 ประเด็น ได้แก่ (1) ประเด็นความมั่นคง (2) ประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (3) ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (4) ประเด็นการบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ และ (5) ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ซึ่งเป็นฐานในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระยะที่ 2 โดยมีเป้าหมายในการ “พลิกโฉมประเทศไทยสู่เศรษฐกิจ สร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน” นั้น บทบาทของกรมศุลกากรมีความสอดคล้องกับหมุดหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ได้แก่ หมุดหมายที่ 5 ประตุการค้าการลงทุนและโลจิสติกส์ และหมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง ในส่วนของความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของกระทรวงการคลังนั้น วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของกรมศุลกากรก็สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ เรื่อง การสนับสนุนศักยภาพและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

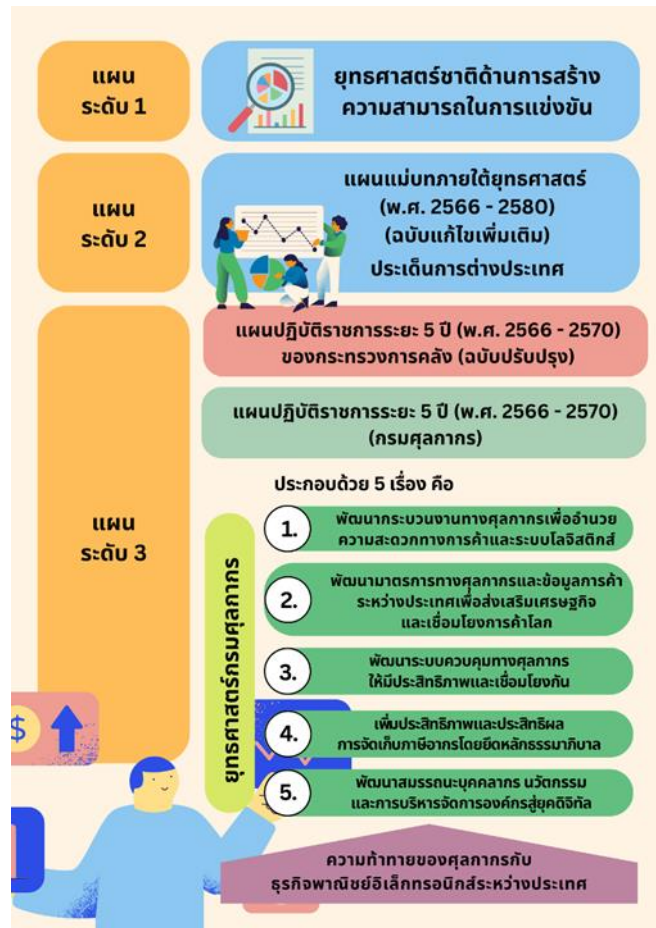
ภาพที่ 2 แสดงประเด็นความสอดคล้องของยุทธศาสตร์กรมศุลกากรและยุทธศาสตร์ชาติ
ที่มา: กรมศุลกากร (2565)

นอกจากนี้ รายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง ความท้าทายของศุลกากรกับธุรกิจ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ (Customs Challenges and Cross Border e-Commerce) ก็สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566-2580 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็นการต่างประเทศ โดยมีแผนย่อยภายใต้ประเด็นการต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 แผน ดังนี้

1) แผนย่อยความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่าง ประเทศ เป็นแผนที่มุ่งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่าน ความร่วมมือกับมิตรประเทศทั่วโลก ทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างเศรษฐกิจที่เป็น นวัตกรรมการใช้ประโยชน์จากความร่วมมือต่าง ๆ การส่งเสริมให้ภาคเอกชนไทยขยายตลาด ในต่างประเทศขณะเดียวกัน การพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องเป็นไปอย่างยั่งยืน ไทยจึงต้องใช้ประโยชน์จาก ความเป็นหุ้นส่วนกับภาคส่วนต่าง ๆ ของต่างประเทศเพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ ยั่งยืนของโลก

2) แผนย่อยการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่าง ประเทศ เป็นแผนย่อยที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพหน่วยงานไทยและยกระดับมาตรฐานการพัฒนา ในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา ประเทศและส่งเสริมความร่วมมือในมิติต่าง ๆ กับนานาชาติ นอกจากนี้ ไทยยังสามารถดำเนินการ ต่างประเทศในเชิงรุกและสร้างสรรค์ โดยการมีบทบาทในการร่วมพัฒนาภาวะเปี่ยมระหว่างประเทศ มาตรฐานสากลและพันธกรณีต่าง ๆ นี้ ไปพร้อมกันได้ด้วย

ในส่วนของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์กรมศุลกากรนั้น รายงานการศึกษา ส่วนบุคคลดังกล่าวก็มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากรในทุกด้าน โดยเฉพาะ เรื่องการพัฒนาระบบงานทางศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและระบบโลจิสติกส์ เรื่องการพัฒนาระบบควบคุมทางศุลกากรให้มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกัน และเรื่องเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีอากรโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

ภาพที่ 3 แสดงความสอดคล้องรายงานการศึกษากับแนวทางยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
ที่มา: ประมวลโดยผู้ศึกษา

บทที่ 2

การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและผลการศึกษา

2.1 การกำหนดประเด็นศึกษา

การเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะภายหลังการระบาดของโควิด-19 เป็นความท้าทายของศุลกากรในการรับมือกับธุรกิจรูปแบบใหม่นี้ ดังนั้น ประเด็นที่ประสงค์จะศึกษา คือ กรมศุลกากรจะตอบสนองความท้าทายในยุคที่ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศมีทิศทางการเติบโตเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างไร เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากร โดยศึกษาแนวปฏิบัติของศุลกากรไทยด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า การควบคุมทางศุลกากร และการจัดเก็บรายได้ และนำมาเปรียบเทียบกับแนวปฏิบัติขององค์การศุลกากรโลกที่รวมแนวคิดของศุลกากรประเทศสมาชิกต่าง ๆ ทั่วโลก จำนวน 186 ประเทศ ในการรับมือกับความเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ คือ กรอบมาตรฐานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศขององค์การศุลกากรโลก (Framework of Standards on Cross Border e-Commerce by World Customs Organization) พร้อมเสนอแนะมาตรการ/แนวทาง/เครื่องมือทางศุลกากรเพื่อขับเคลื่อนภารกิจและนโยบายของกรมศุลกากรในการรับมือกับความท้าทายของธุรกิจดังกล่าวที่เติบโตอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน

วิธีการที่จะใช้ดำเนินการศึกษาจะใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารเป็นหลัก เป็นการสำรวจสภาพความเป็นจริงของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศกับการรับมือความท้าทายของธุรกิจดังกล่าวของศุลกากรในปัจจุบัน โดยอาศัยการค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่น่าเชื่อถือ โดยผู้ทำการวิจัยไม่ต้องลงพื้นที่สนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ ประเด็นที่ผู้ศึกษากำหนดในรายงานการศึกษามีดังนี้

2.1.1 กรอบมาตรฐานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศขององค์การศุลกากรโลก (Framework of Standards on Cross Border e-Commerce by World Customs Organization)

กรอบมาตรฐานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ หรือ Framework of Standards on Cross Border e-Commerce เป็นเอกสารขององค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization: WCO) ที่วางมาตรฐานแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศในมุมมองของศุลกากร ให้ประเทศสมาชิกลำมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทั้ง

ด้านการอำนวยความสะดวก การควบคุมทางศุลกากร และการจัดเก็บภาษีอากรสำหรับสินค้านำเข้า ในสถานการณ์ที่ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศมีทิศทางการเติบโตเพิ่มขึ้นทุกปี ประกอบไปด้วย หลักการ (Principles) จำนวน 8 หลักการ และภายใต้แต่ละหลักการจะประกอบด้วย มาตรฐาน (Standards) ต่าง ๆ ที่กำหนดและอธิบายรายละเอียดของแนวทางที่ควรนำมาปฏิบัติ ภายใต้แต่ละมาตรฐานรวมทั้งสิ้น 16 มาตรฐาน ดังนี้ (World Customs Organization, 2022: 9-14)

2.1.1.1 ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้าและการบริหารความเสี่ยง (Advance Electronic Data and Risk Management)

การนำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับล่วงหน้ามาใช้ในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นการ สนับสนุนภารกิจของศุลกากรทั้งการอำนวยความสะดวกทางการค้า การรักษาความมั่นคงปลอดภัย ของสังคม การจัดเก็บภาษีอากร และการวัดและวิเคราะห์ผล เนื่องจากธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นกระบวนการที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ดังนั้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้ากับศุลกากรบนแพลตฟอร์มใช้งาน ร่วมกัน อาทิ National Single Window (NSW) เพื่อการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ โดยมีมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- มาตรฐานที่ 1 กฎหมายและระเบียบสำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้า (Legal Framework for Advance Electronic Data) ควรมีการกำหนดกฎหมาย ระเบียบและ ข้อบังคับเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศุลกากรและ หน่วยงานรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับมาตรฐานในการควบคุมทางศุลกากรและอำนวยความสะดวก ทางการค้าให้แก่ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับจะต้องครอบคลุมในทุกมิติ อาทิ การรักษาความปลอดภัยของข้อมูล ความเป็นส่วนตัว การให้ความคุ้มครองและสิทธิความเป็น เจ้าของ เป็นต้น

- มาตรฐานที่ 2 การนำมาตรฐานสากลมาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้า (Use of International Standards for Advance Electronic Data) ควรนำ แนวทางและมาตรฐานขององค์การศุลกากรโลกและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการแลกเปลี่ยน ข้อมูลล่วงหน้า เพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้า

- มาตรฐานที่ 3 คุณภาพของข้อมูล (Data Quality) ศุลกากรควรร่วมมือ กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุง การแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้าให้มีความรวดเร็วและถูกต้อง โดยให้นำการบริหารความเสี่ยง และการอำนวยความสะดวกทางการค้ามาพิจารณาไปด้วย

- มาตรฐานที่ 4 การบริหารความเสี่ยงเพื่อการอำนวยความสะดวกทางการค้า และการควบคุมทางศุลกากร (Risk Management for Facilitation and Control) ศุลกากรควร พัฒนาและประยุกต์ใช้เทคนิคการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมกับสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะ เพื่อให้สามารถระบุได้ว่าสินค้าใดเป็นสินค้าที่มีความเสี่ยง

- มาตรฐานที่ 5 การนำเทคโนโลยีการตรวจสอบที่ไม่ส่งผลกระทบต่อตัวสินค้า มาใช้งานและการวิเคราะห์ข้อมูล (Use of Non-Intrusive Inspection Technologies and Data Analytics) ศุลกากรควรวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจคัดสินค้าด้วยอุปกรณ์ตรวจสอบที่ไม่ส่งผลกระทบต่อตัวสินค้าในทุกช่องทางการนำเข้า-ส่งออก เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้าพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ และเพิ่มขีดความสามารถในการควบคุมทางศุลกากร

2.1.1.2 การอำนวยความสะดวกและการปรับปรุงพิธีการศุลกากรให้เรียบง่าย (Facilitation and Simplification)

การอำนวยความสะดวกและปรับปรุงพิธีการศุลกากรให้เรียบง่าย คือ การปรับปรุงพิธีการตรวจปล่อยสินค้าให้เรียบง่ายด้วยการนำกระบวนการทางศุลกากรล่วงหน้าก่อน สินค้ามาถึง (Pre-Arrival Processing) และการประเมินความเสี่ยงมาใช้กับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการตรวจปล่อยสินค้าที่มีความเสี่ยงต่ำโดยทันทีที่สินค้ามาถึงท่าหรือที่ที่นำเข้าหรือส่งออก โดยมีมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- มาตรฐานที่ 6 พิธีการตรวจปล่อยสินค้าที่เรียบง่าย (Simplified Clearance Procedures) ศุลกากรควรร่วมมือกับภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดให้มีพิธีการ/ขั้นตอนตรวจ ปล่อยสินค้าที่เรียบง่ายโดยให้มีการสำแดงสินค้าล่วงหน้าและใช้ระบบการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งจัด ให้มีการตรวจปล่อยสินค้าที่มีความเสี่ยงต่ำอย่างรวดเร็ว

- มาตรฐานที่ 7 นำแนวคิดผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจที่ได้รับอนุมัติมาใช้ กับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ (Expanding the Concept of Authorized Economic Operator (AEO) to Cross Border E-Commerce) ศุลกากรควรนำแนวคิดผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจ ที่ได้รับอนุมัติและการจัดทำความตกลงร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangements/Agreements) มาใช้ในการอำนวยความสะดวกธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศด้วย โดยการขยายกลุ่ม AEO ให้ครอบคลุมผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ด้วย อาทิ ผู้ประกอบการ ของเร่งด่วนทางอากาศยาน/ทางบก บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นต้น

2.1.1.3 การจัดเก็บรายได้อย่างเป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ (Fair and Efficient Revenue Collection)

เพื่อให้การรับมือกับความท้าทายใหม่ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการจัดเก็บรายได้ จากภาษีอากรสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศที่มีขนาดเล็กและมีมูลค่าต่ำ ศุลกากรควร

ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี เพื่อกำหนดทางเลือกในการจัดเก็บภาษีอากร เช่น เก็บจากผู้ขาย เก็บจากพ่อค้าคนกลาง หรือเก็บจากผู้ซื้อ เพื่อเปลี่ยนแปลงวิธีการเก็บภาษีอากรจากเดิมที่มีการประเมินและจัดเก็บจากสินค้าทุกครั้งที่มีการนำเข้า ณ สำนักงานหรือด่านศุลกากร เป็นการจัดเก็บจากผู้ซื้อเป็นรายบุคคลก่อนที่สินค้าจะถูกจัดส่งจากประเทศต้นทางหรือก่อนสินค้านำมาถึงยังประเทศปลายทาง นอกจากนี้ ยังควรร่วมกันพิจารณาในประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย อาทิ ขอบเขตอำนาจของศุลกากร การควบคุมและตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยสินค้า รูปแบบการจัดเก็บภาษีอากร การสร้างระบบการรับชำระค่าภาษีอากรทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) เป็นต้น โดยมีมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- มาตรฐานที่ 8 รูปแบบการจัดเก็บรายได้ (Models of Revenue Collection) หน่วยงานด้านศุลกากรควรร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณารูปแบบการจัดเก็บรายได้ต่าง ๆ มาใช้ อาทิ การจัดเก็บจากผู้ขาย การจัดเก็บจากคนกลาง การจัดเก็บจากผู้ซื้อ/ผู้บริโภค มาใช้ในการจัดเก็บภาษีอากร นอกจากนี้ ก็ยังควรให้มีทางเลือกในการชำระค่าภาษีอากรทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

- มาตรฐานที่ 9 มูลค่าขั้นต่ำในการจัดเก็บภาษีอากร (De Minimis) เมื่อรัฐบาลจะมีการทบทวนหรือปรับมูลค่าขั้นต่ำในการจัดเก็บภาษีอากรของสินค้านำเข้า ควรมีการแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึงและเป็นไปตามสถานการณ์ของประเทศ

2.1.1.4 ความมั่นคงและปลอดภัย (Safety and Security)

ศุลกากรต้องร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดประเภทสินค้าที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อความปลอดภัยของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ยังต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านความเสี่ยงระหว่างกันด้วย เพื่อยกระดับความสามารถในการกำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยง รวมถึง การปราบปรามการลักลอบขนส่งสินค้าที่ผิดกฎหมายผ่านช่องทางธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยมีมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- มาตรฐานที่ 10 การป้องกันการฉ้อฉลและการค้าที่ผิดกฎหมาย (Prevention of Fraud and Illicit Trade) ศุลกากรควรร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาวิธีการในการวิเคราะห์และสืบสวนกิจกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศที่ผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันและตรวจหาการฉ้อฉล การใช้ช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในทางมิชอบและเป็นอุปสรรคในการอำนวยความสะดวกทางการค้าที่ถูกต้องกฎหมาย

- มาตรฐานที่ 11 ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Inter-Agency Cooperation and Information Sharing) รัฐบาลควรจัดให้มีกรอบความร่วมมือระหว่างหน่วยงานระดับประเทศต่าง ๆ ผ่านกลไกทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้รวมถึงระบบ Single Window เพื่อให้มีการตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยที่เกิดจากพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศและอำนวยความสะดวกการค้าที่ถูกต้องกฎหมาย

2.1.1.5 ความเป็นหุ้นส่วน (Partnerships)

ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศที่เติบโตอย่างรวดเร็วส่งผลให้ต้องมีความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนใหม่ ๆ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนที่มีอยู่ในปัจจุบันให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้นระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อร่วมกันจัดการกับปัญหาหรือความท้าทายที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- มาตรฐานที่ 12 ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private Partnerships) ศุลกากรควรมีการริเริ่มและส่งเสริมความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาและขยายขอบเขตการสื่อสาร การประสานงาน และความร่วมมือระหว่างกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านั้นปฏิบัติตามกฎหมายมากยิ่งขึ้น

- มาตรฐานที่ 13 ความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Cooperation) ศุลกากรควรขยายความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนทางด้านศุลกากรให้ครอบคลุมประเด็นธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศด้วย เพื่อส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมาย และอำนวยความสะดวกทางการค้า

2.1.1.6 การพัฒนาความรู้ ความสามารถ การเผยแพร่ข้อมูล และการรับรู้ของประชาชน (Public Awareness, Outreach and Capacity Building)

ในยุคที่การค้าถูกขับเคลื่อนด้วยการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกลไกในการสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนในวงกว้าง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ค้ารายใหม่ เพื่อให้กลุ่มคนดังกล่าวมีความเข้าใจในเรื่องกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ดียิ่งขึ้น โดยมีมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

มาตรฐานที่ 14 การเผยแพร่ข้อมูล การรับรู้ของประชาชน และการติดต่อสื่อสาร (Communication, Public Awareness and Outreach) ศุลกากรควรแจ้งให้ผู้บริโภค ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบถึงกฎระเบียบ ความเสี่ยงและความรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศโดยผ่านการณรงค์ประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร การให้ความรู้ และโปรแกรมการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ

2.1.1.7 การวิเคราะห์และการวัดผล (Measurement and Analysis)

การวัดผลธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศอย่างถูกต้องแม่นยำ เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจทางธุรกิจ นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ในการจำแนกแนวโน้มและรูปแบบการค้าเพื่อการบริหารความเสี่ยงอีกด้วย

มาตรฐานที่ 15 กลไกการวัดผล (Mechanism of Measurement) ศุลกากรควรร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การจัดทำการวิเคราะห์และการเผยแพร่ข้อมูลสถิติธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศเป็นไปตามมาตรฐานการจัดเก็บสถิติระหว่างประเทศ

2.1.1.8 การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีประยุกต์ (Leveraging Transformative Technologies)

ลักษณะของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีพลวัตและเป็นสากล ส่งผลให้รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินการเชิงรุก และมีการคาดการณ์ล่วงหน้าโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในอนาคต เพื่อนำเสนอวิธีการในการรองรับความท้าทายใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจากพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยมีมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

มาตรฐานที่ 16 ค้นคว้าและใช้ประโยชน์จากการพัฒนาทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Explore and Leverage Technological Developments and Innovation) ศุลกากรควรร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นคว้าการพัฒนาทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ และนำมาใช้ในการอำนวยความสะดวกและควบคุมทางศุลกากรกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ

2.1.2 แนวปฏิบัติของศุลกากรไทยด้านการอำนวยความสะดวกการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

2.1.2.1 การนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

การนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศนั้น มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร กำหนดไว้ในประกาศกรมศุลกากรที่ 105/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับการนำเข้าและการส่งของออกทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2561 โดยสิ่งของที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรและจัดเก็บอากร ดังนี้ (กรมศุลกากร, 2561: 201-209)

ประเภทที่ 1 ของยกเว้นอากร คือ ของที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ซึ่งแต่ละหีบห่อมีราคารวมค่าขนส่งและค่าประกันภัยไม่เกิน 1,500 บาท หรือตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้แต่เพียงเป็นตัวอย่างและไม่มีราคาทางการค้า และไม่เป็นของต้องห้ามต้องจำกัดให้นำส่งบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อนำจ่ายต่อไป

ประเภทที่ 2 ของต้องชำระอากร คือ ของที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ มีราคารวมกันไม่เกิน 40,000 บาท และไม่เป็นของต้องห้ามต้องจำกัด หรือของที่ต้องส่งตัวอย่างไปวิเคราะห์ก่อนปล่อยไปจากอารักขาของศุลกากร

ภาพที่ 4 แสดงภาพรวม WCO FOS on Cross Border e-Commerce

ที่มา: ประมวลโดยผู้ศึกษา

ในการนำเข้าของประเภทที่ 2 ซึ่งเป็นของต้องชำระอากร เจ้าหน้าที่ศุลกากรจะเปิดตรวจและประเมินอากรต่อหน้าพนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หลังจากนั้นพนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะจัดทำและส่งใบแจ้งให้ไปรษณีย์ของส่งทางไปรษณีย์

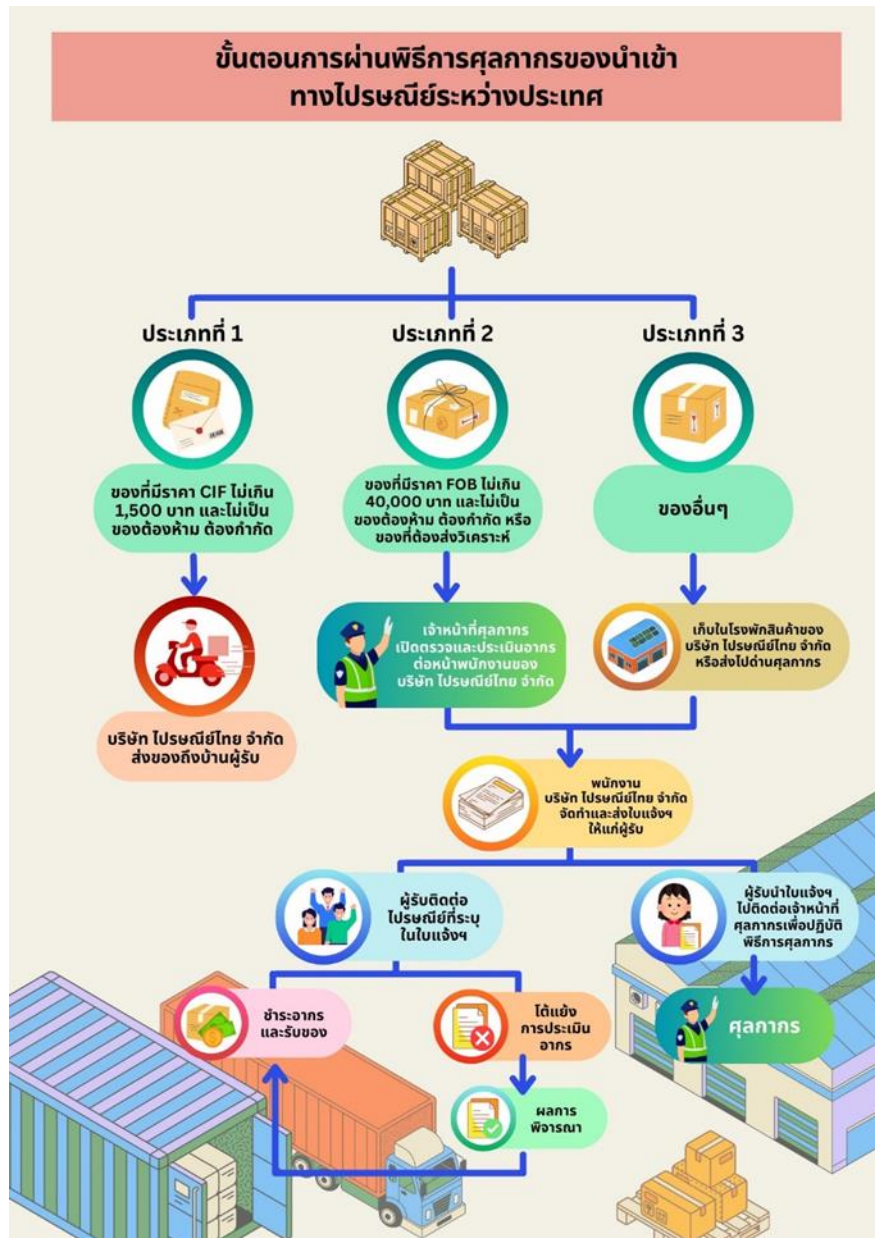
ระหว่างประเทศไปให้ผู้รับ และเมื่อผู้รับได้รับใบแจ้งฯ ให้ผู้รับนำใบแจ้งฯ ไปติดต่อ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ที่ระบุไว้ในใบแจ้งฯ เพื่อชำระอากรและรับของ หากผู้รับเห็นว่า เจ้าหน้าที่ศุลกากรประเมินราคาของสูงกว่าราคาที่ซื้อจริง และผู้รับมีเอกสารหลักฐานยืนยัน เช่น หลักฐานการซื้อขาย หลักฐานการชำระเงิน ผู้รับสามารถโต้แย้งการประเมินภาษีอากรได้

ประเภทที่ 3 ของอื่น ๆ นอกจากประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 ให้ส่งมอบแก่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อส่งมอบเข้าเก็บรักษาในโรงพักสินค้าของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือส่งไปที่สำนักงานหรือด่านศุลกากร แล้วแต่กรณี เพื่อปฏิบัติพิธีการศุลกากรให้ครบถ้วนและถูกต้องต่อไป

สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศประเภทที่ 3 ศุลกากรจะจัดเรียงหีบห่อแล้วให้พนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด บันทึกข้อมูลแต่ละหีบห่อตามข้อมูลที่ปรากฏบนฉลากหีบห่อเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร หลังจากนั้น ระบบคอมพิวเตอร์จะออกเลขที่รายการศุลกากรโดยอัตโนมัติและพิมพ์ลงบนสติ๊กเกอร์ เพื่อให้พนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด นำไปปิดไว้บนหีบห่อ

เมื่อพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด บันทึกข้อมูลแต่ละหีบห่อเสร็จแล้ว ศุลกากรจะบันทึกข้อมูลตามที่ปรากฏบนฉลากหีบห่อ คือ ชนิดของน้ำหนัก (Gross Weight) ราคาตามใบปฏิญญา ค่าไปรษณียากร (Postage) และวัน เดือน ปี ที่นำเข้า รวมทั้งสถานที่ขอรับของ และปฏิบัติพิธีการศุลกากรเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร

เมื่อบันทึกข้อมูลครบทุกหีบห่อในแต่ละวันแล้ว ศุลกากรจะจัดทำบัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ต้องเสียอากรหรือต้องห้ามต้องกำกับ (แบบที่ 431) แยกตามประเภทการนำเข้าสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ จำนวน 2 ฉบับ แล้วส่งมอบสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ประเภทที่ 3 พร้อมบัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ (แบบที่ 431) ให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด นำไปส่งมอบเข้าเก็บรักษาในโรงพักสินค้า บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือส่งไปปฏิบัติพิธีการที่สำนักงานหรือด่านศุลกากรแล้วแต่กรณี

ภาพที่ 5 แสดงขั้นตอนการผ่านพิธีการศุลกากรของนำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ
ที่มา: กรมศุลกากร (2567)

2.1.2.2 การนำเข้าของเร่งด่วน (Express Consignments) ทางอากาศยาน

การนำเข้าสินค้าเร่งด่วนทางอากาศยานระหว่างประเทศนั้น จะมีกำหนดพิธีการศุลกากรเกี่ยวกับของดังกล่าวไว้ใน ประกาศกรมศุลกากรที่ 130/2561 เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วยกระบวนการทางศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วน ลงวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 โดยผู้ประกอบการของเร่งด่วนจะต้องจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าตามมาตรฐานที่

กรมศุลกากรกำหนดและเป็นผู้ส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร ทั้งนี้ของเร่งด่วนขาเข้า แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ (กรมศุลกากร, 2561: 247-255)

ประเภทที่ 1 เอกสารที่ไม่ต้องเสียอากรตามภาค 2 พิกัดอัตราอากรขาเข้าแห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 และไม่เป็นของต้องห้ามต้องจำกัด

ประเภทที่ 2 ของไม่ต้องเสียอากร หรือของที่ได้รับยกเว้นอากร แบ่งออกเป็น

- ของที่ต้องเสียอากรตามภาค 2 พิกัดอัตราอากรขาเข้าแห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 และไม่เป็นของต้องห้ามต้องจำกัด

- ของที่นำเข้าซึ่งแต่ละรายมีราคา CIF ไม่เกิน 1,500 บาท ที่ได้รับยกเว้นอากรตามประเภท 12 ภาค 4 ของที่ได้รับยกเว้นอากรแห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 และไม่เป็นของต้องห้ามต้องจำกัด

- ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้แต่เพียงเป็นตัวอย่างและไม่มีราคาในทางการค้าที่ได้รับยกเว้นอากรตามประเภท 14 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 และไม่เป็นของต้องห้ามต้องจำกัด

ประเภทที่ 3 ของต้องเสียอากรที่นำเข้าทางสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร โดยแต่ละรายใบตราส่งสินค้าทางอากาศยาน (House Air Waybill) มีราคา FOB (Free on Board) ไม่เกิน 40,000 บาท และไม่เป็นของต้องห้ามต้องจำกัด หรือของที่ได้รับยกเว้นอากรตามภาค 4 หรือของที่ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร หรือของที่ต้องส่งตัวอย่างวิเคราะห์สินค้าก่อนปล่อย

ประเภทที่ 4 ของอื่น ๆ นอกจากของตามประเภทที่ 1 ประเภทที่ 2 และประเภทที่ 3 มีขั้นตอนพิธีการศุลกากรสำหรับของเร่งด่วนทางอากาศยาน ดังนี้

- ก่อนที่สินค้าเร่งด่วนเที่ยวบินใดจะเข้ามาถึงท่าอากาศยานให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วน จัดทำข้อมูลบัญชีสินค้าล่วงหน้า (Pre-Manifest) เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร เพื่อแจ้งให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง แต่ไม่เกิน 24 ชั่วโมง ก่อนอากาศยานมาถึง

- เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรได้รับข้อมูลเร่งด่วนขาเข้าล่วงหน้าแล้ว เจ้าหน้าที่ศุลกากรจะตรวจสอบข้อมูลรายละเอียดสินค้าจากระบบคอมพิวเตอร์ตามเงื่อนไขที่กำหนด หากข้อมูลดังกล่าวถูกต้อง ระบบจะแจ้งกลับเลขที่รับข้อมูลการขอลปล่อยของเร่งด่วนขาเข้าออกจากอารักขาศุลกากรให้แก่ผู้ประกอบการทราบ

- เมื่อสินค้าเข้ามาถึง ผู้ประกอบการจะควบคุมดูแลให้มีการขนถ่ายสินค้าจากเครื่องบินมายังคลังสินค้า และระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะตรวจสอบข้อมูลตามหลักการการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้ โดยของเร่งด่วนขาเข้าประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 จะถูกกำหนดให้ต้องตรวจสอบโดยการเอกซเรย์ก่อนการปล่อยของเร่งด่วนขาเข้าออกจากอารักขาศุลกากร

ทั้งหมด ส่วนของเร่งด่วนขาเข้าประเภทที่ 3 ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะกำหนดให้ตรวจสอบเป็น 2 กรณี คือ ของที่ได้รับยกเว้นการตรวจ (Green Line) หรือของที่ต้องตรวจสอบพิศุทธราคา และของที่ต้องเปิดตรวจ (Red Line) ซึ่งกรณีที่มีเหตุแห่งความสงสัยในรายการของเร่งด่วนขาเข้าพนักงานศุลกากรจะเลือกตรวจสอบเพิ่มเติม

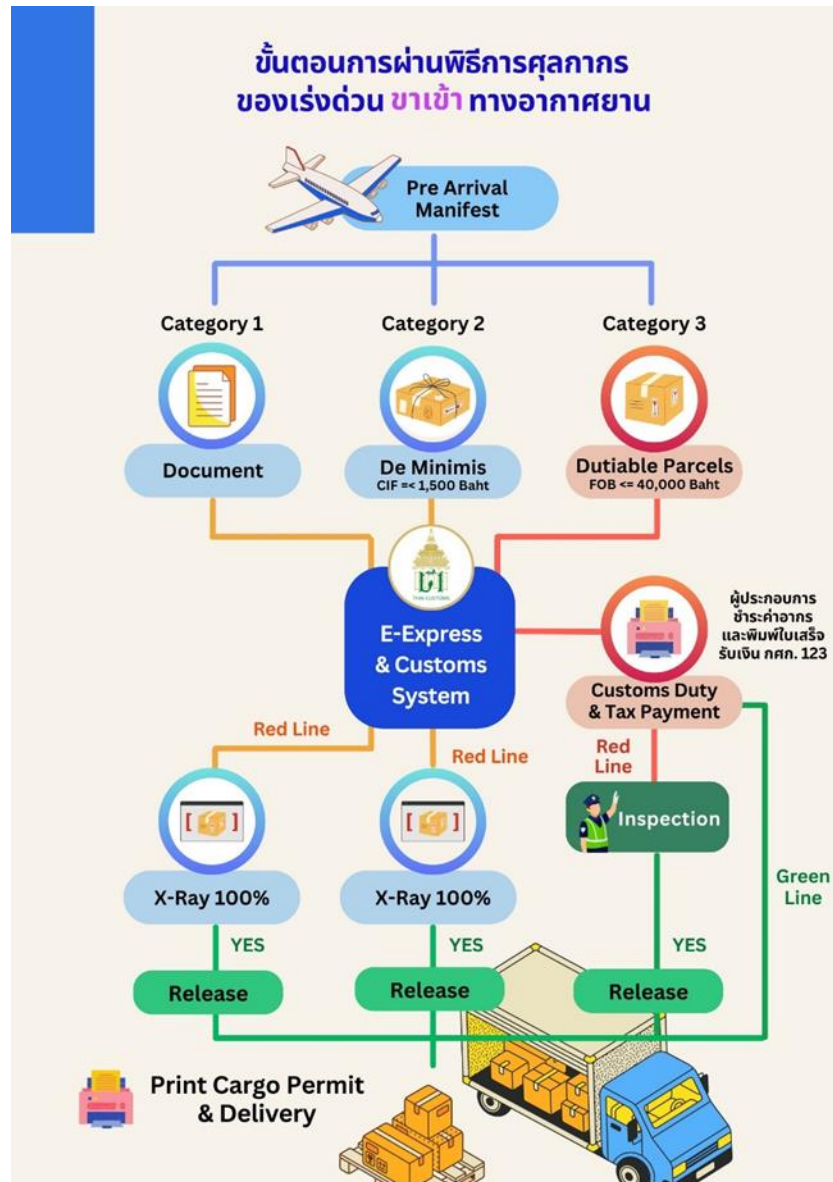
- ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะตอบกลับข้อมูลการเลือกตรวจสอบของเร่งด่วนขาเข้าให้ผู้ส่งข้อมูลทราบโดยอัตโนมัติ ทั้งนี้ ของเร่งด่วนขาเข้าประเภทที่ 1 ประเภทที่ 2 และประเภทที่ 3 ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนดำเนินการคัดแยกไว้ต่างหาก เพื่อรอการตรวจสอบก่อนตรวจปล่อยจากพนักงานศุลกากร ส่วนของเร่งด่วนขาเข้าประเภทที่ 4 ให้จัดเก็บไว้ในพื้นที่โรงพักสินค้า เพื่อรอการปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำเข้าทางอิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการนำของเข้าทางอากาศยาน

- ในกรณีที่ตรวจพบว่า ข้อมูลรายละเอียดสินค้าเกี่ยวกับ ชนิด คุณภาพ ปริมาณ น้ำหนัก พิศุทธอัตรากร ตลอดจนค่าภาษีอากรที่ผู้ประกอบการยื่นสำแดงไว้ไม่ถูกต้องตรงกับที่เปิดตรวจพบจริง เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ผู้ประกอบการดำเนินการแก้ไขข้อมูลในระบบให้ถูกต้องหรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่หรือผู้ประกอบการตรวจพบว่า สินค้าเร่งด่วนรายใดที่ในขณะดำเนินการจำแนกเข้าประเภทที่ 1-3 อยู่ในข่ายสงสัยหรือมีประเด็นพิจารณาว่าไม่ควรจัดเข้าประเภทดังกล่าวก็อาจสั่งให้จัดเข้าเป็นสินค้าเร่งด่วนประเภทที่ 4

- เจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบข้อมูลทั้งหมดอีกครั้งภายหลังจากที่ผู้ประกอบการได้แก้ไขข้อมูลทั้งหมดให้ถูกต้องแล้ว เมื่อเห็นว่าถูกต้องจะทำการเรียกเก็บค่าภาษีอากรสำหรับสินค้าเร่งด่วนประเภทที่ 3 และออกใบเสร็จรับเงินค่าภาษีอากรให้ แล้วตรวจปล่อยสินค้าเร่งด่วนประเภทที่ 1-3 ทั้งหมดเพื่อให้ผู้ประกอบการนำออกจากคลังสินค้าไปส่งให้ถึงมือผู้รับที่แท้จริงโดยด่วนต่อไป

- สำหรับสินค้าเร่งด่วนประเภทที่ 4 จะนำเข้าเก็บไว้ในคลังสินค้าเร่งด่วนของบริษัท TAGS หรือบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) แล้วแต่กรณี เพื่อรอให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ประกอบการขนส่งสินค้าเร่งด่วน (กรณีได้รับมอบหมายจากผู้นำเข้า) มาปฏิบัติพิธีการผ่านใบขนสินค้าชำระภาษีอากร และตรวจปล่อยตามปกติต่อไป

- การนำสินค้าเร่งด่วนที่ผ่านการตรวจปล่อยจากเจ้าหน้าที่ออกจากประตูคลังสินค้า ผู้ประกอบการจะต้องยื่นแบบใบสั่งปล่อยสินค้า (Customs Permit) ซึ่งติดแถบ Barcode ให้เจ้าหน้าที่ประจำหน้าประตูคลังสินค้าตรวจสอบด้วยเครื่องอ่าน Bar-Code ว่า เป็นสินค้ายกเดียวกันกับที่ผ่านการตรวจปล่อยแล้ว

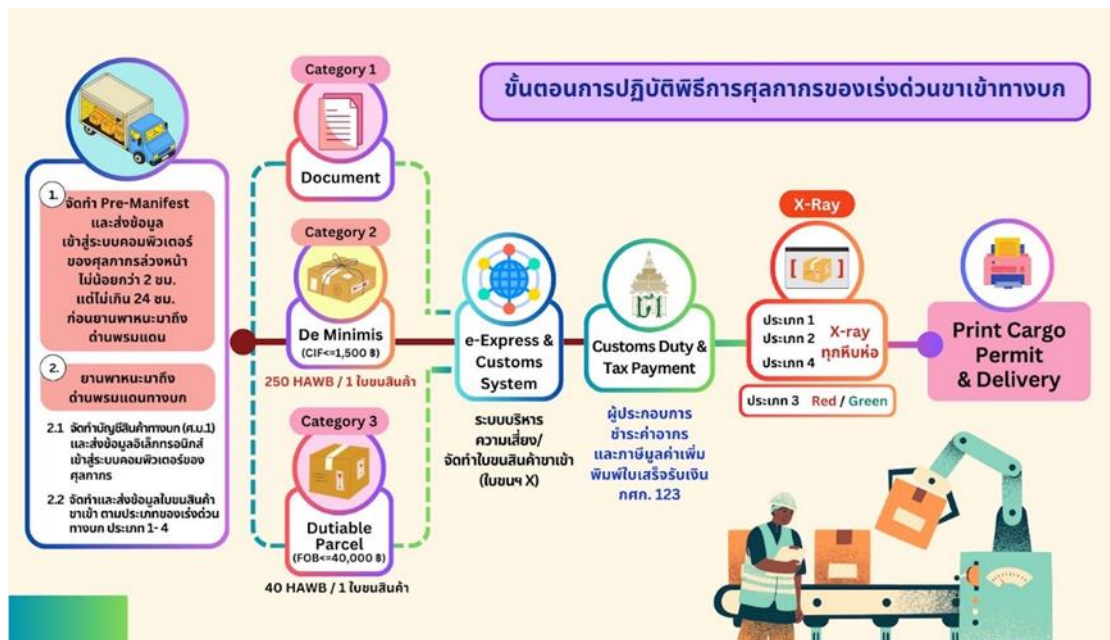

ภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนการผ่านพิธีการศุลกากรของเร่งด่วนขาเข้าทางอากาศยาน
ที่มา: กรมศุลกากร (2567)

3) การนำเข้าของเร่งด่วน (Express Consignments) ทางบก

การนำเข้าสินค้าเร่งด่วนทางบกระหว่างประเทศนั้น จะมีกำหนดพิธีการศุลกากรเกี่ยวกับของดังกล่าว ไว้ในประกาศกรมศุลกากรที่ 130/2563 เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรว่าด้วยกระบวนการทางศุลกากรสำหรับของเร่งด่วนทางบก ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2563 โดยผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจะต้องจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าตามมาตรฐานที่ กรมศุลกากรกำหนดและเป็นผู้ส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร ทั้งนี้ ของเร่งด่วนขาเข้าทางบก แบ่งออกเป็น 4 ประเภทเช่นเดียวกับของเร่งด่วนขาเข้าทางอากาศยาน สำหรับขั้นตอน

พิธีการศุลกากรและตรวจปล่อยของเร่งด่วนทางบกก็จะเหมือนกับขั้นตอนพิธีการศุลกากรและตรวจปล่อยของเร่งด่วนทางอากาศยาน ยกเว้นของเร่งด่วนประเภทที่ 4 ที่มีราคาเกิน 40,000 บาทที่นำเข้าทางอากาศยาน ศุลกากรจะให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนจัดเก็บไว้ในพื้นที่ โรงพักสินค้าโดยให้ปฏิบัติตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการนำของเข้าทางอากาศยานและ ตรวจปล่อยตามปกติต่อไป ส่วนของเร่งด่วนที่นำเข้าทางบกประเภทที่ 4 จะต้องนำไปผ่าน การตรวจสอบด้วยเครื่องเอกซเรย์ก่อน แล้วจึงให้ผู้ประกอบการขนส่งของเร่งด่วนทางบกปฏิบัติตามพิธีการศุลกากรนำเข้าตามประกาศและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป ดังนั้น จึงจะไม่ขอกล่าวรายละเอียดพิธีการศุลกากรนำเข้าของเร่งด่วนทางบก

ภาพที่ 7 แสดงขั้นตอนพิธีการศุลกากรของเร่งด่วนขาเข้าทางบก

ที่มา: กรมศุลกากร (2567)

2.1.3 แนวปฏิบัติของศุลกากรไทยด้านการควบคุมการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

บทบาทด้านการควบคุมทางศุลกากรนับว่าเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งบทบาทหนึ่ง เนื่องจากการควบคุมทางศุลกากร รวมถึงป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางศุลกากรที่มีประสิทธิภาพนั้น จะช่วยสนับสนุนให้การจัดเก็บรายได้บรรลุตามเป้าหมาย และสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ประกอบการที่สุจริต อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันบทบาทในการจัดเก็บภาษีอากรของศุลกากรเริ่มลดลงตามลำดับ มีผลให้นโยบายด้านการควบคุมทางศุลกากรเปลี่ยนแนวทางจากการควบคุมตรวจสอบอย่างเคร่งครัดมาเป็นกำกับ ดูแล ส่งเสริม และอำนวยความสะดวก โดยเน้นเรื่องการสืบสวนและการข่าวเป็นหลัก เพื่อให้ทราบกลุ่มเป้าหมายและผู้กระทำผิดที่แน่นอนจึงทำการค้น

จับกุมเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการและประชาชนที่สุจริต รวมถึงศุลกากรในยุคใหม่ ต้องทำหน้าที่ปกป้องสังคมโดยและสิ่งแวดล้อมโดยการสกัดกั้นการนำเข้าสินค้าที่เป็นอันตรายต่อประชาชนและก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การป้องกันและปราบปรามของศุลกากรในยุคปัจจุบัน จึงต้องมีเทคโนโลยีและเครื่องมือสมัยใหม่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเพื่อรองรับกับรูปแบบการฉ้อฉลทางการค้าใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น

กรมศุลกากรมีมาตรการที่สำคัญในการควบคุมและป้องกันปราบปรามการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ ดังนี้

2.1.3.1 การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)

กรมศุลกากรเริ่มนำหลักการบริหารความเสี่ยงทางศุลกากรมาใช้ในการเลือกตรวจสินค้า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ตามแนวปฏิบัติขององค์การศุลกากรโลกและนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนด้านการบริหารความเสี่ยงในการเลือกตรวจสินค้านำเข้า-ส่งออก ตามเงื่อนไขความเสี่ยงที่ถูกพัฒนาขึ้นจากกระบวนการรวบรวมวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง การสั่งการตรวจในใบขนสินค้าแต่ละฉบับ จะดำเนินการโดยอัตโนมัติด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้ลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รวมถึงลดจำนวนใบขนสินค้าที่เจ้าหน้าที่จะต้องตรวจสอบ เป็นการยกระดับการอำนวยความสะดวกทางการค้า ควบคู่ไปกับการควบคุมทางศุลกากร รวมถึงการปกป้องสังคมได้ในคราวเดียวกัน ทั้งนี้ หลักการบริหารความเสี่ยงที่กรมศุลกากรนำมาใช้เป็นเครื่องมือ ในการควบคุมทางศุลกากรมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ (World Customs Organization, ม.ป.ป.: 11-20)

1) การกำหนดบริบท (Establishing the Context) ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดบริบทขององค์กรและกลยุทธ์ในการการบริหารความเสี่ยงโดยจำแนกกิจกรรมที่มีความเสี่ยง รวมถึงประเมินและกำหนดหลักเกณฑ์ความเสี่ยงให้ชัดเจน โดยอาจตั้งคำถาม อาทิ สิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงคืออะไรบ้าง ขอบเขตและข้อจำกัดของการจัดการความเสี่ยงคืออะไร เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตที่ชัดเจนของความเสี่ยง

2) การรวบรวมข้อมูลข่าวสาร (Collection of Information and Intelligence) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นในการจัดการกับความเสี่ยงโดยมีแหล่งข้อมูลที่สำคัญ อาทิ ข้อมูลของศุลกากร ข้อมูลจากศุลกากรประเทศอื่น ๆ หน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ตามบริเวณชายแดน ภาคเอกชน เป็นต้น

3) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

การจำแนกความเสี่ยง (Risk Identification) คือ จำแนกว่าอะไรคือความเสี่ยง ทำไมถึงมีความเสี่ยงและความเสี่ยงเกิดขึ้นได้อย่างไร การควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงนั้น ๆ ต้องดำเนินการอย่างไร เป็นต้น

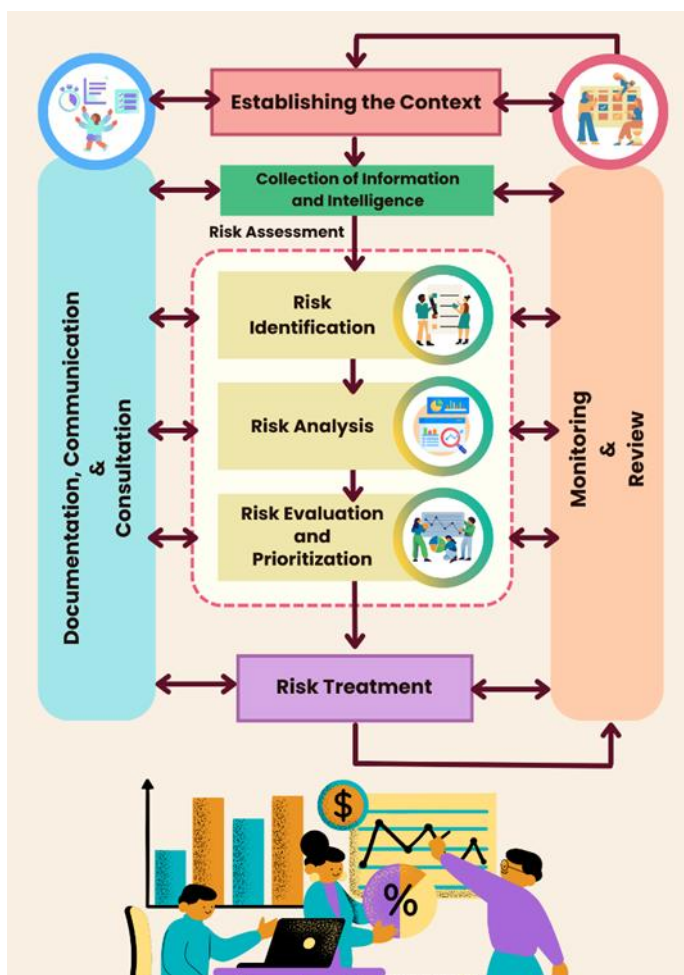
การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) ขั้นตอนวิเคราะห์ความเสี่ยง เป็นขั้นตอนที่วิเคราะห์ว่าความเสี่ยงที่จำแนกมีโอกาสจะเกิดขึ้นได้อย่างไร อะไรคือผลลัพธ์ที่อาจเป็นไปได้ หลังจากนั้นให้นำปัจจัยเหล่านี้มาพิจารณาเพื่อประมาณระดับความเสี่ยง หากระดับความเสี่ยงที่ประมาณได้มีระดับต่ำ ความเสี่ยงก็จะจัดอยู่ในประเภทความเสี่ยงที่รับได้และยังไม่จำเป็นต้องดำเนินการใด ๆ

การประเมินและจัดอันดับความเสี่ยง (Risk Evaluation and Prioritization) ขั้นตอนนี้ให้นำความเสี่ยงที่วิเคราะห์ไว้มาประเมินเพื่อจัดอันดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยระบบการจัดอันดับความเสี่ยงมีหลายประเภท การจัดอันดับความเสี่ยงที่แพร่หลายคือ ความเสี่ยงระดับสูง ระดับปานกลางและระดับต่ำ

4) การจัดการกับความเสี่ยง (Risk Treatment) ขั้นตอนนี้เป็นการจัดการกับความเสี่ยงที่ได้ประเมินและจัดอันดับไว้แล้วโดยในบริบทของศุลกากร การจัดการกับความเสี่ยงดังกล่าวมี 3 วิธี คือ การยอมรับความเสี่ยง (Tolerate) การจัดการกับความเสี่ยง (Treat) และการโอนความเสี่ยง (Transfer) ไปให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจัดการ ทั้งนี้ ศุลกากรจะยอมรับและตรวจตราความเสี่ยงที่จัดอยู่ในระดับต่ำ กรณีเป็นความเสี่ยงที่ต้องจัดการ ก็จะมีวิธีจัดการหลายวิธี อาทิ การป้องกัน การสืบสวน การปราบปราม ส่วนการโอนความเสี่ยงไปให้หน่วยงานอื่นจัดการนั้นหมายถึง การโอนความเสี่ยงไปให้บุคคลที่ 3 ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานจัดการ

5) การตรวจสอบและการทบทวน (Monitoring and Review) ขั้นตอนที่ตรวจสอบและทบทวนความเสี่ยงนี้ จะรวมขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงไว้ทั้งหมด ตั้งแต่การกำหนดบริบท การรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การประเมินความเสี่ยง และการจัดการกับความเสี่ยง เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงเดิมยังคงมีความจำเป็นอยู่หรือไม่ มีความเสี่ยงใหม่ ๆ เกิดขึ้นหรือไม่ การจัดการเพื่อลดความเสี่ยงมีประสิทธิภาพหรือไม่ การบริหารและการควบคุมความเสี่ยงเพียงพอหรือไม่ ในกรณีนี้ควรมีการประเมินผลประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงอยู่เสมอ ๆ โดยกิจกรรมที่ต้องทบทวนอยู่เสมอ ได้แก่ ตัวชี้วัดความเสี่ยง (หลักเกณฑ์การเลือกตรวจที่ระบุไว้ อาทิ รหัสสินค้า แหล่งกำเนิดสินค้า ประเทศที่ส่งสินค้า มูลค่า ผู้ค้า) และโปรไฟล์ความเสี่ยง

6) การจัดทำเอกสาร การติดต่อสื่อสาร และการปรึกษาหารือ (Documentation, Communication and Consultation) ศุลกากรต้องมีการสื่อสารและการปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกในแต่ละขั้นตอนของการบริหารความเสี่ยงและเป็นกิจกรรมที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง โดยต้องมีการจัดเก็บข้อมูลให้สามารถเรียกดูได้อย่างสะดวก อาทิ แหล่งที่มาของข้อมูล ตรรกะและการวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง เป็นต้น

ภาพที่ 8 แสดงภาพรวมการบริหารความเสี่ยง

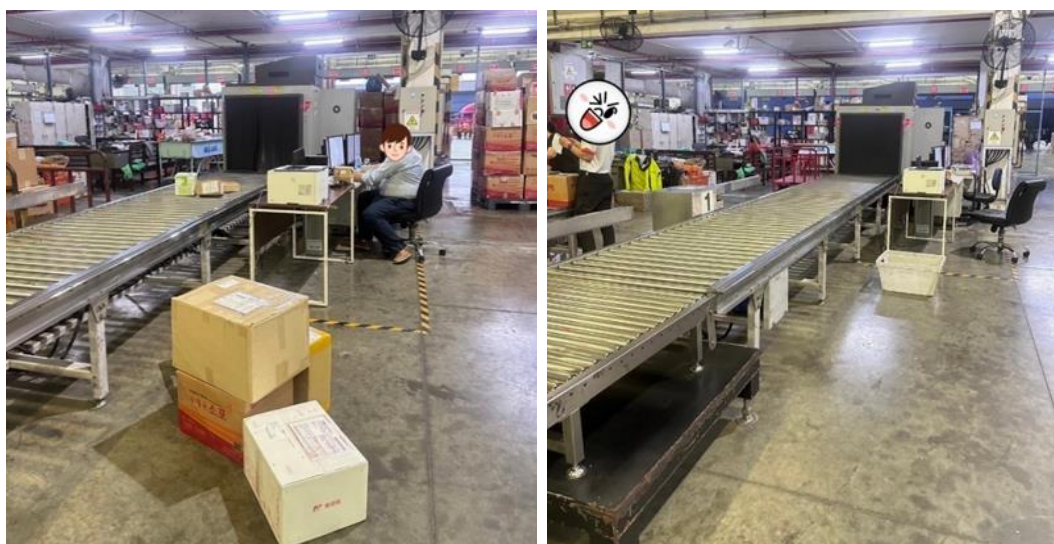
ที่มา: World Customs Organization (ม.ป.ป.)

2.1.3.2 การใช้เทคโนโลยีในการควบคุมทางศุลกากร

นอกจากการบริหารความเสี่ยงแล้ว กรมศุลกากรยังมุ่งเน้นพัฒนาการควบคุมการนำเข้าด้วยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับกระบวนการของกรมศุลกากรอย่างบูรณาการเพื่อใช้ในการตรวจสอบสินค้านำเข้า อาทิ ระบบเอกซเรย์ตู้คอนเทนเนอร์สินค้าแบบขับผ่าน (Drive Through X-ray) ระบบติดตามทางศุลกากรภายใต้เทคโนโลยีกุญแจอิเล็กทรอนิกส์ (e-Lock System) ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) เพื่อการควบคุมและกำกับติดตามการขนส่งสินค้าและเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมทางศุลกากรแก่สินค้าที่มีค่าภาระค่าภาษีอากรมีให้อาศัยช่องว่างต่าง ๆ ในการลักลอบหนีศุลกากรหรือหลีกเลี่ยงค่าภาษีอากร ซึ่งการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับกระบวนการของกรมศุลกากรอย่างบูรณาการนี้จะการเพิ่มประสิทธิภาพใน

การป้องกันและปราบปรามซึ่งส่งผลให้การจัดเก็บภาษีศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าของกรมศุลกากรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำหรับสินค้าที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศและผู้ประกอบการขนส่งสินค้าเร่งด่วนทางอากาศยานและทางบกนั้น ได้มีการนำระบบเอกซเรย์มาใช้ตรวจหีบห่อสินค้าเพื่อความรวดเร็ว ในการให้บริการทางศุลกากรแทนการเปิดตรวจด้วยเจ้าหน้าที่ และยังช่วยป้องกันและปราบปราม การลักลอบหนีศุลกากร การสำแดงเท็จ การหลีกเลี่ยงอากรและข้อห้ามข้อจำกัดต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการลักลอบนำเข้าสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สังคมและประเทศชาติ อาทิ ยาเสพติด อาวุธ สารกัมมันตรังสี สินค้าละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา วัตถุลามก เป็นต้น เพราะปัจจุบัน คนไทยนิยมสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศเข้ามามาก และพบว่ามีความพยายามหลีกเลี่ยงภาษีอากรมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยแจ้งสำแดงราคาหน้ากล่องไม่ถึง 1,500 บาทเพื่อหลีกเลี่ยงภาษีอากร เพราะตามกฎหมายมีการยกเว้นอากรขาเข้า แต่เมื่อตรวจแล้วพบว่าสินค้าที่ส่งมาส่วนใหญ่มีราคาเกินที่กฎหมายกำหนด บางครั้งพบสินค้าแบรนด์เนม เครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ เสื้อผ้า รองเท้า ซึ่งมีราคาสูงกว่าหลายเท่า ดังนั้น การติดตั้งเครื่องเอกซเรย์จะช่วยแก้ปัญหาการหลีกเลี่ยงค่าภาษีอากรตามที่กล่าวข้างต้นได้ เพราะเครื่องจะสามารถสแกนรายละเอียดสินค้าที่อยู่ในกล่องพัสดุ ทำให้รู้ทันทีว่าสินค้าเป็นไปตามที่แจ้งสำแดงไว้หรือไม่ และหากพบผิดสังเกตก็จะมีเจ้าหน้าที่มาตรวจค้นเพื่อให้เสียภาษีอย่างถูกต้องต่อไป

ภาพที่ 9 แสดงการเอกซเรย์หีบห่อสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

ที่มา: ประมวลโดยผู้ศึกษา

2.1.4 แนวปฏิบัติของศุลกากรไทยในการจัดเก็บรายได้จากการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

การสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศ ผู้นำเข้ามีหน้าที่ต้องชำระค่าภาษีอากรที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนก่อนรับสินค้าออกไปจากอารักขาของศุลกากร ภาษีอากร หมายถึง เงินรายได้ของประเทศที่กฎหมายกำหนดให้ศุลกากรเป็นหน่วยงานจัดเก็บจากการนำของเข้ามาในหรือส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร หรือ จากกรณีอื่น ๆ ตามที่บัญญัติในกฎหมายศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ตลอดจนกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเพื่อมหาดไทย เป็นต้น

2.1.4.1 การชำระค่าภาษีอากร

ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียอากรเกิดขึ้นในเวลาที่น่าของเข้าสำเร็จ สำหรับของที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศถือว่านำเข้าสำเร็จเมื่อเปิดถุง-ไปรษณีย์ ส่วนความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียค่าภาษี สำหรับของเร่งด่วนขาเข้าทางอากาศยานเกิดขึ้นในเวลาที่น่าอากาศยานที่น่าของเข้าได้มาถึงสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร ในขณะที่การนำเข้าสำเร็จสำหรับของเร่งด่วนขาเข้าทางบกเกิดขึ้นเมื่อยานพาหนะที่ขนส่งของเร่งด่วนทางบกได้เข้ามาถึงเขต ด่านพรมแดน ทั้งนี้ การคำนวณอากรขาเข้าจะคำนวณตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำเข้าสำเร็จ ราคาศุลกากรสำหรับการคำนวณอากรขาเข้าจะต้องเป็นราคาที่รวมค่าประกันภัย ค่าขนส่งของ ค่าขนของลง ค่าขนของขึ้น และค่าจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการขนส่งของที่นำเข้ามายังด่านศุลกากร หรือราคา CIF (Cost, Insurance and Freight) พิกัดอัตราศุลกากรสำหรับการคำนวณอากรขาเข้าจะใช้พิกัดอัตราอากรตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 และที่ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมในเวลาต่อมา สำหรับสินค้าที่นำเข้าและระบุไว้ในบัญชีพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ แบตเตอรี่ ผลิตภัณฑ์เครื่องหอมและเครื่องสำอาง น้ำมัน สุรา เครื่องดื่ม ยาสูบ ก็ต้องชำระภาษีสรรพสามิตด้วย โดยการคำนวณภาษีสรรพสามิตขึ้นอยู่กับชนิดสินค้าตามบัญชีพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต นอกจากนี้ สินค้านำเข้าทุกประเภทต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย

การชำระอากรสิ่งของที่ส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศนั้น กรณีเป็นของประเภทที่ 2 (ราคา FOB รวมกันไม่เกิน 40,000 บาท) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะนำไปจ่ายให้ผู้รับและเรียกเก็บอากรแทนกรมศุลกากร ส่วนของประเภทที่ 3 ก็จะส่งมอบเข้าเก็บรักษาในโรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือส่งไปที่สำนักงานหรือด่านศุลกากรเพื่อปฏิบัติพิธีการศุลกากร และชำระอากรและตรวจปล่อยตามปกติต่อไป ส่วนการชำระอากรของเร่งด่วนขาเข้าประเภทที่ 3 (ราคา FOB รวมกันไม่เกิน 40,000 บาท) นั้น ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยานและทางบกสามารถชำระค่าภาษีอากรได้ ณ หน่วยงานบัญชีและอากรของสำนักงานหรือด่านศุลกากร หรือจะชำระค่าภาษีอากรโดยวิธีตัดบัญชีธนาคาร (e-Payment) หรือตัวแทนรับชำระ (Bill Payment) ก็ได้

2.1.4.2 การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของนำเข้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท

ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของศุลกากรไทยในการจัดเก็บรายได้อีกจากการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศที่สำคัญในขณะที่ยังทำรายการการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ คือ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของนำเข้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท ในอดีตที่ผ่านมา ของที่นำเข้าซึ่งแต่ละรายการมีราคาไม่เกิน 1,500 บาท จะได้รับยกเว้นอากรศุลกากรและภาษีมูลค่าเพิ่ม อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม-31 ธันวาคม พ.ศ. 2567 ของดังกล่าว จะได้รับการยกเว้นเฉพาะอากรศุลกากร แต่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มเนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายในการบรรเทาความเดือดร้อนให้กับผู้ประกอบการภายในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่เติบโตขึ้น รวมถึงความจำเป็นที่ต้องแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมในการขายสินค้าให้แก่ผู้บริโภคระหว่างผู้ขายในต่างประเทศซึ่งไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มกับผู้ขายในประเทศที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม กรมศุลกากรจึงต้องมีมาตรการในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับของนำเข้าที่ได้รับยกเว้นภาษีเป็นการชั่วคราว โดยต้องแก้ไขประกาศกรมศุลกากรเพื่อกำหนดราคาของของขั้นต่ำที่จะได้รับการยกเว้นภาษีอากร (อากรศุลกากร ภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่ม) จาก 1,500 บาท เป็น 1 บาท

การปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับการยกเว้นอากรศุลกากรของนำเข้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท สำหรับผู้ประกอบการนำเข้าของเร่งด่วนทางอากาศยานและทางบกนั้น สามารถปฏิบัติพิธีการศุลกากรตามประกาศกรมศุลกากรที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่เดิมได้เพียงแต่ให้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนกรมสรรพากรเพิ่มเติมจากที่เดิมไม่ได้เก็บ อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศจะมีขั้นตอนเพิ่มเติมจากแนวปฏิบัติเดิมที่ดำเนินการอยู่ตามที่กำหนดไว้ในประกาศกรมศุลกากรที่ 129/2567 เรื่อง หลักเกณฑ์และการปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับการยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับการนำเข้าของที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท ดังนี้ (กรมศุลกากร, 2567: 46-49)

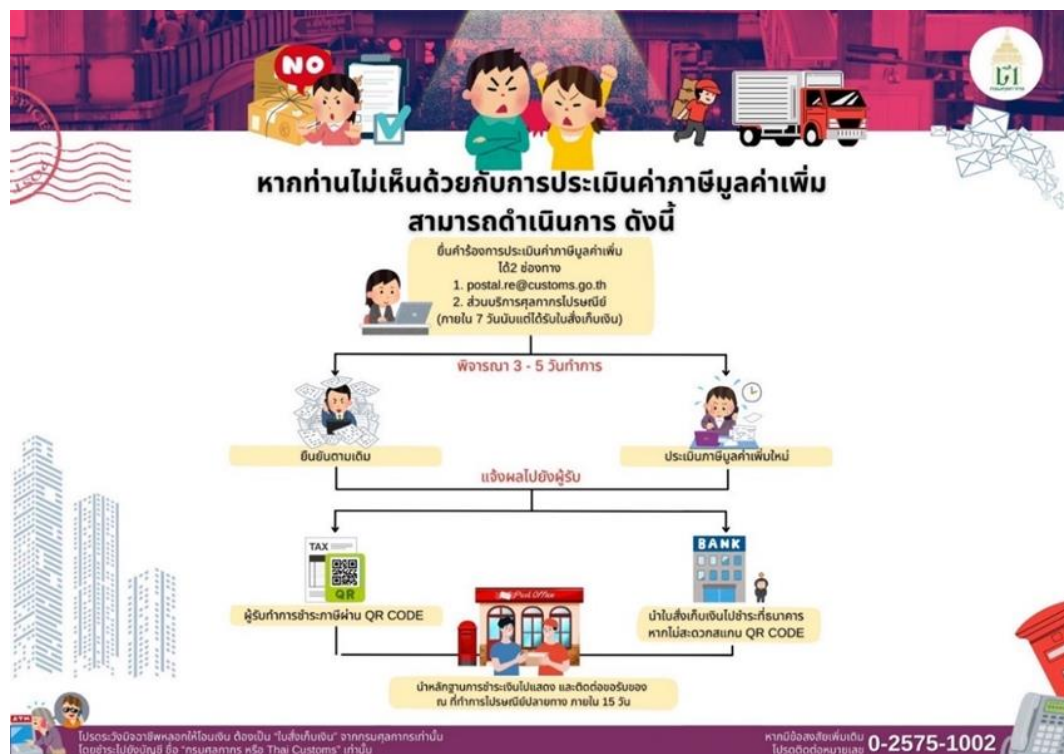
- ของรายได้ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นของที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ศุลกากรจะตรวจสอบโดยการเอกซเรย์และเปิดตรวจเพื่อประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มต่อหน้าพนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และบันทึกจำนวนเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มไว้บนหีบห่อของ เว้นแต่กรณีที่ไม่ปฏิบัติตามข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับของครบถ้วน ได้แก่ ชนิด ปริมาณ น้ำหนัก ราคา ค่าไปรษณียากร (Postage) รวมทั้งรายละเอียดอย่างอื่นที่สามารถประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มได้ และไม่มีเหตุอันควรสงสัย ศุลกากรจะประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มตามข้อมูลที่สำแดงในใบปฏิญญา โดยไม่ต้องเปิดตรวจก็ได้

- หีบห่อของที่เปิดตรวจและประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว พนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะคาดเทพกาวพลาสติกปิดรอยเปิด หรือรอยฉีกขาดให้เรียบร้อย และประทับข้อความไว้ที่หีบห่อว่า “เปิดตรวจ/ปิดผนึก โดยพนักงานศุลกากร ร่วมกับเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์”

จำกัด จะนำหีบห่อไปเก็บรักษาที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง และผู้รับสามารถนำใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ที่ผนึกไปกับหีบห่อไปติดต่อธนาคารที่กำหนดเพื่อชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม และนำหลักฐานการชำระเงิน อาทิ ใบเสร็จรับเงิน สำเนาใบนำฝากของธนาคาร ไปติดต่อรับของ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) จากพนักงานของบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด หากผู้รับไม่ติดต่อรับของ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ของจะถูกส่งคืนต้นทางต่างประเทศ โดยผู้รับสามารถขอรับเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระไว้คืนได้ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กรณีไม่มีผู้รับของ พนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะออกใบนัดนำจ่ายพร้อมใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ไว้ ณ ที่อยู่ผู้รับ และนำหีบห่อไปเก็บรักษา ณ ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง โดยผู้รับสามารถชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามวิธีการที่กำหนดไว้ และรับของได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ออกใบนัดนำจ่าย หากผู้รับไม่ติดต่อรับของ ภายใน 15 วัน ของจะถูกส่งคืนต้นทางต่างประเทศ

สิทธิโต้แย้งการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีผู้รับไม่เห็นด้วยกับการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มตามเอกสารใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ผู้รับมีสิทธิโต้แย้งการประเมินภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) โดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด

ภาพที่ 11 แสดงวิธีปฏิบัติกรณีไม่เห็นด้วยกับการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่ม

ที่มา: กรมศุลกากร (2567)

ภาพที่ 12 แสดงช่องทางการชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม

ที่มา: กรมศุลกากร (2567)

2.2 การวิเคราะห์ประเด็นปัญหา

จากการศึกษาประเด็นในข้อ 2.1 ผู้จัดทำรายงานการศึกษา พบว่า การขยายตัวของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งในระดับโลกและในประเทศไทยมีผลทำให้รูปแบบทางการค้าและการทำธุรกิจในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต โดยเริ่มตั้งแต่วิธีการสั่งซื้อสินค้า การชำระค่าสินค้า การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการทำธุรกิจและรูปแบบการขนส่งสินค้าจากผู้ขายในประเทศหนึ่งไปยังผู้บริโภคในอีกประเทศหนึ่ง ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว ภาครัฐก็มีความคาดหวังในเรื่องการจัดเก็บภาษีอากรจากสินค้านำเข้าที่ทำการค้าขายผ่านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมไปถึงความเป็นธรรมด้านความสามารถในการแข่งขันต่อผู้ประกอบการในประเทศ และการปกป้องสังคมจากการนำเข้าสินค้าที่เป็นอันตรายต่อความมั่นคงและปลอดภัยของประชาชนในประเทศ ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ผู้ประกอบการขนส่ง ผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า ก็มีความคาดหวังจากการปฏิบัติงานของกรมศุลกากรมากขึ้น ซึ่งความคาดหวังเหล่านี้ถือเป็นความท้าทายที่ศุลกากรต้องดำเนินการปรับปรุง พัฒนาระบบงานที่เกี่ยวข้องให้รองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ รวมทั้งนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาปรับกรงระบบงานศุลกากรดังกล่าวให้รองรับความท้าทายรูปแบบใหม่ในศตวรรษที่ 21

2.2.1 เปรียบเทียบแนวปฏิบัติของศุลกากรไทยเกี่ยวกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศกับแนวปฏิบัติขององค์การศุลกากรโลก

จากการศึกษากรอบมาตรฐานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศขององค์การศุลกากรโลก (Framework of Standards on Cross Border e-Commerce) โดยนำมาตรฐานจำนวน 16 มาตรฐาน ที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับแนวปฏิบัติของศุลกากรไทยด้านการอำนวยความสะดวกการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ แนวปฏิบัติของศุลกากรไทยด้านการควบคุมการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศและแนวปฏิบัติของศุลกากรไทยในการจัดเก็บรายได้จากการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศโดยเฉพาะการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสินค้านำเข้าที่มีราคาไม่เกิน 1,500 บาท พบว่า แนวปฏิบัติของศุลกากรไทยส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศขององค์การศุลกากรโลก แต่ระบบงานสำคัญของศุลกากรไทยที่ต้องได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดในกรอบมาตรฐานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ คือ พิธีการศุลกากรสำหรับนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ซึ่งยังไม่มี การส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้าของสินค้าที่นำเข้ามาที่ระบบศุลกากร นอกจากนี้ ศุลกากรไทยก็ยังไม่ได้นำแนวคิดผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจที่ได้รับอนุมัติมาใช้กับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ สำหรับประเด็นการจัดเก็บภาษีอากรอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพก็พบว่ายังไม่มี การนำโมเดลการจัดเก็บรายได้ (Models of Revenue Collection) ที่เป็นมาตรฐานสากลมาใช้ โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบแนวปฏิบัติของศุลกากรไทยเกี่ยวกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศกับแนวปฏิบัติขององค์การศุลกากรโลก

Principles / Standards	Postal Items	Air Express	Land Express
หลักการที่ 1 ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้า และการบริหารจัดการความเสี่ยง (Advance Electronic Data and Risk Management)			
มาตรฐานที่ 1 กฎหมายและระเบียบสำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้า (Legal Framework for Advance Electronic Data)	☒	☒ *	☒ *
มาตรฐานที่ 2 การนำมาตรฐานสากลมาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้า (Use of International Standards for Advance Electronic Data)	☒	WCO Data Model	
มาตรฐานที่ 3 คุณภาพของข้อมูล (Data Quality)	☒	☒ **	☒ **

Principles / Standards	Postal Items	Air Express	Land Express
มาตรฐานที่ 4 การบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการควบคุมทางศุลกากร (Risk Management for Facilitation and Control)	☑	☑	☑
มาตรฐานที่ 5 การนำเทคโนโลยีการตรวจสอบที่ไม่ส่งผลกระทบต่อตัวสินค้ามาใช้งาน และการวิเคราะห์ข้อมูล (Use of Non-Intrusive Inspection Technologies and Data Analytics)	☑	☑	☑
หลักการที่ 2 การอำนวยความสะดวก และการปรับปรุงพิธีการศุลกากรให้เรียบง่าย (Facilitation and Simplification)			
มาตรฐานที่ 6 พิธีการตรวจปล่อยสินค้าที่เรียบง่าย (Simplified Clearance Procedures)	☒	☑	☑
		WCO Immediate Release Guideline	
มาตรฐานที่ 7 นำแนวคิดผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจที่ได้รับอนุมัติมาใช้กับธุรกิจการพาณิชย์ระหว่างประเทศ (Expanding the Concept of Authorized Economic Operator (AEO) to Cross Border E-Commerce)	☒	☒	☒
หลักการที่ 3 การจัดเก็บภาษีอากรอย่างเป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ (Fair and Efficient Revenue Collection)			
มาตรฐานที่ 8 โมเดลการจัดเก็บรายได้ (Models of Revenue Collection)	☒	☒	☒
มาตรฐานที่ 9 มูลค่าขั้นต่ำในการจัดเก็บภาษีอากร (De Minimis)	☑	☑	☑
หลักการที่ 4 ความมั่นคงและปลอดภัย (Safety and Security)			
มาตรฐานที่ 10 การป้องกันการฉ้อฉลและการค้าที่ผิดกฎหมาย (Prevention of Fraud and Illicit Trade)	☑	☑	☑
มาตรฐานที่ 11 ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Inter-Agency Cooperation and Information Sharing)	☒	☒	☒
หลักการที่ 5 ความเป็นหุ้นส่วน (Partnerships)			
มาตรฐานที่ 12 ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private Partnerships)	☒	☒	☒
มาตรฐานที่ 13 ความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Cooperation)	☑	☑	☑
		WCO e-Commerce Working Group	
หลักการที่ 6 การพัฒนาความรู้ ความสามารถ การเผยแพร่ข้อมูล และการรับรู้ของประชาชน (Public Awareness, Outreach and Capacity Building)			
มาตรฐานที่ 14 การติดต่อสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูล และการรับรู้ของประชาชน (Communication, Public Awareness and Outreach)	☑ ระดับต่ำ	☑ ระดับต่ำ	☑ ระดับต่ำ

Principles / Standards	Postal Items	Air Express	Land Express
หลักการที่ 7 การวิเคราะห์และการวัดผล (Measurement and Analysis)			
มาตรฐานที่ 15 กลไกการวัดผล (Mechanism of Measurement)	☒ ระดับต่ำ	☒ ระดับต่ำ	☒ ระดับต่ำ
หลักการที่ 8 การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีประยุกต์ (Leveraging Transformative Technologies)			
มาตรฐานที่ 16 ค้นคว้าและใช้ประโยชน์จากการพัฒนาทางเทคโนโลยี และ นวัตกรรม (Explore and Leverage Technological Developments and Innovation)	☒ ระดับต่ำ	☒ ระดับต่ำ	☒ ระดับต่ำ

ที่มา: ประมวลโดยผู้ศึกษา

หมายเหตุ

* กฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2562 พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

** คุณภาพของข้อมูลหมายถึงข้อมูลที่ส่งทางอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้าให้ถูกต้อง ทันเวลา ซึ่งศุลกากรได้กำหนดไว้ในประกาศกรมศุลกากรให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนส่งข้อมูลบัญชีสินค้าล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงแต่ไม่เกิน 24 ชั่วโมง ในกรณีนำเข้าทางอากาศยานและทางบก

2.2.2 ความท้าทายของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศในการอำนวยความสะดวกการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

2.2.2.1 พิธีการศุลกากรที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันและไม่รองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

พิธีการศุลกากรสำหรับการนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศกับการนำเข้าของเร่งด่วนทั้งทางอากาศยานและทางบกยังมีความแตกต่างกัน โดยความแตกต่างที่สำคัญ ได้แก่ การนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศผู้ประกอบการขนส่ง คือ บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์กับระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร กล่าวคือ ไม่มีการยื่น Pre-Manifest แต่ใช้วิธีการประเมินโดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรรายกล่องสินค้า และให้ผู้รับบริการไปชำระค่าภาษีอากร ณ ที่ทำการไปรษณีย์ ในทางตรงข้าม การนำเข้าของเร่งด่วนทั้งทางอากาศยานและทางบกจะมีข้อกำหนดให้ยื่น Pre-Manifest และมีการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ประกอบการของเร่งด่วนและกรมศุลกากร แม้ว่า สหภาพไปรษณีย์สากล (Universal Postal Union: UPU) มีความพยายามที่จะพัฒนาระบบสำแดงสินค้า (Customs Declaration System: CDS) โดยมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนข้อมูลล่วงหน้าทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งอยู่ในระยะการพัฒนาเบื้องต้นและเป็นระบบสมัครใจ นอกจากนี้ การจำแนกประเภทของที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศและของที่นำเข้าโดยผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยานและทางบกก็แตกต่างกัน

กล่าวคือ ของที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ในขณะที่ของนำเข้าโดยผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยานและทางบกจำแนกออกเป็น 4 ประเภท ตามที่ได้กล่าวข้างต้น ทำให้การจัดเก็บสถิติการค้าระหว่างประเทศไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เหตุผลหลักที่พิธีการศุลกากรไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันและไม่รองรับการเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ คือ พิธีการศุลกากรสำหรับการนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศและทางผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยาน/ทางบก เป็นระบบงานที่มีอยู่เดิมตั้งแต่ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศยังไม่เติบโตเช่นปัจจุบัน ดังนั้น จึงมีข้อจำกัดทั้งด้านการอำนวยความสะดวก การควบคุมทางศุลกากรและการจัดเก็บรายได้โดยเฉพาะพิธีการศุลกากรทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

2.2.2.2 ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกในการผ่านพิธีการศุลกากรและการตรวจปล่อยสินค้า

จากการศึกษาแนวปฏิบัติของศุลกากรไทยเกี่ยวกับ การอำนวยความสะดวกในการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศนั้น พบว่า ของนำเข้าที่ผ่านไปรษณีย์ระหว่างประเทศและผ่านผู้ประกอบการของเร่งด่วนทั้งทางอากาศยานและทางบกจะได้รับการตรวจสอบด้วยระบบเอกซเรย์ก่อนการส่งมอบให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือผู้ประกอบการของเร่งด่วนก่อนนำไปส่งมอบให้ผู้รับ ในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วนทั้งทางอากาศยานและทางบกนั้น ของประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 จะถูกกำหนดให้ต้องตรวจสอบด้วยการเอกซเรย์ก่อนการตรวจปล่อยของดังกล่าวออกจากอารักขาศุลกากรทุกหีบห่อ ส่วนของประเภทที่ 3 ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะกำหนดให้ตรวจสอบเป็น 2 กรณี คือ ของที่ได้รับ การยกเว้นการตรวจ (Green Line) และของที่ต้องตรวจสอบพิกัด ราคา หรือตัวสินค้าเองเพิ่มเติมโดยเจ้าหน้าที่หรือเอกซเรย์ (Red Line) แต่มาตรการดังกล่าวก็มีข้อจำกัดแม้จะนำระบบเอกซเรย์มาใช้ในการตรวจสอบหีบห่อสินค้า กล่าวคือ การวิเคราะห์ภาพจากระบบเอกซเรย์ของกรมศุลกากรจะใช้วิธีให้เจ้าหน้าที่นั่งวิเคราะห์ภาพจากจอ แต่หีบห่อของนำเข้าที่มีปริมาณมากในแต่ละวันโดยเฉพาะของที่นำเข้าทางผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก ดังนั้น การให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรนั่งวิเคราะห์ภาพจากการเอกซเรย์จำนวนมากมายในแต่ละวัน ประกอบกับเจ้าหน้าที่ต้องทำงานแข่งกับเวลาอย่างเกิดข้อผิดพลาดได้แบบ human error ขึ้นเนื่องจากเจ้าหน้าที่ย่อมมีความสามารถในการตรวจวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งปัญหานี้สามารถแก้ไขได้โดยใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence :AI) ตามที่จะได้กล่าวในบทต่อไป

2.2.2.3 ผู้บริโภค/ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ผู้บริโภคและ/หรือประชาชนที่สั่งซื้อสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศส่วนใหญ่จะไม่ทราบกฎระเบียบในการนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศและ

การนำเข้าของเร่งด่วน ทำให้เกิดปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศและทางของเร่งด่วนอยู่เสมอ ๆ ทั้งนี้ ประเด็นที่ได้รับการร้องเรียนส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่เข้าใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร และประชาชนขาดความรู้ในเรื่องกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าและการชำระภาษี แต่ในอีกด้านหนึ่ง ก็เกิดจากกฎระเบียบของศุลกากรเองที่ไม่อำนวย ความสะดวกให้กับประชาชนที่สั่งของออนไลน์และยังไม่เอื้อต่อการเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เนื่องด้วยขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่ทันสมัยโดยเฉพาะพิธีการศุลกากรสำหรับของที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ในการจัดเก็บภาษีอากรของสินค้าที่ส่งทางไปรษณีย์นั้น ผู้รับของจะต้องเดินทางไปชำระภาษีอากรและรับพัสดุไปรษณีย์ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทางที่มีสาขาไม่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ส่งผลให้ผู้รับของต้องมีภาระในการเดินทางไปยังที่ทำการไปรษณีย์ ถือเป็นภาระที่สร้างภาระให้แก่ประชาชน ส่วนการจัดเก็บภาษีอากรผ่านระบบการนำเข้าสินค้าเร่งด่วนทางอากาศยานก็มักมีค่าใช้จ่ายแอบแฝงและได้รับการร้องเรียนอยู่เสมอเช่นกัน

ศุลกากรหรือโจระอะคะ ไม่คิดว่าจะเจอด้วยตัวเอง นี่มารับเสื้อ megayacht ที่โดนภาษี โใบปะหน้าจากเมกาที่เขียนอยู่ว่า 4 ตัว น้ำหนัก 2.5 lbs. ใบเขียนมา 0.67 kg ได้ใจเอ๋อๆ แล้วเปิดมาคือเสื้อ 2 ตัว แล้วยังมีหน้าประเมินภาษีเกินอีก ศุลกากรหรือช่องโจระเนี่ยยย 😊

อยากอยากจะพูดนะ แต่สั่งบีมมา ของหาย ภาษีเหี้ย สั่งบีม8000กว่าบาท ภาษี 5500 ก็โดนมาแล้ว แล้วดูสภาพแกะของเรา อันนี้คือของข้าง ในหายนะ การัดหายไป5ชุด บีมแตกทุกบีม #ศุลกากรหรือช่องโจระ

Translate Tweet

Translate Tweet

ภาพที่ 13 แสดงการร้องเรียนเกี่ยวกับการชำระภาษีอากรสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำ
ที่มา: ผู้จัดการออนไลน์ (2564: ออนไลน์)

2.2.2.4 ขาดการจัดเก็บข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศและข้อมูลการจับกุมที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและการป้องกันและปราบปรามสินค้าที่ซื้อขายผ่านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ และสินค้าที่นำเข้าโดยผู้ประกอบการขนส่งสินค้าเร่งด่วนทางอากาศยาน/ทางบกนั้นไม่มีระบบการจัดเก็บข้อมูลสถิติทั้งด้านการนำเข้าและการจับกุมที่เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยเฉพาะข้อมูล

การจับกุม ทำให้ขาดข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ และเผยแพร่ให้กับประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบและใช้ประโยชน์

2.2.2.5 ขาดการเผยแพร่ข้อมูล การรับรู้ของประชาชนและการติดต่อสื่อสาร

ปัจจุบันกรมศุลกากร รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ภายในศุลกากรจะมีช่องทางการติดต่อสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนได้รับรู้ อาทิ Website, Facebook, Instagram (IG), Chatbot เป็นต้น ศุลกากรไปรษณีย์ก็มี Facebook เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า-ส่งออกทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม สื่อเหล่านี้ยังไม่เป็นที่รับรู้ของประชาชน และยังขาดข้อมูลที่สำคัญ อาทิ ความรับผิดชอบและความรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ สถิติการนำเข้าสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ กฎระเบียบต่าง ๆ ที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์พึงต้องรู้ในการนำเข้าสินค้า เป็นต้น เพราะข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าได้อย่างถูกต้อง ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องก็สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวประกอบการตัดสินใจในการทำธุรกิจ และจำแนกแนวโน้มและรูปแบบการค้าได้ด้วย

2.2.3 ความท้าทายของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศในการควบคุมการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

2.2.3.1 การใช้ช่องทางขนส่งของเร่งด่วนและไปรษณีย์ระหว่างประเทศเป็นช่องทางการลักลอบและหลีกเลี่ยงภาษีอากร

แม้ว่าปัจจุบันกรมศุลกากรจะมีเครื่องมือในการควบคุมทางศุลกากร ได้แก่ การบริหารความเสี่ยงและนำเทคโนโลยีระบบเอกซเรย์มาใช้ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางศุลกากรสำหรับของที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศและผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยานและทางบก แต่เนื่องจากของที่นำเข้าผ่านช่องทางดังกล่าวมีปริมาณมากและขนส่งในลักษณะเป็นหีบห่อเล็ก ๆ (small consignments) ทำให้ยากแก่การควบคุมและตรวจสอบโดยละเอียด กลุ่มผู้ค้าที่ไม่สุจริตและมีเจตนาจะลักลอบนำเข้าของต้องห้าม ต้องกักตุนหรือหลีกเลี่ยงภาษีอากรจึงมักใช้ช่องทางดังกล่าวในการขนส่งของต้องห้ามต้องกักตุน อาทิ ยาเสพติด วัตถุลามก บุหรี่ไฟฟ้า เครื่องสำอาง อาหาร เป็นต้น โดยการลักลอบส่งยาเสพติดจะพบมากทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ส่วนการหลีกเลี่ยงอากรจะพบทั้งช่องทางการนำเข้าทางผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยานและไปรษณีย์ระหว่างประเทศ รายละเอียดตามตารางที่ 2 และ 3 ผลที่ตามมา คือ การรั่วไหลของการจัดเก็บภาษีอากร กรมศุลกากรไม่สามารถจัดเก็บภาษีอากรกับสินค้าที่นำเข้าได้ทั้งหมด นอกจากนี้ก็มีผลต่อการปกป้องสังคมของศุลกากรในการปราบปรามของต้องห้ามหรือของผิดกฎหมาย เพราะทำให้มียาเสพติดและของต้องห้าม ต้องกักตุนแล้วหลุดเข้าสู่ประเทศไทย เป็นอันตรายต่อสังคม แม้การจัดเก็บรายได้ได้น้อย แต่หากมองในเชิงสังคม การสกัดกั้นของต้องห้ามและของผิดกฎหมาย สามารถสร้าง

ประโยชน์ให้ประเทศชาติอย่างประเมินค่าไม่ได้ ตัวอย่างที่สามารถเปรียบเทียบได้ คือ เครื่องเอกซเรย์คร่อมสายพานที่ได้เริ่มใช้งานเมื่อปี พ.ศ. 2563 ที่สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เพื่อตรวจสอบสิ่งของผิดกฎหมายในกระเป๋าเดินทางที่โหลดมาใต้ท้องเครื่องบิน เป็นการป้องกันการหลบเลี่ยงภาษีนำเข้าสินค้าที่ผู้โดยสารขาเข้านำติดตัวเข้ามา รวมถึงการลักลอบนำของต้องห้าม ต้องจำกัด เข้ามาในประเทศ

ตารางที่ 2 แสดงสถิติการการหลีกเลี่ยงศุลกากรของนำเข้าผ่านผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยาน

ปีงบประมาณ	หลีกเลี่ยง (ของเร่งด่วนทางอากาศยาน)	
	จำนวน (ราย)	มูลค่า (ล้านบาท)
2563	14,173	24.71
2564	14,516	23.45
2565	17,316	39.12
2566	21,727	74.78
2567	18,239	72.70

ที่มา: กรมศุลกากร (2567)

หมายเหตุ

- ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2566-มิถุนายน พ.ศ. 2567
- ไม่มีการเก็บข้อมูลสถิติการหลีกเลี่ยงอากรของที่นำเข้าผ่านผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก

ตารางที่ 3 แสดงสถิติการการหลีกเลี่ยงศุลกากรของนำเข้าผ่านผู้ประกอบการไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

ปีงบประมาณ	หลีกเลี่ยง (ไปรษณีย์ระหว่างประเทศ)	
	จำนวน (ราย)	มูลค่า (ล้านบาท)
2563	762	5.42
2564	823	4.52
2565	990	5.01
2566	1,237	3.11
2567	829	1.41

ที่มา: กรมศุลกากร (2567)

หมายเหตุ

- ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2566-มิถุนายน พ.ศ. 2567
- ไม่มีการเก็บข้อมูลสถิติการหลีกเลี่ยงอากรของที่นำเข้าผ่านผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก

2.2.3.2 ขาดเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางศุลกากรด้านธุรกิจ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการป้องกันและปราบปรามเป็นปัจจัยสำคัญในการควบคุมการนำเข้าสินค้าที่ผิดกฎหมาย สินค้าต้องห้าม/ต้องจำกัด โดยเฉพาะสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสังคมและประชาชนโดยส่วนรวม แต่การควบคุมทางศุลกากรและการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางศุลกากรสำหรับสินค้าที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศและผู้ประกอบการของเร่งด่วนในปัจจุบันจะใช้เครื่องมือเดิมที่มีอยู่ตั้งแต่ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ยังไม่เติบโตเช่นในปัจจุบัน คือ การบริหารความเสี่ยงและระบบเอกซเรย์ตรวจสอบ หีบห่อสินค้าเป็นหลักเท่านั้น ยังขาดการประสานงานและร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ อาทิ ผู้ประกอบการของเร่งด่วน ผู้ขนส่งทางเรือ ผู้ขนส่งทางอากาศยาน หน่วยงานออกใบอนุญาตต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อสกัดกั้นของนำเข้าผิดกฎหมาย เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของประชาชนในประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Control) มากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 14 แสดงตัวอย่างการจับกุมของต้องห้ามต้องจำกัดทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ
ที่มา: กรมศุลกากร (2567)

2.2.4 ความท้าทายของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศในการจัดเก็บรายได้อินคัมแท็กซึ่งซื้อขายผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

2.2.4.1 ปัญหาการสำแดงราคาสินค้าต่ำ

การเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าสิ่งของดังกล่าวทางไปรษณีย์และของเร่งด่วนจากต่างประเทศมีเป็นจำนวนมาก และปัญหาที่พบ คือ การสำแดงราคาของนำเข้าต่ำกว่าราคาแท้จริงของสิ่งที่สั่งซื้อมาจากต่างประเทศ โดยเหตุผลสำคัญในการสำแดงราคาต่ำ คือ เพื่อหลีกเลี่ยงภาษีอากรเนื่องจากสิ่งของที่มีราคารวม ค่าขนส่ง และค่าประกันภัยแล้วไม่เกิน 1,500 บาทต่อการส่งจากผู้ส่งคนหนึ่งถึงผู้รับคนหนึ่งในคราวเดียวกัน ซึ่งก่อนวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2567 ของดังกล่าวนอกจากจะได้รับยกเว้นอากรเขาเข้าตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ของที่ได้รับยกเว้นอากร ประเภท 12 สิ่งของดังกล่าวยังจะได้รับยกเว้นภาษีสรรพสามิตตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (2) (ค) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งพบว่าสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จำนวนมากที่นำเข้ามาในประเทศไทย ผู้นำเข้าจะสำแดงราคาสินค้าไม่เกิน 1,500 บาท เพื่อให้ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีอากรตามกฎหมายโดยมีทั้งกรณีที่ราคาสินค้าไม่เกิน 1,500 บาทจริง และกรณีที่ราคาสินค้าเกิน 1,500 บาท แต่ผู้นำเข้ามีเจตนาสำแดงราคาสินค้าไม่ให้เกิน 1,500 บาท หรือแยกหีบห่อในการนำเข้าออกเป็นหีบห่อย่อยเพื่อให้แต่ละหีบห่อมีราคาไม่เกิน 1,500 บาท โดยมีเจตนาเพื่อหลีกเลี่ยงการชำระภาษีอากร ดังจะเห็นได้จากสถิติการหลีกเลี่ยงอากรของนำเข้าผ่านผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยานและทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่มีจำนวนและมูลค่าเพิ่มมากขึ้นทุกปีจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2563-2567 ตามตารางที่ 2 และ 3 ถึงแม้ว่าในปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายให้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท แต่ของนำเข้าดังกล่าวก็ยังคงได้รับยกเว้นอากรศุลกากรขาเข้า ดังนั้นปัญหาการสำแดงราคาของนำเข้าต่ำก็ยังคงมีอยู่ต่อไป

2.2.4.2 ปัญหาวิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท

ปัจจุบันการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท ที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศและทางของเร่งด่วนทางอากาศยาน/ทางบก จะใช้วิธีให้กรมศุลกากรจัดเก็บที่ปลายทาง ณ ขณะนำเข้าพร้อมกันกับการจัดเก็บอากรศุลกากร (หากมี) สำหรับของเร่งด่วนที่นำเข้าทางอากาศและทางบกนั้น ผู้ประกอบการของเร่งด่วนจะเป็นผู้ชำระให้ก่อนและไปจัดเก็บจากผู้นำเข้าในภายหลังเมื่อนำสินค้าไปส่ง แต่ในส่วนของกรนำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ถือว่าเป็นอุปสรรคทางการค้าต่อทั้งผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องและผู้บริโภค เนื่องจากผู้ประกอบการขนส่ง คือ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ไม่ได้ชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่มให้ก่อนเหมือนการนำเข้าทางผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยานและทางบก ในการนี้ ผู้รับของจะต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มก่อนรับของจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ไม่ว่าจะกรณี ไต ๆ โดยหีบห่อของจะมี

“เอกสารใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) พร้อมคิวอาร์โค้ด (QR Code)” ผนึกไว้กับหีบห่อของที่ระบุถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้รับมีหน้าที่ต้องเสีย เพื่ออำนวยความสะดวกในการชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าว และคำแนะนำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเมื่อผู้รับชำระภาษีมูลค่าเพิ่มเรียบร้อยแล้ว พนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะส่งมอบหีบห่อของให้กับผู้รับ

กรณีผู้รับไม่สามารถชำระภาษีมูลค่าเพิ่มผ่านคิวอาร์โค้ด (QR Code) ที่ปรากฏบนใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ที่ผนึกไปกับหีบห่อได้ พนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะนำหีบห่อไปเก็บรักษาที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง และผู้รับสามารถนำใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ที่ผนึกไปกับหีบห่อไปติดต่อธนาคารที่กำหนดเพื่อชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม และนำหลักฐาน การชำระเงิน อาทิ ใบเสร็จรับเงิน สำเนาใบนำฝากของธนาคาร ไปติดต่อรับของ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ ปลายทาง ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) จากพนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หากผู้รับไม่ติดต่อรับของภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ของจะถูกส่งคืนต้นทาง ต่างประเทศ โดยผู้รับสามารถขอรับเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระไว้คืนได้ตามกฎหมายและระเบียบที่ เกี่ยวข้อง

วิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาทดังกล่าว ข้างต้นจะก่อให้เกิดปัญหาแก่ทั้งประชาชนที่รับสิ่งของไปรษณีย์และศุลกากร กล่าวคือ ประชาชนจะ ไม่ได้รับความสะดวกในการรับสินค้า หากผู้รับไม่สามารถชำระภาษีมูลค่าเพิ่มผ่านคิวอาร์โค้ด (QR Code) ที่ปรากฏบนใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ที่ผนึกไปกับหีบห่อได้ เพราะพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะนำหีบห่อไปเก็บรักษาที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง ทำให้ผู้รับต้องนำใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ที่ผนึกไปกับหีบห่อไปติดต่อธนาคารที่กำหนดเพื่อชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม และนำ หลักฐานการชำระเงินไปติดต่อรับของ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง ภายใน 15 วัน ซึ่งในกรณีนี้ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปติดต่อธนาคารเพื่อชำระเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มและการเดินทางไปยังที่ทำการ ไปรษณีย์ปลายทางเพื่อติดต่อรับของอาจมีจำนวนมากกว่าค่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ นอกจากนี้ หากผู้รับไม่ไปชำระเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มและไม่มาติดต่อขอรับของที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ก็ต้องนำของดังกล่าวมาส่งคืนให้ศุลกากร ทำให้เป็นภาระในการจำหน่าย ของดังกล่าวออกไปจากอารักขาศุลกากร โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในขั้นตอนเหล่านี้ก็ถือเป็นต้นทุนที่ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และกรมศุลกากรต้องรับภาระ

2.3 สรุปผลการศึกษา

การเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ถือเป็นความท้าทายที่สำคัญของศุลกากรที่ต้องปรับปรุงระบบงานเพื่อรองรับรูปแบบการทำธุรกิจแบบใหม่ จากการศึกษาเครื่องมือและแนวทางปฏิบัติของศุลกากรในปัจจุบัน ได้แก่ (1) แนวปฏิบัติของศุลกากรไทยด้านการอำนวยความสะดวกการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ (2) แนวปฏิบัติของศุลกากรไทย ด้านการควบคุมการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ และ (3) แนวปฏิบัติของศุลกากรไทยด้านการจัดเก็บรายได้จากการนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ โดยเปรียบเทียบกับกรอบมาตรฐานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศขององค์การศุลกากรโลก (Framework of Standards on Cross Border e-Commerce by World Customs Organization) พบว่า แนวปฏิบัติของศุลกากรในการนำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ และการนำเข้าผ่านผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยานและทางบก ในบางประเด็นยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขององค์การศุลกากรโลก นอกจากนี้ พิธีการศุลกากรนำเข้าของทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศและทางผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยาน/ทางบก ก็ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยเฉพาะการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้า รวมทั้งแนวปฏิบัติของศุลกากรในการนำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ก็ยังแตกต่างจากแนวปฏิบัติในการนำเข้าผ่านผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยานและทางบกด้วย ขาดการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรและตรวจปล่อยสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศและทางผู้ประกอบการของเร่งด่วน ซึ่งเป็นอุปสรรคกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

สาเหตุของปัญหาเกิดจากศุลกากรมิได้ปรับปรุงระบบงานเพื่อรองรับการเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศโดยเฉพาะ โดยจะเห็นได้จากพิธีการศุลกากรและเครื่องมือที่มีอยู่ในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดในการอำนวยความสะดวกธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ปัญหาพิธีการศุลกากรที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ข้อจำกัดของการควบคุมทางศุลกากรที่ยังไม่รองรับการนำเข้าสินค้าในลักษณะหีบห่อเล็ก ๆ รวมถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้านำเข้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีมูลค่าต่ำที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการภายในประเทศและผู้ประกอบการที่อยู่ในต่างประเทศ ทำให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐ อีกทั้ง ยังเป็นอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ รวมถึงความเดือดร้อนของประชาชนแล้วแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้กรมศุลกากรต้องแก้ไขหรือพัฒนาระบบงานเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับแนวโน้มของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศที่จะเติบโตมากยิ่งขึ้นในอนาคตเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบที่จะตามมา ได้แก่ ผลกระทบทางด้านธุรกิจและการลงทุน กล่าวคือ ประเทศไทยมีที่ตั้งที่เหมาะสมในการเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าของภูมิภาคซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดึงดูดความสนใจของนักลงทุนต่างชาติให้มาลงทุนประกอบธุรกิจพาณิชย์

อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศในประเทศไทย ดังนั้น หากศุลกากรไม่มีเครื่องมือที่เหมาะสมและทันต่อรูปแบบการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป หรือกลายเป็นอุปสรรคทางการค้าที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความล่าช้าในการเคลื่อนย้ายสินค้าไปสู่ผู้บริโภคย่อมส่งผลให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินนโยบายของรัฐ เพื่อสนับสนุนการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ และการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางในการกระจายสินค้าของภูมิภาค นอกจากนี้ ยังอาจเกิดผลกระทบทางสังคม กล่าวคือ เทคโนโลยีที่ใช้ในการตรวจสอบสินค้าที่ไม่ทันสมัยไม่สามารถรองรับสินค้าในลักษณะหีบห่อเล็ก ๆ ที่มีปริมาณมาก อาจทำให้เกิดการทะลักเข้ามาของสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานหรือเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคภายในประเทศ และยังเป็นช่องทางให้ผู้ค้าที่ไม่สุจริตส่งสินค้าผิดกฎหมายเข้ามาในประเทศได้ ดังนั้น ศุลกากรจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงระบบงานเพื่อรองรับการเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศในทุกมิติ

บทที่ 3

ข้อเสนอ

3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

จากการศึกษากรอบมาตรฐานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศขององค์การศุลกากรโลกรวมถึงแนวปฏิบัติของศุลกากรไทยด้านการอำนวยความสะดวก การควบคุมทางศุลกากรและการจัดเก็บรายได้การนำเข้าสินค้าที่ซื้อขายผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ และนำมาวิเคราะห์ความท้าทายที่มีต่อระบบงานศุลกากร พบว่า ระบบงานศุลกากรในปัจจุบันยังไม่รองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดปัญหาตามที่ได้กล่าวในบทที่ 2 ดังนั้น จึงต้องมีการปรับปรุงระบบงาน ดังนี้

3.1.1 ปรับปรุงพิธีการศุลกากรขาเข้าให้รองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

เพื่ออำนวยความสะดวกธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ และเพื่อให้การปฏิบัติพิธีการศุลกากรเกี่ยวกับสินค้าที่ซื้อขายผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นไปอย่างรวดเร็ว ลดระยะเวลาการตรวจสอบสินค้า ลดต้นทุนของผู้ประกอบการ กรมศุลกากรต้องปรับปรุงพิธีการศุลกากรสำหรับการนำเข้าสินค้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศและทางผู้ประกอบการขนส่งเร่งด่วนให้รองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศขององค์การศุลกากรโลก โดยเฉพาะพิธีการศุลกากรนำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศซึ่งปัจจุบัน บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ยังไม่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้อำนวยความสะดวกในการผ่านพิธีการศุลกากร กล่าวคือ ของที่นำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศไม่มีการจัดทำข้อมูลบัญชีสินค้าและแจ้งข้อมูลรายละเอียดของนำเข้าล่วงหน้า (Pre-Manifest) ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดเป็นรายเที่ยวและส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรเหมือนที่ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกและทางอากาศที่จัดทำและเชื่อมโยงระบบกับกรมศุลกากร

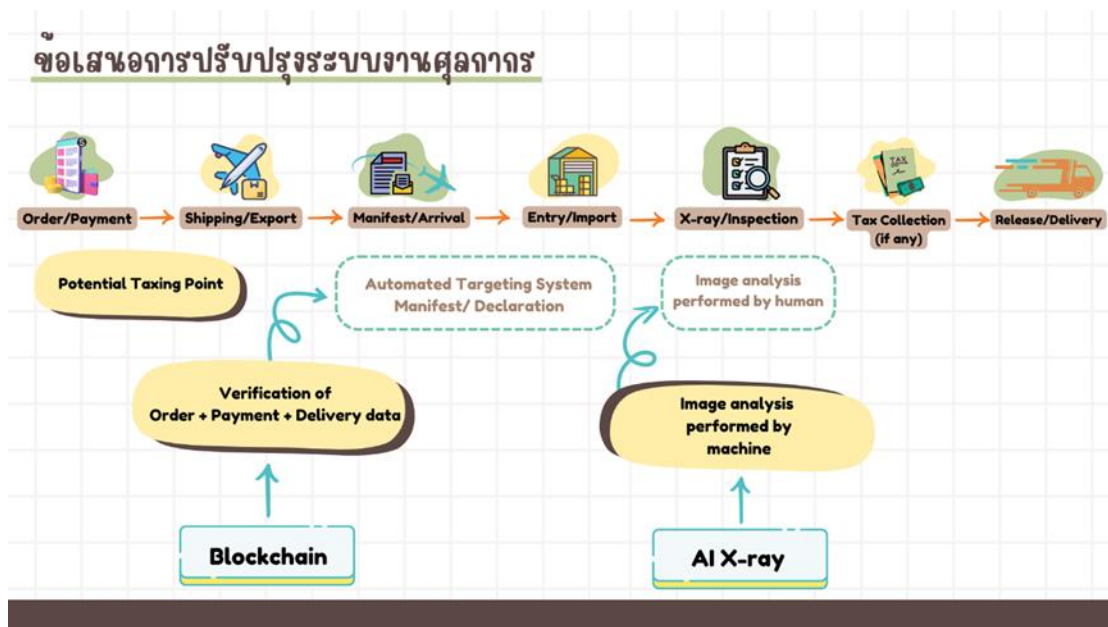
นอกจากนี้ ศุลกากรจำเป็นต้องนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้ในการตรวจสอบบัญชีสินค้าเมื่อของมาถึงและนำเข้า กล่าวคือ ตามแนวปฏิบัติในการผ่านพิธีการศุลกากรและการตรวจปล่อยสินค้าปัจจุบัน ผู้ประกอบการของเร่งด่วน/ผู้ซื้อ/ผู้แทน จะเป็นผู้สำแดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการซื้อ เช่น ราคา ค่าขนส่ง รายละเอียดของสินค้า พิกัดอัตราอากร เป็นต้น เข้าสู่ระบบ

คอมพิวเตอร์ของศุลกากร ซึ่งในขั้นตอนนี้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอาจได้รับการแก้ไขไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม ทำให้เกิดความเสี่ยงในการสำแดงราคาของต่ำหรือสำแดงเท็จเพื่อหลีกเลี่ยงอากร หรือลักลอบนำเข้าของต้องห้าม/ต้องจำกัด แต่หากศุลกากรนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้ในขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการศุลกากรขาเข้า ผู้ที่จะส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร อาทิ ราคา ข้อมูลผู้นำเข้า รายละเอียดของสินค้า ค่าขนส่ง พิกัดอัตราอากร ฯลฯ ก็จะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับธุรกรรมนั้น ๆ ได้แก่ ผู้ขาย ผู้ประกอบการขนส่ง สถาบันการเงิน โดยส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรโดยตรงแบบเรียลไทม์ซึ่งไม่สามารถแก้ไขในภายหลัง ทำให้ความเสี่ยงในการสำแดงราคาของต่ำ สำแดงเท็จเพื่อหลีกเลี่ยงอากร หรือการลักลอบนำเข้าของต้องห้ามต้องจำกัดลดลง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรเกี่ยวกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ก็จะไปอย่างรวดเร็ว ลดระยะเวลาในการตรวจสอบสินค้า ลดต้นทุนของผู้ประกอบการ และจัดเก็บรายได้เพิ่มมากขึ้น รวมถึงยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการควบคุมทางศุลกากรอีกด้วย

3.1.2 การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence-AI) มาใช้ในการควบคุมทางศุลกากร

เนื่องจากปริมาณการนำเข้าสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นทุกปี และคาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นอีกตามการขยายตัวของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ จึงคาดว่าจะส่งผลให้มีการหลีกเลี่ยงภาษีอากร และลักลอบนำเข้าสินค้าที่เป็นของต้องห้าม ต้องจำกัดสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม อาทิ บุหรี่ไฟฟ้า ยาเสพติด วัตถุลามก เป็นต้น เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะกระแส “เทมู” (Temu) แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซจากจีนที่สร้างความตื่นตัวในวงการธุรกิจไทยหลากหลายแง่มุม ไม่ว่าจะเป็นการทะลักเข้ามาของสินค้าจีนราคาถูก ประเด็นคุณภาพสินค้า ผลกระทบกับผู้ประกอบการไทย และการจัดเก็บรายได้ กรมศุลกากรจึงควรตอบสนองต่อความท้าทายด้วยระบบการควบคุมทางศุลกากรที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยเพื่อรองรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศเหล่านี้ โดยนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI มาใช้ในการควบคุมทางศุลกากร สำหรับการประยุกต์ใช้ AI ในงานศุลกากรนั้น ผู้ออกแบบระบบจะให้ AI จัดจำและเรียนรู้ภาพเอกซเรย์ของสินค้าผิดกฎหมาย/สินค้าควบคุมต่าง ๆ ที่ตรวจสอบด้วยเครื่องเอกซเรย์ เมื่อนำหีบห่อสินค้ามาผ่านเครื่องเอกซเรย์ เครื่องก็จะร้องเตือน (alert) กรณีมีสินค้าผิดกฎหมาย สินค้าต้องห้าม/ต้องจำกัด หรือสินค้าที่ศุลกากรระบุให้เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงอยู่ในหีบห่อนั้น ๆ ซึ่งการใช้ AI ดังกล่าวยังช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องการใช้เจ้าหน้าที่ในการอ่านภาพเอกซเรย์ด้วย เพราะในปัจจุบัน กรมศุลกากรยังคงต้องใช้เจ้าหน้าที่ศุลกากรในการตรวจว่าสินค้าที่นำเข้านั้นถูกต้องตรงตามที่อยู่ประกอบการสำแดงหรือไม่ จากการวิเคราะห์ภาพเอกซเรย์ทำให้อย่างน้อยต้องใช้ดุลพินิจและการวินิจฉัยของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาอยู่ แต่การนำ AI มาประยุกต์ใช้กับระบบ การควบคุมและตรวจสอบสินค้าของกรมศุลกากร จะสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ให้ระบบสามารถวินิจฉัยและ

ตรวจสอบสินค้าได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยลด human error และการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ส่งผลดีต่อระบบการทำงานของกรมศุลกากร ทั้งในแง่ของการบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารระบบจัดเก็บภาษี ส่งเสริมการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรม สะดวก รวดเร็ว และเป็น การอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการอีกด้วย อีกทั้งการนำ AI มาช่วยในการวิเคราะห์และระบุสินค้าที่มีความเสี่ยง ก็ยังช่วยให้การปฏิบัติงานด้านการควบคุมทางศุลกากรมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและแม่นยำยิ่งขึ้น

ภาพที่ 15 แสดงข้อเสนอการปรับปรุงระบบงานศุลกากร

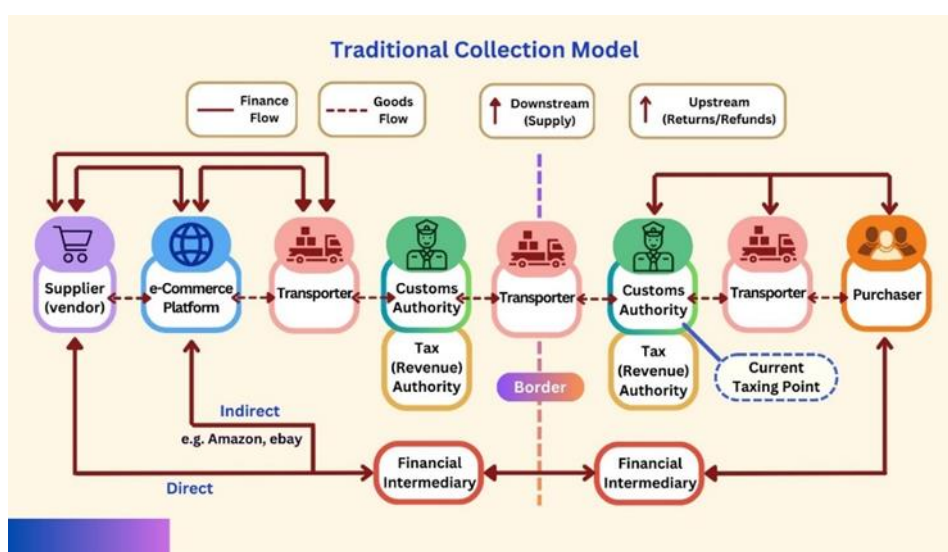
ที่มา: ประมวลโดยผู้ศึกษา

3.1.3 นำวิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท ที่สะดวกและเป็นมาตรฐานมาใช้

ศุลกากรจำเป็นต้องร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสรรพากรและบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท เพราะวิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นวิธีที่เพิ่มภาระให้แก่เจ้าหน้าที่ศุลกากร พนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และผู้นำเข้า/ผู้ประกอบการ จึงจำเป็นต้องนำเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานมาช่วยปรับปรุงวิธีการการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท เพื่ออำนวยความสะดวกธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ การควบคุมทางศุลกากรและการบริหารการจัดเก็บรายได้ ในการนี้ องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) ได้จัดทำรายงาน

“Addressing the Tax Challenges of the Digital Economy” (OECD, 2015: 195-208) ซึ่งกล่าวถึงวิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำ 4 วิธี ดังนี้

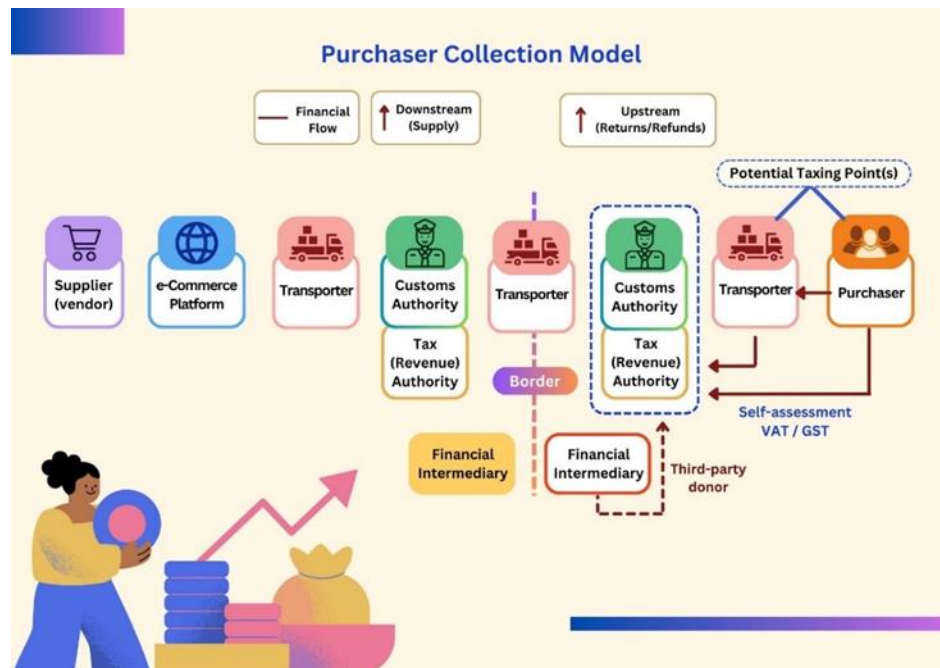
3.1.3.1 Traditional Collection Model วิธีนี้เป็นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้านำเข้าเป็นการจัดเก็บแบบที่พรมแดน หรือ Border Collection Model (Traditional Collection Model) โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรเป็นผู้จัดเก็บ ณ ขณะนำเข้าพร้อมกันกับการจัดเก็บอากรศุลกากร ซึ่งหลายประเทศไม่นิยมใช้วิธีนี้ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในการนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการจัดเก็บภาษีจะมากกว่ารายได้ที่ได้รับ จึงมักจะยกเว้นอากรให้กับสินค้าที่มีมูลค่าต่ำไปเลย โดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่นำเข้าทางไปรษณีย์ที่ส่วนใหญ่ยังไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้

ภาพที่ 16 แสดงรูปแบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มบริเวณพรมแดน

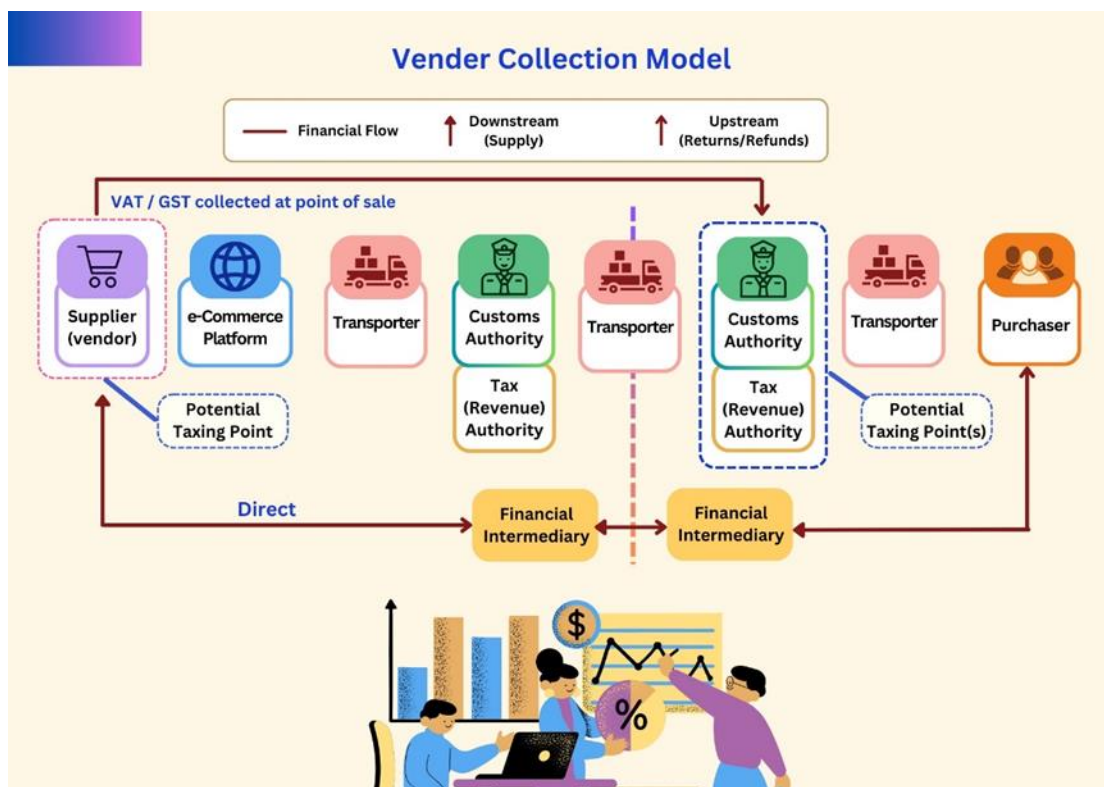
ที่มา: OECD (2015)

3.1.3.2 Purchaser Collection Model วิธีนี้เป็นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อโดยให้ผู้ซื้อเป็นผู้ประเมินและชำระค่าภาษีอากรด้วยตนเอง ในทางทฤษฎีวิธีนี้มีความเป็นกลาง แต่ข้อเสียของวิธีนี้ คือ ในทางปฏิบัติมีความเสี่ยงสูงที่ผู้ซื้อสินค้าจะไม่ให้ความร่วมมือ (Non-compliance) หรือการสำแดงราคาสินค้าต่ำกว่าที่เป็นจริง โดยเฉพาะในกรณีที่ศุลกากรไม่มีมาตรการดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบที่มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบการบริหารความเสี่ยง หรือการลงโทษผู้ฝ่าฝืนอย่างเข้มงวด

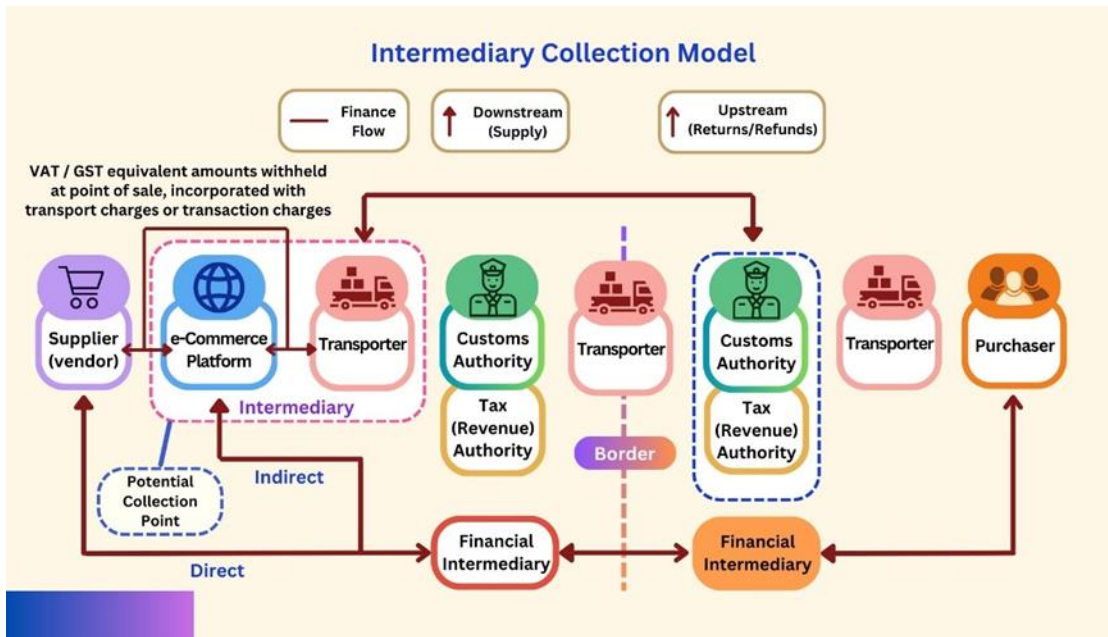
ภาพที่ 17 แสดงรูปแบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อโดยตรง
ที่มา: OECD (2015)

3.1.3.3 Vender Collection Model วิธีนี้เป็นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ขายที่อยู่ในต่างประเทศโดยตรง (Non-Resident Vendors) ณ จุดขายหรือภายหลังการนำเข้าก็ได้ โดยอาจรวมไปกับราคาสินค้า ทั้งนี้ ผู้ขายที่อยู่ในต่างประเทศต้องลงทะเบียนผู้เสียภาษีสำหรับผู้ขายกับประเทศปลายทางที่นำเข้าสินค้าด้วย วิธีนี้จะเป็นการเพิ่มต้นทุนให้แก่ผู้ขายที่ไม่ใช่ผู้ขายในประเทศ และต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการภาษีของสรรพากรและพิธีการศุลกากร รวมถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย เพื่อป้องกันปัญหาการชำระภาษีซ้ำซ้อนและการไม่ชำระภาษีให้แก่ประเทศใดเลย (Double or Unintended Non-Taxation) รวมถึงปัญหาการความเสี่ยงในการสูญเสียรายได้

ภาพที่ 18 แสดงรูปแบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ขายโดยตรง
ที่มา: OECD (2015)

3.1.3.4 Intermediary Collection Model วิธีนี้เป็นการจัดเก็บจากตัวกลางในการขายสินค้า โดยเปลี่ยนจากผู้ขายที่อยู่ในต่างประเทศ (Non-resident Vendor) ไปยังตัวกลางในการเคลื่อนย้ายสินค้าระหว่างประเทศ เช่น ไปรษณีย์ ผู้ขนส่งสินค้าเร่งด่วน หรือ e-Commerce Platform ซึ่งตัวกลางเหล่านี้จะทำหน้าที่ในการจัดเก็บค่าสินค้าจากผู้ซื้อสินค้าแล้วนำส่งให้แก่ผู้ขาย และค่าขนส่งสินค้าระหว่างประเทศและภาษีอากรเข้าแล้วนำส่งให้แก่บริษัทขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ เพื่อนำค่าภาษีอากรเหล่านี้ไปชำระให้แก่สรรพากรของประเทศที่นำเข้า ทั้งนี้ แม้ว่าวิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากตัวกลางในการขายสินค้าสำหรับสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำจะเป็นวิธีที่สร้างความเป็นกลางให้แก่ระบบการจัดเก็บภาษีอากรแต่ก็อาจเป็นวิธีการที่เพิ่มต้นทุนหากต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและกระบวนการทำงาน และจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมและจูงใจให้เกิดความร่วมมือ รวมถึงการปรับปรุงพิธีการศุลกากรด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 19 แสดงรูปแบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากตัวกลางในการจำหน่ายสินค้า
ที่มา: OECD (2015)

เมื่อพิจารณาวิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำกว่าตามที่ OECD แนะนำ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติของกรมศุลกากรในปัจจุบัน ผู้จัดทำรายงานมีความเห็นว่าการ/ศุลกากรควรนำวิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท ที่สะดวกและเป็นมาตรฐานมาใช้ กล่าวคือ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำนั้นควรเปลี่ยนจากการจัดเก็บ ณ บริเวณพรมแดน หรือการจัดเก็บแบบดั้งเดิม (Traditional Collection Model) ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ศุลกากรหรือผู้ที่กรมศุลกากรมอบหมายเป็นผู้จัดเก็บ ณ ขณะนำเข้า พร้อมกันกับการจัดเก็บอากรศุลกากรดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน มาเป็นการจัดเก็บก่อนการนำเข้าสินค้า โดยใช้ Vendor Collection Model ผสมกับระบบที่ให้ตัวกลางในการจำหน่ายสินค้าที่อยู่ในต่างประเทศ ประเภท e-Commerce Platform เช่น Amazon e-Bay หรือ AliExpress จัดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้จัดเก็บ รวบรวม แล้วนำส่งให้สรรพากร/ศุลกากร โดยคิดภาษีมูลค่าเพิ่มขณะซื้อสินค้านรวมไปกับค่าขนส่งสินค้าและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ เนื่องจากวิธีการจัดเก็บ ณ บริเวณพรมแดน หรือการจัดเก็บแบบดั้งเดิมมักมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการจัดเก็บภาษีมากกว่ารายได้ที่ได้รับ โดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่นำเข้าทางไปรษณีย์ที่ยังไม่นำการเชื่อมโยงข้อมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ ในส่วนของค่าใช้จ่ายของกรมศุลกากรเพื่อเตรียมการรองรับนโยบายการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท ที่ขนส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ (กรกฎาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2567) คิดเป็นเงิน 518,400 บาท (ค่าสติ๊กเกอร์ติดกล่อง กระดาษถ่ายเอกสาร

เครื่องสแกนบาร์โค้ด เป็นต้น) ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ในช่วง 5 กรกฎาคม-25 สิงหาคม พ.ศ. 2567 คือ 2,823,846 บาท ทั้งนี้ ยังไม่รวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ เงินเดือนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ค่าเสียโอกาส ค่าส่งของคืน ค่าบริหารจัดการของที่ไม่มีผู้รับ เป็นต้น

นอกจากนี้ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มก่อนการนำเข้าสินค้ามีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท โดยใช้ Vendor Collection Model ผสมกับระบบที่ให้ตัวกลางในการจำหน่ายสินค้าที่อยู่ในต่างประเทศ ประเภท e-Commerce Platform ยังสามารถช่วยแก้ปัญหาที่เกิดจากวิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาแก่ทั้งประชาชนที่รับสิ่งของไปรษณีย์และศุลกากร กล่าวคือ ประชาชนจะไม่สามารถความสะดวกในการรับสินค้าหากผู้รับไม่สามารถชำระภาษีมูลค่าเพิ่มผ่านคิวอาร์โค้ด (QR Code) ที่ปรากฏบนใบสั่งเก็บเงิน (Order form) ที่ผนึกไปกับหีบห่อได้ เพราะพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะนำหีบห่อไปเก็บรักษาที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง ทำให้ผู้รับต้องนำใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ที่ผนึกไปกับหีบห่อไปติดต่อธนาคารที่กำหนดเพื่อชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม และนำหลักฐานการชำระเงินไปติดต่อรับของ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง กรณีผู้รับไม่ไปชำระเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มและไม่มาติดต่อขอรับของที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ก็ต้องนำของดังกล่าวมาส่งคืนให้ศุลกากรทำให้เป็นภาระในการจำหน่ายของดังกล่าวออกไปจากอารักขาศุลกากร ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในขั้นตอนเหล่านี้ก็ถือเป็นต้นทุนที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และกรมศุลกากรต้องรับภาระ ทั้งนี้ ปัญหาเหล่านี้จะหมดไปเมื่อมีการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มก่อนการนำเข้า ซึ่งถือเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาวและมีความน่าเชื่อถือ สำหรับการแก้ไขปัญหาในระยะสั้นที่ยังไม่สามารถเปลี่ยนวิธีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ไปจัดเก็บก่อนการนำเข้าสินค้าได้ ศุลกากรจะต้องประสานงานกับบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด อย่างใกล้ชิด เพื่อตรวจสอบและติดตามของที่ผู้รับไม่ไปชำระเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มและไม่มาติดต่อขอรับของที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง เพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้อย่างครบถ้วนกรณีจำเป็นก็ต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ปัจจุบัน กรมสรรพากรอยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขกำหนดหลักเกณฑ์กฎหมายจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มฉบับใหม่ และจัดทำแพลตฟอร์มนำส่งข้อมูลและขั้นตอนการชำระเงินซึ่งหากดำเนินการแล้วเสร็จก็จะสามารถช่วยแก้ปัญหาที่กล่าวข้างต้นทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศได้ อย่างไรก็ตาม กรมศุลกากรต้องมีแผนสำรองในกรณีที่กรมสรรพากรไม่สามารถดำเนินการได้ทันภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่จะสิ้นสุดการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้านำเข้า โดยกรมศุลกากรจะต้องดำเนินการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนกรมสรรพากรไปพลางก่อนจนกว่ากรมสรรพากรจะดำเนินการแล้วเสร็จ ทั้งนี้ สิ่งที่ต้องดำเนินการคู่ขนานไปในระหว่างที่ต้องจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนกรมสรรพากรนั้น คือ การปรับปรุงระบบงานไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่พิธีการศุลกากรส่วนใหญ่ยังคงใช้กระดาษเป็นหลัก (Manual Procedures) ทำให้การบริหารจัดการ

หีบห่อสินค้าจำนวนมากเป็นไปด้วยความยากลำบาก โดยศุลกากรจะพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลไปรษณีย์ภัณฑ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ (Manifest) จากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด กับระบบพิธีการนำเข้าของศุลกากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้มีระบบควบคุมการตรวจคัด ประเมินอากรและจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท และให้ผู้รับของในประเทศสามารถตรวจสอบค่าภาษีอากรที่ต้องชำระและชำระเงินแบบออนไลน์ได้ทันที บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ก็จะสามารถนำส่งของถึงผู้รับได้โดยไม่ต้องชำระผ่านคิวอาร์โค้ด (QR Code) ขณะนำส่งของ หรือรอให้ผู้รับเดินทางมาชำระภาษีมูลค่าเพิ่มที่สำนักงานไปรษณีย์ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการบริหารจัดการหีบห่อสินค้าที่มีเป็นจำนวนมาก และปัญหาผู้รับไม่ไปชำระเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มและไม่มาติดต่อขอรับของที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง ทำให้สามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้ ศุลกากรต้องทำงานอย่างบูรณาการกับสรรพากรเพื่อแบ่งปันข้อมูลและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสินค้านำเข้าที่ศุลกากรดำเนินการอยู่ในขณะนี้ เพื่อให้สรรพากรสามารถออกแบบแพลตฟอร์มการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้อย่างรอบคอบและรัดกุมที่สุด แต่หากในระยะยาวกรมสรรพากรยังไม่สามารถดำเนินการแล้วเสร็จ และกรมศุลกากรได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการแทนสรรพากรทั้งหมด ก็จะต้องหารือกับหน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดเพื่อจัดทำแพลตฟอร์มที่รองรับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากต่างประเทศต่อไป ในกรณีนี้ กรมศุลกากรจำเป็นต้องพิจารณาในภาพรวมเพื่อให้ระบบต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงกันได้ กล่าวคือ การออกแบบระบบจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มต้องพิจารณาร่วมกับระบบพิธีการศุลกากรอื่น ๆ ที่มีอยู่และที่จะพัฒนาขึ้นเพื่อรองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศด้วย ดังนั้น จึงเห็นควรให้ดำเนินการโดยคณะทำงานเฉพาะกิจด้านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ (Cross Border e-Commerce Task Force) ที่จะได้กล่าวถึงต่อไปในหัวข้อ “ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ”

3.1.4 แก้ไขกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ

การปรับปรุงระบบงานศุลกากรเพื่อรองรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศมีความจำเป็นต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติศุลกากรเพื่อให้รองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศและสอดคล้องกับมาตรฐานขององค์การศุลกากรโลก โดยเฉพาะประเด็นการกำหนดให้ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จัดทำข้อมูลบัญชีสินค้าและแจ้งข้อมูลรายละเอียดของนำเข้าล่วงหน้าโดยเชื่อมโยงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์กับระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร นอกจากนี้ ควรแก้ไขประมวลรัษฎากร มาตรา 81 ข้อ 2 (ค) ที่กำหนดให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้าสินค้าที่จำแนกไว้ในภาค 4 ว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร เพื่อให้การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ผูกกับการยกเว้นอากรขาเข้าของศุลกากรประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ซึ่งจะส่งผลให้กรมสรรพากรสามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้านำเข้าที่มีราคาต่ำกว่า 1,500 บาทได้เอง

อันถือเป็นการดำเนินการที่ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมสรรพากร และเจตนารมณ์ของ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บจากมูลค่าของการซื้อขายสินค้าที่มีการบริโภคภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม การแก้ไขประมวลรัษฎากรจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนาน โดยต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและ นำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อบัญญัติเป็นกฎหมายบังคับใช้ต่อไป

3.1.5 มาตรการป้องกันการนำเข้าสินค้าด้วยมาตรฐานผ่านช่องทางธุรกิจพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

จากการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ ที่มีผลกระทบต่องานศุลกากรในบทที่ 2 พบว่า มักจะมีการใช้ช่องทางขนส่งของเร่งด่วนและไปรษณีย์ ระหว่างประเทศ เป็นช่องทางการลักลอบและหลีกเลี่ยงภาษีอากร รวมทั้งนำเข้าสินค้าด้วยมาตรฐาน เนื่องจากสินค้าที่นำเข้าผ่านช่องทางดังกล่าวมีปริมาณมากและขนส่งในลักษณะเป็นหีบห่อเล็ก ๆ (small consignments) ทำให้ยากแก่การควบคุมและตรวจสอบโดยละเอียด เป็นผลให้สินค้า ด้วยมาตรฐานทะลักเข้าประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดยผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่าง ประเทศ ดังนั้น ศุลกากรจึงจำเป็นต้องมีมาตรการป้องกันและปราบปรามธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ระหว่างประเทศที่ขายสินค้าไม่ได้มาตรฐานจากต่างประเทศ โดยหารือให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือ สมอ.) กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือ อย.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น เพื่อกำหนด มาตรการที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพื่อปกป้องผู้บริโภคในประเทศ ทั้งนี้ เห็นควรเสนอให้แก้ไข กฎหมาย/ระเบียบปฏิบัติกำหนดให้สินค้านำเข้าที่มูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท อาทิ สินค้าประเภท อาหารเสริม เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้สำนักงาน ของเล่นเด็ก เป็นต้น ต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน ด้านคุณภาพ ด้านความปลอดภัยและด้านสิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและศุลกากรต้อง ตรวจสอบเอกสารเหล่านี้ก่อนการตรวจปล่อยสินค้า

กรณีที่ต้องการตัดวงจรการส่งสินค้ามูลค่าต่ำทางออนไลน์ให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม จะต้องยกเลิกการนำเข้าของเร่งด่วนทางบกและต้องให้หน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลด้านมาตรฐาน และความปลอดภัยของสินค้าที่เกี่ยวข้องปรับเกณฑ์/จำนวนขั้นต่ำที่อนุญาตให้สามารถนำเข้าสินค้า ใด ๆ โดยไม่ต้องขออนุญาตลง หรือกำหนดให้ทุกสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานของประเทศไทย ต้องขออนุญาตทั้งหมด ทั้งนี้ อาจผ่อนผันให้การนำเข้าสินค้าบางรายการสำหรับส่วนราชการ หรือ การใช้ประโยชน์ของรัฐบาลเท่านั้นซึ่งจะต้องมีความตกลงระหว่างรัฐบาลแต่ละประเทศร่วมกัน

3.1.6 ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

จากการศึกษากรอบมาตรฐานพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศขององค์การศุลกากรโลก จะพบว่า ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งภายในและต่างประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญในการอำนวยความสะดวกและการควบคุมธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการจัดเก็บรายได้ด้วย ดังนั้น กรมศุลกากรควรริเริ่มและส่งเสริมความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาและขยายขอบเขตการสื่อสาร การประสานงานและความร่วมมือระหว่างกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านั้นปฏิบัติตามกฎหมายมากยิ่งขึ้นและอำนวยความสะดวกทางการค้า นอกจากนี้ ควรขยายกลุ่ม Authorized Economic Operator (AEO) ของกรมศุลกากร ให้ครอบคลุมผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ด้วย อาทิ e-Commerce Platform ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยาน/ทางบก บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นต้น

โครงการผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ (Authorized Economic Operator: AEO) เป็นโครงการที่ริเริ่มโดยองค์การศุลกากรโลกภายหลังเหตุการณ์ก่อการร้าย 9/11 มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความปลอดภัยของสินค้า ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตไปจนถึงขั้นตอนที่สินค้าส่งถึงมือผู้รับ ส่วนผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ หมายถึง ผู้ประกอบการหรือบริษัทที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสินค้านานาชาติระหว่างประเทศที่ได้รับการรับรองจากศุลกากรว่าได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของห่วงโซ่อุปทาน ทั้งนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานจะรวมถึง ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ตัวแทนออกของ ผู้ขนส่ง ผู้รวบรวมสินค้า เจ้าของโรงพักสินค้า ตัวแทนจำหน่ายสินค้า เป็นต้น

กรมศุลกากรได้เริ่มดำเนินโครงการผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 โดยผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ (AEO) ของประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ผู้นำของเข้าและส่งออกของอัตราระดับมาตรฐานเออีโอ และ (2) ตัวแทนออกของระดับมาตรฐานเออีโอ ซึ่งผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอทั้ง 2 ประเภท จะได้รับสิทธิพิเศษด้านการอำนวยความสะดวกและการควบคุมทางศุลกากรตามที่ศุลกากรประกาศกำหนด รวมถึงการได้รับการอำนวยความสะดวกตามความตกลงยอมรับร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangement: MRA) ซึ่งเป็นความตกลงระหว่างศุลกากรประเทศต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อยอมรับมาตรฐาน การดำเนินการโครงการเออีโอและแลกเปลี่ยนสิทธิพิเศษของผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอระหว่างกัน ในการนี้ ผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอของไทยจะได้รับการอำนวยความสะดวก ในการผ่านพิธีการเมื่อส่งสินค้าออกไปยังประเทศคู่ความตกลงที่กรมศุลกากรได้ลงนามความตกลงยอมรับร่วมกันไว้ (ฮ่องกง เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ และอาเซียน) ปัจจุบัน กรมศุลกากรมีผู้ประกอบการ

ระดับมาตรฐานเออีโอ จำนวนทั้งสิ้น 404 ราย แบ่งเป็น ผู้นำของเข้า-ผู้ส่งของออกระดับมาตรฐานเออีโอ จำนวน 205 ราย และตัวแทนออกของระดับมาตรฐานเออีโอ จำนวน 199 ราย

โครงการผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอดังกล่าว สามารถนำมาต่อยอดโดยขยายกลุ่มผู้ประกอบการให้ครอบคลุมผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศด้วย อาทิ e-Commerce Platform ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยาน/ทางบก บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นต้น เพื่อรักษาความปลอดภัยของห่วงโซ่อุปทานธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศเพิ่มเติม จากการรักษาความปลอดภัยของห่วงโซ่อุปทานสินค้าที่ขนส่งแบบดั้งเดิม โดยผู้ศึกษาเห็นควรกำหนดประเภทผู้ประกอบการ สิทธิพิเศษ และหลักเกณฑ์การประเมินให้เป็นผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอเฉพาะสำหรับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพิ่มเติม ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงข้อเสนอการขยายกลุ่มผู้ประกอบการมาตรฐานเออีโอให้ครอบคลุมธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

แนวปฏิบัติปัจจุบัน	ข้อเสนอ
1. ประเภทผู้นำของเข้าและส่งของออกระดับมาตรฐานเออีโอ ปัจจุบันมี 2 ประเภท คือ ผู้นำเข้า/ผู้ส่งออกและตัวแทนออกของ	1. ประเภทผู้ประกอบการที่ควรขยายให้ครอบคลุม คือ Phase 1: ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยาน/ทางบก อาทิ FedEx, UPS, DHL, TNT บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด e-Commerce Platform ในไทย อาทิ Lazada TH, Shopee TH, เป็นต้น Phase 2: e-Commerce Platform ในต่างประเทศ เนื่องจากต้องมีการแก้ไขกฎระเบียบให้ครอบคลุมธุรกิจในประเทศ
2. สิทธิพิเศษ	
<ul style="list-style-type: none"> - ยกเว้นการตรวจ เว้นแต่กรณีที่มีระเบียบเฉพาะเรื่องกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หรือมีเหตุอันควรสงสัย - ใช้หลักประกันในการเป็นผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออกระดับมาตรฐานเออีโอแทนการวางเงินหรือหลักประกันในการถ่ายลำและผ่านแดน - ได้รับสิทธิเข้าร่วมหารือเพื่อหาข้อยุติ กรณีมีปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสินค้านำเข้า 	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มเติมสิทธิพิเศษที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการธุรกิจ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้ - อำนวยความสะดวกในการคืนสินค้ารวมถึงการคืนค่าภาษีอากรที่ชำระแล้วทางอิเล็กทรอนิกส์ - นำระบบ defer payment มาใช้อำนวยความสะดวกในการชำระภาษีอากรของ

แนวปฏิบัติปัจจุบัน	ข้อเสนอ
<ul style="list-style-type: none"> - สินค้าเข้าในอารักขาของศุลกากรที่ส่งออกทาง ด่านศุลกากรอื่นที่มีใช้ด่านศุลกากรที่นำเข้าให้ชำระอากร 1 ใน 10 ส่วน แต่ไม่เกิน 1 พันบาท - ไม่ต้องผ่านการตรวจร่วมจากพนักงานศุลกากรที่ทำหน้าที่สืบสวนปราบปราม เว้นแต่มีเหตุสงสัย - การขอคืนอากรตามมาตรา 29 เมื่อยื่นชุดคำขอคืนอากรตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่กำหนด จะได้รับอนุมัติการคืนอากรทันทีที่ยื่นคำร้องขอ - ตรวจสอบชุดคำขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากรและจัดพิมพ์บัตรภาษีตามกำหนดระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จ - ได้รับการอำนวยความสะดวกตามความตกลงยอมรับร่วมกันกับประเทศคู่ความตกลง 	<p>ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ *</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริการตอบคำถามการจำแนกประเภท - พิกัดสินค้า ราคาสินค้าและถิ่นกำเนิดสินค้า - ล่วงหน้าทางออนไลน์
3. หลักเกณฑ์การประเมินให้เป็นผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ	
<p>ผู้ประกอบการที่ยื่นใบสมัครต้องจัดให้มีมาตรฐานความปลอดภัยด้านต่าง ๆ ของสถานประกอบการ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความปลอดภัยในการเข้า-ออกอาคารสถานที่ - ความปลอดภัยในส่วนที่เกี่ยวกับพนักงาน - ความปลอดภัยในเรื่องสินค้า - ความปลอดภัยของยานพาหนะขนส่งสินค้า - การรักษาความปลอดภัยข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ - การบริหารจัดการเมื่อเกิดวิกฤตการณ์หรือเหตุฉุกเฉินขึ้น และแนวทางการแก้ไข 	<p>เพิ่มมาตรฐานความปลอดภัยของสินค้า</p> <p>อุปโภคต้องได้รับการรับรองมาตรฐานด้านคุณภาพ ด้านความปลอดภัยและด้านสิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สมอ. ออย. เป็นต้น</p>

ที่มา: ประมวลโดยผู้ศึกษา

หมายเหตุ * หมายถึง การอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการชำระค่าภาษีอากรเป็นรายงวดโดยไม่มีกรเรียกเก็บดอกเบี้ยตามเวลาที่ศุลกากรกำหนด อาทิ ทุก 2 สัปดาห์หรือทุก 1 เดือน เป็นต้น

3.1.7 การสร้างความเข้าใจด้านกฎระเบียบกับประชาชน

ในยุคที่การค้าถูกขับเคลื่อนด้วยการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ จำเป็นอย่างยิ่งที่ศุลกากรต้องมีกลไกในการสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนในวงกว้าง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ค้ารายใหม่ เพื่อให้กลุ่มคนดังกล่าวมีความเข้าใจในเรื่องกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ดียิ่งขึ้น โดยผ่านการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร การให้ความรู้และโปรแกรมการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ อาทิ เว็บไซต์ YouTube, Facebook, Instagram, Chatbot เป็นต้น ทั้งนี้ อาจทำข้อมูลในรูปแบบ Infographic เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ

โดยประเด็นที่ควรนำเสนออาจเป็นข้อคำถามที่พบบ่อยเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ ความรู้ในเรื่องพิกัดและอัตราอากรของสินค้าที่พบบ่อย พร้อมเบอร์ติดต่อ และ QR Code ในการ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กระบวนการยื่นข้อร้องเรียนกรณีของหาย ของถูกยึด ฯลฯ ว่ามีขั้นตอน ใดบ้าง พร้อมเบอร์ติดต่อ และข้อควรระวังก่อนสั่งสินค้าจากต่างประเทศ และการดำเนินพิธีการศุลกากร เบื้องต้น เป็นต้น และต้องปรับปรุงข้อมูลดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ๆ ด้วย

3.2 ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

จากข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังกล่าวในข้อ 3.1 จะเห็นได้ว่า ศุลกากรจำเป็นต้องมี ระบบงานศุลกากรเป็นการเฉพาะเพื่อรองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศที่เติบโต อย่างต่อเนื่อง โดยนำมาตรฐานองค์การศุลกากรโลกและนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในขั้นตอน การอำนวยความสะดวก การควบคุมทางศุลกากรและการจัดเก็บรายได้ ทั้งนี้ การขับเคลื่อน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติจะต้องมีการบริหารจัดการให้ครอบคลุมทุกมิติตั้งแต่ การกำหนดแผนงาน/โครงการ การแก้ไขกฎหมาย/ระเบียบปฏิบัติ การบริหารจัดการบุคลากร งบประมาณ รวมทั้งมีการวางแผน การเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบและขั้นตอน

อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการปรับปรุงระบบงาน ศุลกากรเป็นการเฉพาะ เพื่อรองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ ได้แก่ ขาดความร่วมมือ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ และงบประมาณที่มีจำกัดของ ภาครัฐในการขับเคลื่อนโครงการและแผนงานดังกล่าวเพราะการปรับปรุงระบบงานรวมถึงการลงทุน ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต้องใช้งบประมาณทั้งในด้าน Operation Costs และ System Design จำนวนมากกว่า 100 ล้านบาท ในแต่ละโครงการขึ้นอยู่กับความต้องการและ ความซับซ้อนของระบบงาน (ประมาณการเทียบเคียงจากการลงทุนในระบบ e-Import/Export ของศุลกากรในระยะแรก) นอกจากนี้ ระยะเวลาในการศึกษาและการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อบัญญัติกฎหมายให้ สามารถรองรับระบบงานใหม่ตามข้อเสนอดังกล่าวก็เป็นปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จด้วย ดังนั้น เพื่อบริหารจัดการผลกระทบดังกล่าวและขับเคลื่อนข้อเสนอแนะ เชิงนโยบาย จึงควรแต่งตั้ง คณะทำงานเฉพาะกิจด้านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ (Cross Border e-Commerce Task Force) โดยให้มืองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

3.2.1 องค์ประกอบคณะทำงานเฉพาะกิจ

เนื่องจากมีหลายหน่วยงานภายใน กรมศุลกากร รวมทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการอำนวยความสะดวกทางการค้า การควบคุมทางศุลกากรและการจัดเก็บรายได้ธุรกิจพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ คณะทำงานเฉพาะกิจ จึงควรประกอบไปด้วย ผู้แทนจากกรมศุลกากร (และหน่วยงาน ภายในกรมศุลกากรที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานศุลกากรกรุงเทพ

กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร สำนักงานตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สำนักงานศุลกากรภาคที่ 2 เป็นต้น) สำหรับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ และเอกชน ก็ควรประกอบไปด้วยหน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ อาทิ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางอากาศยาน บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ผู้ประกอบการขนส่ง สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ e-Commerce Platforms ผู้แทนธนาคารพาณิชย์/สถาบันการเงิน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือ สมอ.) กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือ อย.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น

3.2.2 อำนาจหน้าที่

1) ศึกษาวิเคราะห์ระบบงานศุลกากรที่เป็นอุปสรรคต่อการอำนวยความสะดวก การควบคุม การจัดเก็บรายได้และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ รวมทั้งเสนอแนะมาตรการในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในภาพรวม โดยพิจารณานวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงระบบงานศุลกากร

2) ศึกษาวิเคราะห์กฎหมาย ประกาศ/ระเบียบกรมศุลกากร/แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับพิธีการศุลกากร การควบคุมทางศุลกากรและการจัดเก็บรายได้ที่เป็นอุปสรรคต่อธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศและไม่เป็นไปตามมาตรฐานขององค์การศุลกากรโลก รวมทั้งเสนอแนะการแก้ไขกฎหมาย ประกาศ/ระเบียบกรมศุลกากร/แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

3) จัดทำแผนงานอำนวยความสะดวกธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ โดยแบ่งออกเป็นแผนรายปีและแผนระยะยาว 5 ปี รวมทั้งจัดทำแผนงบประมาณการพัฒนาระบบพิธีการศุลกากรและตรวจปล่อยสินค้าเพื่อรองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ โดยให้รวมทั้งค่าใช้จ่าย System Design และ Operation Costs

4) บูรณาการและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขับเคลื่อนแผนงานอำนวยความสะดวกธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

5) ประเมินและทบทวนระบบงานการผ่านพิธีการและการตรวจปล่อยสินค้าเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ระบบงานมีความยั่งยืนและน่าเชื่อถือ

6) เสนอแนะและให้คำปรึกษาในการพัฒนาระบบงานศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ

คณะทำงานเฉพาะกิจด้านธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศ (Cross Border e-Commerce Task Force) ที่จัดตั้งขึ้นมานี้ จะเป็นกลไกสำคัญในการปรับเปลี่ยนและ

ขับเคลื่อนระบบงานศุลกากรเพื่อรองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นกลไกในการติดตาม/ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกแบบระบบงานศุลกากรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศทุกภาคส่วนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมศุลกากร. ประกาศกรมศุลกากร ที่ 120/2561 เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการ
เป็นผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออกระดับมาตรฐานเออีโอ. กรุงเทพฯ: กรมศุลกากร, 2561.

(อัดสำเนา).

กรมศุลกากร. แผนปฏิบัติการราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) กรมศุลกากร. กรุงเทพฯ:
กรมศุลกากร, 2566. (อัดสำเนา).

กรมศุลกากร. แผนปฏิบัติการราชการรายปี (พ.ศ. 2567) กรมศุลกากร. กรุงเทพฯ: กรมศุลกากร, 2566.
(อัดสำเนา).

กระทรวงการคลัง. แผนปฏิบัติการราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของกระทรวงการคลัง.
กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง, 2566. (อัดสำเนา)

กระทรวงการคลัง. แผนปฏิบัติการราชการรายปี (พ.ศ. 2567) ของกระทรวงการคลัง. กรุงเทพฯ:
กระทรวงการคลัง, 2566. (อัดสำเนา)

กฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม 125 ตอนที่ 22 ก. (23 มกราคม 2551): 109-124

ประกาศกรมศุลกากร ที่ 105/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการปฏิบัติพิธีการศุลกากร
สำหรับการนำของเข้าและการส่งของออกทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ. ราชกิจจา
นุเบกษา. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 86 ง. (8 พฤษภาคม 2561): 201-220.

ประกาศกรมศุลกากร ที่ 130/2561 เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วย
กระบวนการทางศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วน. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 86 ง.
(8 พฤษภาคม 2561): 241-264.

ประกาศกรมศุลกากร ที่ 130/2563 เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรว่าด้วยกระบวนการทางศุลกากร
สำหรับของเร่งด่วนทางบก. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 225 ง. (10 สิงหาคม
2563): 11-33.

ประกาศกรมศุลกากร ที่ 116/2567 เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามประเภท 12
ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 141
ตอนพิเศษ 169 ง. (19 มิถุนายน 2567): 2.

- ประกาศกรมศุลกากร ที่ 129/2567 เรื่อง หลักเกณฑ์และการปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับการ ยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับการนำเข้าของที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 141 ตอนพิเศษ 184 ง. (4 กรกฎาคม 2567): 44-49.
- ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 141 ตอนพิเศษ 169 ง. (19 มิถุนายน 2567): 3.
- ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง. (24 ตุลาคม 2565): 1-4.
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 140 ตอนพิเศษ 51 ง. (3 กุมภาพันธ์ 2566): ก.
- ผู้จัดการออนไลน์. #ศุลกากรหรือช่องโหว่ เปิดปากแม่ค้า ของหาย-ถูกยึด-ขายต่อ-กำไรวันละ 3 ล้าน!?. [ออนไลน์]. 5 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://mgronline.com/live/detail/9640000032529> [8 กรกฎาคม 2567].
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับย่อ). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป. (อัดสำเนา).

ภาษาอังกฤษ

- eMarketer. Retail e-Commerce Sales Worldwide, 2021-2017. [Online]. 2024. Available from: <https://www.emarketer.com/chart/265660/retail-ecommerce-sales-worldwide-2021-2027-trillions-change-of-total-retail-sales> [2024, July 5].
- Morgan, J. P. Global e-Commerce Trends Report. [Online]. 2024. Available from: <https://www.jpmorgan.com/content/dam/jpm/treasury-services/documents/global-e-commerce-trends-report.pdf> [2024, July 5].
- OECD. Addressing the Tax Challenges of the Digital Economy, Action 1-2015 Final Report. [Online]. 2015. Available from: [file:///C:/Users/100350.TCA/Downloads/9789264241046-en%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/100350.TCA/Downloads/9789264241046-en%20(1).pdf) [2024, July 11].
- World Customs Organization. Frameworks of Standards on Cross-Border E-Commerce June 2022. [Online]. 2022. Available from: https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/facilitation/activities-and-programmes/ecommerce/wco-framework-of-standards-on-crossborder-ecommerce_en.pdf?db=web [2024, July 2].

World Customs Organization. WCO Customs Risk Management Compendium. [Online]. Available from: <https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/enforcement-and-compliance/activities-and-programmes/risk-management-and-intelligence/risk-management-compendium-common-part.pdf?db=web> [2024, July 4].

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ประกาศกรมศุลกากรที่ 105/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขสำหรับการนำของเข้า
และส่งออกทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

ประกาศกรมศุลกากร

ที่ ๑๐๕/๒๕๖๑

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการปฏิบัติพิธีการศุลกากร
 สำหรับการนำเข้าและการส่งออกทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

เพื่อให้การนำเข้าและการส่งออกทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ มีความถูกต้อง
 เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ
 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๐ (๔) มาตรา ๕๑ วรรคสอง มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๒
 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ อธิบดีกรมศุลกากรจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑
 หลักการทั่วไป

ข้อ ๑ สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

(๑) สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ แบ่งออกเป็นสามประเภท คือ

(๑.๑) ไปรษณีย์ภัณฑ์ (POSTAL ITEM) หมายถึง ข่าวด่วนหรือสิ่งของซึ่งฝากส่งเข้าสู่
 ทางไปรษณีย์ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของไปรษณีย์ภัณฑ์ แบ่งออกเป็นห้าชนิด คือ จดหมาย ไปรษณีย์บัตร
 ของตีพิมพ์ พัสดุย่อย และเครื่องอ่านสำหรับคนเสียจักษุ

(๑.๒) พัสดุไปรษณีย์ (POSTAL PARCEL) หมายถึง หีบห่อบรรจุสิ่งของ ตัวอย่างสินค้า
 หรือสินค้าที่ฝากส่งตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของพัสดุไปรษณีย์

(๑.๓) ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EXPRESS MAIL SERVICE : EMS) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ
 เช่น ข่าวด่วน เอกสารธุรกิจการค้า สิ่งพิมพ์ สินค้า ตัวอย่างสินค้า เป็นต้น ซึ่งฝากส่งตามหลักเกณฑ์
 และเงื่อนไขของไปรษณีย์ด่วนพิเศษ

(๒) อำนาจของผู้อำนวยความสะดวกบริการศุลกากรไปรษณีย์ที่ได้รับมอบหมาย

อธิบดีกรมศุลกากรได้มอบอำนาจให้ผู้อำนวยความสะดวกบริการศุลกากรไปรษณีย์ปฏิบัติราชการ
 แทนอธิบดีเกี่ยวกับการค้าและการดำเนินการด้านพิธีการศุลกากร รวมทั้งอำนาจหน้าที่ซึ่งอธิบดีสั่งการให้ส่วนบริการ
 ศุลกากรไปรษณีย์ ปฏิบัติเป็นการเฉพาะ

(๓) ระเบียบปฏิบัติงานที่ศูนย์ไปรษณีย์ด่วนพิเศษกรุงเทพฯ ศูนย์ไปรษณีย์หลักสี่ และ
 ศูนย์ไปรษณีย์กรุงเทพฯ

(๓.๑) ให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ จัดพนักงานศุลกากรไปกำกับ ตรวจสอบ และ
 ควบคุมการปฏิบัติงานที่ศูนย์ไปรษณีย์ด่วนพิเศษกรุงเทพฯ (EMS) ศูนย์ไปรษณีย์หลักสี่ และ
 ศูนย์ไปรษณีย์กรุงเทพฯ ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ได้แก่

(๓.๑.๑) กำกับการเปิดถุงไปรษณีย์ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร

- (๓.๑.๒) ตรวจสอบสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่เปิดดูแล้ว
- (๓.๑.๓) เปิดตรวจและประเมินอาการสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่อยู่ในหลักเกณฑ์การจัดเก็บอากรปากระวาง
- (๓.๑.๔) ตรวจสอบสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ส่งออก
- (๓.๑.๕) ควบคุมการปิดดูไปรษณีย์ที่ส่งออก
- (๓.๑.๖) บังคับและปราบปรามการลักลอบหลีกเลี่ยงศุลกากร สำหรับสิ่งของ ที่นำเข้าและส่งออกทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ
- (๓.๒) การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างพนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และพนักงานศุลกากร ให้ถือปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด กับกรมศุลกากรที่จัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยอนุโลม
- (๓.๓) สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่พนักงานศุลกากร ได้คัดแยกไว้เป็นของประเภทที่สาม เพื่อไปปฏิบัติพิธีการที่ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ ซึ่งต้องนำเข้าเก็บรักษาในโรงพักสินค้า บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้
- (๓.๓.๑) การขนส่งจากศูนย์ไปรษณีย์กรุงเทพฯ มายังโรงพักสินค้า บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ให้ใช้รถบรรทุกชนิดตู้ที่ของ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และให้พนักงานศุลกากรมัดลวด ประทับตรา กศก. ที่ประตูเปิด - ปิดตู้บรรทุกโดยไม่ต้องมีพนักงานศุลกากรคุมส่ง
- ในกรณีเกิดอุบัติเหตุจนไม่สามารถนำของดังกล่าวส่งถึงโรงพักสินค้า บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ให้พนักงานผู้ควบคุมรถรายงานพนักงานศุลกากร หน่วยที่ใกล้ที่สุด เพื่อควบคุมการขนถ่าย เปลี่ยนรถ
- (๓.๓.๒) เมื่อพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ณ ศูนย์ไปรษณีย์กรุงเทพฯ (พัสดุไปรษณีย์ทางอากาศและภาคพื้น) ได้รับมอบสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่คัดเข้าโรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พร้อมบัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ต้องเสียอากรหรือต้องห้ามต้องจำกัด (แบบที่ ๔๓๑) ซึ่งจัดทำขึ้นสองฉบับ ให้พนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด นับจำนวนหีบห่อที่นำขึ้นรถบรรทุกให้ครบถ้วน แล้วลงลายมือชื่อรับของในบัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ฯ (แบบที่ ๔๓๑) โดยมีพนักงานศุลกากร งานตรวจคัดไปรษณีย์ภัณฑ์ศูนย์ไปรษณีย์กรุงเทพฯ เป็นผู้ลงลายมือชื่อส่งมอบ และให้เก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ส่วนที่เหลืออีกหนึ่งฉบับให้มอบแก่พนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อนำไปส่งมอบเข้าโรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
- (๓.๓.๓) การขนย้ายสิ่งของส่งทางไปรษณีย์จากศูนย์ไปรษณีย์ด่วนพิเศษกรุงเทพฯ (EMS) และศูนย์ไปรษณีย์หลักสี่ (ไปรษณีย์ภัณฑ์ลงทะเบียนและไปรษณีย์ธรรมดา) ไปยังโรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ให้เป็นไปตามความสะดวกและเหมาะสมของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เนื่องจากศูนย์ไปรษณีย์ด่วนพิเศษกรุงเทพฯ และโรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด อยู่ในอาคารเดียวกัน ส่วนศูนย์ไปรษณีย์หลักสี่อยู่อาคารใกล้เคียงกัน ในการส่งมอบและรับมอบสิ่งของส่งทางไปรษณีย์เพื่อนำไป

เล่มที่ ๑๓๗ ตอนที่พิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

หน้า ๒๐๓

(เล่มที่ ๑)

เก็บรักษาในโรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ให้พนักงานศุลกากร งานตรวจคัดไปรษณีย์ภัณฑ์ ศูนย์ไปรษณีย์หลักสี่ ลงลายมือชื่อส่งมอบในบัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ต้องเสียอากรหรือต้องห้าม ต้องกำกับ (แบบที่ ๔๓๑) ซึ่งจัดทำขึ้นสองฉบับ โดยมีพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ลงลายมือชื่อ รับมอบ แล้วส่งมอบหนึ่งฉบับ ให้พนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ใช้กำกับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ เพื่อนำไปส่งมอบที่โรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ส่วนอีกหนึ่งฉบับ ให้พนักงานศุลกากร เก็บไว้ เป็นหลักฐาน

(๔) การปฏิบัติเกี่ยวกับถุงไปรษณีย์ที่ชำรุดที่นำเข้าทางอากาศยาน

ถุงไปรษณีย์ที่ชำรุดหรือผืนกแตกทำลายซึ่งนำเข้าทางอากาศยานนั้น เมื่อพนักงานศุลกากร สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าทำอากาศยานสุวรรณภูมิ ไปร่วมตรวจสอบกับพนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และเจ้าหน้าที่สายการบินที่นำถุงไปรษณีย์นั้นเข้ามาแล้ว จะต้องจัดทำรายงานผลการตรวจสอบให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ทราบ ให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ จัดเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบถุงไปรษณีย์ดังกล่าวร่วมกับพนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด แล้วเสนอผลการตรวจสอบพร้อมด้วยรายงานของสำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าทำอากาศยานสุวรรณภูมิให้ ผู้อำนวยการส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ทราบ

ข้อ ๒ สำนักงานหรือด่านศุลกากรประจำที่ทำการไปรษณีย์อันเป็นที่ทำการแลกเปลี่ยนถุงไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

ให้สำนักงานหรือด่านศุลกากรต่อไปนี้มีอำนาจหน้าที่กำกับ ตรวจสอบ และควบคุม สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่นำเข้าและส่งออกประจำที่ทำการไปรษณีย์ อันเป็นที่ทำการแลกเปลี่ยน ถุงไปรษณีย์กับต่างประเทศแต่ละแห่ง คือ

(๑) สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าทำอากาศยานสุวรรณภูมิ ประจำที่ศูนย์ไปรษณีย์ สุวรรณภูมิ

(๒) ด่านศุลกากรทำอากาศยานหาดใหญ่ ประจำที่ศูนย์ไปรษณีย์หาดใหญ่

(๓) ด่านศุลกากรหนองคาย ประจำที่ศูนย์ไปรษณีย์อุดรธานี

(๔) ด่านศุลกากรอรัญประเทศ ประจำที่ทำการไปรษณีย์อำเภออรัญประเทศ

การกำกับ ตรวจสอบ และควบคุมสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่นำเข้าและ ส่งออก ให้ประสานงานกับพนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และปฏิบัติตามเวลาเปิด - ปิดถุงไปรษณีย์ ซึ่งได้รับแจ้งจากที่ทำการไปรษณีย์

การปฏิบัติของสำนักงานหรือด่านศุลกากร ให้ถือตามระเบียบ คำสั่ง และกฎหมายเกี่ยวกับ ของที่นำเข้าและส่งออกทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ซึ่งส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ปฏิบัติอยู่ โดยอนุโลม หากมีข้อสงสัย ให้ติดต่อประสานงานกับส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ เพื่อให้การปฏิบัติงาน เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

หน้า ๒๐๔ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

ให้สำนักงานหรือด่านศุลกากร ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในวรรคสองและสาม หากมีการเพิ่มเติมที่ทำการแลกเปลี่ยนดุลไปรษณีย์ระหว่างประเทศขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

หมวดที่ ๒
 พิธีการศุลกากรขาเข้า

- ข้อ ๓ การเปิดดูไปรษณีย์ระหว่างประเทศ
 หน่วยงานตรวจคัดสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศจะต้องไปรวมกำกับ ตรวจสอบ และควบคุมการเปิดดูไปรษณีย์ต่างประเทศทุกชนิด
- ข้อ ๔ การตรวจคัดและการปฏิบัติกับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ
 (๑) การตรวจคัดสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ
 ให้หน่วยงานตรวจคัดสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ผู้มีหน้าที่ควบคุมการเปิดดูไปรษณีย์ระหว่างประเทศ คัดแยกสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่ได้เปิดดูแล้ว ออกเป็นสามประเภท คือ
- ประเภทที่หนึ่ง ของยกเว้นอากร คือของที่นำเข้าโดยทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ซึ่งแต่ละหีบห่อมีราคารวมค่าขนส่งและค่าประกันภัยไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท ตามภาค ๔ ประเภ ๑๒ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ หรือตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้แต่เพียงเป็นตัวอย่าง และไม่มีราคาในทางการค้า ตามภาค ๔ ประเภ ๑๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และไม่เป็นของต้องห้าม ต้องกำกับให้นำส่งบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อนำจ่ายต่อไป
- ประเภทที่สอง ของต้องชำระอากร คือของที่นำเข้าโดยทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ซึ่งส่งจากผู้ส่งคนหนึ่งถึงผู้รับคนหนึ่งในคราวเดียวกัน หรือเข้ามาถึงพร้อมกัน ไม่ว่าจะมียานพาหนะที่หีบห่อ หากมีราคา FOB รวมกันไม่เกินสี่หมื่นบาท และไม่เป็นของต้องห้าม ต้องกำกับ หรือของที่ต้องส่งตัวอย่าง วิเคราะห์สินค้าก่อนปล่อย ให้เจ้าหน้าที่เปิดตรวจและประเมินอากร แล้วส่งมอบให้ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อนำจ่ายให้ผู้รับและเรียกเก็บภาษีอากรแทนกรมศุลกากร
- ประเภทที่สาม ของอื่น ๆ นอกจากประเภทที่หนึ่ง และประเภทที่สอง ให้ส่งมอบแก่ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อส่งมอบเข้าเก็บรักษาในโรงพักรักษาสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือ ส่งไปที่สำนักงานหรือด่านศุลกากร แล้วแต่กรณี เพื่อปฏิบัติพิธีการศุลกากรให้ถูกต้องครบถ้วนต่อไป
- (๒) การปฏิบัติกับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่คัดแยกไว้แล้ว
 ให้หน่วยงานตรวจคัดสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ปฏิบัติกับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่ได้คัดแยกไว้แล้ว ดังนี้
- ประเภทที่หนึ่ง สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่คัดแยกไว้ตามประเภทที่หนึ่ง ให้ส่งคืน บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อนำจ่ายต่อไป

หน้า ๒๐๕ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

ประเภทที่สอง ให้ดำเนินการกับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่คัดแยกได้ตามประเภทที่สอง ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้รับจะเป็นบุคคลหรือบริษัทห้างร้าน และอยู่ ณ จังหวัดใด ซึ่งส่วนบริการศุลกากร ไปรษณีย์มีอำนาจเก็บอากรปากรวางได้ ดังนี้

(๒.๑) ของรายได้ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นของที่เก็บอากรปากรวางได้ตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ให้หน่วยงานตรวจคัดสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ จัดเรียงหีบห่อแยกตามประเภทการนำเข้า แล้วเปิดตรวจและประเมินอากรต่อหน้าพนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และบันทึกจำนวนเงินค่าภาษีอากรไว้บนหีบห่อของ เว้นแต่กรณีที่ไม่ปฏิบัติตาม (CN ๒๒/CN ๒๓) มีข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับของครบถ้วน ได้แก่ ชนิด ปริมาณ น้ำหนัก ราคา ค่าไปรษณียากร (POSTAGE) รวมทั้งรายละเอียดอย่างอื่นที่สามารถประเมินอากรได้ และไม่มีเหตุอันควรสงสัย พนักงานศุลกากรจะประเมินอากร ตามข้อมูลที่สำคัญในใบปฏิญญา (CN ๒๒/CN ๒๓) โดยไม่ต้องเปิดตรวจก็ได้

(๒.๒) หีบห่อของที่เปิดตรวจและประเมินอากรแล้ว ให้พนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด คัดเทพากวพลาสติกปิดรอยเปิด หรือรอยฉีกขาดให้เรียบร้อย และประทับข้อความไว้ที่หีบห่อว่า “เปิดตรวจ/ปิดผนึก โดยพนักงานศุลกากร ร่วมกับเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ EXAMINED / SEALED BY CUSTOMS AND POSTAL OFFICERS” ต่อจากนั้นพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีหน้าที่บันทึกข้อมูลแต่ละหีบห่อ ตามข้อมูลที่ปรากฏบนจำหน่ายหีบห่อ เช่น ชื่อ ที่อยู่ผู้รับ หมายเลข/ของประเทศต้นทาง ชื่อที่อยู่ผู้ฝากส่ง ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง วัน เดือน ปี ที่ออกใบแจ้งฯ ชื่อพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่ร่วมปฏิบัติงานและเป็นพยาน เข้าสู่ระบบศุลกากรไปรษณีย์ (โรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด) ระบบคอมพิวเตอร์จะออกเลขที่รายการศุลกากรโดยอัตโนมัติ และพิมพ์ลงบนสติ๊กเกอร์ เพื่อให้พนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด นำไปปิดไว้บนหีบห่อ

เลขที่รายการศุลกากรประกอบด้วยตัวเลข ๑๒ หลัก XX XX XX X XXXXX มีความหมาย ดังนี้

เลขหลักที่ ๑ หมายถึง ประเภทของสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ เช่น สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศประเภทที่สอง จะใช้เลข ๒

เลขหลักที่ ๒ หมายถึง ประเภทการนำเข้าสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ซึ่งมี ๕ ประเภท คือ พัสดุไปรษณีย์ทางอากาศ (ใช้เลข ๑) พัสดุไปรษณีย์ทางภาคพื้น (ใช้เลข ๒) ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (ใช้เลข ๓) ไปรษณีย์ภัณฑ์ลงทะเบียน (ใช้เลข ๔) ไปรษณีย์ภัณฑ์ธรรมดา (ใช้เลข ๕)

เลขหลักที่ ๓ - ๔ หมายถึง เลขสองตัวท้ายของปีพุทธศักราชที่นำเข้า

เลขหลักที่ ๕ - ๖ หมายถึง เดือนที่นำเข้า

เลขหลักที่ ๗ - ๑๒ หมายถึง ลำดับที่ของหีบห่อ (Running No.)

ตัวอย่าง เช่น รายการศุลกากรที่ ๒๑ ๕๕ ๐๙ ๐ ๐๐๒๕๖ หมายถึง สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศประเภทที่สอง ประเภทการนำเข้าพัสดุไปรษณีย์ทางอากาศ นำเข้าในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เดือน กันยายน หีบห่อลำดับที่ ๒๕๖

เมื่อพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด บันทึกข้อมูลแต่ละหีบห่อเสร็จแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานศุลกากร ในการบันทึกข้อมูลตามที่ปรากฏบนฉลากหีบห่อ คือ ชนิดของ น้ำหนัก (Gross weight) ราคาตามใบปฏิญญา ค่าไปรษณียากร (Postage) รวมทั้งรายละเอียดของที่ได้เปิดตรวจ และประเมิน ซึ่งได้แก่ ชนิดของที่ตรวจพบ น้ำหนักสุทธิ (Net weight) ราคาประเมิน ประเภทที่กักฯ รวมทั้งชื่อพนักงานศุลกากรผู้ประเมิน และวัน เดือน ปี ที่นำเข้า เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร และระบบคอมพิวเตอร์จะประมวลผลโดยอัตโนมัติในส่วนของอัตราอากร อากรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีอื่น ๆ (ถ้ามี) ค่าธรรมเนียม (ถ้ามี) ยอดรวมราคาประเมินและภาษีอากร

เมื่อบันทึกข้อมูลครบทุกหีบห่อในแต่ละวันแล้ว ให้พนักงานศุลกากร หน่วยงานตรวจคัดสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ จัดทำบัญชีพัสดุและไปรษณีย์ภัณฑ์อื่น ๆ ที่เปิดตรวจประเมินอากรแล้ว (แบบที่ ๔๙๕) แยกตามประเภทการนำเข้าสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ จำนวนสองฉบับ แล้วส่งมอบสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ประเภทที่สอง พร้อมบัญชีพัสดุและไปรษณีย์ภัณฑ์อื่น ๆ ที่เปิดตรวจประเมินอากรแล้ว (แบบที่ ๔๙๕) ให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด นำไปจ่ายให้ผู้รับและเรียกเก็บอากรแทนกรมศุลกากรในการส่งมอบและรับมอบ ให้ทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และเก็บเอกสาร (แบบที่ ๔๙๕) ไว้เป็นหลักฐานฝ่ายละหนึ่งชุด

การจัดทำและส่งใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศไปให้ผู้รับ เป็นหน้าที่ของพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

(๒.๓) ข้อมูลบัญชีพัสดุและไปรษณีย์ภัณฑ์อื่น ๆ ที่เปิดตรวจประเมินอากรแล้ว (แบบที่ ๔๙๕) จะเก็บไว้เป็นหลักฐานในระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร เพื่อเสนอผู้อำนวยการส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ ดั้งเบิกขอรับเงินค่าภาษีอากรจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ต่อไป

(๒.๔) กรณีผู้รับขอโต้แย้งการประเมินภาษีอากรหรือขอยกเว้นภาษีอากร

(๒.๔.๑) ให้ผู้รับทำคำร้องขอโต้แย้งการประเมินภาษีอากร พร้อมใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ยื่นต่อที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง หรือยื่นต่อผู้อำนวยการส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ และสำเนาแจ้งที่ทำการไปรษณีย์ปลายทางทราบ

(๒.๔.๒) ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง จะส่งหีบห่อที่ขอโต้แย้งการประเมินภาษีอากร พร้อมทั้งคำร้องขอโต้แย้งการประเมินภาษีอากร และใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ให้กับส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์พิจารณา

(๒.๔.๓) ให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ แจ้งผลการพิจารณาให้ที่ทำการไปรษณีย์ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อแจ้งผู้รับต่อไป

(๒.๔.๔) กรณีให้ลดหย่อน หรือยกเว้นค่าภาษีอากรที่ประเมินไว้ ให้พนักงานศุลกากร ผู้พิจารณาขอโต้แย้งแก้ไขจำนวนเงินค่าภาษีอากรในใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ พร้อมทั้งแก้ไขข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์และบนตัวหีบห่อสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ให้ตรงกัน และลงลายมือชื่อ กำกับการแก้ไข แล้วส่งคืนให้ที่ทำการไปรษณีย์ที่เกี่ยวข้องดำเนินการนำจ่ายให้ผู้รับต่อไป

(๒.๕) กรณีผู้รับซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนประสงค์จะนำหลักฐานไปเครดิตภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ทำคำร้องพร้อมใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ยื่นต่อที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง หรือยื่นต่อผู้อำนวยการส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ และสำเนาแจ้งที่ทำการไปรษณีย์ปลายทางทราบ เพื่อส่งของคืนมาปฏิบัติพิธีการที่ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ หรือสำนักงานหรือด่านศุลกากรแล้วแต่กรณี ให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ ตัดบัญชีรายการเปิดประเมินภาษีอากรและให้นำของส่งโรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือสำนักงานหรือด่านศุลกากร โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับของประเภทที่สาม และแจ้งผลการดำเนินการให้ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทางทราบ

(๒.๖) สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ นอกจากที่ส่งให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เก็บอากรตามที่กล่าวในข้อ (๒.๑) ถึงข้อ (๒.๕) หรือของที่เปิดตรวจแล้วพนักงานศุลกากรเห็นว่าการประเมินอากรไปจะเป็นปัญหาได้เช่นกัน ทำให้ยุ่งยากแก่การแก้ไขภายหลัง หรือของผู้รับของประสงค์จะนำหลักฐานใบเสร็จรับเงินค่าภาษีอากรของกรมศุลกากรไปขอเครดิตภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือของที่ต้องทำใบขนสินค้าหรือต้องทำพิธีการอย่างอื่น หรือของต้องจำกัด หรือเป็นของที่พนักงานศุลกากรมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับชนิด ราคา หรือรายละเอียดอื่น ๆ เป็นต้น ก็ให้คัดมารวมกับของประเภทที่สาม

ประเภทที่สาม สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ นอกจากที่ส่งมอบให้พนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด รับไปนำจ่ายตามประเภทที่หนึ่ง และประเภทที่สอง ให้หน่วยงานตรวจคัดสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ จัดเรียงหีบห่อสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ประเภทที่สามแยกตามประเภทการนำเข้า แล้วให้พนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด บันทึกข้อมูลแต่ละหีบห่อตามข้อมูลที่ปรากฏบนจำหน่ายหีบห่อ ประกอบด้วยชื่อ ที่อยู่ผู้รับ เลขหมายห่อ/ของ ประเทศต้นทางชื่อ ที่อยู่ผู้ฝากส่ง วัน เดือน ปี ที่ออกใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศชื่อพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่ร่วมปฏิบัติงานและเป็นพยาน เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร ระบบคอมพิวเตอร์จะออกเลขที่รายการศุลกากรโดยอัตโนมัติและพิมพ์ลงบนสติ๊กเกอร์เพื่อให้พนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด นำไปปิดไว้บนหีบห่อ

เลขที่รายการศุลกากรประกอบด้วยตัวเลข ๑๒ หลัก XX XX XX X XXXXX มีความหมาย ดังนี้

เลขหลักที่ ๑ หมายถึง ประเภทของสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ เช่น สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ประเภทที่ ๓ จะใช้เลข ๓

เลขหลักที่ ๒ หมายถึง ประเภทการนำเข้าสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ซึ่งมี ๕ ประเภท คือ พัสดุไปรษณีย์ทางอากาศ (ใช้เลข ๑) พัสดุไปรษณีย์ทางภาคพื้น (ใช้เลข ๒) ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (ใช้เลข ๓) ไปรษณีย์ภัณฑ์ลงทะเบียน (ใช้เลข ๔) ไปรษณีย์ภัณฑ์ธรรมดา (ใช้เลข ๕)

เลขหลักที่ ๓-๔ หมายถึง เลข ๒ ตัว ท้ายของปีพุทธศักราชที่นำเข้า

เลขหลักที่ ๕-๖ หมายถึง เดือนที่นำเข้า

เลขหลักที่ ๗-๑๒ หมายถึง ลำดับที่ของหีบห่อ (Running No.)

ตัวอย่างเช่น รายการศุลกากรที่ ๓๓ ๕๕ ๐๙ ๐ ๐๐๒๐ หมายถึง สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ประเภทที่สาม ประเภทการนำเข้าไปรษณีย์ด่วนพิเศษ นำเข้าในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เดือน กันยายน หนีบลำดับที่ ๒๐

เมื่อพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด บันทึกข้อมูลแต่ละหีบห่อเสร็จแล้ว ให้พนักงานศุลกากรบันทึกข้อมูลตามที่ปรากฏบนเจ้าหน้าที่บหีบห่อ คือ ชนิดของ น้ำหนัก (Gross weight) ราคา ตามใบปฏิญญา ค่าไปรษณีย์การ (Postage) และวัน เดือน ปี ที่นำเข้า รวมทั้งสถานที่ที่รับของ และปฏิบัติพิธีการศุลกากร เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร

เมื่อบันทึกข้อมูลครบทุกหีบห่อในแต่ละวันแล้ว ให้พนักงานศุลกากรจัดทำบัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ต้องเสียอากรหรือต้องห้าม ต้องกำกับ (แบบที่ ๔๓๑) แยกตามประเภทการนำเข้า สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ จำนวนสองฉบับ แล้วส่งมอบสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ประเภทที่สาม พร้อมบัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ฯ (แบบที่ ๔๓๑) ให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด นำไปส่งมอบเข้าเก็บรักษา ในโรงพักสินค้า บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือส่งไปปฏิบัติพิธีการที่สำนักงานหรือด่านศุลกากรแล้วแต่กรณี

การส่งมอบสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่ต้องปฏิบัติพิธีการศุลกากร สำหรับของประเภทที่สามให้แก่โรงพักสินค้าของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยใช้ “บัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ ต้องเสียอากรหรือต้องห้ามต้องกำกับ” (แบบที่ ๔๓๑) ให้เจ้าหน้าที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด รับมอบจากพนักงานศุลกากร และลงลายมือชื่อส่งมอบ - รับมอบกันในบัญชีดังกล่าวด้วย เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานฝ่ายละหนึ่งชุด

การจัดทำและส่งใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศไปให้ผู้รับ เป็นหน้าที่ของพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

ข้อ ๕ สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่ผู้รับอยู่ต่างจังหวัด

สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ประเภทที่สาม ที่ผู้รับอยู่ต่างจังหวัด และไม่ว่าจังหวัดนั้นจะมีสำนักงาน/ด่านศุลกากรตั้งอยู่หรือไม่ก็ตาม ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้หน่วยงานตรวจคัดสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ หมายเหตุไว้ในบัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ต้องเสียอากรหรือต้องห้ามต้องกำกับ (แบบที่ ๔๓๑) ว่า “ให้ส่งไปปฏิบัติพิธีการที่สำนักงานหรือด่านศุลกากร...” (สำนักงานหรือด่านศุลกากรที่ตั้งอยู่ใกล้กับภูมิลำเนาของผู้รับมากที่สุด) เว้นแต่กรณีให้เห็นได้ว่า สิ่งของส่งทางไปรษณีย์นั้นเป็นของต้องห้าม ให้ตรวจยึดเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายศุลกากรต่อไป

(๒) กรณีที่ผู้รับมารับเองหรือตั้งตัวแทนมารับ ณ สำนักงานหรือด่านศุลกากร ให้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรเช่นเดียวกับของที่เก็บอยู่ในโรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยทำใบขนสินค้าขาเข้าเพื่อผ่าน พิธีการตรวจปล่อย หรือจัดเก็บอากรปากกระวางหากเป็นของที่อยู่ในเกณฑ์

หน้า ๒๐๙ (เล่มที่ ๑)

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

การจัดเก็บอากรปรากรวาง แล้วสลัก รายการตรวจและประเมินอากรในใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ แล้วแต่กรณี

(๓) ของที่ส่งไปทำการตรวจปล่อยที่สำนักงาน/ด่านศุลกากรนั้น ให้หน่วยงานตรวจคัดสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ปิดป้าย (แบบที่ ๒๑) มีข้อความว่า “ของต้องภาษีส่งสำนักงานหรือด่านศุลกากร” ไว้ที่หีบห่อ และหมายเหตุไว้ในบัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ต้องเสียอากรหรือต้องห้ามต้องกัก (แบบที่ ๔๓๑) ด้วย ว่าได้ส่งไปปฏิบัติพิธีการตรวจปล่อยที่สำนักงานหรือด่านศุลกากรใด เมื่อใด

ให้หน่วยงานตรวจคัดสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ทำหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานหรือด่านศุลกากรนั้น ๆ ทราบ และเมื่อสำนักงานหรือด่านศุลกากรได้แจ้งผลการตรวจปล่อยมาให้ทราบแล้ว ให้หมายเหตุไว้อีกครั้งหนึ่งว่า สำนักงานหรือด่านศุลกากรได้ทำการตรวจปล่อยไปแล้วตามใบขนสินค้าเลขที่ใด

ข้อ ๖ การเก็บรักษาและการเบิกจ่ายสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ในโรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และในคลังสินค้าของสำนักงานหรือด่านศุลกากร

(๑) การปฏิบัติพิธีการศุลกากรเพื่อนำของออกจากโรงพักสินค้าของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑.๑) เมื่อผู้มีชื่อรับของยื่นใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศเพื่อขอรับของฝ่ายบริการศุลกากรไปรษณีย์จะส่งข้อมูลผ่านระบบคอมพิวเตอร์ให้เจ้าหน้าที่ประจำโรงพักสินค้าของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อเตรียมหาสิ่งของ พร้อมทั้งส่งใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศเพื่อเบิกของ

(๑.๒) ให้เจ้าหน้าที่ประจำโรงพักสินค้าของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด คำนวณค่าธรรมเนียมการเก็บรักษาลงในหน้าใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ และ/หรือ ใบเรียกเก็บเงินค่าเก็บรักษา พร้อมกับบันทึกและส่งข้อมูลรายการศุลกากรพร้อมตรวจ และสถานะค่าเก็บรักษาผ่านระบบคอมพิวเตอร์ให้ศุลกากร แล้วส่งมอบของให้พนักงานศุลกากร โดยให้ลงลายมือชื่อส่งมอบ - รับมอบของไว้เป็นหลักฐาน

(๑.๓) การชำระภาษีอากรและตรวจปล่อยของ พนักงานศุลกากรฝ่ายบริการศุลกากรไปรษณีย์จะปฏิบัติตามประมวลระเบียบปฏิบัติของกรมศุลกากร และเมื่อผู้มีชื่อรับของได้ไปชำระเงินค่าเก็บรักษาที่ หน่วยงานการเงินบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด แล้วนำใบเสร็จรับเงินมาแสดงต่อพนักงานศุลกากร พนักงานศุลกากรจะทำการบันทึกการตรวจปล่อยในระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อส่งข้อมูลการตรวจปล่อยให้เจ้าหน้าที่ ประจำโรงพักสินค้าของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ทราบต่อไป

(๑.๔) เมื่อพนักงานศุลกากร ผู้เปิดตรวจพบว่ามีเหตุตามกฎหมายต้องกักของไว้ จะออกใบสั่งกักของพร้อมระบุเหตุผล ชนิดของ ปริมาณและน้ำหนัก ลงไว้ในใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ และบันทึกลงในระบบคอมพิวเตอร์ พร้อมกับคืนใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์

ระหว่างประเทศให้ผู้รับของ ต้นฉบับใบสั่งกักให้พนักงานศุลกากรเก็บไว้เพื่อการตรวจสอบของ ส่วนสำเนา ใบสั่งกักให้แนบติดกับหีบห่อของกัก เพื่อฝากเก็บไว้ในโรงพักสินค้าของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยให้ลงรายการหีบห่อของกักไว้ในสมุดทะเบียนคุมของกักของศุลกากร พร้อมกับลงลายมือชื่อพนักงานศุลกากรผู้สั่งกัก และเจ้าหน้าที่ประจำโรงพักสินค้าของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ผู้รับของกักไว้เป็นหลักฐาน และบันทึกรายการของกักเข้าระบบคอมพิวเตอร์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

สำหรับของกัก เมื่อเกินสามสิบวันหลังจากวันนำเข้า ให้พนักงานศุลกากรจัดทำรายงาน ไปรษณีย์ภัณฑ์สั่งกักที่ไม่มีผู้มารับของ และจัดทำ List A และมีหนังสือแจ้งเตือนผู้มีชื่อรับของ ให้มาติดต่อเพื่อปฏิบัติพิธีการศุลกากรให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมาย และหากครบกำหนดสิบห้าวัน นับจากวันที่มีหนังสือแจ้งเตือน ไม่มีผู้ใดมาติดต่อขอรับของให้ถือว่าของที่กักไว้เป็นของตกค้าง ตามกฎหมายศุลกากร และให้พนักงานศุลกากร บันทึกข้อมูลไปรษณีย์ภัณฑ์เป็น List F แล้วแจ้งให้เจ้าหน้าที่ประจำโรงพักสินค้าของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จัดเตรียมของให้พนักงานศุลกากรทำการสำรวจของตกค้างเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย

(๒) การปฏิบัติพิธีการศุลกากรเพื่อนำของออกจากคลังสินค้าของสำนักงานหรือด่านศุลกากร ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๒.๑) เมื่อสำนักงานหรือด่านศุลกากร ได้รับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์พร้อมด้วยบัญชีกำกับ ไปรษณีย์ภัณฑ์ต้องเสียอากรหรือต้องห้ามต้องกัก (แบบที่ ๔๓๑) ไว้แล้ว ให้เก็บบัญชีกำกับ ไปรษณีย์ภัณฑ์ฯ (แบบที่ ๔๓๑) ไว้เป็นบัญชีคลังสินค้าของสำนักงานหรือด่านศุลกากร

(๒.๒) ให้สำนักงานหรือด่านศุลกากร จัดเก็บสิ่งของส่งทางไปรษณีย์แยกตามประเภท การนำเข้า และบันทึกสถานที่เก็บเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร

(๒.๓) เมื่อมีการเบิกจ่ายสิ่งของส่งทางไปรษณีย์จากคลังสินค้าของสำนักงานหรือด่านศุลกากร เพื่อปฏิบัติพิธีการตรวจปล่อย ไม่ว่าจะทำการตรวจปล่อยแบบปากระวางหรือตรวจปล่อยตามใบขนสินค้า ขาเข้าก็ตาม ให้หมายเหตุไว้ในบัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ต้องเสียอากรหรือต้องห้ามต้องกัก (แบบที่ ๔๓๑) ว่าได้จ่ายไปตามปากระวางหรือใบขนสินค้าขาเข้าเลขที่ใด เมื่อ วัน เดือน ปี ใด

(๒.๔) บัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ต้องเสียอากรหรือต้องห้ามต้องกัก (แบบที่ ๔๓๑) นี้ ให้เย็บเล่มไว้เป็นรายเดือน และให้ถือเป็นสมุดทะเบียนประจำคลังสินค้าของสำนักงานหรือด่านศุลกากร

ข้อ ๗ การส่งคืนสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

(๑) เมื่อบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จัดทำรายงานหีบห่อของที่ไม่มีผู้มารับภายในสามสิบวัน นับแต่วันนำเข้าให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ทราบ เพื่อทำการตรวจสอบก่อนอนุญาตส่งคืนต่าง ประเทศ โดยหากมีเหตุอันควรสงสัยให้พนักงานศุลกากรเปิดตรวจของได้ กรณีเปิดตรวจพบไม่ใช่ ของต้องห้ามต้องกัก ให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์บันทึกข้อมูลส่งคืนต่าง ประเทศ ในระบบคอมพิวเตอร์และแจ้งอนุญาตให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ส่งคืนต่าง ประเทศต่อไป โดยลงรายการในบัญชีส่งคืนไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ครบกำหนดสามสิบวัน (แบบ ๔๙๔)

(๒) สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ คัดเลือกส่งไปปฏิบัติพิธีการ ณ สำนักงานหรือด่านศุลกากร หากภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันนำเข้า หรือวันที่ได้รับมอบจากเจ้าหน้าที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หากสำนักงานหรือด่านศุลกากร ไม่อาจจัดเก็บภาษีอากรได้ให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๒.๑) ในกรณีเป็นของถูกกัก เนื่องจากเป็นของต้องห้าม ต้องกักกัก หรือผู้รับปฏิเสธที่จะรับของ ให้สำนักงานหรือด่านศุลกากร ดำเนินการตามกฎหมายศุลกากรว่าด้วยของตกค้าง

(๒.๒) กรณีเป็นของที่ผู้รับไม่มาติดต่อขอรับของ หากมีเหตุอันควรสงสัยให้พนักงานศุลกากรเปิดตรวจของ หากตรวจพบไม่ใช่ของตามข้อ ๗ (๒) (๒.๑) ให้ส่งมอบของให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อส่งคืนทางต่างประเทศต่อไป โดยลงรายการในบัญชีส่งคืนไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ครบกำหนดสามสิบวัน (แบบ ๔๙๔)

ข้อ ๘ สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่มีผู้มาขอรับภายหลังที่ส่งคืนไปแล้ว

สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ สำนักงานหรือด่านศุลกากรส่งคืนบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ไปแล้วนั้น ถ้ามีผู้มาขอรับและสิ่งของส่งทางไปรษณีย์นั้นยังมิได้ส่งคืนไปประเทศต้นทาง พนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะทำใบกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ส่งคืนสินค้าพร้อมสิ่งของส่งทางไปรษณีย์นั้นกลับมาให้โรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือคลังสินค้าของสำนักงานหรือด่านศุลกากร หมายเหตุข้างลงในบัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ต้องเสียอากรหรือต้องห้ามต้องกักกัก (แบบที่ ๔๓๑) ในรายการเดิมว่าได้ส่งคืนมาจ่ายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่เท่าใด และได้จ่ายไปตามปากรวางหรือใบขนสินค้าขาเข้าเลขที่ใด เมื่อวันที่เดือนปีใด

ข้อ ๙ ของต้องห้ามต้องกักกัก

สิ่งของส่งทางไปรษณีย์รายได้เป็นของต้องห้ามต้องกักกัก แม้จะเก็บรักษาอยู่ในโรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือคลังสินค้าของสำนักงานหรือด่านศุลกากร ครบกำหนดสามสิบวันนับแต่วันนำเข้า ก็ไม่ต้องส่งคืนให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด แต่ให้ดำเนินการยึดและดำเนินคดีตามกฎหมายศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๓

ค่าธรรมเนียมการเก็บรักษาของในคลังสินค้าของศุลกากร (สำนักงานหรือด่านศุลกากร)

ข้อ ๑๐ ค่าธรรมเนียมการเก็บรักษาของในคลังสินค้าของศุลกากร (สำนักงานหรือด่านศุลกากร)

สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ ประเภทที่สาม ที่ส่งมาเก็บรักษาไว้ในคลังสินค้าของศุลกากร (สำนักงานหรือด่านศุลกากร) ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บรักษา ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงการคลัง ดังนี้

(๑) ของที่เก็บรักษาในคลังสินค้าของศุลกากร หีบ ห่อหนึ่งรวมทั้งสิ่งห่อหุ้ม ถ้าได้ขนย้ายออกไปภายในหนึ่งสัปดาห์นับแต่วันที่เก็บรักษาไว้ ไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม

ในส่วนที่เก็บรักษาเกินกว่าหนึ่งสัปดาห์ แต่ไม่เกินห้าสัปดาห์ ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเป็นรายสัปดาห์ ดังนี้

- (ก) น้ำหนักไม่เกิน ๒๕ กิโลกรัม
หีบห่อละ ๒๕ บาท
- (ข) น้ำหนักเกิน ๒๕ กิโลกรัม แต่ไม่เกิน ๕๐ กิโลกรัม
หีบห่อละ ๕๐ บาท
- (ค) น้ำหนักเกิน ๕๐ กิโลกรัม แต่ไม่เกิน ๑๐๐ กิโลกรัม
หีบห่อละ ๗๐ บาท
- (ง) น้ำหนักเกิน ๑๐๐ กิโลกรัมขึ้นไป
หีบห่อละ ๗๐ บาท

และในส่วนที่เกิน ๑๐๐ กิโลกรัม ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น ๑๕๐ บาท ต่อทุก ๕๐ กิโลกรัม เศษของ ๕๐ กิโลกรัม ให้นับเป็น ๕๐ กิโลกรัม

ในส่วนที่เก็บรักษาเกินกว่าห้าสัปดาห์ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเป็นรายสัปดาห์ในอัตราสองเท่าของอัตราที่กำหนดตามวรรคสอง

เศษของสัปดาห์ให้นับเป็นหนึ่งสัปดาห์

(๒) ของที่ส่งทางไปรษณีย์มายังเอกชนหรือบริษัทห้างร้านเพื่อใช้สอยส่วนตัวหรือเป็นตัวอย่างสินค้าซึ่งมีราคาไม่เกินสามพันบาท ถ้าขนย้ายออกไปจากคลังสินค้าของศุลกากร ภายในสองสัปดาห์ นับแต่วันที่ได้เก็บรักษา ไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม แต่ถ้าไม่ขนย้ายของนั้นออกไปภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามอัตราในข้อ ๑๐ (๑) วรรคสอง นับแต่วันที่ได้รับใบแจ้งฯ

เศษของสัปดาห์ให้นับเป็นหนึ่งสัปดาห์

(๓) สินค้านำเข้าที่ไม่สามารถนำเข้าเก็บรักษาในคลังสินค้าของศุลกากรได้ เนื่องจากมีขนาดใหญ่ และจำต้องเก็บรักษาไว้ในบริเวณด่านศุลกากร หรือภายในบริเวณอาคารที่ทำการด่านศุลกากร หรือในที่อื่นใดอื่น ๆ เช่น คลังเก็บรักษาของกลาง ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมโดยถือว่าเป็นการเก็บรักษาของในคลังสินค้าของศุลกากร

ข้อ ๑๑ การนับระยะเวลาในการคำนวณค่าธรรมเนียมการเก็บรักษาของในคลังสินค้าของศุลกากร

การนับระยะเวลาในการคำนวณค่าธรรมเนียมการเก็บรักษาของในคลังสินค้าของศุลกากร ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) เมื่อมีการนำของเข้าเก็บรักษาในวันใด ให้เริ่มต้นนับระยะเวลาในการเก็บรักษาตั้งแต่วันถัดจากวันเก็บรักษาเป็นต้นไปจนครบหนึ่งสัปดาห์ ถ้าวันครบหนึ่งสัปดาห์นั้นตรงกับวันหยุดราชการและผู้นำเข้าได้นำของออกจากคลังสินค้าในวันแรกที่เปิดทำการ ให้ถือว่าผู้นำเข้าได้นำของออกไปภายในหนึ่งสัปดาห์และมีให้เก็บค่าธรรมเนียมการเก็บรักษา

หน้า ๒๑๓ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนที่พิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

(๒) ในกรณีที่ได้นำของเข้าเก็บรักษาเกินกว่าหนึ่งสัปดาห์ ให้คำนวณค่าเก็บรักษาเป็นรายสัปดาห์นับแต่วันถัดจากวันที่นำเข้าเก็บรักษา ถ้าวันครบกำหนดของสัปดาห์สุดท้ายที่นำเข้าเก็บรักษาตรงกับวันหยุดราชการ และผู้นำเข้าได้นำของออกไปในวันแรกที่เปิดทำการนั้น ให้ถือว่าวันแรกที่เปิดทำการนั้นเป็นวันครบกำหนดของสัปดาห์สุดท้าย โดยอนุโลมเช่นเดียวกับข้อ ๑๒ (๑)

(๓) ในระหว่างเวลาที่นำของเข้าเก็บรักษา ถ้ามีวันหยุดราชการซึ่งมีไข่วันที่ตรงกับวันครบกำหนดของแต่ละสัปดาห์ หรือตรงกับวันครบกำหนดของสัปดาห์ใด ๆ ซึ่งมีไขสัปดาห์สุดท้ายที่นำเข้าเก็บรักษา ห้ามมิให้หักวันหยุดราชการนั้น ๆ ออกจากระยะเวลาเก็บรักษาเป็นอันขาด

(๔) เศษของสัปดาห์ ให้นับเป็นหนึ่งสัปดาห์

ข้อ ๑๒ การสั่งเก็บค่ารักษาของในคลังสินค้าของศุลกากร

การสั่งเก็บค่ารักษาของในคลังสินค้าของศุลกากร ให้สั่งเก็บในใบขนสินค้าหรือในใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศแล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องออกไปส่งเก็บเงิน (แบบที่ ๑๕๐) และใบกำกับการเก็บเงิน (แบบที่ ๑๕๑)

ในการเก็บเงินค่ารักษาของในคลังสินค้าของศุลกากรนั้น ถ้าเป็นกรณีที่มีการเก็บเงินอากรหรือเงินประกันให้เก็บรวมไว้ในใบเสร็จรับเงินอากรหรือเงินประกัน โดยแยกรายการเป็นเงินอากร หรือเงินประกันและค่าเก็บรักษาของ และถ้าหากว่าจะมีการเก็บเงินค่าธรรมเนียมอื่นใดอีกด้วยแล้ว ก็ให้เก็บรวมไว้ในใบเสร็จฉบับเดียวกันนั้น โดยแยกรายการไว้เช่นเดียวกัน

กรณีที่มีการเก็บเงินค่ารักษาของในคลังสินค้า รวมกับค่าธรรมเนียมอื่นใดโดยเฉพาะแล้ว ให้เก็บรวมไว้ในใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมฉบับเดียวกัน โดยแยกรายการไว้เช่นเดียวกัน

กรณีที่มีการเก็บเงินค่ารักษาของในคลังสินค้าแต่เพียงอย่างเดียว ก็ให้ออกใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมให้ตามที่ได้ปฏิบัติอยู่

หมวด ๔

การปฏิบัติพิธีการและตรวจปล่อยของขาเข้า

ข้อ ๑๓ การกำหนดชื่อผู้ตรวจและเงื่อนไขการตรวจ เพื่อตรวจปล่อยของที่นำเข้า
 การกำหนดชื่อผู้ตรวจ เงื่อนไขการตรวจ เพื่อตรวจปล่อยของที่นำเข้ามาในใบขนสินค้าขาเข้า (e-import) ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะเป็นผู้กำหนดโดยนำหลักบริหารความเสี่ยงเข้ามาบริหารจัดการ

ข้อ ๑๔ การปฏิบัติพิธีการเกี่ยวกับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยใช้ใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรจะเป็นสินค้าหรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าผู้รับจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือบริษัท ห้าง ร้าน ถ้ามีราคา FOB ไม่เกินสี่หมื่นบาท ทั้งนี้โดยไม่จำกัดว่าอากรที่ต้องชำระจะเป็นจำนวนเงินเท่าใด ให้ใช้ใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่าง

หน้า ๒๑๔ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

ประเทศยื่นปฏิบัติพิธีการศุลกากรแทนการจัดทำใบขนสินค้าขาเข้า โดยอนุโลมว่าเป็นการจัดเก็บอากรปากรวาง และปฏิบัติตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกข้อมูลใบแจ้งให้ปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อกำหนดชื่อพนักงานศุลกากรผู้ตรวจปล่อย และส่งข้อมูลผ่านระบบคอมพิวเตอร์ให้เจ้าหน้าที่ประจำโรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อเตรียมหาสิ่งของ

(๒) ทำการเบิกจ่ายสิ่งของส่งทางไปรษณีย์จากโรงพักสินค้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

(๓) เปิดหีบห่อเพื่อตรวจสอบและประเมินราคา

(๔) บันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ชนิดของ ราคาประเมิน ประเภทพิกัดฯ และค่าภาระติดพันอื่น ๆ (ถ้ามี) และระบบคอมพิวเตอร์จะประมวลผลโดยอัตโนมัติ ในส่วนของอัตราอากรอากรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีอื่น ๆ (ถ้ามี) ค่าธรรมเนียม (ถ้ามี) ยอดรวมราคาประเมิน และภาษีอากร แล้วจัดเก็บเงินรายได้ และสิ่งพิมพ์ใบเสร็จรับเงินจากระบบคอมพิวเตอร์

(๕) บันทึกรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ไว้ในใบแจ้งให้ปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

(๖) บันทึกการตรวจสอบสิ่งของส่งทางไปรษณีย์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์

(๗) ในเวลาปิดทำการทุกวัน ให้พนักงานศุลกากรผู้ตรวจปล่อยทำการสรุปใบเสร็จรับเงิน และสิ่งพิมพ์รายงานการรับชำระเงินค่าภาษีอากรแบบปากรวางจากระบบคอมพิวเตอร์ และใช้รายงานนี้ ประกอบการนำเงินค่าภาษีอากรส่งให้ทางการเงิน

(๘) ให้พนักงานศุลกากรงานการเงินตรวจสอบจำนวนเงินให้ตรงกับรายงานสรุปการรับชำระเงินอากรปากรวางของพนักงานศุลกากร แต่ละคนในระบบคอมพิวเตอร์ ก่อนเซ็นรับเงินเพื่อเข้าเก็บรักษาในตู้เงิน

(๙) ให้ทางการเงินจัดทำบัญชีและควบคุมการเงินให้ครบถ้วนตามระเบียบปฏิบัติด้านการเงินและการบัญชีของกรมศุลกากร

(๑๐) จัดส่งใบแจ้งให้ปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมบัญชีส่งใบขนสินค้า (แบบที่ ๔๔๔) ไปยังสำนักตรวจสอบอากร

ข้อ ๑๕ สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่ไม่ต้องจัดทำใบขนสินค้าขาเข้า
 สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งได้รับการผ่อนผันไม่ต้องจัดทำใบขนสินค้าขาเข้า ได้แก่

(๑) ของซึ่งส่งจากผู้ส่งคนหนึ่งถึงผู้รับคนหนึ่งในคราวเดียวกัน หรือเข้ามาถึงพร้อมกัน ไม่ว่าจะมียอดรวมที่หีบห่อ หากมีราคา FOB รวมกันไม่เกินสี่หมื่นบาท

(๒) ของที่ทำใบขอเปิดตรวจแล้วพบว่าของรายนั้นไม่มีราคา FOB ไม่เกินสี่หมื่นบาท

(๓) ของที่นำเข้ามาแล้วยังไม่ได้รับไปและขอส่งกลับ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับของติดเรือกลับ โดยอนุโลม ซึ่งไม่อยู่ในบังคับเรื่องราคาและอากร กล่าวคือไม่ว่าราคาเท่าใด ย่อมส่งกลับออกไปได้ โดยไม่ต้องทำใบขนสินค้า

ข้อ ๑๖ การปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศโดยจัดทำใบขนสินค้าขาเข้า

สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ รวมทั้งของต้องกักตุน เช่น อาวุธปืน สิ่งเทียมอาวุธปืน ให้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรและตรวจปล่อย โดยการจัดทำใบขนสินค้าขาเข้าตามระเบียบที่กรมศุลกากรกำหนด

ข้อ ๑๗ การตรวจปล่อยสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร การตรวจปล่อยสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการตรวจปล่อยของขาเข้าทางเรือตามระเบียบที่กรมศุลกากรกำหนด

ปัจจุบันการตัดบัญชีกำกับไปรษณีย์ภัณฑ์ต้องเสียอากรหรือต้องห้ามต้องกักตุน (แบบที่ ๔๓๑) ของระบบใบขนสินค้าขาเข้าจะตัดโดยอัตโนมัติด้วยระบบคอมพิวเตอร์

ข้อ ๑๘ สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่ต้องสงวนวิเคราะหฺ์
 สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศรายได้ที่สงสัย และจะต้องทำการวิเคราะห์ก่อน ให้หน่วยงานตรวจปล่อยจัดส่งตัวอย่างของนั้นให้กับหน่วยงานวิเคราะห์สินค้าของฝ่ายบริการศุลกากรไปรษณีย์ พร้อมทั้งกักของทั้งหมดไว้ เมื่อทราบผลวิเคราะห์แล้ว จึงให้ปล่อยของไปในภายหลัง

กรณีสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศรายได้ที่สามารถปล่อยของไปก่อนได้ โดยไม่กระทบกระเทือนถึงผลแห่งการวิเคราะห์ ให้ปล่อยของไปก่อนโดยเรียกเก็บเงินประกันให้ค้ำค่าอากร ทั้งนี้ จะชดเชยตัวอย่างไว้ก็ได้ โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กรมศุลกากรกำหนด

ข้อ ๑๙ ใบขนสินค้าวางประกัน
 การปฏิบัติเกี่ยวกับใบขนสินค้าวางประกันค่าอากรขาเข้า อากรขาออก ภาษีสรรพสามิต ค่าธรรมเนียม และค่าธรรมเนียมพิเศษอื่น ๆ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบที่กรมศุลกากรกำหนดโดยอนุโลม

ข้อ ๒๐ การปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ที่อยู่ในข่ายควบคุมการนำเข้า ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์

เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร และอยู่ในข่ายควบคุมการนำเข้าตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เป็นไปโดยถูกต้อง ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

หน้า ๒๑๖ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

(๑) กรณีนำติดตัวเข้ามาเพื่อใช้เฉพาะตัว โดยนำของเข้ามาพร้อมกับตนเพื่อใช้สอย เป็นการส่วนตัวมิใช่นำเข้าเพื่อการค้า ให้พิจารณาจากปริมาณการนำเข้า มูลค่าของของที่นำเข้า ตลอดจนระยะเวลาที่อยู่ในต่างประเทศ ตามที่วิญญูชนจะพึงกระทำกันตามปกติ

ในกรณีที่เป็นการนำของใช้ในบ้านเรือนจะต้องเป็นของที่ใช้แล้วและการนำเข้าจะต้องสืบเนื่อง มาจากการย้ายภูมิลำเนาด้วย

(๒) กรณีที่นำเข้ามาเพื่อเป็นตัวอย่างเท่าที่จำเป็น หากเป็นสินค้าอุตสาหกรรม ผู้นำของเข้า ต้องมีหลักฐานใบอนุญาตตั้งโรงงาน หรือใบอนุญาตประกอบกิจการมาแสดง หรือกรณีผู้นำ ของเข้าเป็นบริษัทค้าต่างประเทศ หรือตัวแทนโรงงานต้องแสดงหลักฐานความเกี่ยวพัน หรือการสั่งซื้อ จากโรงงานประกอบอุตสาหกรรมดังกล่าว สำหรับปริมาณที่นำเข้ามาให้พนักงานศุลกากรใช้ดุลพินิจ พิจารณาว่าเหมาะสมเพียงใด

(๓) กรณีนำของเข้ามาโดยน้ำหนักและราคาไม่ตรงกับใบอนุญาต ให้ถือปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ กล่าวคือ ถ้าน้ำหนักของของที่นำเข้าคลาดเคลื่อนไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตไม่เกินร้อยละสิบ หรือราคาของของที่นำเข้าคลาดเคลื่อนไปจากที่ระบุในใบอนุญาตไม่เกินร้อยละห้า ให้ถือว่าของที่นำเข้า ดังกล่าวเป็นไปตามใบอนุญาตฉบับนั้น ๆ โดยไม่ต้องแก้ไขใบอนุญาตแต่อย่างใด แต่การตรวจปล่อย ต้องบันทึกน้ำหนักหรือราคาของแล้วแต่กรณี ให้ตรงตามความเป็นจริงในใบอนุญาตด้วย เว้นแต่ ของนำเข้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียม หรือเป็นของที่ต้องนำเข้าตามโควตา หรือเป็นของที่มีข้อตกลง กับประเทศต่าง ๆ ไว้ จะต้องเป็นไปตามที่ระบุในใบอนุญาต

(๔) การนับวันบรรทุกสินค้าลงในยานพาหนะ สำหรับกรณีพิจารณายกเว้นไม่ต้อง ขออนุญาตการนำเข้าตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ อันเนื่องมาจากสินค้าได้บรรทุกในยานพาหนะ เพื่อส่งจากประเทศต้นทางมายังประเทศไทยก่อนวันประกาศมีผลใช้บังคับนั้น ให้ถือว่าวันประทับตรา รับขนส่งของส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งปรากฏเห็นไว้บนที่บ่อสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งออกโดยที่ทำการ ไปรษณีย์ต้นทางแรกสุดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

(๕) การพิจารณาและผ่อนผันใบอนุญาตตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ให้ผู้นำของเข้า ยื่นคำร้องขอผ่อนผัน โดยปฏิบัติพิธีการเบื้องต้นไปก่อน (ทั้งในกรณีที่ต้องทำใบขนสินค้าขาเข้า และ กรณียื่นใบแจ้งให้ไปรับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศเพื่อขอชำระอากรปรากระวาง) แล้วให้ หน่วยงานตรวจปล่อยตรวจของ และเสนอหัวหน้าหน่วยงานตรวจปล่อยพิจารณาผ่อนผัน หากเกิดปัญหา ไม่อาจใช้ดุลพินิจเพื่อหาข้อยุติได้ ให้หัวหน้าหน่วยงานตรวจปล่อยเสนอความเห็นต่อผู้อำนวยการส่วน บริการศุลกากรไปรษณีย์ เพื่อสั่งการต่อไป

(๖) ห้ามมิให้ปฏิเสธไม่รับคำร้องขอผ่อนผันใบอนุญาตที่ผู้นำของเข้ายื่นให้พิจารณา ไม่ว่า ของหรือสินค้าที่นำเข้าจะอยู่ในข่ายได้รับการผ่อนผันไม่ต้องมีใบอนุญาตหรือไม่ก็ตาม

หน้า ๒๑๗ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

(๗) การพิจารณาผ่อนผันไม่ต้องขออนุญาตนำเข้า สำหรับกรณีตามข้อ (๑) และ (๒) ข้างต้น ให้หน่วยงานตรวจปล่อย จัดทำสมุดควบคุม และรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าที่ตรวจปล่อยไป เพื่อนำเสนอให้กรมศุลกากรทราบเป็นรายเดือน

ข้อ ๒๑ การขอรับเงินภาษีอากรที่มอบให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เก็บแทน

(๑) ทุกงวดสิบห้าวัน ให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ ปิดยอดบัญชีพัสดุและไปรษณีย์ภัณฑ์อื่นที่เปิดตรวจประเมินอากรแล้ว (แบบที่ ๔๙๕) ที่นำเข้าครบกำหนดสามสิบวัน และได้ส่งมอบให้บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด จัดเก็บภาษีอากรแทนกรมศุลกากรว่ามีทั้งสิ้นกี่ห่อ เป็นค่าอากรและค่าภาษีอื่น ๆ เท่าใด รวмыอดเงินภาษีอากรทั้งหมดเป็นเงินเท่าใด

(๒) ให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ ทำหนังสือส่งบัญชีค่าภาษีอากรไปยัง บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อขอรับเงินภาษีอากรดังกล่าว

(๓) เมื่อบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ส่งเงินมาให้แล้ว ให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ ตรวจสอบจำนวนเงินค่าภาษีอากรให้ถูกต้องตามบัญชีก่อน แล้วจึงส่งพิมพ์ใบส่งเก็บเงิน (แบบที่ ๑๕๐ ค.) จากระบบคอมพิวเตอร์เพื่อนำส่งเงินดังกล่าวเป็นรายได้แผ่นดิน

(๔) เป็นหน้าที่ของส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ ที่จะต้องคอยติดตามเร่งรัดบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อให้ได้รับเงินภาษีอากรภายในเวลาอันควร

ข้อ ๒๒ การนำเงินรายได้ส่งกรมบัญชีกลาง

ให้ผู้ว่าการส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ หรือผู้ได้รับมอบหมาย นำเงินรายได้ส่งกรมบัญชีกลาง โดยปฏิบัติตามระเบียบการนำส่งเงินของทางราชการ

หมวด ๕ พิธีการศุลกากรขาออก

ข้อ ๒๓ หลักการทั่วไป

การฝากส่งสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ไปต่างประเทศ ให้กระทำได้ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ทุกแห่ง ตามระเบียบข้อบังคับของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยไม่ต้องผ่านการตรวจสอบของพนักงานศุลกากร ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) ไม่เป็นของต้องห้ามในการส่งออก
- (๒) ไม่เป็นของต้องจำกัดในการส่งออก
- (๓) ไม่เป็นของต้องเสียอากร หรือค่าภาคหลวงในการส่งออก
- (๔) การส่งจากผู้ส่งคนหนึ่งไปถึงผู้รับคนหนึ่ง ไม่ว่าจะมียี่ห่วยี่ห่อ มีราคารวมกัน

คราวหนึ่ง

- (๔.๑) ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท สำหรับของทั่วไป หรือ

(๔๒) ไม่เกินห้าหมื่นบาท สำหรับเพชรพลอย เครื่องรูปพรรณทองคำ และเครื่องรูปพรรณทองคำขาว

(๕) มีใช้การส่งออกที่ขอคืนอากร หรือขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากร

ทั้งนี้ เมื่อหัวหน้าที่ทำการไปรษณีย์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเห็นสมควร ผู้ฝากส่ง ต้องยอมให้ตรวจของที่ส่งฝากส่งนั้นก่อนส่งเข้าสู่ทางไปรษณีย์

สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่ไม่สามารถฝากส่งตามหลักเกณฑ์ในวรรคแรก ให้ปฏิบัติพิธีการศุลกากร ณ ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ หรือด่านศุลกากรอื่นที่มีอำนาจ ซึ่งอยู่ใกล้ที่สุดกับที่ทำการไปรษณีย์ที่จะฝากส่งนอกเขตกรุงเทพฯ

ข้อ ๒๔ การปฏิบัติพิธีการเกี่ยวกับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ไปต่างประเทศ

การปฏิบัติพิธีการเกี่ยวกับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ไปต่างประเทศ นอกจากที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะสำหรับพิธีการไปรษณีย์ ให้ปฏิบัติตามระเบียบพิธีการส่งออกทั่วไปทางเรือที่กรมศุลกากรกำหนด เว้นแต่วันส่งออกในใบขนสินค้าขาออกให้ลงวัน เดือน ปี ที่ทำการไปรษณีย์จะรับฝากส่ง

การส่งออกที่ขอใบสุทธินำกลับสำหรับนำของกลับเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ปฏิบัติตามประมวลระเบียบปฏิบัติ

ข้อ ๒๕ การบรรจุสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ไปต่างประเทศ

สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ไปต่างประเทศ เมื่อปฏิบัติพิธีการศุลกากรเรียบร้อยแล้ว กรณีเครื่องคอมพิวเตอร์สั่งการให้เปิดตรวจ ให้พนักงานศุลกากรดำเนินการตรวจสอบให้เป็นที่พอใจก่อนแล้วควบคุมผู้ส่งออกทำการบรรจุเข้าหีบห่อ ปิดผนึกให้แน่นหนา เหมาะแก่การส่งออกโดยทางไปรษณีย์ มัดเชือกและหยอดครั้ง ประทับตราศุลกากร พร้อมทั้งบันทึกบนหีบห่อว่าเป็นของส่งออกตามใบขนสินค้าขาออกฉบับใดตรงปล่อยเมื่อใด และประทับตราส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ หรือด่านศุลกากรแล้วแต่กรณี พร้อมลงลายมือชื่อผู้ตรวจไว้เป็นหลักฐาน แล้วส่งมอบหีบห่อของผู้ส่งออกนำไปฝากส่ง ณ ที่ทำการไปรษณีย์

เมื่อทำการไปรษณีย์ได้รับฝากส่งเรียบร้อยแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตรวจปล่อยทำการรับบรรจุตามหลักฐานการส่งออกที่ผู้ส่งออกนำมาแจ้งต่อเจ้าหน้าที่

กรณีเครื่องคอมพิวเตอร์สั่งการยกเว้นการตรวจ ให้พนักงานศุลกากรควบคุมการบรรจุเข้าหีบห่อ โดยไม่ต้องเปิดตรวจ แล้วดำเนินการต่อตามข้างต้นต่อไป

ข้อ ๒๖ การควบคุมการปิดถุงไปรษณีย์ไปต่างประเทศ

ให้หน่วยงานตรวจคัดสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ กำกับ ตรวจสอบ และควบคุมการปิดถุงไปรษณีย์ไปต่างประเทศ หากพบว่า

(๑) สิ่งของส่งทางไปรษณีย์รายใดที่มีการปฏิบัติพิธีการศุลกากรครบถ้วน แต่มีร่องรอยส่อพิรุณ ทำให้เป็นที่สงสัย เช่น ดวงตราประทับหลุด เชือกผูกตราประทับขาด มีร่องรอยการเปิดหีบห่อให้กักของไว้จนกว่าจะได้รับการพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจ

(๒) สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่ไม่ต้องปฏิบัติพิธีการศุลกากร หากส่งลยว่า

(๒.๑) เป็นของต้องเสียภาษีอากร หรือค่าภาคหลวง

(๒.๒) เป็นของต้องห้าม หรือต้องกักในการส่งออก

(๒.๓) มีราคาเกินกว่าหนึ่งหมื่นบาท สำหรับของทั่วไป

(๒.๔) มีราคาเกินกว่าห้าหมื่นบาท สำหรับเพชรพลอย เครื่องรูปพรรณทองคำ

เครื่องรูปพรรณทองคำขาว

ให้กักของไว้แล้วทำการเปิดตรวจร่วมกับบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หากพบว่า ถูกต้องก็ให้ปล่อยผ่านไป หากไม่ถูกต้องให้กักไว้และรายงานผู้อำนวยการส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ หรือนายด่านศุลกากรทราบเพื่อดำเนินคดีต่อไป

หมวดที่ ๖

พิธีการศุลกากรเฉพาะกรณี

ข้อ ๒๗ ของส่งออกที่ขอคืนค่าอากร หรือขอรับเงินชดเชยค่าภาษี ขอใบสุทธินำกลับ

ในกรณีส่งออกที่ขอคืนค่าอากร หรือขอรับเงินชดเชยค่าภาษี ขอใบสุทธิสำหรับ นำกลับ หรือการส่งของออกเป็นหลักฐานกอสติทิกแก่ผู้ส่งออกต่อทางราชการ และการส่งออก เป็นเพราะความผูกพัน ตามสัญญาหรือระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ หรือสำนักงานหรือด่านศุลกากรที่รับปฏิบัติพิธีการ จัดพนักงานศุลกากรคุมส่งหีบห่อสิ่งของส่งทาง ไปรษณีย์ไปพร้อมกับผู้ส่งเมื่อทำการไปรษณีย์ได้รับฝากส่งเรียบร้อยแล้ว ให้พนักงานศุลกากร ผู้ตรวจปล่อยบันทึกรายการตรวจปล่อยว่า “ตรวจปล่อยแล้วตามใบรับฝากไปรษณีย์ภัณฑ์/ พัสดุไปรษณีย์/ไปรษณีย์ด่วนพิเศษของที่ทำการไปรษณีย์...เลขที่...วันที่...” ลงในระบบคอมพิวเตอร์ ของกรมศุลกากรไว้เป็นหลักฐานต่อไป

ในกรณีที่ไม่ต้องจัดพนักงานศุลกากรคุมส่ง ให้บันทึกการตรวจปล่อยว่า “ตรวจปล่อยแล้ว ส่งมอบให้ ผู้ส่งนำฝากส่งด้วยตนเอง” ตามใบรับฝากไปรษณีย์ภัณฑ์/พัสดุไปรษณีย์/ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ ของที่ทำการไปรษณีย์...เลขที่...วันที่...” ลงในระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรไว้เป็นหลักฐานต่อไป

สำหรับการส่งออกที่ขอรับใบสุทธิสำหรับนำกลับ ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กรมศุลกากร กำหนด

ข้อ ๒๘ การส่งสิ่งของส่งทางไปรษณีย์กลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยไม่ต้องปฏิบัติพิธีการ ส่งกลับตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐

การส่งสิ่งของส่งทางไปรษณีย์กลับออกไปนอกราชอาณาจักร ในกรณีที่มีเหตุผลและ ความจำเป็นจริง ๆ โดยไม่ต้องปฏิบัติพิธีการส่งกลับตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ ถือเกณฑ์การปฏิบัติ ดังนี้

(๑) การส่งกลับตามระเบียบนี้จะต้องส่งกลับทั้งหีบห่อ จะขอส่งกลับแต่เพียงบางส่วนมิได้

หน้า ๒๒๐ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

(๒) สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่ขอส่งกลับ จะต้องมิใช่ของต้องห้ามต้องจำกัดในการนำเข้า และไม่มีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าการขอส่งกลับนั้นเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

(๓) สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่ขอส่งกลับนั้น จะเปิดตรวจแล้วตามใบขอเปิดตรวจ หรือตามพิธีการเก็บอากรปากระวางก็ได้ แต่ต้องยังมีได้ชำระอากร และยังมีได้ทำใบขนสินค้า

(๔) สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่ขอส่งกลับนั้นต้อง

(๔.๑) เป็นของฝากหรือของขวัญมีปริมาณพอสมควร หรือ

(๔.๒) ไม่มีลักษณะหรือปริมาณที่เห็นได้ว่าเป็นสินค้าที่นำเข้ามาจำหน่าย และผู้มีซื้อรับของมิได้สั่งให้ส่งเข้ามา

ข้อ ๒๙ การขอรับหรือส่งของออกไปก่อนปฏิบัติพิธีการครบถ้วน

กรณีผู้นำของเข้าขออนุญาตนำของออกไปจากอารักขาของศุลกากร หรือผู้ส่งของออกของส่งของออกไปก่อนที่จะปฏิบัติการครบถ้วนตามนัยมาตรา ๕๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กรมศุลกากรกำหนดโดยอนุโลม

ข้อ ๓๐ กรณียกเว้นให้ส่งกลับโดยไม่ต้องจัดทำใบขนสินค้าขาเข้าและใบขนสินค้าขาออก

สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่ผู้รับได้มายื่นใบแจ้งให้ปรับส่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ถึงขั้นตรวจสอบกับบัญชีกำกับไปรษณีย์กณฑ์ต้องเสียอากรหรือต้องห้าม ต้องจำกัด (แบบที่ ๔๓๑) แล้วแต่ยังไม่ได้ทำการเปิดตรวจ หรือยังไม่ได้ยื่นใบขนสินค้าขาเข้าเพื่อปฏิบัติพิธีการศุลกากร ผู้อำนวยการส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ หรือผู้ได้รับมอบหมายจะอนุมัติให้ส่งกลับคืนบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ได้โดยไม่ต้องจัดทำใบขนสินค้าขาเข้า ใบขนสินค้าขาออก และไม่ต้องเรียกเก็บภาษีอากร

ข้อ ๓๑ การส่งสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่อยู่ในอารักขาของศุลกากร กลับออกไปต่างประเทศ

สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่ส่งคืนบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ไปแล้วนั้น เมื่อจะส่งคืนไปยังต้นทางในต่างประเทศไม่ต้องทำใบขนสินค้าขาเข้าและใบขนสินค้าขาออก

แต่ถ้าสิ่งของส่งทางไปรษณีย์รายใดที่อยู่ในอารักขาของศุลกากร จะส่งกลับออกไปต่างประเทศ ให้ผู้นำของเข้าจัดทำใบขนสินค้าขาเข้าและใบขนสินค้าขาออกพร้อมกัน โดยหมายเหตุอ้างอิงที่ใบขนสินค้าไว้เช่นกัน

ข้อ ๓๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

กุลิศ สมบัติศิริ

อธิบดีกรมศุลกากร

ภาคผนวก ข.

ประกาศกรมศุลกากรที่ 130/2561 เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วย
กระบวนการศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วน

ประกาศกรมศุลกากร

ที่ ๑๓๐/๒๕๖๑

เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วยกระบวนการทางศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วน

เพื่อให้กระบวนการทางศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วน เป็นไปตามมาตรฐานสากลบนพื้นฐานของการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการควบคุมทางศุลกากรที่เหมาะสม โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้มีศักยภาพสูงขึ้น อันเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๘ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๖ มาตรา ๙๘ มาตรา ๙๙ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๘ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ อธิบดีกรมศุลกากรจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ หลักการทั่วไปสำหรับการปฏิบัติพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วยกระบวนการทางศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วน

(๑) ภายใต้หลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์

(๑.๑) ห้ามปฏิเสธความผูกพันและการบังคับใช้กฎหมายของข้อความใด เพียงเพราะเหตุที่ข้อความนั้นอยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(๑.๒) ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การใดต้องทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือมีเอกสารมาแสดง ถ้าได้จัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้ โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลงให้ถือว่าข้อความนั้นเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือมีเอกสารมาแสดงแล้ว

(๑.๓) ในกรณีที่ต้องลงลายมือชื่อในหนังสือ ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีการลงลายมือชื่อแล้วถ้าได้ดำเนินการตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๒) การปฏิบัติพิธีการศุลกากรให้สามารถกระทำได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์พร้อมลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Signature) ของเจ้าของลายมือชื่อผ่านบุคคลที่เป็นสื่อกลางผู้ให้บริการรับส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Value Added Network Services: VANS) เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดแทนการจัดทำยื่นส่งรับเอกสาร และการลงลายมือชื่อในกระดาษ

(๓) การส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรแทนเอกสารใด ๆ หากระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรผู้รับข้อมูลได้ทำการตอบรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นแล้ว ถือเป็น การยื่นเอกสารนั้น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ของเร่งด่วน” หมายความว่า ของที่ผู้ประกอบการของเร่งด่วนร้องขอให้กรมศุลกากรอนุญาตปล่อยผ่านทันทีที่ข้อมาถึง

“ของเร่งด่วนขาเข้า” หมายความว่า ของเร่งด่วนที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยการขนส่งทางอากาศยาน

“ของเร่งด่วนขาออก” หมายความว่า ของเร่งด่วนที่ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรโดยการขนส่งทางอากาศยาน

“ผู้ประกอบการของเร่งด่วน” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เป็นผู้ดำเนินการในกระบวนการทางศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วน โดยมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กรมศุลกากรกำหนด

“ระบบพิธีการศุลกากรของเร่งด่วน” หมายความว่า ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางศุลกากรของเร่งด่วน โดยให้ดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

“บัญชีสินค้าล่วงหน้า” หมายความว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์บัญชีสินค้าของเร่งด่วนที่จะนำเข้าหรือส่งออกเป็นรายเที่ยวบิน ที่ผู้ประกอบการของเร่งด่วนจัดทำตามแบบมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

“คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน” หมายความว่า คำสั่งซึ่งข้อมูลรายการสินค้าในลักษณะของข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ประกอบการของเร่งด่วนจัดทำขึ้นตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดเพื่อขออนุญาตส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรโดยรีบด่วนก่อนจัดทำใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วน

“การปล่อยของโดยรีบด่วน” หมายความว่า การที่ศุลกากรอนุญาตให้นำของขาเข้าออกจากอารักขาศุลกากรหรือการปล่อยของขาออกไปนอกราชอาณาจักรโดยรีบด่วนเมื่อข้อมาถึง โดยผู้ประกอบการของเร่งด่วนต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ของกรมศุลกากร และมีการแจ้งรายละเอียดล่วงหน้าก่อนของจะมาถึงตามมาตรฐานและเวลาที่กรมศุลกากรกำหนดไว้

“การจัดทำข้อมูลสำหรับการปฏิบัติพิธีการของเร่งด่วน” หมายความว่า การจัดทำบัญชีสินค้าล่วงหน้า คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน และใบขนสินค้าของเร่งด่วน สำหรับการปฏิบัติพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วยกระบวนการทางศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วนให้สำแดงเป็นภาษาไทยและ/หรือภาษาอังกฤษ

“ราคาศุลกากรสำหรับของส่งออกเร่งด่วน” หมายความว่า ราคาขายส่งเงินสดซึ่งจะพึงขายของประเภทและชนิดเดียวกันได้โดยไม่ขาดทุน ณ เวลาและสนามบินที่เป็นด่านศุลกากรที่ส่งของออกโดยไม่มีหักทอนหรือลดหย่อนราคาอย่างใด

ส่วนที่ ๑

ผู้ประกอบการของเร่งด่วน

ข้อ ๓ การให้สิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน

(๑) หลักการ

การดำเนินการในกระบวนการทางศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วนเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน และการปฏิบัติพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับของเร่งด่วน ต้องดำเนินการโดยผู้ประกอบการของเร่งด่วน

(๒) คุณสมบัติของผู้ขอสิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน

ผู้ที่ประสงค์จะขอใช้สิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน จะต้องมีความสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๒.๑) ต้องเป็นนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่ต่ำกว่าห้าล้านบาท

(๒.๒) ต้องมีผู้ชำนาญการที่ได้รับอนุมัติจากกรมศุลกากรตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กรมศุลกากรกำหนดอย่างน้อยหนึ่งคน

(๒.๓) ต้องไม่มีประวัติการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยให้ตรวจสอบประวัติย้อนหลังสองปีนับแต่ยื่นคำร้องขอ เว้นแต่กรณีความผิดเล็กน้อยหรือความผิดที่ศุลกากรเห็นควรให้ได้รับการผ่อนผัน

(๓) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน มีดังต่อไปนี้

(๓.๑) ต้องมีสถานที่ให้พนักงานศุลกากรสามารถใช้ในการคัดแยกของ ตรวจสอบปล่อยของ และการจัดเก็บค่าภาษีอากรรวมทั้งต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องเอกซเรย์ เครื่องชั่งน้ำหนัก ฯลฯ ซึ่งพร้อมใช้ปฏิบัติงานได้อยู่เสมอ พร้อมทั้งต้องมีพื้นที่เพื่อใช้เก็บของที่ยังไม่สามารถตรวจสอบปล่อยได้

(๓.๒) ต้องมีความพร้อมในการจัดทำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อแจ้งรายละเอียดของบัญชีสินค้าล่วงหน้าและ/หรือคำร้องขอส่งออกโดยรีบด่วนก่อนของมาถึงตามมาตรฐานและเวลาที่กรมศุลกากรกำหนด

(๓.๓) ต้องสามารถคัดแยกของและปฏิบัติตามหลักการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ในการเลือกตรวจของ

(๓.๔) ต้องมีความพร้อมในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ในระบบพิธีการศุลกากรของเร่งด่วน (e - Express) ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๓.๕) ต้องวางประกันเป็นหนังสือค้ำประกันของธนาคารหรือหลักทรัพย์อื่นใดที่กรมศุลกากรเห็นชอบเพื่อเป็นประกันต้นทุนในวงเงินไม่ต่ำกว่าสองล้านบาท

(๔) การยื่นคำร้องขอใช้สิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน

ผู้ประสงค์จะขอใช้สิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน ให้ยื่นคำร้องต่อสำนักงานศุลกากรหรือด่านศุลกากรของพื้นที่ที่กำกับดูแล โดยเอกสารราชการประกอบคำร้องดังกล่าวกรมศุลกากรจะดำเนินการแจ้งหน่วยงานที่เป็นผู้ออกเอกสารราชการ เพื่อให้จัดส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารราชการมาเพื่อใช้ประกอบคำร้องขอ เว้นแต่ผู้ยื่นคำร้องขอมีความประสงค์จะนำเอกสารราชการนั้นมาแสดงต่อพนักงานศุลกากรเพื่อใช้ประกอบคำร้องด้วยตนเอง ซึ่งเอกสารประกอบการพิจารณามี ดังต่อไปนี้

(๔.๑) หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลและบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ฉบับคัดสำเนาไม่เกินสามสิบวัน)

(๔.๒) ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. ๒๐)

(๔.๓) หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของสถานที่หรือหนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่ประกอบกิจการ

(๔.๔) แผนผังพื้นที่และขั้นตอนการคัดแยกการเก็บสินค้าและเอกสาร Work Flow ให้สำนักงานศุลกากร หรือด่านศุลกากรของพื้นที่ที่กำกับดูแล ตรวจสอบเอกสารให้ถูกต้องครบถ้วน ทั้งนี้ เอกสารต่าง ๆ ของผู้สมัครให้ถือเป็นความลับและใช้เพื่อประกอบการพิจารณาของกรมศุลกากรเท่านั้น

(๕) การพิจารณาอนุมัติให้เป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน

สำนักงานศุลกากรหรือด่านศุลกากรของพื้นที่ที่กำกับดูแลพิจารณาสถานภาพภายหลังจากที่ได้ทำการตรวจสอบเอกสาร ตรวจสอบคุณสมบัติและสถานที่สำหรับใช้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน แล้วเสนออธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายพิจารณาอนุมัติ โดยจะประกาศผลให้ทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารประกอบการพิจารณาถูกต้องครบถ้วน และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด

ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนจะต้องผ่านการประเมินผลการตรวจสอบคุณสมบัติและสถานที่สำหรับใช้ปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่กรมศุลกากรกำหนด ดังต่อไปนี้

(๕.๑) คณะกรรมการคัดเลือกผู้ประกอบการของเร่งด่วน จะเป็นผู้คัดเลือกผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติครบถ้วน เพื่อเสนอกรมศุลกากรอนุมัติให้เป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน โดยคณะกรรมการคัดเลือกผู้ประกอบการของเร่งด่วน ประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากร หรือนายด่านศุลกากรของพื้นที่ที่กำกับดูแลเป็นประธานกรรมการ และพนักงานศุลกากรซึ่งประธานแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ และให้ประธานแต่งตั้งหัวหน้าฝ่ายบริการศุลกากรหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นเลขานุการ

(๕.๒) ผู้ยื่นคำร้องขอ ต้องทำการทดสอบระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลและ/หรือการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนดเพื่อการรับส่งข้อมูล โดยใช้หมายเลขผู้ประกอบการของเร่งด่วนที่มีสิทธิรับส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์กับระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

(๕.๓) เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคำร้องขอ ให้คณะกรรมการคัดเลือกผู้ประกอบการของเร่งด่วนมีอำนาจในการออกหนังสือเรียกให้ผู้ร้องขอส่งเอกสารหลักฐานที่จำเป็นเกี่ยวข้องเพิ่มเติม หรือตรวจสอบสถานที่สำหรับใช้ปฏิบัติงานของผู้ร้องขอ หรือให้ปรับปรุงระบบคอมพิวเตอร์ หากผู้ร้องขอไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการใด ๆ คณะกรรมการคัดเลือกผู้ประกอบการของเร่งด่วนมีอำนาจยกคำร้องขอนั้นได้

(๖) การทำสัญญาประกันและทัณฑ์บนและการวางหลักประกัน

ผู้ที่ได้รับอนุมัติเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนจะต้องให้สัญญาประกันและทัณฑ์บนตามแบบที่กำหนด และจะต้องดำเนินการวางหลักประกันเป็นหนังสือค้ำประกันของธนาคารในวงเงินไม่ต่ำกว่าสองล้านบาทเพื่อเป็นหลักประกันในการปฏิบัติพิธีการและตรวจปล่อยสินค้าเร่งด่วนต่อสำนักงานศุลกากรหรือด่านศุลกากรของพื้นที่ที่กำกับดูแล ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งโดยการลงทะเบียนตอบรับทางไปรษณีย์ หากมิได้ให้สัญญาประกันและทัณฑ์บนและวางหลักประกันในวงเงินดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนดจะถือว่าสละสิทธิ์

(๗) การเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ได้วางหลักประกันตามที่กรมศุลกากรกำหนด

ผู้ที่ได้รับอนุมัติเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน หากภายหลังกรมศุลกากรพิจารณาแล้วเห็นว่าคุณสมบัติไม่ครบถ้วนให้ถือว่าถูกเพิกถอนสิทธิ์ในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน

(๘) ผู้ประกอบการของเร่งด่วนมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๘.๑) ปฏิบัติตามกฎหมาย ประกาศ คำสั่ง ระเบียบศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรอย่างเคร่งครัด

(๘.๒) ปฏิบัติพิธีการศุลกากรด้วยความโปร่งใส

(๘.๓) จัดเก็บและรักษาบัญชีเอกสารหลักฐานและข้อมูลไม่ว่าในสื่อรูปแบบใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำของเข้าและ/หรือการส่งออกตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายศุลกากร ประกาศหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องนั้น ๆ โดยต้องจัดเก็บอย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบและค้นหาได้ง่าย และต้องให้ความร่วมมือในการส่งเอกสารหลักฐานและข้อมูลไม่ว่าในสื่อรูปแบบใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบของพนักงานศุลกากร

(๘.๔) ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของพนักงานศุลกากรในการเข้าไปตรวจสอบสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใดที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการตรวจสอบบัญชีเอกสารหลักฐานและข้อมูลไม่ว่าในสื่อรูปแบบใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำของเข้าและ/หรือการส่งออกตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายศุลกากร ประกาศหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๘.๕) ในกรณีที่ผู้ประกอบการของเร่งด่วนเลิกประกอบกิจการ ผู้ประกอบการของเร่งด่วนหรือผู้ชำระบัญชีของผู้ประกอบการของเร่งด่วนนั้น ต้องเก็บและรักษาบัญชีเอกสารหลักฐานและข้อมูลดังกล่าว ณ สถานที่ของผู้ประกอบการของเร่งด่วนต่อไปอีกสองปีนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ

(๙) ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการของเร่งด่วน

ผู้ประกอบการของเร่งด่วนจะต้องรับผิดชอบในการกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อกรมศุลกากร และมีความผูกพันในอันที่จะต้องชำระหนี้ต่อกรมศุลกากรตามสัญญาประกันและทัณฑ์บนที่ได้ให้ไว้ต่อกรมศุลกากร

(๑๐) การต่ออายุการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน จะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑๐.๑) ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันแต่ไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันครบกำหนดอายุในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน หากผู้ประกอบการของเร่งด่วนรายใดประสงค์จะใช้สิทธิต่อไป ให้ยื่นคำขอต่ออายุการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนต่อสำนักงานศุลกากร หรือด่านศุลกากรของพื้นที่ที่กำกับดูแล ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อ (๓) และข้อ (๔)

(๑๐.๒) เมื่อได้ยื่นคำร้องต่ออายุการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนแล้ว ผู้ประกอบการของเร่งด่วนสามารถให้บริการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุมัติ

(๑๐.๓) ให้นำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเรื่องการขอใช้สิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนมาบังคับใช้โดยอนุโลม

(๑๐.๔) การได้รับอนุมัติการต่ออายุให้เป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน ให้มีอายุกำหนดครั้งละสามปี

(๑๑) การระงับหรือการเพิกถอนสิทธิการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน

กรณีที่มีการตรวจพบภายหลังว่าการอนุมัติเป็นไปโดยผิดหลง อันเนื่องมาจากข้อมูลไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการอนุมัติ หรือกรณีที่หน่วยบริการศุลกากรตรวจพบว่าผู้ประกอบการของเร่งด่วนได้กระทำการในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑๑.๑) ผู้ประกอบการของเร่งด่วนมิได้ปฏิบัติตามระเบียบพิธีการศุลกากร

(๑๑.๒) ผู้ประกอบการของเร่งด่วนได้กระทำความผิด หรือมีส่วนร่วมกับผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออก ในการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร และการหลีกเลี่ยงอากร

(๑๑.๓) ผู้ประกอบการของเร่งด่วนมีพฤติกรรมอันปรากฏชัดว่ากระทำความผิดตามกฎหมายอาญา เช่น การปลอมแปลงลายมือชื่อ การปลอมแปลงเอกสาร แม้ไม่มีผู้ร้องขอให้ดำเนินคดีในทางอาญา เป็นต้น

กรมศุลกากรอาจพิจารณาให้ลงโทษตักเตือน ภาคทัณฑ์ ระงับ หรือเพิกถอนสิทธิการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนโดยจะประกาศคำสั่งเพิกถอนสิทธิการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนให้เป็นที่ทราบทั่วกัน

(๑๒) การเลิกเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน

(๑๒.๑) ผู้ประกอบการของเร่งด่วนรายใดประสงค์จะเลิกเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานศุลกากร หรือด่านศุลกากรของพื้นที่ที่กำกับดูแล โดยการบอกเลิกเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนจะมีผลต่อเมื่ออธิบดีกรมศุลกากรยินยอมและแจ้งให้ผู้บอกเลิกทราบด้วยแล้ว ทั้งนี้ ผู้บอกเลิกจะต้องชำระค่าภาระภาษีและ/หรือค่าภาระติดพันที่มีต่อกรมศุลกากรให้ครบถ้วนก่อนการอนุมัติให้ยกเลิกการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วน

(๑๒.๒) เมื่อผู้บอกเลิกได้รับแจ้งจากกรมศุลกากรเรียบร้อยแล้ว ให้ยื่นคำร้องขอคืนหลักประกันต่อสำนักงานศุลกากร หรือด่านศุลกากรของพื้นที่ที่กำกับดูแล ทั้งนี้ กรมศุลกากรมีสิทธิที่จะบังคับสัญญาประกันและหักต้นทุนเพื่อชดใช้ค่าเสียหายก่อนการพิจารณาคืนหลักประกัน (ถ้ามี)

หน้า ๒๔๗ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

ข้อ ๔ เมื่อประกาศกรมศุลกากรนี้ใช้บังคับ ให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการอยู่ในวันก่อนที่ประกาศกรมศุลกากรนี้ใช้บังคับเป็นผู้ประกอบการของเรือด่วนยังคงดำเนินการต่อไปได้จนถึงวันครบกำหนดเวลาที่ได้รับอนุมัติ แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามประกาศกรมศุลกากรนี้

ส่วนที่ ๒
 การปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำเข้าของเรือด่วน

- ข้อ ๕ กระบวนการทางศุลกากรเกี่ยวกับของเรือด่วนขาเข้ามีหลักการ ดังต่อไปนี้
- (๑) ความรับผิดชอบในค่าอากรของเรือด่วนขาเข้าเกิดขึ้นเมื่ออากาศยานที่นำของเข้ามานั้นได้ถึงสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร
 - (๒) ค่าขนส่งของที่ใช้กำหนดราคาศุลกากรในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับของเรือด่วนขาเข้าทางอากาศยาน ให้ปฏิบัติตามลำดับ ดังต่อไปนี้
 - (๒.๑) ใช้ค่าขนส่งตามที่ปรากฏในบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือหลักฐานการจ่ายค่าขนส่งของดังกล่าว
 - (๒.๒) ในกรณีบัญชีราคาสินค้า (Invoice) ไม่มีค่าขนส่งของหรือไม่มีเอกสารหลักฐานการจ่ายค่าขนส่งของให้ใช้อัตราเฉลี่ยค่าระวางบรรทุกตามพื้นที่ (Zone) ตามที่กรมศุลกากรประกาศให้ใช้สำหรับของเรือด่วนเป็นเกณฑ์ในการกำหนดราคาศุลกากร
 กรณีมีเหตุสงสัยในความถูกต้องของค่าขนส่งของ ให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ขนส่งแสดงเอกสารหลักฐานการชำระค่าขนส่งของต่อพนักงานศุลกากร
- ข้อ ๖ ประเภทของเรือด่วนขาเข้า แบ่งเป็นสี่ประเภท ดังนี้
- (๑) ประเภทที่ ๑ เอกสารที่ไม่ต้องเสียอากร ตามภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และไม่เป็นของต้องห้ามของต้องกัก
 - (๒) ประเภทที่ ๒ ของไม่ต้องเสียอากรหรือของที่ได้รับยกเว้นอากรและไม่เป็นของต้องห้ามของต้องกัก
 - (๒.๑) ของที่ไม่ต้องเสียอากร ตามภาค ๒ พิกัดอัตราอากรขาเข้า แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐
 - (๒.๒) ของที่นำเข้าซึ่งแต่ละรายมีราคาซีไอเอฟไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท ที่ได้รับยกเว้นอากร ตามประเภท ๑๒ ภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐
 - (๒.๓) ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้แต่เพียงเป็นตัวอย่างและไม่มีราคาในทางการค้า ที่ได้รับยกเว้นอากร ตามประเภท ๑๔ ภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐
 - (๓) ประเภทที่ ๓ ของต้องเสียอากรที่นำเข้าทางสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร โดยแต่ละราย ใบตราส่งสินค้าทางอากาศยาน (House Air Waybill) มีราคา FOB (Free on Board) ไม่เกินสี่หมื่นบาท

หน้า ๒๔๘ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนที่พิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

และไม่เป็นของต้องห้ามของต้องจำกัด หรือของที่ได้รับยกเว้นอากร ตามภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร แห่งพระราชกำหนดที่กีดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ หรือของที่ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร หรือของที่ต้องส่งตัวอย่างวิเคราะห์สินค้าก่อนปล่อย

(๔) ประเภทที่ ๔ ของอื่น ๆ นอกจากของตามประเภทที่ ๑ ประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓
 ข้อ ๗ การแจ้งข้อมูลของเรือตรวจเข้าล่วงหน้า

การแจ้งข้อมูลรายละเอียดของเรือตรวจ เพื่อร้องขอให้ปล่อยของขาเข้าออกจาก อารักขาศุลกากรโดยรีบด่วน ให้ผู้ประกอบการของเรือตรวจจัดทำข้อมูลบัญชีสินค้าล่วงหน้า (Pre-Manifest) ของเรือตรวจเข้าประเภทที่ ๑ ประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓ ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากร กำหนดล่วงหน้าเป็นรายเที่ยวบิน และส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร เพื่อแจ้งให้ศุลกากรทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสองชั่วโมงแต่ไม่เกินสี่ชั่วโมงก่อนอากาศยานมาถึง เมื่อระบบ คอมพิวเตอร์ของศุลกากรได้รับข้อมูลของเรือตรวจเข้าล่วงหน้าแล้ว จะตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ตามเงื่อนไขที่กำหนด หากถูกต้องระบบจะแจ้งกลับเลขที่รับข้อมูลการขอปล่อยของเรือตรวจเข้าออกจาก อารักขาศุลกากรให้ผู้ส่งข้อมูลทราบ

ข้อ ๘ การคัดเลือกรายละเอียดข้อมูลของเรือตรวจเข้าล่วงหน้า

(๑) เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรได้รับข้อมูลบัญชีสินค้าล่วงหน้าของเรือตรวจเข้าแล้ว จะทำการตรวจสอบข้อมูลตามหลักการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้โดย

(๑.๑) ของเรือตรวจเข้าประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ จะถูกกำหนดให้ต้องตรวจสอบ โดยการเอ็กซ์เรย์ก่อนการปล่อยของเรือตรวจเข้าออกจากอารักขาศุลกากรทั้งหมด

(๑.๒) ของเรือตรวจเข้าประเภทที่ ๓ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดให้ ตรวจสอบเป็นสองกรณี คือ ของที่ได้รับยกเว้นการตรวจ (Green Line) หรือของที่ต้องตรวจสอบพิถี พิถาราคา และของ (Red Line)

กรณีมีเหตุแห่งความสงสัยในรายการของเรือตรวจเข้า พนักงานศุลกากรจะทำการเลือก ตรวจสอบเพิ่มเติม

(๒) ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบกลับข้อมูลการเลือกตรวจสอบของเรือตรวจเข้า ให้ผู้ส่งข้อมูลทราบโดยอัตโนมัติ ของเรือตรวจเข้าประเภทที่ ๑ ประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓ ให้ผู้ประกอบการของเรือตรวจทำการคัดแยกไว้ต่างหากเพื่อการตรวจสอบก่อนตรงปล่อยจากพนักงานศุลกากร ส่วนของเรือตรวจเข้าประเภทที่ ๔ ให้จัดเก็บไว้ในพื้นที่โรงพักสินค้าเพื่อการปฏิบัติพิธีการศุลกากร นำเข้าทางอิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการนำของเข้าทางอากาศยาน

ข้อ ๙ การรายงานอากาศยานเข้าและการยื่นบัญชีสินค้าของเรือตรวจเข้าสำหรับอากาศยาน

(๑) ให้ตัวแทนอากาศยานจัดทำข้อมูลการรายงานอากาศยานและบัญชีสินค้าของเรือตรวจเข้าอากาศยาน เป็นรหัสตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด และจัดส่งทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ของศุลกากร

หน้า ๒๔๙ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนที่พิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

(๒) การขอแก้ไขและยกเลิกข้อมูลการรายงานอากาศยานเข้าและการยื่นบัญชีสินค้าของเรือด่วนสำหรับอากาศยาน ให้ปฏิบัติตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการนำของเข้าทางอากาศยาน

ข้อ ๑๐ การจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วน

(๑) ของเรือด่วนขาเข้าประเภทที่ ๑

(๑.๑) เมื่อระบบพิธีการศุลกากรของเรือด่วนตอบกลับข้อมูลการเลือกตรวจสอบของเรือด่วนขาเข้าแล้ว ให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนประเภทที่ ๑ ดังต่อไปนี้

(๑.๑.๑) ให้สำแดงข้อมูลแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วน ตามรายใบตราส่ง (House Air Waybill) ในเที่ยวบินนั้น ๆ โดยแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนให้สำแดงข้อมูลรายละเอียดของของ และประเภทพิกัด ตามชนิดของของที่มีมูลค่ารวมมากที่สุด และสำแดงราคาเป็นราคารวมตามบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อของของนั้น

(๑.๑.๒) ให้สำแดงเลขที่ใบตราส่ง เมืองกำเนิด ค่าระวางบรรทุก (Air Freight) และค่าประกันภัย (Insurance) ไว้ในส่วนของรายละเอียดใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วน ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๑.๑.๓) ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนหนึ่งฉบับ สามารถรวมทุกใบตราส่ง (House Air Waybill) ในเที่ยวบินนั้น

(๑.๒) ให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรในฐานะผู้นำของเข้า

(๑.๓) ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร จะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเรือด่วนที่ส่งข้อมูลกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิงในระบบทะเบียนของศุลกากรโดยไม่ตรวจสอบข้อมูลชื่อผู้นำของเข้าตามรายใบตราส่ง และระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดให้ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนประเภทที่ ๑ ต้องตรวจสอบโดยการเอ็กซ์เรย์ก่อนการปล่อยของเรือด่วนขาออกจากอาคารศุลกากรทั้งหมด

(๑.๓.๑) กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูลเพื่อให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนทำการแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนแล้วส่งข้อมูลการแก้ไขเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรเพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไป

(๑.๓.๒) กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วน จำนวนสิบสี่หลักในสถานะพร้อมชำระค่าภาษีอากร (ถ้ามี) และแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนตอบกลับไปยังผู้ส่งข้อมูล โดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่ห้ามค่าเป็น "X" และให้ถือเป็นการยื่นใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนต่อศุลกากรแล้ว

(๒) ของเรือด่วนขาเข้าประเภทที่ ๒

หน้า ๒๕๐ (เล่มที่ ๑)

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

(๒.๑) เมื่อระบบพิธีการศุลกากรของเรือต้นตอบกลับข้อมูลการเลือกตรวจสอบของเรือต้นขาเข้าแล้ว ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นประเภทที่ ๒ ดังนี้

(๒.๑.๑) ให้สำแดงข้อมูลแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้น ตามรายใบตราส่ง (House Air Waybill) ในเที่ยวบินนั้น ๆ โดยแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้น ให้สำแดงข้อมูลรายละเอียดของของ และประเภทพิกัด ตามชนิดของของที่มีมูลค่ารวมมากที่สุด และสำแดงราคาเป็นราคารวมตามบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อของของนั้น

(๒.๑.๒) ให้สำแดงเลขที่ใบตราส่ง เมืองกำเนิดค้ำระวางบรรทุก (Air Freight) และค่าประกันภัย (Insurance) ไว้ในส่วนขงรายละเอียดใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๒.๑.๓) ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นหนึ่งฉบับ สามารถรวมใบตราส่ง (House Air Waybill) ได้ไม่เกินสองร้อยห้าสิบฉบับ

(๒.๒) ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรในฐานะผู้นำของเข้า

(๒.๓) ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร จะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเรือต้นที่ส่งข้อมูลกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิงโดยไม่ตรวจสอบข้อมูลชื่อผู้นำเข้ารายใบตราส่งในระบบทะเบียนของศุลกากร และระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดให้ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นประเภทที่ ๒ ต้องตรวจสอบโดยการเอ็กซ์เรย์ก่อนการปล่อยของเรือต้นขาเข้าออกจากอารักขาศุลกากรทั้งหมด

(๒.๓.๑) กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูล เพื่อให้ผู้ประกอบการของเรือต้นทำการแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นแล้วส่งข้อมูลการแก้ไขเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรเพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไป

(๒.๓.๒) กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นจำนวนสิบสี่หลักในสถานะพร้อมชำระค่าภาษีอากร (ถ้ามี) และแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นตอบกลับไปยังผู้ส่งข้อมูลโดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่ห้ามมีค่าเป็น “X” และให้ถือเป็นการยื่นใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นต่อศุลกากรแล้ว

(๓) ของเรือต้นขาเข้าประเภทที่ ๓

(๓.๑) เมื่อระบบพิธีการศุลกากรของเรือต้นตอบกลับข้อมูลการเลือกตรวจสอบของเรือต้นขาเข้า ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นประเภทที่ ๓ ตามประเภทของการตอบกลับข้อมูลให้ยกเว้นการตรวจ (Green Line) หรือให้ตรวจสอบพิกัดราคา และของ (Red Line) ดังนี้

(๓.๑.๑) ให้สำแดงข้อมูลแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้น ตามรายใบตราส่ง (House Air Waybill) ในเที่ยวบินนั้น ๆ โดยแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้น

หน้า ๒๕๑ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

ให้สำแดงข้อมูลรายละเอียดของของ และประเภทพิกัด ตามชนิดของของที่มีอัตราสูงสุด และสำแดงราคาเป็นราคารวมตามบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อของของนั้น

(๓.๑.๒) ให้สำแดงเลขที่ใบตราส่ง เมืองกำเนิด ค่าระวางบรรทุก (Air Freight) และค่าประกันภัย (Insurance) ไว้ในส่วนของรายละเอียดใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้น ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๓.๑.๓) ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นหนึ่งฉบับสามารถรวมใบตราส่ง (House Air Waybill) ได้ไม่เกินสี่ฉบับ

(๓.๒) ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรในฐานะผู้นำของเข้า

(๓.๓) ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร จะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเรือต้นที่ส่งข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิง โดยไม่ตรวจสอบข้อมูลผู้นำของเข้ารายใบตราส่งในระบบทะเบียนของศุลกากร

(๓.๓.๑) กรณีพบข้อผิดพลาดระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูลเพื่อให้ผู้ประกอบการของเรือต้นทำการแก้ไขข้อมูล และส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นที่แก้ไขแล้วเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

(๓.๓.๒) กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นจำนวนสิบสี่หลักในสถานะพร้อมชำระค่าภาษีอากร (ถ้ามี) และแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นตอบกลับไปยังผู้ส่งข้อมูลโดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่ห้ามมีค่าเป็น "X" และให้ถือเป็นการยื่นใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นต่อศุลกากรแล้ว

(๔) ของเรือต้นขาเข้าประเภทที่ ๔

ให้ปฏิบัติตามพิธีการศุลกากรนำเข้าทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการนำของเข้าทางอากาศยาน

กรณีที่ผู้ประกอบการของเรือต้นได้จัดส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้น โดยรวมรายละเอียดชนิดของ และราคาตามบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อแต่ละฉบับไว้ในข้อมูล และได้รับการตรวจปล่อยของออกจากอาคารศุลกากรแล้ว จะไม่สามารถร้องขอแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้น เพื่อแยกรายละเอียดของชนิดสินค้าในภายหลังได้

ข้อ ๑๑ การชำระค่าภาษีอากรของเรือต้นขาเข้า

(๑) ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรออกเลขที่ใบขนสินค้าแล้ว ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะเปลี่ยนสถานะเป็น "ใบขนสินค้ายกเว้นอากร" โดยอัตโนมัติ และแจ้งให้ผู้ประกอบการของเรือต้นทราบ

(๒) ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นประเภทที่ ๓ ผู้ประกอบการของเรือต้นสามารถชำระค่าภาษีอากรได้ ดังต่อไปนี้

หน้า ๒๕๒ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

- (๒.๑) การชำระค่าภาษีอากร ณ หน่วยงานบัญชีและอาคารของสำนักงานหรือด่านศุลกากร
- (๒.๑.๑) ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วน และจำนวนค่าภาษีอากรที่ต้องชำระต่อพนักงานศุลกากรผู้มีอำนาจหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
- (๒.๑.๒) เมื่อพนักงานศุลกากรได้รับชำระค่าภาษีอากรแล้ว ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะออกเลขรับชำระค่าภาษีอากร พร้อมกับเปลี่ยนสถานะใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วนประเภทที่ ๓ เป็น “ใบขนสินค้าชำระค่าภาษีอากรแล้ว” โดยอัตโนมัติ
- (๒.๑.๓) พนักงานศุลกากรจะสั่งพิมพ์ใบเสร็จรับเงินที่ปรากฏชื่อของพนักงานศุลกากร และมอบให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วน
- (๒.๒) การชำระค่าภาษีอากรโดยวิธีตัดบัญชีธนาคาร
- (๒.๒.๑) ผู้ประกอบการของเร่งด่วนต้องแจ้งความประสงค์ขอชำระค่าภาษีอากร โดยระบุให้ตัดบัญชีเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์ของผู้ชำระค่าภาษีอากร และโอนเงินผ่านระบบของธนาคารศุลกากร เพื่อนำเข้าบัญชีเงินฝากของกรมศุลกากรในขณะส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร
- (๒.๒.๒) เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรออกเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วนให้แล้ว ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะส่งข้อมูลขอตัดบัญชีเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์ที่ผู้ประกอบการของเร่งด่วนแจ้งไว้ไปยังธนาคารที่กรมศุลกากรเปิดบัญชีไว้ เพื่อให้ธนาคารตัดบัญชีเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว และโอนเงินผ่านระบบของธนาคารเข้าบัญชีเงินฝากของกรมศุลกากร
- (๒.๒.๓) เมื่อธนาคารที่กรมศุลกากรเปิดบัญชีไว้ตัดบัญชีรับชำระค่าภาษีอากร และตอบกลับการนำเงินเข้าบัญชีเงินฝากของกรมศุลกากรแล้ว ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะออกเลขรับชำระค่าภาษีอากร และส่งกลับข้อมูลให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทราบพร้อมกับเปลี่ยนสถานะใบขนสินค้าเป็น “ใบขนสินค้าชำระค่าภาษีอากรแล้ว” โดยอัตโนมัติ
- (๒.๒.๔) ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วนต่อพนักงานศุลกากรหน่วยงานบัญชีและอาคารของสำนักงานหรือด่านศุลกากรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อเรียกข้อมูลเลขที่ชำระอากรและวันที่รับชำระแล้วสั่งพิมพ์ใบเสร็จรับเงินที่ปรากฏชื่อของพนักงานศุลกากร และมอบให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วน
- (๒.๒.๕) กรณีไม่สามารถตัดบัญชีเงินฝากจากธนาคารพาณิชย์ที่ผู้ประกอบการของเร่งด่วนแจ้งไว้ได้ ให้ทำการชำระค่าภาษีอากร ณ หน่วยงานบัญชีและอาคารของสำนักงานหรือด่านศุลกากร
- (๓) ใบเสร็จรับเงินตามใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วน
- (๓.๑) ให้ใช้ใบเสร็จรับเงินตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนด (กศก.๑๒๒)
- (๓.๒) ระบบคอมพิวเตอร์จะพิมพ์รายการต่าง ๆ ตามที่แสดงไว้ในข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วน ได้แก่ เลขที่ชำระอากร วันที่รับชำระอากร เลขที่ใบขนสินค้า ชื่อผู้นำของเข้า

หน้า ๒๕๓ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

(Consignee Name) และชื่อผู้ประกอบการของเรือต้นขา (Care of : C/O) เลขที่ใบตราส่งสินค้า (House Air Waybil) และรายการภาษีอากรที่ชำระ

ข้อ ๑๒ การตรวจปล่อยของเรือต้นขาเข้าออกจากอารักขาศุลกากร มีขั้นตอนดังต่อไปนี้
 (๑) ของเรือต้นขาเข้าประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ พนักงานศุลกากรจะตรวจสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์แล้วบันทึกผลการตรวจสอบในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

(๒) ของเรือต้นขาเข้าประเภทที่ ๓ ให้ปฏิบัติ ดังนี้
 (๒.๑) ของเรือต้นขาเข้าที่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรตอบกลับข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นขาให้ยกเว้นการตรวจ (Green Line) ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นขาออกจากอารักขาศุลกากรได้ทันทีที่ของมาถึงโดยพนักงานศุลกากรไม่ต้องตรวจสอบ

(๒.๒) ของเรือต้นขาเข้าที่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรตอบกลับข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นขาให้ตรวจสอบพิศุทธาและของ (Red Line) พนักงานศุลกากรจะทำการตรวจสอบพิศุทธาและของดังกล่าวแล้วบันทึกผลการตรวจสอบในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

หากพบว่าของตามใบตราส่ง (House Air Waybill) รายการใดเป็นความผิด หรือมีเหตุสงสัยในความไม่ถูกต้อง พนักงานศุลกากรจะดำเนินการตรวจปล่อยเฉพาะของตามใบตราส่งที่ถูกต้องไปก่อน โดยให้ผู้ประกอบการโรงพักสินค้าออกใบอนุญาตให้นำสินค้าออกจากโรงพักสินค้า (Cargo Permit) ไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้พนักงานศุลกากรศุลกากรตรวจปล่อยของออกจากอารักขาศุลกากรต่อไป สำหรับของส่วนที่เหลือจะมีการตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

(๓) ของเรือต้นขาที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและได้ปล่อยออกจากอารักขาของศุลกากรแล้วให้ถือว่ามีชนิด คุณภาพ ปริมาณ น้ำหนัก ราคา หรือเกี่ยวกับอัตราอากรถูกต้องตรงตามกับผู้ประกอบการของเรือต้นขาได้ส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร ทั้งนี้ ก่อนการรับมอบของเรือต้นขาจากโรงพักสินค้าให้ผู้ประกอบการของเรือต้นขาดำเนินการในกระบวนการทางศุลกากรให้ครบถ้วน และต้องตรวจสอบของเรือต้นขาที่นำเข้าให้ถูกต้องตรงตามข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือต้นขาที่ส่งเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

(๔) ของเรือต้นขาเข้าประเภทที่ ๔ ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นขาจัดเก็บไว้ในพื้นที่โรงพักสินค้า โดยให้ปฏิบัติตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการนำของเข้าทางอากาศยาน

ข้อ ๑๓ การขอแก้ไขและยกเลิกข้อมูลบัญชีสินค้าล่วงหน้าของเรือต้นขาเข้า (Pre-Manifest)
 (๑) กรณีผู้ประกอบการของเรือต้นขาพบข้อผิดพลาดก่อนได้รับการตอบกลับจากกรมศุลกากร ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นขาสามารถขอแก้ไขหรือยกเลิกข้อมูลบัญชีสินค้าล่วงหน้าได้โดยไม่ต้องพิจารณาความผิด

หน้า ๒๕๔ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

(๒) กรณีผู้ประกอบการของเร่ร่อนพบข้อผิดพลาดหลังจากได้รับข้อมูลตอบกลับจากกรมศุลกากร ให้ผู้ประกอบการของเร่ร่อนทำหนังสือแจ้งขอแก้ไขยื่นต่อหน่วยบริการศุลกากร เพื่อชี้แจงเหตุผล และข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาความผิดเป็นรายกรณีไป

ข้อ ๑๔ การขอแก้ไขและยกเลิกข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเร่ร่อน

(๑) การขอแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเร่ร่อนโดยผู้ประกอบการของเร่ร่อน

(๑.๑) กรณีก่อนรับของเร่ร่อนจากอารักขาศุลกากร หากพบว่าข้อมูลที่เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรแล้วมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนไม่ตรงตามความจริง

(๑.๑.๑) ให้ผู้ประกอบการของเร่ร่อนทำหนังสือแจ้งขอแก้ไขต่อหน่วยบริการศุลกากร ก่อนตรวจของเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการแก้ไขเป็นรายกรณีไป โดยให้ถือเป็นการตรวจพบความผิดเอง

(๑.๑.๒) การแก้ไขข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

(๑.๑.๒.๑) หากการแก้ไขนั้นไม่กระทบต่อค่าภาษีอากร และอยู่ในเกณฑ์การเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องให้ผ่อนผันการปรับได้ พนักงานศุลกากรจะพิจารณาความผิดและสั่งคดีไปก่อนโดยผ่อนผันการปรับได้

(๑.๑.๒.๒) หากการแก้ไขกระทบต่อค่าภาษีอากรพนักงานศุลกากร จะพิจารณาความผิดก่อนการส่งมอบของไปจากอารักขาศุลกากร

(๑.๒) กรณีการขอแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเร่ร่อนภายหลังการตรวจปล่อยไปจากอารักขาศุลกากรแล้ว

(๑.๒.๑) ให้ผู้ประกอบการของเร่ร่อนหรือผู้นำของเข้า (Consignee) ยื่นคำร้องต่อหน่วยบริการศุลกากร

(๑.๒.๒) หน่วยบริการศุลกากรผู้รับคำร้องจะพิจารณาดำเนินการเป็นรายกรณีไป

(๑.๒.๒.๑) ให้ตรวจสอบข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเร่ร่อนในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

(๑.๒.๒.๒) กรณีต้องการสอบถามข้อเท็จจริงจากหน่วยงานผู้ตรวจปล่อย ให้ดำเนินการตามระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์

(๑.๒.๒.๓) การพิจารณาคำร้อง ให้พิจารณาความผิดและโทษให้เป็นไปตามเกณฑ์การเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐

(๒) การยกเลิกข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเร่ร่อนที่กำหนดเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเร่ร่อนทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว

(๒.๑) กรณีใบขนสินค้าขาเข้าของเร่ร่อนที่ต้องชำระค่าภาษีอากร ให้ผู้ประกอบการของเร่ร่อนส่งข้อมูลยกเลิกข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเร่ร่อนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ก่อนการชำระค่าภาษีอากรได้โดยไม่ต้องพิจารณาความผิด

หน้า ๒๕๕ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

(๒.๒) กรณีใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วนที่ได้ชำระค่าภาษีอากรแล้ว หรือใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วนยกเว้นอากรที่มีสถานะพร้อมตัดบัญชีสินค้าสำหรับอากาศยาน หากตรวจพบความผิดพลาดในข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วน ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนจัดทำหนังสือแจ้งขอแก้ไขต่อหน่วยบริการศุลกากรเพื่อพิจารณาความผิดเป็นรายกรณีไป

ข้อ ๑๕ การแก้ไขข้อมูลในใบเสร็จรับเงินของเร่งด่วน

การแก้ไขใบเสร็จรับเงินในกรณีซื้อและ/หรือที่อยู่ของผู้นำเข้าตามใบเสร็จรับเงินคลาดเคลื่อนไม่ตรงตามความเป็นจริงให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้นำเข้าหรือผู้ประกอบการของเร่งด่วน ยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อขอแก้ไขข้อมูลใบเสร็จรับเงินต่อหน่วยการเงินของสำนักงานหรือด่านศุลกากรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(๒) เมื่อหน่วยงานบัญชีและอากรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายออกใบเสร็จรับเงินพิจารณาแล้ว หากเห็นควรอนุญาตให้ทำการแก้ไข ให้แจ้งหน่วยบริการศุลกากรพิจารณาความผิดตามเกณฑ์การระงับคดีของศุลกากรและทำการแก้ไขข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรให้ถูกต้อง แล้วส่งให้หน่วยงานบัญชีและอากรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ทำการแก้ไขใบเสร็จรับเงินพร้อมลงลายมือชื่อ ประทับตราชื่อ ตำแหน่ง และวัน เดือน ปี กำกับ

ข้อ ๑๖ การดำเนินการกับของเร่งด่วนตกค้าง หน่วยบริการศุลกากรจะปฏิบัติตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยของตกค้าง

ส่วนที่ ๓ การปฏิบัติพิธีการศุลกากรส่งออกของเร่งด่วน

ข้อ ๑๗ กระบวนการทางศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วนขาออกมีหลักการ ดังต่อไปนี้

(๑) ความรับผิดชอบในค่าอากรขาออกเกิดขึ้นเมื่ออากาศยานที่จะส่งของออกนั้นได้ออกจากสนามบินที่เป็นด่านศุลกากรท้ายสุดเพื่อไปจากราชาอาณาจักร แต่ในการคำนวณอากรสำหรับของที่จะส่งออกไปนอกราชาอาณาจักรให้คำนวณตามสภาพแห่งของ ราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาที่พนักงานศุลกากรได้รับและออกเลขที่คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนแล้ว

(๒) การปฏิบัติพิธีการศุลกากรหรือดำเนินการในกระบวนการทางศุลกากรกับของที่ส่งออกไปนอกราชาอาณาจักรนั้น ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ณ สนามบินที่เป็นด่านศุลกากรที่จะทำการขนหรือย้ายของเพื่อส่งออกไปนอกราชาอาณาจักร

ข้อ ๑๘ ประเภทของเร่งด่วนขาออก แบ่งเป็นสามประเภท ดังนี้

(๑) ประเภทที่ ๑ เอกสารต่าง ๆ ที่ไม่ต้องเสียอากรตามภาค ๓ พิกัดอัตราอากรขาออกแห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และไม่เป็นของต้องห้ามของต้องกำกั

(๒) ประเภทที่ ๒ ของส่งออกไปนอกราชาอาณาจักรภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

หน้า ๒๕๖ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

(๒.๑) เป็นของซึ่งไม่ต้องเสียอากรหรือได้รับยกเว้นอากรตามภาค ๓ พิภักดิ์ตราการขาออก แห่งพระราชกำหนดพิภักดิ์ตราการ พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยแต่ละรายใบตราส่งสินค้าทางอากาศยาน (House Air Waybill) มีราคา FOB (Free on Board) ไม่เกินฉบับละห้าแสนบาท

(๒.๒) ไม่เป็นของต้องห้ามของต้องกำกวด หรือของต้องมีเอกสารการอนุญาต/อนุมัติ/ รับรองในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรตามกฎหมายหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร

(๒.๓) ไม่เป็นของขอใช้สิทธิประโยชน์หรือสิทธิพิเศษทางภาษีอากรอื่น ๆ เช่น เขตปลอดอากร คลังสินค้าทัณฑ์บน การคืนอากรทั่วไป การคืนอากรตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติ ศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ เขตประกอบการเสรีตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ การชดเชยค่าภาษีอากรตามพระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรของส่งออก ที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๔ การยกเว้นหรือลดหย่อนอากรตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นต้น

(๒.๔) ไม่เป็นของซึ่งขอใช้สิทธิยกเว้นอากร ตามภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร แห่งพระราชกำหนดพิภักดิ์ตราการ พ.ศ. ๒๕๓๐

(๓) ประเภทที่ ๓ ของอื่น ๆ นอกจากของตามประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒

ข้อ ๑๙ การปฏิบัติพิธีการศุลกากรส่งออกของเร่งด่วนก่อนการตรวจปล่อย

ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนจัดทำข้อมูลบัญชีสินค้าล่วงหน้าของเร่งด่วนขาออก (Pre-Manifest) และจัดทำคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน (Urgently Request) ของของประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดเป็นรายเที่ยวบิน เพื่อร้องขอ ให้ปล่อยของขาออกออกจากอารักขาศุลกากรโดยรีบด่วนก่อนการจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วน ส่วนของเร่งด่วนขาออกประเภทที่ ๓ ให้ปฏิบัติตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการส่งออกทางอากาศยาน

ข้อ ๒๐ การจัดทำและคัดเลือกข้อมูลบัญชีสินค้าล่วงหน้าของเร่งด่วนขาออก (Pre-Manifest)

ให้การจัดทำข้อมูลบัญชีสินค้าล่วงหน้าของเร่งด่วนขาออก (Pre-Manifest) ของของ ประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ผู้ประกอบการของเร่งด่วนส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบ คอมพิวเตอร์ของศุลกากรตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดเป็นรายเที่ยวบิน เพื่อแจ้งให้ศุลกากรทราบ ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสองชั่วโมงแต่ไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนอากาศยานออกไปนอกราชอาณาจักร โดยเมื่อ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรได้รับข้อมูลบัญชีสินค้าล่วงหน้าของเร่งด่วนขาออกแล้ว จะทำการ ตรวจสอบข้อมูลตามหลักการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้ และจะตอบกลับข้อมูลการเลือกตรวจสอบของ เร่งด่วนขาออกประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ให้ผู้ส่งข้อมูลทราบโดยอัตโนมัติเพื่อให้ผู้ส่งข้อมูลทำการ คัดแยกของเร่งด่วนขาออก และจัดทำคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนให้พนักงานศุลกากร ตรวจสอบก่อนการส่งออกเร่งด่วนขาออกไปนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ การตรวจสอบของเร่งด่วน ขาออกเป็น ดังต่อไปนี้

(๑) ของเร่งด่วนขาออกประเภทที่ ๑ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดให้ต้องตรวจสอบโดยการเอ็กซ์เรย์ก่อนการปล่อยของเร่งด่วนขาออกไปนอกราชอาณาจักรทั้งหมด

(๒) ของเร่งด่วนขาออกประเภทที่ ๒ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดให้ตรวจสอบของเร่งด่วนขาออกเป็นสองกรณี คือ ของที่ได้รับยกเว้นการตรวจ (Green Line) หรือของที่ต้องตรวจสอบ (Red Line) ก่อนการปล่อยของเร่งด่วนขาออกไปนอกราชอาณาจักร

กรณีมีเหตุแห่งความสงสัยในรายการของเร่งด่วนขาออก พนักงานศุลกากรจะทำการเลือกตรวจสอบเพิ่มเติมได้ภายในเวลาที่กำหนด

ข้อ ๒๑ การขนส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน (Urgently Request)

ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนจัดทำข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน (Urgently Request) ของของประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ดังต่อไปนี้

(๑) การจัดทำคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนของของเร่งด่วนขาออกประเภทที่ ๑

(๑.๑) เมื่อระบบพิธีการศุลกากรของเร่งด่วนตอบกลับข้อมูลการเลือกตรวจสอบของเร่งด่วนขาออก ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนจัดทำข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนของของประเภทที่ ๑ เป็นรายเที่ยวบิน โดยแต่ละรายการคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนให้สำแดงข้อมูลตามรายใบตราส่ง (House Air Waybill) ในเที่ยวบินนั้น และให้จัดรวมรายละเอียดชนิดของ และราคา ตามบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อแต่ละฉบับตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๑.๒) ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนส่งข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรในฐานะผู้ส่งออก ก่อนนำของเร่งด่วนขาออกเข้าสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร

(๑.๓) ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเร่งด่วนที่ส่งข้อมูลกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิง โดยไม่ตรวจสอบข้อมูลชื่อผู้ส่งออกรายใบตราส่งในระบบทะเบียนของศุลกากร และระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดให้ต้องตรวจสอบโดยการเอ็กซ์เรย์ทั้งหมด

(๑.๓.๑) กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูลเพื่อให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทำการแก้ไขข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน แล้วส่งข้อมูลการแก้ไขเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรเพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไป

(๑.๓.๒) กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนจำนวนสิบสี่หลัก และแจ้งเลขที่คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนตอบกลับไปยังผู้ส่งข้อมูล โดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่หามีค่าเป็น “U” และให้ถือเป็นการยื่นคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนต่อศุลกากรแล้ว มีรายละเอียดดังภาพประกอบด้านล่างนี้

หน้า ๒๕๘ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนที่พิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

(๒) การจัดทำคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนของของเร่งด่วนขาออกประเภทที่ ๒

(๒.๑) เมื่อระบบพิธีการศุลกากรของเร่งด่วนตอบกลับข้อมูลการเลือกตรวจสอบของเร่งด่วนขาออก ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนจัดทำข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนตามประเภทของการตอบกลับของข้อมูลให้ยกเว้นการตรวจ (Green Line) หรือให้ตรวจสอบราคา และชนิดของ (Red Line) โดยให้สำแดงข้อมูล ดังต่อไปนี้

(๒.๑.๑) ให้จัดทำข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน ประเภทที่ ๒ โดยแต่ละรายการในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน ให้สำแดงข้อมูลตามรายใบตราส่ง (House Air Waybill) ในเที่ยวบินนั้น

(๒.๑.๒) ข้อมูลแต่ละรายใบตราส่ง (House Air Waybill) ให้จัดรวมรายละเอียดชนิดของ และราคาตามบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อแต่ละฉบับและสำแดงชนิดของที่มีราคาสูงสุดตามบัญชีราคาสินค้าแต่ละฉบับเป็นชนิดของในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน

(๒.๒) ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนส่งข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรในฐานะผู้ส่งออก ก่อนนำของเร่งด่วนขาออกเข้าสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร

(๒.๓) ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเร่งด่วนที่ส่งข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิง โดยไม่ตรวจสอบข้อมูลชื่อผู้ส่งออกรายใบตราส่งในระบบทะเบียนของศุลกากร และระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดให้ทำการยกเว้นการตรวจ (Green Line) หรือให้ตรวจสอบราคา และชนิดของ (Red Line) ดังต่อไปนี้

(๒.๓.๑) กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูลให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทำการแก้ไขข้อมูล และส่งข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนที่แก้ไขแล้วเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

(๒.๓.๒) กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนจำนวนสิบสี่หลัก และแจ้งเลขที่คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนตอบกลับไปยังผู้ส่งข้อมูลโดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่ทำมีค่าเป็น “U” และให้ถือเป็นการยื่นคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนต่อศุลกากรแล้ว

(๓) ของเร่งด่วนขาออกประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ที่ติดเงื่อนไขเป็นของที่ต้องตรวจสอบ (Red Line) ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทำการคัดแยกและนำของพร้อมคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนมาพบพนักงานศุลกากรเพื่อรอการตรวจปล่อยก่อนส่งมอบของไปยังโรงพัสดุสินค้า

(๔) เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรได้รับข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนแล้ว จะแจ้งกับเลขที่รับข้อมูลคำร้องตามประเภทของข้อมูลการเลือกตรวจสอบให้ผู้ส่งข้อมูลทราบ โดยถือเป็น

การอนุมัติคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน และให้จัดทำข้อมูลใบขนส่งสินค้าขาออกของเร่งด่วนในภายหลังต่อไป

(๕) ของเร่งด่วนขาออกประเภทที่ ๓ ให้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรขาออกทางอิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการส่งของออกทางอากาศยาน

ข้อ ๒๒ การตรวจปล่อยของเร่งด่วนขาออกไปนอกราชอาณาจักร มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๑) กรณีของเร่งด่วนขาออกประเภทที่ ๑ พนักงานศุลกากรจะทำการตรวจสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

(๑.๑) กรณีถูกต้องตามสำแดง ให้บันทึกผลการตรวจสอบในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนของระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรต่อไป

(๑.๒) กรณีตรวจพบว่าของตามรายการใบตราส่ง (House Air Waybill) รายการใดเป็นความผิดหรือมีเหตุสงสัยในความไม่ถูกต้อง พนักงานศุลกากรจะทำการอายัดและ/หรือดำเนินการจับกุมตามแต่กรณีโดยบันทึกหมายเหตุลงในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนและดำเนินการตรวจปล่อยเฉพาะของส่วนที่ถูกต้องไปก่อน

ในกรณีของตามรายการใบตราส่งรายการใดเป็นความผิด หรือมีเหตุสงสัยในความไม่ถูกต้อง เมื่อได้มีการตรวจสอบและ/หรือดำเนินการตามกฎหมายแล้ว พนักงานศุลกากรจะบันทึกผลการตรวจปล่อยในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนฉบับเดิม ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนยื่นคำร้องขอแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง พร้อมจัดทำใบขนส่งสินค้าขาออกของเร่งด่วนแยกต่างหากจากของเร่งด่วนขาออกที่ได้ตรวจปล่อยไปบางส่วนแล้ว

ในกรณีตรวจสอบพบของตามรายการใบตราส่งรายการใดเป็นความผิดในฐานปฏิบัติพิธีการไม่ถูกต้อง (ของผิดประเภท) เมื่อดำเนินการตามกฎหมายแล้ว พนักงานศุลกากรจะดำเนินการยกเลิกข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนของรายใบตราส่งนั้น และบันทึกหมายเหตุลงในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนดำเนินการพิธีการศุลกากรให้ถูกต้องต่อไป

(๒) กรณีของเร่งด่วนขาออกประเภทที่ ๒ ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๒.๑) ของเร่งด่วนขาออกที่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรตอบกลับข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนให้ยกเว้นการตรวจ (Green Line) ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนส่งของเร่งด่วนไปบรรทุกขึ้นอากาศยานเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรได้ทันทีโดยพนักงานศุลกากรไม่ต้องตรวจสอบ

(๒.๒) ของเร่งด่วนขาออกที่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรตอบกลับข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนให้ตรวจสอบของก่อนปล่อย (Red Line) ให้พบพนักงานศุลกากรเพื่อตรวจสอบราคา และชนิดของดังกล่าว

(๒.๒.๑) กรณีเปิดตรวจถูกต้องตามสำแดง ให้บันทึกผลการตรวจสอบในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนของระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรต่อไป

(๒.๒.๒) กรณีเปิดตรวจพบว่าของตามรายการใบตราส่ง (House Air Waybill) รายการใดเป็นความผิดหรือมีเหตุสงสัยในความไม่ถูกต้อง พนักงานศุลกากรจะทำการอายัดและ/หรือ ดำเนินการจับกุมตามแต่กรณี โดยบันทึกหมายเหตุลงในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนและ ดำเนินการตรวจสอบเฉพาะของส่วนที่ถูกต้องไปก่อน

สำหรับของตามรายการใบตราส่งรายการใดเป็นความผิดหรือมีเหตุสงสัยในความไม่ถูกต้อง เมื่อได้มีการตรวจสอบและ/หรือดำเนินการตามกฎหมายแล้ว ให้พนักงานศุลกากรบันทึกผลการตรวจสอบลงในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนฉบับเดิม และให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนยื่นคำร้องขอแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้องพร้อมจัดทำใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนแยกต่างหากจากของเร่งด่วนขาออก ที่ได้ตรวจสอบไปบางส่วนแล้ว

กรณีตรวจสอบพบของตามรายการใบตราส่งรายการใดเป็นความผิดในฐานปฏิบัติพิธีการ ไม่ถูกต้อง (ของผิดประเภท) เมื่อดำเนินการตามกฎหมายแล้ว พนักงานศุลกากรจะดำเนินการยกเลิก ข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนของรายใบตราส่งนั้นพร้อมบันทึกหมายเหตุลงในระบบ คอมพิวเตอร์ของศุลกากร และให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนดำเนินการพิธีการศุลกากรให้ถูกต้องต่อไป

ข้อ ๒๓ การจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วน

(๑) ของเร่งด่วนขาออกประเภทที่ ๑

(๑.๑) เมื่อระบบพิธีการศุลกากรของเร่งด่วนตอบกลับข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออก โดยรีบด่วน ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนประเภทที่ ๑ ดังต่อไปนี้

(๑.๑.๑) ให้สำแดงข้อมูลแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนตามราย ใบตราส่ง (House Air Waybill) ในเที่ยวบินนั้น ๆ โดยแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วน ให้สำแดงข้อมูลรายละเอียดของของและประเภทที่กีดตามชนิดของของที่มีมูลค่ารวมมากที่สุด และสำแดง ราคาเป็นราคารวมตามบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อของของนั้น

(๑.๑.๒) ให้สำแดงเลขที่ใบตราส่ง เมืองปลายทาง ไว้ในส่วนของรายละเอียดใบขน สินค้าขาออกของเร่งด่วน ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๑.๑.๓) ใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนหนึ่งฉบับ สามารถรวมทุกใบตราส่ง (House Air Waybill) ในเที่ยวบินนั้นโดยทุกรายการต้องมีเลขที่คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน เลขเดียวกันทั้งฉบับ

(๑.๒) ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนทางอิเล็กทรอนิกส์ เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรในฐานะผู้ส่งออก

(๑.๓) ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ของผู้ประกอบการของเร่งด่วนที่ส่งข้อมูลกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิงโดยไม่ตรวจสอบข้อมูลชื่อผู้ส่งออก รายใบตราส่งในระบบทะเบียนของศุลกากร

(๑.๓.๑) กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูลเพื่อให้ผู้ประกอบการของเรือต้นทำการแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นแล้วส่งข้อมูลการแก้ไขเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรเพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไป

(๑.๓.๒) กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่ใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นจำนวนสิบสี่หลัก และแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นตอบกลับไปยังผู้ส่งข้อมูลโดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่ห้ามมีค่าเป็น “Y” และให้ถือเป็นการยื่นใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นต่อศุลกากรแล้ว

(๒) ของเรือต้นขาออกประเภทที่ ๒

(๒.๑) เมื่อระบบพิธีการศุลกากรของเรือต้นตอบกลับข้อมูลคำร้องขอส่งของเรือต้นออกโดยเรือต้น ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นประเภทที่ ๒ ดังต่อไปนี้

(๒.๑.๑) ให้สำแดงข้อมูลแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาออกของเรือต้น ตามรายใบตราส่ง (House Air Waybill) ในเที่ยวบินนั้น ๆ โดยแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาออกของเรือต้น ให้สำแดงข้อมูลรายละเอียดของของ และประเภทพิกัด ตามชนิดของของที่มีมูลค่ารวมมากที่สุด และสำแดงราคาเป็นราคารวม ตามบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อของของนั้น

(๒.๑.๒) ให้สำแดงเลขที่ใบตราส่ง เมืองปลายทาง ไว้ในส่วนของรายละเอียดใบขนสินค้าขาออกของเรือต้น ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๒.๑.๓) ใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นหนึ่งฉบับ สามารถรวมใบตราส่ง (House Air Waybill) ได้ไม่เกินสี่สิบฉบับ โดยทุกรายการต้องมีเลขที่คำร้องขอส่งของเรือต้นออกโดยเรือต้นเลขเดียวกันทั้งฉบับ

(๒.๒) ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร ในฐานะผู้ส่งของออก

(๒.๓) ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร จะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเรือต้นที่ส่งข้อมูลกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิงโดยไม่ตรวจสอบข้อมูลชื่อผู้ส่งออกรายใบตราส่งในระบบทะเบียนของศุลกากร

(๒.๓.๑) กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูลเพื่อให้ผู้ประกอบการของเรือต้นทำการแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นแล้วส่งข้อมูลการแก้ไขเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรเพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไป

(๒.๓.๒) กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่ใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นจำนวนสิบสี่หลัก และแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นตอบกลับไปยังผู้ส่งข้อมูลโดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่ห้ามมีค่าเป็น “Y” และให้ถือเป็นการยื่นใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นต่อศุลกากรแล้ว

(๓) ของเร่งด่วนขาออกประเภทที่ ๓ ให้จัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาออกและปฏิบัติพิธีการศุลกากรส่งออกทางอิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการส่งออกทางอากาศยาน

ข้อ ๒๔ การส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วน

(๑) การส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ผู้ประกอบการของเร่งด่วนจะต้องส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับจากเวลาที่อากาศยานออกบินนอกราชอาณาจักร

(๒) กรณีที่ผู้ประกอบการของเร่งด่วนได้จัดส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนโดยรวมหมวดหมู่ชนิดสินค้าไว้ในข้อมูล และได้รับการตรวจปล่อยของออกจากอารักขาศุลกากรแล้ว จะไม่สามารถร้องขอแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วน เพื่อแยกรายละเอียดของชนิดสินค้าในภายหลังได้

ข้อ ๒๕ การรายงานอากาศยานออกและการยื่นบัญชีสินค้าของเร่งด่วนขาออกสำหรับอากาศยาน

(๑) การรายงานอากาศยานออกของเร่งด่วนและการยื่นบัญชีสินค้าของเร่งด่วนขาออกสำหรับอากาศยานให้ปฏิบัติตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการส่งออกทางอากาศยาน โดยตัวแทนอากาศยานต้องจัดทำข้อมูลบัญชีสินค้าของเร่งด่วนสำหรับอากาศยานเป็นรหัสตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดจัดส่งทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรภายในสี่สิบชั่วโมงนับแต่อากาศยานออกจากสนามบินที่เป็นด่านศุลกากรบินนอกราชอาณาจักร

(๒) การขอแก้ไขและยกเลิกข้อมูลการรายงานอากาศยานออกและการยื่นบัญชีสินค้าของเร่งด่วนสำหรับอากาศยานของเร่งด่วน ให้เป็นไปตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการส่งออกทางอากาศยานออก

ข้อ ๒๖ การตรวจสอบและการรับบรรจุของเร่งด่วนขาออก

(๑) สำหรับใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ เมื่อตัวแทนอากาศยานส่งข้อมูลบัญชีสินค้าสำหรับอากาศยานเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรแล้ว ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะทำการตรวจสอบกับข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนและประมวลผล ดังนี้

(๑.๑) กรณีข้อมูลถูกต้อง ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะประมวลผลการรับบรรจุทุกให้โดยอัตโนมัติและถือเป็นใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนที่ได้รับรองการส่งออกแล้ว

(๑.๒) กรณีข้อมูลไม่ถูกต้อง ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะไม่สามารถประมวลผลการรับบรรจุโดยอัตโนมัติได้ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนตรวจสอบสถานะของใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนและดำเนินการขอแก้ไขภายในสิบวันนับจากวันที่อากาศยานออกนอกราชอาณาจักร โดยยื่นคำร้องต่อหน่วยบริการศุลกากรของสนามบินที่เป็นด่านศุลกากรเพื่อขอแก้ไขข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนและข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วน เพื่อให้พนักงานศุลกากรตรวจสอบ/แก้ไขข้อมูลเพื่อให้ระบบรับบรรจุโดยอัตโนมัติต่อไป

กรณีที่ยื่นคำร้องต่อหน่วยบริการศุลกากรหลังสิบวันนับจากวันที่อากาศยานออกนอกราชอาณาจักร พนักงานศุลกากรจะพิจารณาความผิดและโทษให้เป็นไปตามเกณฑ์การเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องก่อนทำการแก้ไข

(๒) สำหรับใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนประเภทที่ ๓ ให้ตัวแทนอากาศยานปฏิบัติตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการส่งของออกทางอากาศยาน

ข้อ ๒๗ การขอแก้ไขและยกเลิกข้อมูลบัญชีสินค้าล่วงหน้าของเร่งด่วนขาออก (Pre-Manifest)

(๑) กรณีผู้ประกอบการของเร่งด่วนพบข้อผิดพลาดก่อนได้รับการตอบกลับจากระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนสามารถแก้ไขหรือยกเลิกข้อมูลบัญชีสินค้าล่วงหน้าได้โดยไม่ต้องพิจารณาความผิด

(๒) กรณีผู้ประกอบการของเร่งด่วนพบข้อผิดพลาดหลังจากได้รับข้อมูลตอบกลับจากระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทำหนังสือแจ้งขอแก้ไขยื่นต่อหน่วยบริการศุลกากร ณ สนามบินที่เป็นด่านศุลกากรพร้อมชี้แจงเหตุผลและข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาความผิดเป็นรายกรณีไป

ข้อ ๒๘ การขอแก้ไขข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน (Urgently Request)

เมื่อผู้ประกอบการของเร่งด่วนพบข้อผิดพลาดของข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนของของเร่งด่วนประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ให้ทำคำร้องแจ้งขอแก้ไขพร้อมชี้แจงเหตุผลและข้อเท็จจริงยื่นต่อหน่วยบริการศุลกากรของสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร และพนักงานศุลกากรจะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามคำร้องเพื่อพิจารณาอนุญาต และเมื่อพิจารณาแล้วเห็นควรอนุญาต จะทำการประทับหรือเขียนข้อความอนุญาตลงในคำร้อง และบันทึกแก้ไขข้อมูลรายใบตราส่ง (House Air Waybill) นั้น ๆ ในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรให้ถูกต้องตามความเป็นจริง โดยไม่ต้องพิจารณาความผิด

(๒) กรณีของที่ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรไม่ครบตามจำนวนที่ระบุไว้ในคำร้องขอส่งของรีบด่วนออกโดยรีบด่วนและเป็นกรณีที่ได้รับยกเว้นการตรวจ (Green Line) ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๒.๑) ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทำคำร้องแจ้งขอแก้ไขพร้อมชี้แจงเหตุผลและข้อเท็จจริงยื่นต่อหน่วยบริการศุลกากรของสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร

(๒.๒) พนักงานศุลกากรจะตรวจสอบข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาอนุญาต และดำเนินการบันทึกแก้ไขข้อมูลรายใบตราส่ง (House Air Waybill) นั้น ๆ ในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรให้ถูกต้องตามความเป็นจริง โดยไม่ต้องพิจารณาความผิด

ข้อ ๒๙ การขอตรวจรับสินค้ากลับคืนและการยกเลิกการส่งออก

(๑) กรณีการขอตรวจรับสินค้ากลับคืนบางส่วน เนื่องจากส่งออกไม่ครบจำนวน

(๑.๑) ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนขอแก้ไขข้อมูลรายการของสินค้าที่ไม่ได้ส่งออกและยืนยันปริมาณหรือจำนวนหีบห่อสินค้าที่ส่งออกให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง โดยยื่นคำร้องพร้อมแบบแสดงรายการขอตรวจรับสินค้ากลับคืน/ยกเลิกการส่งออกและเอกสารที่เกี่ยวข้องจำนวนสองชุดยื่นต่อหน่วยบริการศุลกากรของสนามบินที่เป็นด่านศุลกากรนั้น ๆ

(๑.๒) พนักงานศุลกากรจะตรวจสอบข้อเท็จจริงตามชุดเอกสารคำร้องเพื่อพิจารณาอนุญาต และเมื่อพิจารณาแล้วเห็นควรอนุญาต จะดำเนินการประทับหรือเขียนข้อความอนุญาตให้ตรวจรับสินค้า

หน้า ๒๖๔ (เล่มที่ ๑)
 เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๘๖ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

กลับคืนบางส่วนไว้บนแบบแสดงรายการขอตรวจรับสินค้ากลับคืน/ยกเลิกการส่งออกทั้งสองชุด แล้วลงชื่อพร้อมวัน เดือน ปี กำกับ โดยไม่ต้องพิจารณาความผิด แล้วมอบแบบแสดงรายการขอตรวจรับสินค้ากลับคืน/ยกเลิกการส่งออกจำนวนหนึ่งชุดคืนให้ผู้ร้องเพื่อเป็นหลักฐานการอนุญาต

(๒) กรณีการตรวจรับสินค้ากลับคืนทั้งหมดเนื่องจากไม่มีการส่งออก

(๒.๑) ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นยื่นคำร้องพร้อมแบบแสดงรายการขอตรวจรับสินค้ากลับคืน/ยกเลิกการส่งออก และเอกสารที่เกี่ยวข้องจำนวนสองชุดต่อหน่วยบริการศุลกากรของสนามบินที่เป็นด่านศุลกากรนั้น ๆ

(๒.๒) พนักงานศุลกากรจะตรวจสอบข้อเท็จจริงตามชุดเอกสารคำร้องเพื่อพิจารณาอนุญาต และเมื่อพิจารณาแล้วเห็นควรอนุญาต จะดำเนินการประทับหรือเขียนข้อความอนุญาตให้ตรวจรับสินค้ากลับคืนบางส่วนไว้บนแบบแสดงรายการขอตรวจรับสินค้ากลับคืนทั้งสองชุด แล้วลงชื่อพร้อมวัน เดือน ปี กำกับโดยไม่ต้องพิจารณาความผิด แล้วมอบแบบแสดงรายการขอตรวจรับสินค้ากลับคืนจำนวนหนึ่งชุดคืนให้ผู้ร้องเพื่อเป็นหลักฐานการอนุญาตต่อไป

(๒.๓) พนักงานศุลกากรจะทำการบันทึกยกเลิกข้อมูลสินค้ารายใบตราส่ง (House Air Waybill) นั้น ๆ ในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร เมื่อบันทึกยกเลิกข้อมูลสินค้ารายใบตราส่ง (House Air Waybill) นั้น ๆ แล้ว จะมีสถานะเป็น ๐๐๙๙

ข้อ ๓๐ การขอแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒

กรณีผู้ประกอบการของเรือต้นหรือผู้ส่งออกพบข้อมูลที่ส่งเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรมีความผิดพลาดไม่ตรงตามความเป็นจริง หากใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นมีสถานะรับบรรจุทุกการส่งออกแล้ว ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นยื่นคำร้องต่อหน่วยบริการศุลกากรของสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร ทั้งนี้ หน่วยบริการศุลกากรผู้รับคำร้องจะดำเนินการพิจารณาเป็นรายกรณีไป โดยจะตรวจสอบข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร การพิจารณาขอแก้ไขข้อมูลฯ จะพิจารณาความผิดและโทษให้เป็นไปตามเกณฑ์การเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐

ในกรณีการขอแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นประเภทที่ ๓ ให้ปฏิบัติตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการส่งออกทางอากาศยาน

ข้อ ๓๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

กุลิศ สมบัติศิริ

อธิบดีกรมศุลกากร

ภาคผนวก ค.

ประกาศกรมศุลกากรที่ 130/2563 เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วย
กระบวนการศุลกากรสำหรับของเร่งด่วนทางบก

ประกาศกรมศุลกากร

ที่ ๑๓๐/๒๕๖๓

เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรว่าด้วยกระบวนการทางศุลกากรสำหรับของเร่งด่วนทางบก

เพื่อให้การปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับของเร่งด่วนทางบก เป็นไปตามระบบศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ สามารถอำนวยความสะดวกทางการค้าภายใต้การควบคุมทางศุลกากรที่เหมาะสม อันเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๘ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๙ มาตรา ๙๙ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๕๘ และมาตรา ๑๕๙ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ อธิบดีกรมศุลกากรจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“ของเร่งด่วนทางบก” หมายความว่า ของที่ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกร้องขอให้กรมศุลกากรอนุญาตให้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำของเข้าหรือส่งของออก อย่างเรียบง่าย และสามารถปล่อยผ่านทันทีที่ของมาถึง

“ของเร่งด่วนขาเข้าทางบก” หมายความว่า ของเร่งด่วนทางบกที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก

“ของเร่งด่วนขาออกทางบก” หมายความว่า ของเร่งด่วนทางบกที่ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรโดยผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก

“ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เป็นผู้ดำเนินกระบวนการทางศุลกากรที่เกี่ยวข้องกับของเร่งด่วนทางบก

“สถานประกอบการของเร่งด่วนทางบก” หมายความว่า โรงพักสินค้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรที่ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกใช้เป็นพื้นที่สำหรับปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับของเร่งด่วนทางบกเท่านั้น ทั้งนี้ ไม่อนุญาตให้เก็บของถ่ายลำหรือของผ่านแดนในสถานประกอบการของเร่งด่วนทางบก

“บัญชีสินค้าเร่งด่วนทางบกล่วงหน้า” หมายความว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์บัญชีสินค้าที่จะนำเข้าหรือส่งออกเป็นรายเที่ยวยานพาหนะที่ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจัดทำตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

“คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน : Urgently Request” หมายความว่า คำร้องที่แสดงข้อมูลรายการของที่ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจัดทำขึ้นตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดเพื่อขออนุญาตส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรก่อนจัดทำใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วน

ส่วนที่ ๑
หลักการ

ข้อ ๒ ภายใต้หลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์

๒.๑ ห้ามมิให้ปฏิเสธความผูกพันและการบังคับใช้กฎหมายของข้อความใดเพียงเพราะเหตุที่ข้อความนั้นอยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

๒.๒ ในกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดให้การใดต้องทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดง ถ้าได้จัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ให้ถือว่าข้อความนั้นเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดงแล้ว

๒.๓ ในกรณีที่ต้องลงลายมือชื่อในหนังสือ ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีการลงลายมือชื่อแล้ว ถ้าได้ดำเนินการตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

ข้อ ๓ การปฏิบัติพิธีการศุลกากรให้สามารถกระทำได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์พร้อมลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Signature) ของเจ้าของลายมือชื่อผ่านบุคคลที่เป็นสื่อกลางผู้ให้บริการรับส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Value Added Network Services: VANS) เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดแทนการจัดทำ ยื่น ส่ง รับเอกสาร และการลงลายมือชื่อในกระดาษ

ข้อ ๔ การส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรแทนเอกสารใด ๆ หากระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรผู้รับข้อมูลได้ทำการตอบรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นแล้วถือเป็นการยื่นเอกสารนั้น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร

ส่วนที่ ๒

ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก

ข้อ ๕ การให้สิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก

๕.๑ หลักการ

การดำเนินการในกระบวนการทางศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วนทางบกและการปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับของเร่งด่วนทางบก ต้องดำเนินการโดยผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก

๕.๒ คุณสมบัติของผู้ขอสิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก

ผู้ที่ประสงค์จะขอใช้สิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ ต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงพักสินค้าประเภทเก็บสินค้าตามกฎหมายศุลกากร

๕.๒.๒ ต้องเป็นนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่ต่ำกว่าห้าล้านบาท

๕.๒.๓ ต้องมีผู้อำนวยการศุลกากรที่ได้รับอนุมัติจากกรมศุลกากรตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กรมศุลกากรกำหนดอย่างน้อยหนึ่งคน

๕.๒.๔ ต้องไม่มีประวัติการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยให้ตรวจสอบประวัติย้อนหลังสองปีนับแต่ยื่นคำร้องขอ เว้นแต่กรณีความผิดเล็กน้อยหรือความผิดที่ศุลกากรเห็นควรให้ได้รับการผ่อนผัน

๕.๓ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกมีดังต่อไปนี้

๕.๓.๑ ต้องมีสถานที่ให้พนักงานศุลกากรสามารถใช้ในการคัดแยกของตรวจปล่อยของ และจัดเก็บค่าภาษีอากร พร้อมทั้งมีพื้นที่เพื่อใช้เก็บของที่ยังไม่สามารถตรวจปล่อยได้

๕.๓.๒ ต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานที่ทันสมัย ซึ่งพร้อมใช้ปฏิบัติงานอยู่เสมอ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องเอกซเรย์ ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด หรืออย่างน้อยมีคุณภาพไม่ต่ำกว่าเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ชนิดภาพตัดขวาง (CT Scan) เครื่องชั่งน้ำหนัก ระบบควบคุมของคลัง (e-Inventory) เทคโนโลยีระบุตัวตนของสินค้า (Barcode) การควบคุมการเคลื่อนย้ายของระหว่างด่านพรมแดนและสถานประกอบการของเร่งด่วนทางบกด้วยระบบติดตามทางศุลกากร (Tracking System) ภายใต้เทคโนโลยี e-lock e-Seal RFID หรือเทคโนโลยีอื่นใดที่กรมศุลกากรกำหนด

๕.๓.๓ ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจะต้องขนส่งของเร่งด่วนด้วยระบบคอนเทนเนอร์

๕.๓.๔ ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจะต้องนำของเข้า และส่งของออก ณ ด่านศุลกากรที่กำกับดูแลสถานประกอบการของเร่งด่วนทางบกตั้งอยู่

๕.๓.๕ ต้องมีความพร้อมในการจัดทำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อแจ้งรายละเอียดของบัญชีสินค้าเร่งด่วนทางบกล่วงหน้าและ/หรือคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนตามมาตรฐานและเวลาที่กรมศุลกากรกำหนด

๕.๓.๖ ต้องสามารถคัดแยกของและปฏิบัติตามหลักการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ในการเลือกตรวจของ

๕.๓.๗ ต้องมีความพร้อมในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

๕.๓.๘ ต้องวางประกันเป็นหนังสือค้ำประกันของธนาคารหรือหลักทรัพย์อื่นใดที่กรมศุลกากรเห็นชอบเพื่อเป็นประกันทดแทนในวงเงินไม่ต่ำกว่าสองล้านบาท

- ๕.๔ การยื่นคำร้องขอใช้สิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก
 ให้ผู้ประสงค์จะขอใช้สิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก
 ยื่นคำร้องต่อต้านบุคลากรของพื้นที่กำกับดูแล พร้อมแสดงเอกสารประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้
- ๕.๔.๑ หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลและบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น
 จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ฉบับคัดสำเนาไม่เกินสามสิบวัน)
- ๕.๔.๒ ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.๒๐)
- ๕.๔.๓ หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของสถานที่หรือหนังสือยินยอม
 ให้ใช้สถานที่ประกอบกิจการ
- ๕.๔.๔ แผนผังพื้นที่และขั้นตอนการคัดแยกการเก็บของและเอกสาร Work Flow
 พร้อมสำเนา ๓ ชุด
- ทั้งนี้ เอกสารต่าง ๆ ของผู้ยื่นคำร้องจะถือเป็นความลับ และใช้เพื่อ
 ประกอบการพิจารณาของกรมศุลกากรเท่านั้น
- ๕.๕ การพิจารณาอนุมัติให้เป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก
 ด้านศุลกากรของพื้นที่กำกับดูแลจะพิจารณาสถานภาพภายหลังจากที่ได้ทำ
 การตรวจสอบเอกสาร ตรวจสอบคุณสมบัติและสถานที่สำหรับใช้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
 และเงื่อนไขการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก และเสนอกรมศุลกากรพิจารณาอนุมัติ
 โดยจะประกาศผลให้ทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารประกอบการพิจารณาถูกต้อง
 ครบถ้วน และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด
- ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจะต้องผ่าน
 การประเมินผลการตรวจสอบคุณสมบัติและสถานที่สำหรับใช้ปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่กรมศุลกากรกำหนด
 ดังต่อไปนี้
- ๕.๕.๑ คณะกรรมการคัดเลือกผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก จะเป็น
 ผู้คัดเลือกผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติครบถ้วน เพื่อเสนอกรมศุลกากรอนุมัติให้เป็นผู้ประกอบการ
 ของเร่งด่วนทางบก โดยคณะกรรมการคัดเลือกผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก ประกอบด้วย
 ผู้อำนวยการสำนักงาน หรือนายด่านศุลกากรของพื้นที่กำกับดูแลเป็นประธานกรรมการ พนักงาน
 ศุลกากรประจำพื้นที่ที่ประธานกรรมการมอบหมายจำนวนไม่เกินสามคนเป็นกรรมการ และหัวหน้า
 ฝ่ายบริการศุลกากรหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นเลขานุการ
- ๕.๕.๒ ผู้ยื่นคำร้องขอ ต้องทำการทดสอบระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลและ/
 หรือการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 กำหนดเพื่อการรับส่งข้อมูลโดยใช้หมายเลขผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก ที่มีสิทธิรับส่งข้อมูล
 ทางอิเล็กทรอนิกส์กับระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

๕.๕.๓ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคำร้องขอ คณะกรรมการคัดเลือกผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกมีอำนาจในการออกหนังสือเรียกให้ผู้ยื่นคำร้องขอส่งเอกสารหลักฐานที่จำเป็นเกี่ยวข้องเพิ่มเติม หรือตรวจสอบสถานที่สำหรับใช้ปฏิบัติงานของผู้ยื่นคำร้องขอ หรือให้ปรับปรุงระบบคอมพิวเตอร์ หากผู้ยื่นคำร้องขอไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการใด ๆ คณะกรรมการคัดเลือกผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกมีอำนาจยกคำร้องขอนั้นได้

๕.๖ การทำสัญญาประกันและทัณฑ์บนและการวางหลักประกัน

ผู้ที่ได้รับอนุมัติเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจะต้องให้สัญญาประกันและทัณฑ์บนตามแบบที่กำหนดท้ายประกาศนี้ และจะต้องดำเนินการวางหลักประกันเป็นหนังสือค้ำประกันของธนาคารหรือหลักทรัพย์อื่นใดที่กรมศุลกากรเห็นชอบในวงเงินไม่ต่ำกว่าสองล้านบาท เพื่อเป็นหลักประกันในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร และตรวจสอบloyaltyของเร่งด่วนทางบกต่อต้านศุลกากรของพื้นที่ที่กำกับดูแลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยการลงทะเบียนตอบรับทางไปรษณีย์ หากมิได้ให้สัญญาประกันและทัณฑ์บนและวางหลักประกันในวงเงินดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนดจะถือว่าสละสิทธิ์

๕.๗ การเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ได้วางหลักประกันตามที่กรมศุลกากรกำหนด

ผู้ที่ได้รับอนุมัติเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก หากภายหลังกรมศุลกากรพิจารณาแล้วเห็นว่าคุณสมบัติไม่ครบถ้วน ให้ถือว่าถูกเพิกถอนสิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก

๕.๘ ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๕.๘.๑ ปฏิบัติตามกฎหมาย ประกาศ คำสั่ง ระเบียบปฏิบัติศุลกากร และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรอย่างเคร่งครัด

๕.๘.๒ ปฏิบัติพิธีการศุลกากรด้วยความโปร่งใส

๕.๘.๓ จัดเก็บและรักษาบัญชีเอกสารหลักฐาน และข้อมูลไม่ว่าในสื่อรูปแบบใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำของเข้าและ/หรือการส่งออกตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายศุลกากร ประกาศ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องนั้น ๆ โดยต้องจัดเก็บอย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบและค้นหาได้ง่าย และต้องให้ความร่วมมือในการส่งเอกสารหลักฐาน และข้อมูลไม่ว่าในสื่อรูปแบบใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบของพนักงานศุลกากร

๕.๘.๔ ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของพนักงานศุลกากรในการเข้าไปตรวจสอบสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการ

ตรวจสอบบัญชีเอกสารหลักฐานและข้อมูลไม่ว่าในสื่อรูปแบบใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำของเข้าและ/หรือการส่งออกตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายศุลกากร ประกาศ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๕.๘.๕ ในกรณีที่ผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกเลิกประกอบกิจการ ผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกหรือผู้ชำระบัญชีของผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกนั้น ต้องเก็บรักษาบัญชีเอกสารหลักฐานและข้อมูลดังกล่าว ณ สถานที่ของผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกต่อไปอีกสองปีนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ

๕.๘ ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการของเรือตัวทางบก

ผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกจะต้องรับผิดชอบในการกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อกรมศุลกากร และมีความผูกพันในอันที่จะต้องชำระหนี้ต่อกรมศุลกากรตามสัญญาประกันและทัณฑ์บนที่ได้ให้ไว้ต่อกรมศุลกากร

ข้อ ๖ การต่ออายุการเป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบก จะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๖.๑ หากผู้ประกอบการของเรือตัวทางบก รายใดประสงค์จะใช้สิทธิต่อไปให้ยื่นคำขอต่ออายุการเป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกต่อด่านศุลกากรของพื้นที่ที่กำกับดูแลภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันแต่ไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันครบกำหนดอายุในการเป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบก

๖.๒ เมื่อได้ยื่นคำร้องต่ออายุการเป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกแล้ว ผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกสามารถให้บริการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุมัติ

๖.๓ ให้นำหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการขอใช้สิทธิในการเป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกมาบังคับใช้โดยอนุโลม

๖.๔ การได้รับอนุมัติการต่ออายุให้เป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกให้มีอายุกำหนดครั้งละสามปี

ข้อ ๗ การระงับหรือการเพิกถอนสิทธิการเป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบก

กรณีที่มีการตรวจพบภายหลังว่าการอนุมัติเป็นไปโดยผิดพลาด อันเนื่องมาจากข้อมูลไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการอนุมัติ หรือกรณีที่หน่วยงานบริการศุลกากรตรวจพบว่าผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกได้กระทำการในกรณี ดังต่อไปนี้

๗.๑ ผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกมิได้ปฏิบัติตามระเบียบพิธีการศุลกากร

๗.๒ ผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกได้กระทำความผิด หรือมีส่วนร่วมกับผู้นำของเข้าผู้ส่งออก ในการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร และการหลีกเลี่ยงอากร

๗.๓ ผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกมีพฤติการณ์อันปรากฏชัดว่ากระทำความผิดตามกฎหมายอาญา เช่น การปลอมแปลงลายมือชื่อ การปลอมแปลงเอกสาร แม้ไม่มีผู้ร้องขอให้ดำเนินคดีในทางอาญา เป็นต้น

หน้า ๑๗

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๒๒๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓

กรมศุลกากรอาจพิจารณาให้ลงโทษ ตักเตือน ภาคทัณฑ์ ระงับ หรือเพิกถอนสิทธิการเป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบก โดยจะประกาศคำสั่งเพิกถอนสิทธิการเป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกให้เป็นที่ยุติร่วมกัน

ข้อ ๘ การเลิกเป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบก

๘.๑ ผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกภายใต้ประสงค์จะเลิกเป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบก ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อต้านศุลกากรของพื้นที่ที่กำกับดูแล โดยการบอกเลิกเป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบกจะมีผลต่อเมื่อกรมศุลกากรเห็นชอบและแจ้งให้ผู้บอกเลิกทราบแล้วด้วย ทั้งนี้ ผู้บอกเลิกจะต้องชำระค่าภาระภาษีอากรและ/หรือค่าภาระติดพันที่มีต่อกรมศุลกากรให้ครบถ้วนก่อนการอนุมัติให้ยกเลิกการเป็นผู้ประกอบการของเรือตัวทางบก

๘.๒ เมื่อผู้บอกเลิกได้รับแจ้งจากกรมศุลกากรเรียบร้อยแล้ว ให้ยื่นคำร้องขอคืนหลักประกันต่อต้านศุลกากรของพื้นที่ที่กำกับดูแล ทั้งนี้ กรมศุลกากรมีสิทธิที่จะบังคับสัญญาประกันและทัณฑ์บนเพื่อชดใช้ค่าเสียหายก่อนการพิจารณาคืนหลักประกัน (ถ้ามี)

ส่วนที่ ๓

การปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำเข้าสำหรับของเรือตัวทางบก

ข้อ ๙ ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียค่าอากรสำหรับของเรือตัวทางบกเข้าทางบกเกิดขึ้นเมื่อยานพาหนะที่ขนส่งของเรือตัวทางบกได้เข้ามาถึงเขตด่านพรมแดน

ข้อ ๑๐ ประเภทของของเรือตัวทางบกเข้าทางบก

๑๐.๑ ประเภทที่ ๑ เอกสารที่ไม่ต้องเสียอากร ตามภาค ๒ พิภักดิ์ตราอากรขาเข้าแห่งพระราชกำหนดพิภักดิ์ตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และไม่เป็นของต้องห้าม ของต้องจำกัด

๑๐.๒ ประเภทที่ ๒ ของไม่ต้องเสียอากรหรือของที่ได้รับยกเว้นอากร และไม่เป็นของต้องห้าม ของต้องจำกัด โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑๐.๒.๑ ของที่ไม่ต้องเสียอากร ตามภาค ๒ พิภักดิ์ตราอากรขาเข้าแห่งพระราชกำหนดพิภักดิ์ตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๐.๒.๒ ของที่นำเข้าซึ่งแต่ละรายมีราคา CIF (Cost Insurance and Freight) ไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท ที่ได้รับยกเว้นอากร ตามประเภท ๑๒ ภาค ๔ แห่งพระราชกำหนดพิภักดิ์ตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๐.๒.๓ ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้แต่เพียงเป็นตัวอย่างและไม่มีราคาในทางการค้าที่ได้รับยกเว้นอากร ตามประเภท ๑๔ ภาค ๔ แห่งพระราชกำหนดพิภักดิ์ตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๐.๓ ประเภทที่ ๓ ของต้องเสียอากรที่นำเข้าทางบก โดยแต่ละรายใบตราส่งสินค้ามีราคา FOB (Free on Board) ไม่เกินสี่หมื่นบาท และไม่เป็นของต้องห้าม ของต้องจำกัด

หรือของที่ได้รับยกเว้นอากรตามภาค ๔ หรือของที่ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร หรือของที่ต้องส่งตัวอย่างวิเคราะห์ของก่อนปล่อย

๑๐.๔ ประเภทที่ ๔ ของอื่น ๆ นอกจากของตามประเภทที่ ๑ ประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓

ข้อ ๑๑ ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกมีหน้าที่ในการจัดทำใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วนประเภทที่ ๑ ประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓

ข้อ ๑๒ ก่อนการนำยานพาหนะผ่านด่านพรมแดนทางบกเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑๒.๑ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจัดทำข้อมูลบัญชีสินค้าเร่งด่วนขาเข้าทางบกล่วงหน้า (Pre-Manifest) ประเภทที่ ๑ ประเภทที่ ๒ ประเภทที่ ๓ และประเภทที่ ๔ ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดล่วงหน้าเป็นรายตู้คอนเทนเนอร์ และส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร เพื่อแจ้งให้ศุลกากรทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๒ ชั่วโมง แต่ไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง ก่อนยานพาหนะที่ทำการขนส่งทางบกมาถึงด่านพรมแดน เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรได้รับข้อมูลบัญชีสินค้าเร่งด่วนขาเข้าทางบกล่วงหน้าแล้ว จะตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นตามเงื่อนไขที่กำหนด หากถูกต้องระบบจะแจ้งกลับเลขที่รับข้อมูลบัญชีสินค้าเร่งด่วนทางบกล่วงหน้าให้ผู้ส่งข้อมูลทราบ

๑๒.๒ เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรได้รับข้อมูลบัญชีสินค้าเร่งด่วนขาเข้าทางบกล่วงหน้าแล้ว จะทำการตรวจสอบข้อมูลตามหลักการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้ ดังนี้

๑๒.๒.๑ ของเร่งด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ จะถูกกำหนดให้ต้องตรวจสอบโดยการเอกซเรย์ก่อนการปล่อยของเร่งด่วนขาเข้าทางบกออกจากอาร์กาศุลกากรทั้งหมด

๑๒.๒.๒ ของเร่งด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๓ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดให้ตรวจสอบเป็นสองกรณี คือ ของที่ได้รับยกเว้นการตรวจ (Green Line) หรือของที่ต้องตรวจสอบพิกัด ราคา และของ (Red Line)

กรณีมีเหตุแห่งความสงสัยในรายการของของเร่งด่วนขาเข้าทางบก พนักงานศุลกากรสามารถเลือกตรวจสอบเพิ่มเติมได้

๑๒.๓ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบกลับข้อมูลการเลือกตรวจสอบของเร่งด่วนขาเข้าทางบกให้ผู้ส่งข้อมูลทราบโดยอัตโนมัติ

ข้อ ๑๓ เมื่อยานพาหนะมาถึงด่านพรมแดนทางบก ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑๓.๑ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจัดทำข้อมูลบัญชีสินค้าทางบก (ศ.บ.๑) ที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักร และส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

ถ้าไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะออกเลขที่รับรายงานยานพาหนะและบัญชีสินค้าทางบกเข้ามาในราชอาณาจักรให้ผู้ส่งข้อมูลทราบ

๑๓.๒ ให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกจัดทำและส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วน ดังนี้

๑๓.๒.๑ ของเรือด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๑

๑๓.๒.๑.๑ ให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนประเภทที่ ๑ ดังนี้

(๑) ให้สำแดงข้อมูลแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนตามใบตราส่งสินค้าแต่ละรายการในบัญชีสินค้าเรือด่วนขาเข้าทางบกล่วงหน้า โดยแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วน ให้สำแดงข้อมูลรายละเอียดของของ และประเภทที่กัดตามชนิดของของที่มีมูลค่ารวมมากที่สุด และสำแดงราคาเป็นราคารวมตามบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อของของนั้น

(๒) ให้สำแดงเลขที่ใบตราส่งสินค้า เมืองกำเนิด ค่าระวางบรรทุก (Freight) และค่าประกันภัย (Insurance) ไว้ในส่วนของรายละเอียดใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วน ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๓) ให้ระบุสถานที่นำเข้าเป็นรหัสด่านศุลกากรที่นำของเข้า และระบุสถานที่ตรวจปล่อยเป็นรหัสสถานที่ของสถานประกอบการของเรือด่วนทางบก

(๔) ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนประเภทที่ ๑ หนึ่งฉบับ สามารถรวมทุกรายการของของเรือด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๑ ในยานพาหนะเที่ยววัน ๆ

๑๓.๒.๑.๒ ให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรในฐานะผู้นำของเข้า

๑๓.๒.๑.๓ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกที่ส่งข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิง โดยไม่ตรวจสอบข้อมูลผู้นำของเข้ารายใบตราส่งสินค้าในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อของกรมศุลกากร

(๑) กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูลเพื่อให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกทำการแก้ไขข้อมูล และส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนที่แก้ไขแล้วเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

(๒) กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนจำนวนสิบสี่หลัก ในสถานะพร้อมชำระค่าภาษีอากร (ถ้ามี) และแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนกลับไปยังผู้ส่งข้อมูล โดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่หามีค่าเป็น "X" และให้ถือเป็นการยื่นใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนต่อศุลกากรแล้ว

๑๓.๒.๒ ของเรงด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๒

๑๓.๒.๒.๑ ให้ผู้ประกอบการของเรงด่วนทางบกจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรงด่วนประเภทที่ ๒ ดังนี้

(๑) ให้สำแดงข้อมูลแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาเข้าของเรงด่วนตามใบตราส่งสินค้าของแต่ละรายการในบัญชีสินค้าเรงด่วนขาเข้าทางบกล่วงหน้า โดยแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาเข้าของเรงด่วน ให้สำแดงข้อมูลรายละเอียดของของ และประเภทพิกัดตามชนิดของของที่มีมูลค่ารวมมากที่สุด และสำแดงราคาเป็นราคารวมตามบัญชีราคาของ (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อของของนั้น

(๒) ให้สำแดงเลขที่ใบตราส่งสินค้า เมืองกำเนิด คาร์ระวางบรรทุก (Freight) และค่าประกันภัย (Insurance) ไว้ในส่วนของรายละเอียดใบขนสินค้าขาเข้าของเรงด่วนตามมาตราฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๓) ให้ระบุสถานที่นำเข้าเป็นรหัสด้านศุลกากรที่นำของเข้า และระบุสถานที่ตรวจปล่อยเป็นรหัสสถานที่ของสถานประกอบการของเรงด่วนทางบก

(๔) ใบขนสินค้าขาเข้าของเรงด่วนประเภทที่ ๒ หนึ่งฉบับ สามารถรวมรายการของของเรงด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๒ ในยานพาหนะนั้นได้ไม่เกินสองร้อยห้าสิบลรายการ

๑๓.๒.๒.๒ ให้ผู้ประกอบการของเรงด่วนทางบกส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรงด่วนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรในฐานะผู้นำของเข้า

๑๓.๒.๒.๓ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเรงด่วนทางบกที่ส่งข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิง โดยไม่ตรวจสอบข้อมูลผู้นำของเข้ารายใบตราส่งสินค้าในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อของกรมศุลกากร

(๑) กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูล เพื่อให้ผู้ประกอบการของเรงด่วนทางบกทำการแก้ไขข้อมูล และส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรงด่วนที่แก้ไขแล้วเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

(๒) กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเรงด่วนจำนวนสิบสี่หลัก ในสถานะพร้อมชำระค่าภาษีอากร (ถ้ามี) และแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเรงด่วนกลับไปยังผู้ส่งข้อมูล โดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่ห้ามค่าเป็น "X" และให้ถือเป็นการยื่นใบขนสินค้าขาเข้าของเรงด่วนต่อศุลกากรแล้ว

๑๓.๒.๓ ของเรงด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๓

๑๓.๒.๓.๑ ให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนประเภทที่ ๓ ตามประเภทของการตอบกลับข้อมูลให้ยกเว้นการตรวจ (Green Line) หรือให้ตรวจสอบพิกัด ราคา และของ (Red Line) ดังนี้

(๑) ให้สำแดงข้อมูลแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนตามใบตราส่งสินค้าของแต่ละรายการในบัญชีสินค้าเรือด่วนขาเข้าทางบกล่วงหน้า โดยแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วน ให้สำแดงข้อมูลรายละเอียดของของ และประเภทพิกัดตามชนิดของของที่มีอัตราสูงสุด และสำแดงราคาเป็นราคารวมตามบัญชีราคาของ (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อของของนั้น

(๒) ให้สำแดงเลขที่ใบตราส่งสินค้า เมืองกำเนิด ค่าระวางบรรทุก (Freight) และค่าประกันภัย (Insurance) ไว้ในส่วนของรายละเอียดใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วน ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๓) ให้ระบุสถานที่นำเข้าเป็นรหัสต้นศุลกากรที่นำของเข้า และระบุสถานที่ตรวจปล่อยเป็นรหัสสถานที่ของสถานประกอบการของเรือด่วนทางบก

(๔) ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนประเภทที่ ๓ หนึ่งฉบับ สามารถรวมรายการของของเรือด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๓ ในยานพาหนะนั้นได้ไม่เกินสี่สิบลรายการ

๑๓.๒.๓.๒ ให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรในฐานะผู้นำของเข้า

๑๓.๒.๓.๓ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกที่ส่งข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิง โดยไม่ตรวจสอบข้อมูลชื่อผู้นำของเข้ารายใบตราส่งสินค้าในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อของกรมศุลกากร

(๑) กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูล เพื่อให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกทำการแก้ไขข้อมูล และส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนที่แก้ไขแล้วเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

(๒) กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนจำนวนสิบสี่หลัก ในสถานะพร้อมชำระค่าภาษีอากร (ถ้ามี) และแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนกลับไปยังผู้ส่งข้อมูล โดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่ห้ามค่าเป็น “X” และให้ถือเป็นการยื่นใบขนสินค้าขาเข้าของเรือด่วนต่อศุลกากรแล้ว

๑๓.๒.๔ ของเร่งด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๔

ให้ผู้นำของเข้าหรือตัวแทนจัดทำใบขนสินค้าขาเข้าและปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำเข้าทางอิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศ คำสั่ง และระเบียบที่กรมศุลกากรกำหนด โดยระบุสถานที่นำเข้าเป็นรหัสด่านศุลกากรที่นำของเข้า และสถานที่ตรวจปล่อยเป็นรหัสสถานที่ของสถานประกอบการของเร่งด่วนทางบก

กรณีให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกได้จัดส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วน โดยรวมรายละเอียดชนิดของ และราคาตามบัญชีราคาของ (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อแต่ละฉบับไว้ในข้อมูล และได้รับการตรวจปล่อยของออกจากอารักขาศุลกากรแล้ว จะไม่สามารถร้องขอแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วน เพื่อแยกรายละเอียดของชนิดของในภายหลังได้

๑๓.๓ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก ดำเนินการชำระค่าภาษีอากร (ถ้ามี)

๑๓.๔ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกติดต่อหน่วยบริการศุลกากรประจำด่านพรมแดนพร้อมแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วน (ของเร่งด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๑ - ๓) และ/หรือเลขที่ใบขนสินค้า (ของเร่งด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๔) เพื่อทำการตรวจสอบ

๑๓.๕ พนักงานศุลกากรจะทำการตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูลบัญชีสินค้าทางบก (ศ.บ.๑) ใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วน ใบขนสินค้าขาเข้า และตรวจสอบความเรียบร้อยของระบบควบคุมการเคลื่อนย้ายของหรือ SEAL ภายใต้เทคโนโลยีที่กรมศุลกากรกำหนด

หากถูกต้องครบถ้วน พนักงานศุลกากรจะอนุญาตให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกทำการขนย้ายของไปยังสถานประกอบการของเร่งด่วนทางบกเพื่อปฏิบัติพิธีการศุลกากร ณ สถานประกอบการของเร่งด่วนทางบกต่อไป

ข้อ ๑๔ เมื่อยานพาหนะที่ขนส่งของเร่งด่วนทางบกมาถึงสถานประกอบการของเร่งด่วนทางบกให้ดำเนินการ ดังนี้

๑๔.๑ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกติดต่อหน่วยบริการศุลกากรประจำพื้นที่ที่รับผิดชอบพร้อมแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วนประเภทที่ ๑ - ๓ และ/หรือเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้า

๑๔.๒ พนักงานศุลกากรจะทำการตรวจสอบระบบควบคุมการเคลื่อนย้ายของหรือ SEAL ที่ปิดผนึกผู้คอนเทนเนอร์ภายใต้เทคโนโลยีที่กรมศุลกากรกำหนด หากถูกต้องครบถ้วน พนักงานศุลกากรจะอนุญาตให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกขนย้ายของลงจากยานพาหนะที่ทำการขนส่ง

๑๔.๓ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกหรือผู้รับมอบอำนาจนำของเร่งด่วนทางบกทั้งหมดที่ได้ดำเนินการแยกประเภทไว้ต่างหากแล้ว มาตรวจสอบด้วยเทคโนโลยีระบุตัวตนของของตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

๑๔.๔ เมื่อผ่านการตรวจสอบด้วยเทคโนโลยีระบุตัวตนของแล้ว ให้ผู้ประกอบการของเรือส่วนทางบกนำของมาตรวจสอบด้วยเครื่องเอ็กซเรย์ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดก่อน พนักงานศุลกากรจะเริ่มดำเนินการตรวจปล่อยของเรือส่วนทางบกออกจากอารักขาศุลกากรต่อไป

๑๔.๔.๑ กรณีไม่มีเหตุอันควรสงสัย ให้ผู้ประกอบการของเรือส่วนทางบกติดต่อพนักงานศุลกากรเพื่อทำการตรวจปล่อยของตามระบบบริหารความเสี่ยงต่อไป

๑๔.๔.๒ กรณีมีเหตุอันควรสงสัย พนักงานศุลกากรจะตรวจสอบของนั้น ๆ ไม่ว่าของนั้นจะติดเงื่อนไขตามระบบบริหารความเสี่ยงหรือไม่

๑๔.๕ พนักงานศุลกากรจะดำเนินการตรวจปล่อยของเรือส่วนขาเข้าทางบกออกจากอารักขาศุลกากร ดังนี้

๑๔.๕.๑ ของเรือส่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ที่ผ่านการเอกซเรย์แล้ว

๑๔.๕.๑.๑ กรณีถูกต้องตามสำแดง พนักงานศุลกากรจะบันทึกผลการตรวจปล่อยในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร และอนุญาตให้นำของออกไปจากอารักขาของศุลกากรได้

๑๔.๕.๑.๒ กรณีพบว่ารายการของตามใบขนสินค้าขาเข้าของเรือส่วนรายการใดเป็นความผิด หรือมีเหตุสงสัยในความไม่ถูกต้องจะดำเนินการตรวจปล่อยเฉพาะของตามรายการของที่ถูกต้องไปก่อน โดยให้ผู้ประกอบการโรงพักสินค้าออกใบอนุญาตให้นำของออกจากโรงพักสินค้า (Cargo Permit) ไว้เป็นหลักฐานให้พนักงานศุลกากรตรวจสอบ สำหรับของส่วนที่เหลือจะได้รับการตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

๑๔.๕.๒ ของเรือส่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๓ ที่ผ่านการเอกซเรย์แล้ว

๑๔.๕.๒.๑ ของเรือส่วนขาเข้าทางบกที่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรตอบกลับข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือส่วนให้ยกเว้นการตรวจ (Green Line) พนักงานศุลกากรจะไม่ตรวจสอบของทางกายภาพและอนุญาตให้นำของออกไปจากอารักขาของศุลกากรได้

๑๔.๕.๒.๒ ของเรือส่วนขาเข้าทางบกที่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรตอบกลับข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าของเรือส่วนให้ตรวจสอบพิกัด ราคา และของ (Red Line) พนักงานศุลกากรจะทำการตรวจสอบพิกัด ราคา และของดังกล่าว แล้วบันทึกผลการตรวจปล่อยในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

หากพบว่ารายการของตามใบขนสินค้าขาเข้าของเรือส่วนรายการใดเป็นความผิด หรือมีเหตุสงสัยในความไม่ถูกต้อง จะดำเนินการตรวจปล่อยเฉพาะของตามรายการของที่ถูกต้องไปก่อน โดยให้ผู้ประกอบการโรงพักสินค้าออกใบอนุญาตให้นำของออกจากโรงพักสินค้า

(Cargo Permit) ไว้เป็นหลักฐานให้พนักงานศุลกากรตรวจสอบ สำหรับของส่วนที่เหลือจะได้รับการตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

๑๔.๕.๓ ของเร่งด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๔ หลังจากผ่านการตรวจสอบด้วยเครื่องเอกซเรย์แล้ว ให้ผู้ประกอบการขนส่งของเร่งด่วนทางบกปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำเข้าตามประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑๔.๕.๔ การนำของเร่งด่วนขาเข้าทางบกประเภทที่ ๑ - ๔ ออกจากอารักขาศุลกากร ให้ผู้ประกอบการโรงพักสินค้าจัดทำใบอนุญาตให้นำของออกจากโรงพักสินค้า (Cargo Permit) ไว้เป็นหลักฐานให้พนักงานศุลกากรตรวจสอบต่อไป

ส่วนที่ ๔

การปฏิบัติพิธีการศุลกากรส่งออกสำหรับของเร่งด่วนทางบก

ข้อ ๑๕ ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียค่าอากรสำหรับของเร่งด่วนขาออกทางบกเกิดขึ้นเมื่อยานพาหนะที่ขนส่งของเร่งด่วนทางบกได้ออกจากเขตด่านพรมแดนเพื่อไปจากราชอาณาจักร แต่ในการคำนวณอากรสำหรับของเร่งด่วนทางบกที่จะส่งออกป็นอกราชอาณาจักรให้คำนวณตามสภาพของราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาที่พนักงานศุลกากรได้รับและออกเลขที่คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนแล้ว

ข้อ ๑๖ ประเภทของของเร่งด่วนขาออกทางบก

๑๖.๑ ประเภทที่ ๑ เอกสารต่าง ๆ ที่ไม่ต้องเสียอากรตามภาค ๓ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และไม่เป็นของต้องห้าม ของต้องจำกัด

๑๖.๒ ประเภทที่ ๒ ของส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

๑๖.๒.๑ ไม่ต้องเสียอากรหรือได้รับยกเว้นอากรตามภาค ๓ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยแต่ละรายใบตราส่งสินค้ามีราคา FOB (Free on Board) ไม่เกินฉบับละห้าแสนบาท

๑๖.๒.๒ ไม่เป็นของต้องห้าม ของต้องจำกัด หรือของต้องมีเอกสารการอนุญาต/อนุมัติ/รับรองในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรตามกฎหมายหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร

๑๖.๒.๓ ไม่ขอใช้สิทธิประโยชน์ หรือสิทธิพิเศษทางภาษีอากรอื่น ๆ เช่น เขตปลอดอากร คลังสินค้าทัณฑ์บน การคืนอากรทั่วไป การคืนอากรตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ เขตประกอบการเสรี ตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ การชดเชยค่าภาษีอากร ตามพระราชบัญญัติชดเชย

คำภาชีอากรของส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๔ การยกเว้นหรือลดหย่อนอากรตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นต้น

๑๖.๒.๔ ไม่ขอใช้สิทธิยกเว้นอากร ตามภาค ๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัตต์ราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๖.๓ ประเภทที่ ๓ ของอื่น ๆ นอกจากของตามประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒

ข้อ ๑๗ ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกมีหน้าที่ในการจัดทำใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒

ข้อ ๑๘ การปฏิบัติพิธีการศุลกากรส่งออกสำหรับของเร่งด่วนทางบก ก่อนเคลื่อนย้ายของออกจากสถานประกอบการของเร่งด่วนทางบกเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑๘.๑ การจัดทำและส่งข้อมูลบัญชีสินค้าเร่งด่วนขาออกทางบกล่วงหน้า

๑๘.๑.๑ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจัดทำข้อมูลบัญชีสินค้าเร่งด่วนขาออกทางบกล่วงหน้า (Pre - Manifest) ประเภทที่ ๑ ประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓ ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดเป็นรายเที่ยวยานพาหนะและส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร เพื่อแจ้งให้ศุลกากรทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๒ ชั่วโมงแต่ไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง ก่อนยานพาหนะออกป็นอกราชอาณาจักร เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรได้รับข้อมูลบัญชีของเร่งด่วนขาออกทางบกล่วงหน้าแล้ว จะตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นตามเงื่อนไขที่กำหนด หากถูกต้องระบบจะแจ้งกลับเลขที่รับข้อมูลบัญชีสินค้าเร่งด่วนขาออกทางบกล่วงหน้าให้ผู้ส่งข้อมูลทราบ

๑๘.๑.๒ เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรได้รับข้อมูลบัญชีสินค้าเร่งด่วนขาออกทางบกล่วงหน้าแล้ว จะทำการตรวจสอบข้อมูลตามหลักการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้ ดังนี้

๑๘.๑.๒.๑ ของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๑ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดให้ต้องตรวจสอบโดยการเอกซเรย์ก่อนการปล่อยของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๑ ออกไปนอกราชอาณาจักรทั้งหมด

๑๘.๑.๒.๒ ของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๒ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดให้ตรวจสอบเป็นสองกรณี คือ ของที่ได้รับยกเว้นการตรวจ (Green Line) หรือของที่ต้องตรวจสอบ (Red Line) ก่อนการปล่อยของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๒ ออกไปนอกราชอาณาจักร

กรณีมีเหตุแห่งความสงสัยในรายการของของเร่งด่วนขาออกทางบกพนักงานศุลกากรสามารถเลือกตรวจสอบเพิ่มเติมได้

๑๘.๑.๒.๓ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบกลับข้อมูลการเลือกตรวจสอบของเร่งด่วนขาออกทางบกล่วงหน้าประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ให้ผู้ส่งข้อมูลทราบโดยอัตโนมัติ

๑๘.๒ การจัดทำและส่งข้อมูลคำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน สำหรับของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๑

๑๘.๒.๑ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจัดทำข้อมูลคำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนประเภทที่ ๑ เป็นรายเที่ยวยานพาหนะ โดยแต่ละรายการคำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน ให้สำแดงข้อมูลตามรายใบตราส่งสินค้าของแต่ละรายการในเที่ยวยานพาหนะนั้น และให้จัดรวมรายละเอียดชนิดของ และราคาตามบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อแต่ละฉบับตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด โดยให้ระบุสถานที่ตรวจสอบปล่อยเป็นรหัสสถานที่ของสถานประกอบการของเร่งด่วนทางบก

๑๘.๒.๒ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกส่งข้อมูลคำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร ในฐานะผู้ส่งออก

๑๘.๒.๓ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกที่ส่งข้อมูลกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิง โดยไม่ตรวจสอบข้อมูลชื่อผู้ส่งของออกรายใบตราส่งสินค้าในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อของกรมศุลกากร

๑๘.๒.๓.๑ กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูล เพื่อให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกทำการแก้ไขข้อมูลคำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน แล้วส่งข้อมูลการแก้ไขเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรเพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไป

๑๘.๒.๓.๒ กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่คำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนจำนวนสิบสี่หลัก และแจ้งเลขที่คำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนตอบกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูล โดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่ทำมีค่าเป็น "U" และให้ถือเป็นการยื่นคำสั่งซื้อฯ ต่อศุลกากรแล้ว

๑๘.๒.๔ เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรได้รับข้อมูลคำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนจะแจ้งกลับเลขที่คำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนสำหรับของเร่งด่วนขาออกทางบกตามประเภทของข้อมูลการเลือกตรวจสอบให้ผู้ส่งข้อมูลทราบ โดยถือเป็นการอนุมัติคำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน

๑๘.๓ การจัดทำและส่งข้อมูลคำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน สำหรับของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๒

๑๘.๓.๑ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกจัดทำข้อมูลคำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนตามประเภทของการตอบกลับของข้อมูลให้ยกเว้นการตรวจ (Green Line) หรือให้ตรวจสอบราคา และชนิดของ (Red Line) โดยให้สำแดงข้อมูล ดังนี้

๑๘.๓.๑.๑ ในแต่ละรายการคำสั่งซื้อของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนประเภทที่ ๒ ให้สำแดงข้อมูลตามใบตราส่งสินค้าของแต่ละรายการในเที่ยวยานพาหนะนั้น

๑๘.๓.๑.๒ ข้อมูลแต่ละรายใบตราส่งสินค้าให้จัดรวมรายละเอียดชนิดของ และราคาตามบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อแต่ละฉบับ และสำแดงชนิดของที่มีราคาสูงสุดตามบัญชีราคาสินค้าในแต่ละฉบับเป็นชนิดของในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน

๑๘.๓.๑.๓ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกส่งข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร ในฐานะผู้ส่งของออกตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดโดยให้ระบุสถานที่ตรวจปล่อยเป็นรหัสสถานที่ของสถานประกอบการของเร่งด่วนทางบก

๑๘.๓.๒ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกที่ส่งข้อมูลกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิง โดยไม่ตรวจสอบข้อมูลของผู้ส่งของออกรายใบตราส่งสินค้าในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อของกรมศุลกากร

๑๘.๓.๒.๑ กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูล เพื่อให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกทำการแก้ไขข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน แล้วส่งข้อมูลการแก้ไขเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรเพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไป

๑๘.๓.๒.๒ กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนจำนวนสิบสี่หลัก และแจ้งเลขที่คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนตอบกลับไปยังผู้ส่งข้อมูล โดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่หามีค่าเป็น “U” และให้ถือเป็นการยื่นคำร้องฯ ต่อศุลกากรแล้ว

๑๘.๓.๓ เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรได้รับข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนจะแจ้งกลับเลขที่รับข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนสำหรับของเร่งด่วนขาออกทางบกตามประเภทของข้อมูลการเลือกตรวจสอบให้ผู้ส่งข้อมูลทราบ โดยถือเป็นการอนุมัติคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน

๑๘.๔ การจัดทำและส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกสำหรับของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๓

๑๘.๔.๑ ให้ผู้ส่งของออกหรือตัวแทนจัดทำและส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

๑๘.๔.๒ ในการส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกให้ระบุสถานที่ตรวจปล่อยและสถานที่รับบรรทุกเป็นรหัสด่านศุลกากรที่ส่งของออก และบันทึกขอตรวจปล่อยนอกสถานที่

๑๘.๕ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกหรือผู้รับมอบอำนาจนำของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๑ ประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓ ที่ได้ดำเนินการแยกประเภทไว้ต่างหากแล้ว มาตรวจสอบด้วยเทคโนโลยีระบุตัวตนของของตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

๑๘.๖ เมื่อของผ่านการตรวจสอบด้วยเทคโนโลยีระบุตัวตนของของแล้ว ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกนำมาตรวจสอบด้วยเครื่องเอกซเรย์ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนดก่อนพนักงานศุลกากรจะเริ่มดำเนินการตรวจปล่อยของเร่งด่วนทางบกออกไปนอกราชอาณาจักร

๑๘.๖.๑ กรณีไม่มีเหตุอันควรสงสัย ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกติดต่อพนักงานศุลกากรเพื่อทำการตรวจปล่อยของตามระบบบริหารความเสี่ยงต่อไป

๑๘.๖.๒ กรณีมีเหตุอันควรสงสัย พนักงานศุลกากรจะตรวจสอบของนั้น ๆ ไม่ว่าของนั้นจะติดเงื่อนไขตามระบบบริหารความเสี่ยงหรือไม่

๑๘.๗ การตรวจปล่อยของเร่งด่วนขาออกทางบก

๑๘.๗.๑ ของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๑ ที่ผ่านการเอกซเรย์แล้ว

๑๘.๗.๑.๑ กรณีถูกต้องตามสำแดง พนักงานศุลกากรจะบันทึกผลการตรวจปล่อยในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร และอนุญาตให้นำของบรรจุตู้คอนเทนเนอร์เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรต่อไป

๑๘.๗.๑.๒ กรณีตรวจพบว่าของตามรายการใบตราส่งสินค้ารายการใดเป็นความผิด หรือมีเหตุสงสัยในความไม่ถูกต้อง พนักงานศุลกากรจะทำการอายัดและ/หรือดำเนินการจับกุมตามแต่กรณี โดยบันทึกหมายเหตุลงในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน และดำเนินการตรวจปล่อยเฉพาะของส่วนที่ถูกต้องไปก่อน

(๑) สำหรับของตามใบตราส่งสินค้ารายการใดที่เป็นความผิด หรือมีเหตุสงสัยในความไม่ถูกต้อง เมื่อได้มีการตรวจสอบและ/หรือดำเนินการตามกฎหมายแล้ว พนักงานศุลกากรจะบันทึกผลการตรวจปล่อยไว้ในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนฉบับเดิม และให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกยื่นคำร้องขอแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง พร้อมจัดทำใบขนส่งสินค้าขาออกของเร่งด่วนแยกต่างหากจากของเร่งด่วนขาออกทางบกที่ได้ตรวจปล่อยไปบางส่วนแล้ว

(๒) กรณีตรวจสอบพบของตามรายการใบตราส่งสินค้ารายการใดเป็นความผิดในฐานปฏิบัติพิธีการศุลกากรไม่ถูกต้อง (ของผิดประเภท) เมื่อดำเนินการตามกฎหมายแล้ว พนักงานศุลกากรจะดำเนินการยกเลิกข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนของรายใบตราส่งสินค้านั้น พร้อมบันทึกหมายเหตุลงในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร และให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนดำเนินการพิธีการศุลกากรให้ถูกต้องต่อไป

๑๘.๗.๒ ของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๒ ที่ผ่านการเอกซเรย์แล้ว

๑๘.๗.๒.๑ ของเร่งด่วนขาออกทางบกที่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรตอบกลับข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนให้ยกเว้นการตรวจ (Green Line) พนักงานศุลกากรจะไม่ตรวจสอบราคาและชนิดของดังกล่าว และอนุญาตให้นำของบรรจุตู้คอนเทนเนอร์เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรต่อไป

๑๘.๗.๒.๒ ของเร่งด่วนขาออกทางบกที่ระบบคอมพิวเตอร์
ของศุลกากรตอบกลับข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วนให้ตรวจสอบของก่อนปล่อย
(Red Line) พนักงานศุลกากรตรวจสอบราคา และชนิดของดังกล่าว

(๑) กรณีเปิดตรวจถูกต้องตามสำแดง พนักงานศุลกากร
จะบันทึกผลการตรวจปล่อยในคำร้องฯ ของระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรเพื่อส่งออกไป
นอกราชอาณาจักรต่อไป

(๒) กรณีเปิดตรวจพบว่าของตามรายการใบตราส่งสินค้า
รายการใดเป็นความผิด หรือมีเหตุสงสัยในความไม่ถูกต้อง พนักงานศุลกากรจะทำการอายัดและ/หรือ
ดำเนินการจับกุมตามแต่กรณี โดยบันทึกหมายเหตุลงในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน
และดำเนินการตรวจปล่อยเฉพาะของส่วนที่ถูกต้องไปก่อน

(๒.๑) สำหรับของตามใบตราส่งสินค้ารายการใด
ที่เป็นความผิด หรือมีเหตุสงสัยในความไม่ถูกต้อง เมื่อได้มีการตรวจสอบและ/หรือดำเนินการ
ตามกฎหมายแล้ว พนักงานศุลกากรจะบันทึกผลการตรวจปล่อยไว้ในคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออก
โดยรีบด่วนฉบับเดิม และให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกยื่นคำร้องขอแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง
พร้อมจัดทำใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนแยกต่างหากจากของเร่งด่วนขาออกทางบกที่ได้ตรวจปล่อย
ไปบางส่วนแล้ว

(๒.๒) กรณีตรวจสอบพบของตามรายการ
ใบตราส่งสินค้ารายการใดเป็นความผิดในฐานปฏิบัติพิธีการศุลกากรไม่ถูกต้อง (ของผิดประเภท)
เมื่อดำเนินการตามกฎหมายแล้ว พนักงานศุลกากรจะดำเนินการยกเลิกข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วน
ออกโดยรีบด่วนของรายใบตราส่งสินค้าของนั้น พร้อมบันทึกหมายเหตุลงในระบบคอมพิวเตอร์
ของศุลกากร และให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกดำเนินพิธีการศุลกากรให้ถูกต้องต่อไป

๑๘.๗.๓ ของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๓ ที่ผ่านการเอกซเรย์แล้ว
พนักงานศุลกากรจะทำตรวจสอบพิกัด ราคา และของทุกรายการ

๑๘.๗.๓.๑ กรณีถูกต้อง พนักงานศุลกากรจะบันทึกผล
การตรวจปล่อยของในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร และอนุญาตให้นำของบรรจุตู้คอนเทนเนอร์
เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรต่อไป

๑๘.๗.๓.๒ กรณีไม่ถูกต้อง พนักงานศุลกากรจะทำการบันทึกจับกุม
และดำเนินการด้านคดีต่อไป

๑๘.๘ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกทำการบรรจุของเข้าตู้คอนเทนเนอร์
ที่จะทำการขนส่งด้วยยานพาหนะไปนอกราชอาณาจักร และติดตั้งระบบควบคุมการเคลื่อนย้ายของ
หรือ SEAL ภายใต้เทคโนโลยีที่กรมศุลกากรกำหนด

๑๘.๘ เมื่อผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกทำการบรรจุของเรียบร้อยแล้ว ให้จัดทำและส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ดังนี้

๑๘.๘.๑ ของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๑

๑๘.๘.๑.๑ การจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนประเภทที่ ๑ ให้ส่งข้อมูล ดังนี้

(๑) ให้ส่งข้อมูลแต่ละรายการใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนประเภทที่ ๑ ตามใบตราส่งสินค้าของแต่ละรายการในยานพาหนะเดียวกัน ๆ โดยแต่ละรายการในใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วน ให้ส่งข้อมูลรายละเอียดของของ และประเภทพิกัดตามชนิดของของที่มีมูลค่ารวมมากที่สุด และส่งราคาเป็นราคารวม ตามบัญชีราคาของ (Invoice) หรือเอกสารกำกับหีบห่อของของนั้น

(๒) ให้ส่งเลขที่ใบตราส่งสินค้า เมืองปลายทางไว้ในส่วนของรายละเอียดใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๓) ให้ระบุสถานที่รับบรรจุทุกเป็นรหัสสถานที่ของด่านศุลกากรที่ทำการส่งออก และระบุสถานที่ตรวจปล่อยเป็นรหัสสถานที่ของสถานประกอบการของเร่งด่วนทางบก ไว้ในส่วนของรายละเอียดใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๔) ใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนประเภทที่ ๑ หนึ่งฉบับ สามารถรวมทุกใบตราส่งสินค้าของแต่ละรายการในยานพาหนะเดียวกัน โดยทุกรายการต้องมีเลขที่คำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรับตัวเลขเดียวกันทั้งฉบับ

๑๘.๘.๑.๒ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรในฐานะผู้ส่งออก

๑๘.๘.๑.๓ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกที่ส่งข้อมูลกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิง โดยไม่ตรวจสอบข้อมูลชื่อผู้ส่งของออกรายใบตราส่งสินค้าในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อของกรมศุลกากร

(๑) กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูล เพื่อให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกทำการแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วน แล้วส่งข้อมูลการแก้ไขเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรเพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไป

(๒) กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่ใบขนสินค้าขาออกของเร่งด่วนจำนวนสิบสี่หลัก และแจ้งเลขที่ใบขนสินค้า

ขาออกของเรือด่วนตอบกลับไปยังผู้ส่งข้อมูล โดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่ห้ามมีค่าเป็น “Y” และให้ถือเป็นการยื่นใบขนส่งสินค้าขาออกของเรือด่วนต่อศุลกากรแล้ว

กรณีที่มีผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกได้จัดส่งข้อมูลใบขนส่งสินค้าขาออกของเรือด่วนโดยรวมหมวดหมู่ชนิดของไว้ในข้อมูล และได้รับการตรวจปล่อยของออกจากอาคารศุลกากรแล้ว จะไม่สามารถร้องขอแก้ไขข้อมูลใบขนส่งสินค้าขาออกของเรือด่วน เพื่อแยกรายละเอียดของชนิดของในภายหลังได้

๑๘.๙.๒ ของเรือด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๒

๑๘.๙.๒.๑ การจัดทำข้อมูลใบขนส่งสินค้าขาออกของเรือด่วนประเภทที่ ๒ ให้สำแดงข้อมูล ดังนี้

(๑) ให้สำแดงข้อมูลแต่ละรายการใบขนส่งสินค้าขาออกของเรือด่วนประเภทที่ ๒ ตามรายใบตราส่งสินค้าในยานพาหนะที่เกี่ยวเนื่องกัน โดยแต่ละรายการในใบขนส่งสินค้าขาออกของเรือด่วน ให้สำแดงข้อมูลรายละเอียดของของ และประเภทพิกัด ตามชนิดของของที่มีมูลค่ารวมมากที่สุด และสำแดงราคาเป็นราคารวม ตามบัญชีราคาของ (Invoice) หรือเอกสารกำกับที่บ่งชี้ของของนั้น

(๒) ให้สำแดงเลขที่ใบตราส่งสินค้า เมื่อถึงปลายทางไว้ในส่วนของรายละเอียดใบขนส่งสินค้าขาออกของเรือด่วนตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๓) ให้ระบุสถานที่รับบรรทุกทุกเป็นรหัสสถานที่ของด่านศุลกากรที่ส่งของออก และระบุสถานที่ตรวจปล่อยเป็นรหัสสถานที่ของสถานประกอบการของเรือด่วนทางบก ไว้ในส่วนของรายละเอียดใบขนส่งสินค้าขาออกของเรือด่วนตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด

(๔) ใบขนส่งสินค้าขาออกของเรือด่วนประเภทที่ ๒ หนึ่งฉบับ สามารถรวมใบตราส่งสินค้าของแต่ละรายการในยานพาหนะที่เกี่ยวเนื่องกันได้ไม่เกินสี่สิบรายการ โดยทุกรายการต้องมีเลขที่คำร้องขอส่งของเรือด่วนออกโดยรับด้วยเลขเดียวกันทั้งฉบับ

๑๘.๙.๒.๒ ให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกส่งข้อมูลใบขนส่งสินค้าขาออกของเรือด่วนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรในฐานะผู้ส่งของออก

๑๘.๙.๒.๓ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกที่ส่งข้อมูลกับแฟ้มข้อมูลอ้างอิง โดยไม่ตรวจสอบข้อมูลชื่อผู้ส่งของออกรายใบตราส่งสินค้าในระบบทะเบียนผู้มาติดต่อของกรมศุลกากร

(๑) กรณีพบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะตอบข้อผิดพลาดกลับไปให้ผู้ส่งข้อมูล เพื่อให้ผู้ประกอบการของเรือด่วนทางบกทำการ

แก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเรือต้น แล้วส่งข้อมูลการแก้ไขเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร เพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไป

(๒) กรณีไม่พบข้อผิดพลาด ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะกำหนดเลขที่ใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นจำนวนสิบสี่หลัก และแจ้งเลขที่ใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นตอบกลับไปยังผู้ส่งข้อมูล โดยกำหนดประเภทของเอกสารหลักที่ห้ามีค่าเป็น “Y” และให้ถือเป็นการยื่นใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นต่อศุลกากรแล้ว

กรณีที่ผู้ประกอบการของเรือต้นทางบกได้จัดส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเรือต้นโดยรวมหมวดหมู่ชนิดของไว้ในข้อมูล และได้รับการตรวจสอบปล่อยของออกจากอาคารศุลกากรแล้ว จะไม่สามารถร้องขอแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาออกของเรือต้น เพื่อแยกรายละเอียดของชนิดของในภายหลังได้

๑๘.๑๐ ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นทางบกจัดทำ และส่งข้อมูลใบกำกับการขนย้ายสินค้าสำหรับของเรือต้นขาออกทางบกประเภทที่ ๑ ประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓ ตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด โดยระบุข้อมูล ดังนี้

๑๘.๑๐.๑ ให้ระบุสถานที่รับบรรทุกเป็นรหัสด้านศุลกากรที่ส่งของออก สถานที่บรรจุของเป็นรหัสสถานที่ของสถานประกอบการของเรือต้นทางบก

๑๘.๑๐.๒ ระบุเลขที่ใบขนสินค้าขาออกของเรือต้น ไว้ในส่วนของรายละเอียดใบกำกับการขนย้ายสินค้า

๑๘.๑๐.๓ ระบุหมายเลขระบบควบคุมการเคลื่อนย้ายของภายใต้เทคโนโลยีที่กรมศุลกากรกำหนด หรือหมายเลข SEAL ในช่อง e-Seal Number

๑๘.๑๑ ก่อนการเคลื่อนย้ายยานพาหนะออกจากสถานประกอบการของเรือต้นทางบกไปยังด่านศุลกากรที่ทำการส่งของออก ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นทางบกติดต่อพนักงานศุลกากร เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของระบบควบคุมการเคลื่อนย้ายของ หรือ SEAL ภายใต้เทคโนโลยีที่กรมศุลกากรกำหนด

ข้อ ๑๙ เมื่อยานพาหนะมาถึงด่านศุลกากรที่ทำการส่งออกให้ดำเนินการ ดังนี้

๑๙.๑ ให้ผู้ประกอบการของเรือต้นทางบกติดต่อหน่วยบริการศุลกากรพร้อมแจ้งเลขที่ใบกำกับการขนย้ายสินค้า เพื่อทำการตัดบัญชีใบกำกับการขนย้ายสินค้ากับใบขนสินค้าในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

๑๙.๒ พนักงานศุลกากรจะทำการตรวจสอบข้อมูลใบกำกับการขนย้ายสินค้าในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร และความเรียบร้อยของระบบควบคุมการเคลื่อนย้ายของ หรือ SEAL ภายใต้เทคโนโลยีที่กรมศุลกากรกำหนด กรณีถูกต้อง พนักงานศุลกากรจะทำการตัดบัญชีใบกำกับการขนย้ายสินค้าในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

หน้า ๓๓

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๒๒๕ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๘ กันยายน ๒๕๖๓

๑๙.๓ เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ทำการตัดบัญชีใบกำกับการขนย้ายสินค้าเรียบร้อยแล้ว จะแจ้งสถานะการส่งการตรวจไปยังผู้ส่งข้อมูลใบขนส่งสินค้าขาออก

๑๙.๓.๑ กรณีส่งการตรวจเป็น “ยกเว้นการตรวจ” (Green Line) พนักงานศุลกากรจะไม่ทำการตรวจสอบของทางกายภาพ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก ปฏิบัติพิธีการศุลกากรเพื่อส่งของออกต่อไป

๑๙.๓.๒ กรณีส่งการตรวจเป็น “ตรวจสอบพิกัด ราคา และของ” (Red Line) ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑๙.๓.๒.๑ ของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ พนักงานศุลกากรจะตรวจสอบข้อมูลคำร้องขอส่งของเร่งด่วนออกโดยรีบด่วน โดยไม่ทำการตรวจสอบของทางกายภาพอีก ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกปฏิบัติพิธีการศุลกากรเพื่อส่งของออกต่อไป

๑๙.๓.๒.๒ ของเร่งด่วนขาออกทางบกประเภทที่ ๓ พนักงานศุลกากรจะตรวจสอบข้อมูลการตรวจปล่อยของในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร หากไม่มีเหตุอันควรสงสัย พนักงานศุลกากรจะบันทึกผลการตรวจปล่อย และให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกปฏิบัติพิธีการศุลกากรเพื่อส่งของออกต่อไป

ข้อ ๒๐ เมื่อยานพาหนะมาถึงด่านพรมแดน ให้ดำเนินการ ดังนี้

๒๐.๑ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกติดต่อพนักงานศุลกากรประจำด่านพรมแดนพร้อมแจ้งเลขที่ใบกำกับการขนย้ายสินค้า เพื่อทำการรับบรรทุกสินค้า

๒๐.๒ พนักงานศุลกากรจะทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลใบกำกับการขนย้ายสินค้าในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร และความเรียบร้อยของระบบควบคุมการเคลื่อนย้ายของ หรือ SEAL ภายใต้เทคโนโลยีที่กรมศุลกากรกำหนด

๒๐.๓ ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกนำของออกไปนอกราชอาณาจักร

๒๐.๔ พนักงานศุลกากรจะทำการรับบรรทุกสินค้าในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร โดยระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะแจ้งข้อมูลไปยังผู้ส่งข้อมูลใบกำกับการขนย้ายสินค้า และผู้ส่งข้อมูลใบขนส่งสินค้าขาออกให้ทราบถึงวันและเวลาที่ได้ทำการรับบรรทุกของ

ข้อ ๒๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

กฤษฎา จีนะวิจารณะ

อธิบดีกรมศุลกากร

สัญญาประกันและทัณฑ์บน
ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก

.....

เขียนที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้า (ชื่อนิติบุคคล) ทะเบียนนิติบุคคลเลขที่
สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย ถนน ตำบล/แขวง
อำเภอ/เขต จังหวัด โดย (นาย/นาง/นางสาว) ตำแหน่ง
เป็นผู้มีอำนาจดำเนินการแทน ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะเรียกว่า “ผู้ให้สัญญา” ขอทำสัญญาประกันและทัณฑ์บน
ให้ไว้ต่อกรมศุลกากร เพื่อผูกพันรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบก

โดยหนังสือนี้ ข้าพเจ้าขอให้สัญญาต่อกรมศุลกากรว่าจะปฏิบัติตามข้อสัญญาและข้อกำหนด
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้ให้สัญญาจะปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศกรมศุลกากร
ทั้งที่ใช้บังคับอยู่แล้ว และที่จะออกใช้บังคับต่อไปในภายหน้า

ข้อ ๒ ผู้ให้สัญญายินยอมผูกพันตนรับผิดชอบในการกระทำใดๆ ที่พนักงานควบคุมการขนส่ง
หรือพนักงานขับรถของผู้ให้สัญญา หรือบุคคลอื่นที่ผู้ให้สัญญาได้ว่าจ้าง ได้กระทำไปในการดำเนินการต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับศุลกากรในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับของเร่งด่วนทางบก

ข้อ ๓ ผู้ให้สัญญาขอรับรองว่าเอกสารต่างๆ ที่จะยื่นต่อกรมศุลกากรในการปฏิบัติพิธีการ
ศุลกากรเกี่ยวกับของที่นำเข้า-ส่งออกของเร่งด่วน (Import-Export Express Consignments) และเอกสาร
เกี่ยวกับการนำเข้า-ส่งออกของเร่งด่วน ทุกฉบับเป็นเอกสารที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงทุกประการ
และมีรายละเอียดเพียงพอที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบราคา ประเภทพิกัดอัตราศุลกากร ตลอดจน
การดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการศุลกากร

ข้อ ๔ ผู้ให้สัญญาจะใช้ความระมัดระวังในการควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงานของผู้ให้สัญญา
และบริษัท ห้าง ร้าน ตลอดจนบุคคลใดๆ ที่ใช้บริการด้านพิธีการศุลกากรของผู้ให้สัญญาอย่างใกล้ชิด มิให้มีการ
ปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศกรมศุลกากร หรือกระทำการอื่นใดที่เป็นความผิด
ต่อกฎหมายศุลกากรหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร

ข้อ ๕ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าผู้ให้สัญญา หรือบริษัท ห้าง ร้าน ตลอดจน
บุคคลใดๆ ที่ใช้บริการด้านพิธีการศุลกากรของผู้ให้สัญญา ชำระภาษีอากรไว้ไม่ครบถ้วน ผู้ให้สัญญายินยอมชำระ
ภาษีอากรเพิ่มเติมให้ครบถ้วนพร้อมกับเงินเพิ่มตามกฎหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากกรมศุลกากร
โดยไม่มีข้อโต้แย้งใดๆ ทั้งสิ้น

ข้อ ๖ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศ
กรมศุลกากร หรือมีการกระทำการอื่นใดที่เป็นความผิดต่อกฎหมายศุลกากรหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
การศุลกากร ไม่ว่าจะเป็นการกระทำในนามของผู้ให้สัญญา หรือบริษัท ห้าง ร้าน ตลอดจนบุคคลใดๆ ที่ใช้บริการ
ด้านพิธีการศุลกากรของผู้ให้สัญญา หรือการกระทำของบริวารของผู้ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ให้สัญญายินยอมรับผิดชอบ
ชำระค่าปรับ ค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าเสียหายทั้งปวงให้แก่กรมศุลกากร โดยผู้ให้สัญญาจะนำเงินไปชำระ
ให้แก่กรมศุลกากรภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร การบังคับชำระค่าปรับ
ค่าสินไหมทดแทน ค่าเสียหาย ไม่เป็นเหตุให้ผู้กระทำผิดหลุดพ้นจากการที่จะต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

๒

ข้อ ๗ ผู้ให้สัญญายินยอมให้กรมศุลกากรแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมข้อตกลงของสัญญานี้ได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า และผู้ให้สัญญายินยอมที่จะปฏิบัติตามทุกประการ

ข้อ ๘ เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา ผู้ให้สัญญาได้วางหลักประกันตามหนังสือค้ำประกันของ () ธนาคาร () สถาบันการเงิน เลขที่ ลงวันที่ จำนวน บาท (.....) มาพร้อมกับสัญญาแล้ว และหากมีความรับผิดชอบที่ผู้ให้สัญญาจะต้องชำระเงินให้แก่กรมศุลกากรมากกว่าจำนวนเงินค้ำประกันดังกล่าว ผู้ให้สัญญายินยอมที่จะรับผิดชอบใช้ให้กรมศุลกากรจนครบถ้วน

ผู้ให้สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความสำคัญในสัญญาประกันและพันธบัตรฉบับนี้แล้ว เห็นเป็นการถูกต้องตรงตามความประสงค์ และยินยอมผูกพันตามสัญญานี้ทุกประการ จึงลงลายมือชื่อ และประทับตราเครื่องหมายของผู้ให้สัญญาไว้เป็นหลักฐานสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ) ผู้ให้สัญญา
(.....) (ประทับตราบริษัท)

(ลงชื่อ) ผู้ให้สัญญา
(.....)

(ลงชื่อ) พยาน
(.....)

(ลงชื่อ) พยาน
(.....)

ผู้รับสัญญา

(.....)

อธิบดีกรมศุลกากร/ผู้ได้รับมอบหมาย

วันที่ เดือน พ.ศ.

ภาคผนวก ง.

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมในการขายสินค้าให้แก่ผู้บริโภคระหว่างผู้ขายในต่างประเทศซึ่งไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มกับผู้ขายในประเทศไทยซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบกับประเทศไทยต้องปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศซึ่งให้กำหนดราคาขั้นต่ำของของที่นำเข้าแต่ละรายการเพื่อให้คุ้มค่ากับการจัดเก็บอากรศุลกากร อันเพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ให้ยกเว้นอากรสำหรับของที่นำเข้า ซึ่งแต่ละรายการผู้รับในประเทศมีราคารวมค่าขนส่งและค่าประกันภัย (CIF) ที่มีมูลค่ามากกว่าหนึ่งบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท
- ข้อ ๒ ผู้นำของเข้าต้องปฏิบัติตามพิธีการที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศกำหนด
- ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

พิชัย ชุมหวชิร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ภาคผนวก จ.

ประกาศกรมศุลกากรที่ 116/2567 เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตาม
ประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

ประกาศกรมศุลกากร

ที่ ๑๑๖/๒๕๖๗

เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามประเภท ๑๒ ภาค ๔
แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมในการขายสินค้าให้แก่ผู้บริโภคระหว่างผู้ขายในต่างประเทศซึ่งไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มกับผู้ขายในประเทศไทยซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และเพื่อให้การยกเว้นอากรสำหรับของที่นำเข้าซึ่งแต่ละรายมีราคาไม่เกินที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศกำหนด ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตามประเภท ๑๒ ภาค ๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นการชั่วคราวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

อาศัยอำนาจตามความในประเภท ๑๒ ภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๗ อธิบดีกรมศุลกากรด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ของที่นำเข้า ซึ่งแต่ละรายมีราคาไม่เกินหนึ่งบาท ได้รับยกเว้นอากร
- ข้อ ๒ ราคา หมายถึง ราคาศุลกากร
- ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
- ข้อ ๔ มิให้นำประกาศกรมศุลกากร ที่ ๑๙๑/๒๕๖๑ เรื่อง หลักเกณฑ์ของนำเข้าที่ได้รับยกเว้นอากรตามประเภท ๑๒ ของภาค ๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ มาใช้บังคับกับของที่นำเข้าในระหว่างที่ประกาศนี้ใช้บังคับ
- ข้อ ๕ บรรดาประกาศอื่นใดของกรมศุลกากรในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในประกาศนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

นิติ วิทยาเต็ม

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมศุลกากร

ภาคผนวก ฉ.

ประกาศกรมศุลกากรที่ 129/2567 เรื่อง หลักเกณฑ์และการปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับการ
ยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับการนำเข้าของที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท

ประกาศกรมศุลกากร

ที่ ๑๒๘/๒๕๖๗

เรื่อง หลักเกณฑ์และการปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับการยกเว้นอากรศุลกากร
สำหรับการนำเข้าของที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท

เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และพิธีการศุลกากรสำหรับการนำเข้าของที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท ตามที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมในการขายสินค้าให้แก่ผู้บริโภคระหว่างผู้ขายในต่างประเทศซึ่งไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มกับผู้ขายในประเทศซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบกับประเทศไทยต้องปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศซึ่งให้กำหนดราคาขั้นต่ำของของที่นำเข้าแต่ละรายการเพื่อให้คุ้มค่ากับการจัดเก็บอากรศุลกากร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ อธิบดีกรมศุลกากร ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับการนำเข้าของ ซึ่งแต่ละรายการผู้รับในประเทศที่มีราคารวมค่าขนส่งและค่าประกันภัย (CIF) ที่มีมูลค่ามากกว่าหนึ่งบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท ตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ข้อ ๒ บรรดาประกาศอื่นใดของกรมศุลกากรในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในประกาศนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๓ ราคา หมายถึง ราคาศุลกากร

ส่วนที่ ๑

**การปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำเข้าทั่วไปและการปฏิบัติพิธีการศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วนขาเข้า
ที่มีผู้โดยสารนำพาในลักษณะถุงมือตัว (Courier) บนท่าอากาศยาน**

ข้อ ๔ ให้ผู้นำของเข้าปฏิบัติพิธีการศุลกากรตามประกาศกรมศุลกากรว่าด้วยการปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๕ ผู้นำของเข้าซึ่งแต่ละรายการผู้รับในประเทศมีราคารวมค่าขนส่งและค่าประกันภัย (CIF) ที่มีมูลค่ามากกว่าหนึ่งบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท ที่ประสงค์จะใช้สิทธิยกเว้นอากรตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้จัดทำใบขนสินค้าตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด โดยบันทึกในช่องสิทธิพิเศษของแต่ละรายการระบุเป็น “LVG”

ให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้กับการปฏิบัติพิธีการศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วนขาเข้าที่มีผู้โดยสารนำพาในลักษณะถุงมือตัว (Courier) บนท่าอากาศยาน โดยอนุโลม

๒

ส่วนที่ ๒

การปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำเข้าของเร่งด่วนทางอากาศยาน

ข้อ ๖ ของนำเข้าซึ่งแต่ละรายผู้รับในประเทศมีราคารวมค่าขนส่งและค่าประกันภัย (CIF) ที่มีมูลค่ามากกว่าหนึ่งบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท และไม่เป็นของต้องห้ามของต้องจำกัด ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนนำพิธีการศุลกากรสำหรับของเร่งด่วนขาเข้าประเภทที่ ๒ ของประกาศกรมศุลกากร ที่ ๑๓๐/๒๕๖๑ เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วยกระบวนการทางศุลกากรเกี่ยวกับของเร่งด่วน ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และประกาศกรมศุลกากร ที่ ๖๖/๒๕๖๑ เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากร ณ เขตปลอดอากรท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาปฏิบัติโดยอนุโลม โดยบันทึกในช่องสิทธิพิเศษของแต่ละรายการระบุเป็น “LVG” เว้นแต่ขั้นตอนการชำระค่าภาษี ให้ดำเนินการตามของเร่งด่วนขาเข้าประเภทที่ ๓

ข้อ ๗ ใบเสร็จรับเงินตามใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วนทางอากาศยาน ให้ใช้ใบเสร็จรับเงินตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนด (กศก. ๑๒๒)

กรณีการชำระค่าภาษีอากร ค่าธรรมเนียมศุลกากร รายได้อื่น และเงินประกัน ผ่านช่องทาง การให้บริการของธนาคารหรือตัวแทนรับชำระ (Bill Payment) ผู้ประกอบการสามารถพิมพ์ใบเสร็จรับเงิน กศก. ๑๒๓ ที่ชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามที่ประกาศกรมศุลกากรกำหนด

ส่วนที่ ๓

การปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำเข้าของเร่งด่วนทางบก

ข้อ ๘ ของนำเข้าซึ่งแต่ละรายผู้รับในประเทศมีราคารวมค่าขนส่งและค่าประกันภัย (CIF) ที่มีมูลค่ามากกว่าหนึ่งบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท และไม่เป็นของต้องห้ามของต้องจำกัด ให้ผู้ประกอบการของเร่งด่วนทางบกนำพิธีการศุลกากรสำหรับของเร่งด่วนขาเข้าประเภทที่ ๒ ของประกาศกรมศุลกากร ที่ ๑๓๐/๒๕๖๓ เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากรว่าด้วยกระบวนการทางศุลกากรสำหรับของเร่งด่วนทางบก ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ มาปฏิบัติโดยอนุโลม โดยบันทึกในช่องสิทธิพิเศษของแต่ละรายการระบุเป็น “LVG” เว้นแต่ขั้นตอนการชำระค่าภาษี ให้ดำเนินการตามของเร่งด่วนขาเข้าประเภทที่ ๓

ข้อ ๙ ใบเสร็จรับเงินตามใบขนสินค้าขาเข้าของเร่งด่วนทางบก ให้ใช้ใบเสร็จรับเงินตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนด (กศก. ๑๒๒)

กรณีการชำระค่าภาษีอากร ค่าธรรมเนียมศุลกากร รายได้อื่น และเงินประกัน ผ่านช่องทาง การให้บริการของธนาคารหรือตัวแทนรับชำระ (Bill Payment) ผู้ประกอบการสามารถพิมพ์ใบเสร็จรับเงิน กศก. ๑๒๓ ที่ชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามที่ประกาศกรมศุลกากรกำหนด

ส่วนที่ ๔

การปฏิบัติพิธีการศุลกากรนำของออกจากเขตปลอดอากรกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ภายในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

เพื่อใช้หรือจำหน่ายภายในประเทศ

ข้อ ๑๐ ของนำเข้าซึ่งแต่ละรายผู้รับในประเทศมีราคารวมค่าขนส่งและค่าประกันภัย (CIF) ที่มีมูลค่ามากกว่าหนึ่งบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท และไม่เป็นของต้องห้ามของต้องจำกัด ให้ผู้ประกอบการกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์นำพิธีการศุลกากรสำหรับของประเภทที่ ๒ ของประกาศกรมศุลกากร ที่ ๒๐๔/๒๕๖๒ เรื่อง การปฏิบัติพิธีการศุลกากร ณ เขตปลอดอากรกิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ภายในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ มาปฏิบัติโดยอนุโลม โดยบันทึกในช่องสิทธิพิเศษของแต่ละรายการระบุเป็น “LVG”

ข้อ ๑๑ ใบเสร็จรับเงินตามใบขนส่งสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ให้ใช้ใบเสร็จรับเงินตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนด (กศก. ๑๒๒)

กรณีการชำระค่าภาษีอากร ค่าธรรมเนียมศุลกากร รายได้อื่น และเงินประกัน ผ่านช่องทาง การให้บริการของธนาคารหรือตัวแทนรับชำระ (Bill Payment) ผู้ประกอบการสามารถพิมพ์ใบเสร็จรับเงิน กศก. ๑๒๓ ที่ชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามที่ประกาศกรมศุลกากรกำหนด

ส่วนที่ ๕

การปฏิบัติพิธีการศุลกากรการนำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

ข้อ ๑๒ การตรวจคัดและการปฏิบัติกับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท ไม่ว่าผู้รับจะเป็นบุคคลหรือบริษัทห้างร้าน และอยู่ ณ จังหวัดใด ซึ่งกรมศุลกากรมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนกรมสรรพากร ให้ดำเนินการดังนี้

(๑๒.๑) ของรายใดซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นของที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามหลักเกณฑ์ข้างต้น พนักงานศุลกากร หน่วยงานตรวจคัดสิ่งของทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ จะตรวจสอบโดยการเอ็กซเรย์ (X-ray) และเปิดตรวจเพื่อประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มต่อหน้าพนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และบันทึกจำนวนเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มไว้บนหีบห่อของ เว้นแต่กรณีที่ใช้ใบอนุญาต (CN ๒๒/CN ๒๓) มีข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับของครบถ้วน ได้แก่ ชนิด ปริมาณ น้ำหนัก ราคา ค่าไปรษณีย์การ (POSTAGE) รวมทั้งรายละเอียดอื่นที่สามารถประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มได้ และไม่มีเหตุอันควรสงสัย พนักงานศุลกากรจะประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มตามข้อมูลที่สำแดงในใบอนุญาต (CN ๒๒/CN ๒๓) โดยไม่ต้องเปิดตรวจก็ได้

(๑๒.๒) หีบห่อของที่เปิดตรวจและประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ให้พนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด คัดเทพกาวพลาสติกปิดรอยเปิด หรือรอยฉีกขาดให้เรียบร้อย และประทับข้อความไว้ที่หีบห่อว่า “เปิดตรวจ/ปิดผนึก โดยพนักงานศุลกากร ร่วมกับเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ EXAMINED / SEALED BY CUSTOMS AND POSTAL OFFICERS” ต่อจากนั้น พนักงานศุลกากรจะบันทึกข้อมูลลงในระบบใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ตามที่ปรากฏบนเจ้าหน้าที่หีบห่อ คือ หมายเลขติดตามพัสดุ (tracking number) เจ้าหน้าที่หีบห่อ ชื่อ-นามสกุล ผู้รับ รวมทั้งรายละเอียดของที่ได้เปิดตรวจและประเมิน ซึ่งได้แก่ ชนิดของที่ตรวจพบ ปริมาณ น้ำหนัก ราคาประเมิน ประเภทพัสดุฯ รหัสรายได้ ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งชื่อพนักงานศุลกากรผู้ประเมิน และ วัน เดือน ปี ที่นำเข้า เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร และพิมพ์ใบสั่งเก็บเงิน (Order form) จำนวน ๒ ฉบับ ผนึกติดไปกับหีบห่อและส่งมอบให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด นำจ่ายให้ผู้รับต่อไป

ข้อ ๑๓ การชำระเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม

ก่อนที่ผู้รับจะได้รับของจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ไม่ว่ากรณีใด ๆ ผู้รับมีหน้าที่ตามประมวลรัษฎากรที่จะต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มก่อนเสมอ โดยรูปแบบและวิธีการที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

(๑๓.๑) พนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะเป็นผู้นำส่งของให้กับผู้รับ โดยหีบห่อของจะมี “เอกสารใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) พร้อมคิวอาร์โค้ด (QR Code)” ผนึกไว้กับหีบห่อของที่ระบุถึงภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้รับมีหน้าที่ต้องเสีย เพื่ออำนวยความสะดวกในการชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าว และคำแนะนำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้รับชำระภาษีมูลค่าเพิ่มเรียบร้อยแล้ว พนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะส่งมอบหีบห่อของให้กับผู้รับ

(๑๓.๒) กรณีผู้รับไม่สามารถชำระภาษีมูลค่าเพิ่มผ่านคิวอาร์โค้ด (QR Code) ที่ปรากฏบนใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ที่ผนึกไปกับหีบห่อได้ พนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะนำหีบห่อไปเก็บรักษา ณ ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง และผู้รับสามารถนำใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ที่ผนึกไปกับหีบห่อ

๔

ไปติดต่อธนาคารที่กำหนดเพื่อชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม และนำหลักฐานการชำระเงิน อาทิ ใบเสร็จรับเงิน สำเนาใบนำฝากของธนาคาร ไปติดต่อรับของ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง ภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) จากพนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

หากผู้รับไม่ติดต่อรับของ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ของจะถูกส่งคืนต้นทาง ต่างประเทศ โดยผู้รับสามารถรับเงินค่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระไว้คืนได้ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๑๓.๓) กรณีไม่มีผู้รับพนักงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะออกใบนำจ่าย พร้อมใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ไว้ ณ ที่อยู่ผู้รับ และนำหีบห่อไปเก็บรักษา ณ ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทาง โดยผู้รับสามารถชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามวิธีการที่กำหนดไว้ และรับของได้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ออกใบนำจ่าย หากผู้รับไม่ติดต่อรับของ ภายใน ๑๕ วัน ของจะถูกส่งคืนต้นทาง ต่างประเทศ

ข้อ ๑๔ สิทธิโต้แย้งการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่ม

กรณีผู้รับไม่เห็นด้วยกับการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มตามเอกสารใบสั่งเก็บเงิน (Order Form) ผู้รับมีสิทธิโต้แย้งการประเมินภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับใบสั่งเก็บเงิน (Order form) โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

(๑๔.๑) ผู้รับยื่นคำร้องขอโต้แย้งการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามแบบแนบท้าย ประกาศนี้ หรือที่เว็บไซต์ <http://www.postal.customs.go.th> พร้อมเอกสารใบสั่งเก็บเงิน (Order form) ที่ผนึกติดไปกับหีบห่อ โดยสามารถยื่นด้วยตนเอง ณ ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ หรือทางไปรษณีย์ อีเล็กทรอนิกส์ postal.re@customs.go.th

(๑๔.๒) กรณีให้ลดหย่อน ให้พนักงานศุลกากรพิจารณาข้อโต้แย้งและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้รับ โดยปฏิบัติตามข้อ (๑๒.๒) และส่งมอบเฉพาะใบสั่งเก็บเงิน (Order form) จำนวน ๒ ฉบับ ให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด นำจ่ายให้ผู้รับต่อไป

(๑๔.๓) กรณีไม่ลดหย่อน ให้พนักงานศุลกากรแจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้รับ

ข้อ ๑๕ วิธีการพิมพ์ใบเสร็จรับเงิน (กศก. ๑๒๓)

ผู้รับสามารถพิมพ์ใบเสร็จรับเงินได้ที่ <https://e-tracking.customs.go.th> หรือติดต่อขอใบเสร็จรับเงินได้ที่สำนักงานหรือด่านศุลกากรทุกแห่ง โดยเป็นไปตามเงื่อนไขที่กรมศุลกากรกำหนด

ข้อ ๑๖ กรณีผู้รับที่มีชื่อปรากฏบนจำหน่ายหีบห่อปฏิเสธการรับของโดยชัดแจ้ง บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะส่งของคืนต้นทางต่างประเทศ

ข้อ ๑๗ การส่งคืนสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

(๑๗.๑) กรณีตามข้อ (๑๓.๒) (๑๓.๓) และ ข้อ ๑๖ ให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จัดทำรายงานหีบห่อของที่ส่งคืนต้นทางต่างประเทศให้ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ทราบเป็นรายเดือน

(๑๗.๒) กรณีที่ไม่สามารถส่งคืนต้นทางต่างประเทศได้ ให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ส่งของคืนส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์เพื่อดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อ ๑๘ สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศที่มีผู้มาขอรับภายหลังที่ส่งคืนไปแล้ว

กรณีตามข้อ (๑๗.๒) หากของยังมีได้ส่งคืนต้นทางต่างประเทศและถ้ามีผู้มาขอรับ ให้ติดต่อส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ เพื่อชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่มและรับของด้วยตนเอง

ข้อ ๑๙ หากผู้รับได้รับหีบห่อไปจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยยังมีได้ชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ครบถ้วน ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย ซึ่งส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์ กรมศุลกากรจะตรวจสอบข้อมูลค้างชำระกับข้อมูลสถานะสิ่งของของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หากพบการกระทำผิด กรมศุลกากรจะดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕

ข้อ ๒๐ ของประเภทที่ ๓ ที่ต้องจัดทำใบขนสินค้า ผู้นำเข้าที่ประสงค์จะใช้สิทธิยกเว้นอากร ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้จัดทำตามมาตรฐานที่กรมศุลกากรกำหนด โดยบันทึกในช่องสิทธิพิเศษ ของแต่ละรายการระบุเป็น “LVG”

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

อ.พ. อรรถพร

(นายธีรชัย อัดนวนิช)

อธิบดีกรมศุลกากร

แบบท้ายประกาศกรมศุลกากรที่.../๒๕๖๗

คำร้องขอได้แจ้งการประเมินราคาสำหรับสิ่งของนำเข้าทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท
(Petition for Reassessment of Customs Value for International Postal Item that not exceeding ๑,๕๐๐ Baht)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
(Date) (Month) (Year)

เรื่อง ขอได้แจ้งการประเมินราคา
(Subject : Reassessment Request)
เรียน ผู้อำนวยการส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์
(To Director of Postal Customs Service Division)

ด้วยข้าพเจ้า นาย (Mr.)/นาง (Mrs.)/ นางสาว(Miss).....
(I, the undersigned.)
อายุ.....ปี สัญชาติ.....ถือบัตรประจำตัวเลขที่.....
(Age) (Nationality) (Identity card / Passport no.)
อยู่บ้านเลขที่.....ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
(Address)
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....หมายเลขโทรศัพท์.....
(District) (Province) (Postal code) (Tel/Mobile)
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์.....
(e-Mail)

ขออื่นคำร้องขอได้แจ้งการประเมินราคาตามใบสั่งเก็บเงิน
(With reference to Order form, I would like to file a Petition for Reassessment of Customs Value)
ชื่อผู้รับของ.....หมายเลขติดตามพัสดุ.....เลขที่ใบสั่งเก็บเงิน.....
Receiver's name (Tracking no.) (Order Form no.)

เหตุผลที่ขอได้แจ้งการประเมินราคา (Reasons for the petition)

.....
.....

พร้อมนี้ได้แนบหลักฐานมาเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้
(Herewith, the supporting documents for your consideration)

- หลักฐานการสั่งซื้อ (Order Confirmation/Purchase Order/Invoice, etc.)
 หลักฐานการชำระเงิน (Receipt/Payment)
 หลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Other Related Document) (ระบุ).....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ
Yours Respectfully,

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำร้อง
(Signature) (.....) (Petitioner)

ช่องทางกรณียื่นคำร้อง (1) ณ ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์
Channels of Petition (At Postal Customs Service Division)
Filing are as follows (2) ผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) : Postal.re@customs.go.th
(Via electronic mail (e-mail)) : Postal.re@customs.go.th

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายพีรกานต์ บูรณากาญจน์
ประวัติการศึกษา	– บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ – Master of Business Administration, มหาวิทยาลัย Oklahoma City สหรัฐอเมริกา
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2562	นายด่านศุลกากรท่าอากาศยานภูเก็ต กรมศุลกากร
พ.ศ. 2562	นายด่านศุลกากรเชียงใหม่
พ.ศ. 2567	ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรกรุงเทพ กรมศุลกากร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรกรุงเทพ